

ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΤΕΛΑΣ

Στόχος οι καλύτεροι μισθοί

Περισσότερα στεγαστικά, καθώς και δάνεια στις επιχειρήσεις που βρίσκονται σε αναδιάρθρωση, καλεί τις τράπεζες να δώσουν ο επικεφαλής του Οικονομικού Γραφείου του πρωθυπουργού Αλέξης Πατέλης. Επισημαίνει ότι βασικοί στόχοι για την επόμενη τετραετία είναι η αύξηση των επενδυτικών σχεδίων, οι καλύτεροι μισθοί και η περαιτέρω μείωση των εισφορών. **Σελ. 16**

ΣΧΕΔΙΑ ΤΗΣ ΕΚΤ

Αύξηση επιτοκίων 0,25% τον Μάιο

Κάποιες κεντρικές τράπεζες βάζουν στο τραπέζι το ενδεχόμενο ολοκλήρωσης των επιτοκιακών αυξήσεων και κάποιες άλλες να τις διατηρούν, στην προσπάθειά τους να συγκρατήσουν τον πληθωρισμό. Στην τελευταία κατηγορία κατατάσσεται η ΕΚΤ. Οι υπεύθυνοι χάραξης νομισματικής πολιτικής της ΕΚΤ συγκλίνουν σε αύξηση των επιτοκίων κατά 25 μονάδες βάσης τον Μάιο. **Σελ. 12**

ΠΛΑΤΦΟΡΜΑ FTX

Υβρις, απληστία και χαμένα δισ.

Αν μια λέξη χαρακτηρίζει τα πεπραγμένα της χρεοκοπημένης πλατφόρμας κρυπτονομισμάτων FTX είναι η «υβρίς». Και μια ακόμη, η «απληστία». Σύμφωνα με το πρακτορείο Bloomberg, «η υβρίς, η ανικανότητα και η απληστία» ευθύνονται για την κατάρρευση της FTX. Η πλατφόρμα δεν είχε ούτε καν τους στοιχειώδεις οικονομικούς και λογιστικούς ελέγχους. **Σελ. 9**

ΠΑΡΑ ΤΙΣ ΕΠΙΔΟΤΗΣΕΙΣ

Ακριβό παραμένει το ηλεκτρικό Ι.Χ.

Πολυτέλεια για την πλειονότητα των Ελλήνων αλλά και γενικά των Ευρωπαίων παραμένει η αγορά ηλεκτρικού αυτοκινήτου, καθώς παρά τις όποιες επιδοτήσεις, οι οποίες δόθηκαν και στην Ελλάδα, το κόστος αγοράς είναι σε ορισμένες περιπτώσεις ακόμη και διπλάσιο από αυτό ενός συμβατικού. Το μερίδιο αγοράς ηλεκτρικού Ι.Χ. είναι κάτω από 10%. **Σελ. 14**

ΚΑΙ ΣΕ ΧΩΡΕΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

Στη Σιγκαπούρη θα ανθίσει το επιχειρείν

Η μονάδα EIU διαβλέπει ότι για τα επόμενα πέντε χρόνια οι χώρες με το καλύτερο επιχειρηματικό περιβάλλον είναι η Σιγκαπούρη, ο Καναδάς, η Δανία, οι ΗΠΑ και η Ελβετία. Οι δέκα από τις 20 χώρες με το βέλτιστο επιχειρηματικό περιβάλλον βρίσκονται στη δυτική Ευρώπη. Οι μεγαλύτερες «νικήτριες» σε σχέση με πέρυσι είναι το Βέλγιο και η Σουηδία. **Σελ. 9**

ΠΡΩΤΟΦΑΝΕΙΣ ΑΓΟΡΕΣ

Οι Κινέζοι εκτόξευσαν τη μετοχή της LVMH

Η τιμή της μετοχής της LVMH σημείωσε άνοδο ρεκόρ στα 878,20 ευρώ, την περασμένη εβδομάδα, διότι οι Κινέζοι και οι Κινέζες ξεχύθηκαν στα καταστήματά της και αγόρασαν τσάντες, κοσμήματα, βαλίτσες και αρώματα. Το πρώτο τρίμηνο οι πωλήσεις του γαλλικού ομίλου ενισχύθηκαν κατά 18%, ήτοι δύο φορές περισσότερο από τις προβλέψεις των αναλυτών. **Σελ. 11**

5 291296 000378

Χρονιές εκποιήσεων το 2023 και το 2024

Αναμένονται περί τις 6.000 τον χρόνο, ώστε να μειωθεί ο μεγάλος όγκος ακινήτων που έχει συσσωρευτεί

«**Σεβαστό**» όγκο ακινήτων προς διάθεση έχουν στους ισολογισμούς τους τράπεζες και εταιρείες εξαγοράς πιστώσεων. Κυρίως οι δεύτερες, οι οποίες πλέον έχουν να διαχειριστούν τον μεγαλύτερο όγκο μη εξυπηρετούμενων δανείων –δάνεια τα οποία βεβαίως

συνδέονται με ακίνητα. Οι επιλογές είναι δύο, είτε οι δανειολήπτες θα πρέπει να εξεύρουν μία συμβιβαστική λύση και να επαναρχίσει η εξυπηρέτηση του προβληματικού τους δανείου, είτε οι τράπεζες και εταιρείες εξαγοράς πιστώσεων να προχωρήσουν

σε ρευστοποίηση - πλειστηριασμούς των ακινήτων που συνδέονται με τα προβληματικά αυτά δάνεια. Όπως επισημαίνουν γνώστες του ζητήματος, μέσα στο 2023 και το 2024 αναμένονται περί τις 6.000 διαδικασίες εκποίησης ετησίως. Οι δύο μεγάλες τράπεζες

έχουν περιορισμένο αριθμό προβληματικών δανείων στους ισολογισμούς τους, περίπου στο 3-4%, ποσοστά απολύτως αποδεκτά και από τους Ευρωπαίους επόπτες. Στις μικρότερες κυπριακές τράπεζες τα ποσοστά είναι μεγαλύτερα, ωστόσο όταν μιλάμε για

μικρούς ισολογισμούς, οι αντίστοιχοι απόλυτοι αριθμοί προβληματικών δανείων δεν «τρομάζουν». Από τους πλειστηριασμούς που έγιναν μέχρι σήμερα, το 60% αφορούν χωράφια, το 20% αφορούν διαμερίσματα και το 10% αφορούν οικόπεδα. **Σελ. 3**

Αρρυθμιές στη διεθνή οικονομία

Οι φόβοι για τις οικονομικές προοπτικές έχουν αυξηθεί μετά την κατάρρευση της Silicon Valley Bank και της Signature Bank, στις ΗΠΑ, και την απώλεια εμπιστοσύνης στην Credit Suisse στην Ευρώπη. Η παγκόσμια οικονομία αντιμετώπιζε τις συνέπειες του υψηλού πληθωρισμού, της ταχείας αύξησης των επιτοκίων, των αυξημένων επιπέδων χρέους και του πολέμου στην Ουκρανία. Τώρα, στη λίστα έχουν προστεθεί οι ανησυχίες για την υγεία του τραπεζικού κλάδου. Το ΔΝΤ υποβαθμίζει τις εκτιμήσεις του για την παγκόσμια ανάπτυξη, υπογραμμίζοντας ότι «η οικονομία εισέρχεται σε φάση χαμηλής οικονομικής ανάπτυξης και υψηλού χρηματοοικονομικού κινδύνου». Εκτιμά ότι η παγκόσμια ανάπτυξη θα επιβραδυνθεί από 3,4% το 2022 σε 2,8% το 2023. Όπως προειδοποίησε η Allianz, η επιβράδυνση της ανάπτυξης, η σύσφιξη της νομισματικής πολιτικής και η αυστηροποίηση των πιστωτικών συνθηκών θα φέρουν αύξηση των τιμωεύσεων, κατά 21% σε παγκόσμιο επίπεδο, 49% στις ΗΠΑ και 23% στην Ευρώπη, σε σύγκριση με το 2022. **Σελ. 10**

Αποφεύγουν τα ταξίδια τον Αύγουστο οι Ευρωπαίοι

Αν και η Ελλάδα παραμένει μεταξύ των πέντε κορυφαίων προορισμών που προτιμούν για τις διακοπές τους οι Ευρωπαίοι, των Βρετανών συμπεριλαμβανομένων, ο Αύγουστος τείνει να γίνει μήνας προς αποφυγήν. Σύμφωνα με μεγάλη πανευρωπαϊκή έρευνα, οι Ευρωπαίοι ταξιδιώτες αρχίζουν να αποφεύγουν προορισμούς που είναι υπερκορεσμένοι. Έτσι, περισσότεροι Ευρωπαίοι σχεδιάζουν αποδράσεις αυτήν την άνοιξη και στις αρχές του καλοκαιριού από ό,τι τις προηγούμενες χρονιές. **Σελ. 17**

Οδεύουν προς σταθεροποίηση οι τιμές ακινήτων

Συνέντευξη Παύλου Λοΐζου

Οι τιμές ακινήτων αναμένεται να σταθεροποιηθούν το 2023 και μέχρι τέλος του έτους ενδεχομένως να υπάρξουν και μικρές μειώσεις εκτιμά ο CEO της Ask Wire Παύλος Λοΐζου. Επισημαίνει ότι το ύψος των επιτοκίων έχει μειώσει το ενδιαφέρον για στεγαστικά δάνεια. Αναλύει με ταξινόμηση τις προκλήσεις του κλάδου και εισπνέεται τη φορολόγηση αδρανών ακινήτων. **Σελ. 4**

Ολοκληρώνεται η πλωτή μονάδα LNG στο Βασιλικό

Παραδίδεται τον Ιούλιο

Προχωρούν οι εργασίες για το θερμικό LNG Terminal στο Βασιλικό. Εκτιμάται ότι το ποσοστό υλοποίησης του έργου ανέρχεται γύρω στο 70%. Σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ», η πλωτή μονάδα που αποτελεί το μεγαλύτερο μέρος του κόστους του έργου, έχει ολοκληρωθεί κατά 92% και αναμένεται να παραδοθεί τον Ιούλιο. **Σελ. 6**

ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Σελ. 5

Σε συναγερμό η Λευκωσία για τις κυρώσεις ΗΠΑ - Βρετανίας

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Η ευθύνη πολλαπλασιάζεται

Για μια επιταχυνόμενη διαδικασία μετατόπισης των τεκτονικών πλακών στην γεωπολιτική σκακιέρα έκανε λόγο η Κριστίν Λαγκάρντ περιγράφοντας τα όσα σημαντικά λαμβάνουν χώρα αυτήν την περίοδο. Σημείο αφετηρίας αποτελεί η πανδημία του 2020 ακολουθούμενη από τη ρωσική εισβολή στην Ουκρανία το 2022 και την μετέπειτα εργαλειοποίηση του ενεργειακού που οδήγησε στη ραγδαία αύξηση του πληθωρισμού που υποβόσκει για ένα μεγάλο χρονικό διάστημα μετά την άρση των lockdowns. Η εικόνα ολοκληρώνεται με την ένταση που συντηρείται μεταξύ Κίνας και ΗΠΑ. Η παγκόσμια οικονομία είναι πλέον χωρισμένη σε δύο στρατόπεδα και κάθε πλευρά προσπαθεί να έχει όσες περισσότερες

χώρες μπορεί με το μέρος της. Επιβεβαιώνεται στη νέα αυτή ψυχροπολεμική ατμόσφαιρα είναι από τη μια οι ΗΠΑ και από την άλλη η πανίσχυρη κινεζική οικονομία με τους δоруφύρους της, στο στρατόπεδο της οποίας έχει πλέον εισχωρήσει και η πρώην υπερδύναμη Ρωσία. Η αβεβαιότητα που η νέα τάξη πραγμάτων προκαλεί θα έχει ως αποτέλεσμα κάθε φορά που θα υπάρχει ένταση στις δύο πλευρές να αποσταθεροποιούνται οι εφοδιαστικές αλυσίδες και να προκαλείται αυξημένος κόστος στις πρώτες ύλες και τα τελικά προϊόντα. Με άλλα λόγια ο πληθωρισμός ήρθε για να μείνει με πιθανή έκβαση τη σταθεροποίηση των τιμών στα ψηλά μέχρι το επόμενο επεισόδιο έντασης που θα καταγράψει ακόμα

ψηλότερες τιμές. Η απουσία του παγκόσμιου παραγωγικού βραχίονα όπως ήταν για δύο δεκαετίες η Κίνα αποτελεί πλήγμα για τη Δύση, που θα πρέπει τώρα να προγραμματίζει καλύτερα και να είναι έτοιμη να αντιμετωπίζει ελλείψεις σε περιόδους αυξημένης ζήτησης. Πάντα όμως το σκηνικό της ακρίβειας θα μας ακολουθεί αφού σύμφωνα με τα στοιχεία, η εξάρτηση της Ευρώπης σε πρώτες ύλες από την Κίνα είναι συντριπτική σε σημείο που να επηρεάζονται σημαντικές βιομηχανικές δραστηριότητες της Γηραιάς Ηπείρου όπως είναι η αυτοκινητοβιομηχανία. Τα επόμενα χρόνια, η Ευρώπη, αν θέλει να παραμείνει ανταγωνιστική, καλείται να χτίσει τη δική της αυτονομία και να διατηρήσει τα απαραίτητα αποθέματα

για να μπορεί να ανταποκρίνεται στη ζήτηση των τοπικών αγορών αλλά και των εξαγωγών.

Η κατάσταση, όπως διαμορφώνεται, επιβάλλει στις κεντρικές τράπεζες να παραμένουν αφοσιωμένες στον έλεγχο του πληθωρισμού μέσα από τις πράξεις νομισματικής πολιτικής που λαμβάνονται και αφορούν στα βασικά επιτόκια που τους τελευταίους μήνες ακολουθούν ανοδική πορεία με πρωτόγνωρους ρυθμούς. Όμως, αυτό από μόνο του δεν μπορεί να είναι αρκετό και θα πρέπει να συνδράμει και η κυβερνητική πολιτική με αποφάσεις που θα οριοθετούν την οικονομία στα νέα δεδομένα. Οι εναλλακτικές που είναι διαθέσιμες και θα επιτρέψουν τη συνέχιση της ασύμμετρης οικονομικής δραστη-

ριότητας θα απαιτήσουν σημαντικές επενδύσεις. Πριν όμως από τις επενδύσεις θα πρέπει να γίνουν απαραίτητες μεταρρυθμίσεις που θα υποστηρίξουν αυτό που έρχεται και θα απομακρύνουν τους πολίτες από το παλιό. Οι αλλαγές αυτές συνήθως έρχονται με πολιτικό κόστος που θα πρέπει να αναληφθεί έγκαιρα για να δοθεί μια ώθηση προς τα εμπρός. Η αντίθετη κατεύθυνση, που είναι και η πιο πολιτικά βολική, περιλαμβάνει συνέχιση της εμπορευματοποίησης πολιτικής, αύξηση των κρατικών δαπανών και των ελλειμμάτων και όλα αυτά σε ένα δυστοπικό περιβάλλον για την εξασφάλιση δανείων. Σε ένα κόσμο που αλλάζει ραγδαία, η ευθύνη όσων έχουν τις τύχες των πολλών στα χέρια τους, πολλαπλασιάζεται σε σχέση με πριν.

Έχεις κάρτα της
Ελληνικής Τράπεζας;
Έχεις άμεση επιστροφή
χρημάτων!

Κατέβασε το Myle Rewards app τώρα!

Ισχύουν όροι και προϋποθέσεις

ΑΡΘΡΟ / Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ

Μεγάλη ημέρα, λόγια μικρά

Αίσθηση έκανε η Πασχαλινή Εγκύκλιος του αρχιεπισκόπου Κύπρου Γεωργίου, κυρίως γιατί προκαλούσε με το ξενοφοβικό λεκτικό της. Η αλήθεια είναι ότι το κείμενο του αρχιεπισκόπου Γεωργίου πόρρω απείχε από τον καθαρό εκκλησιαστικό λόγο, έχοντας στοιχεία «ε-θναρχικά», τα οποία ακούγονται στις μέρες από τον λαό ως παρωχημένα και εντελώς ξένα. Αν διαβάσετε άλλες πασχαλινές εγκυκλίους από μητροπόλεις της Ελλάδας θα καταλάβετε τη διαφορά της εγκυκλίου της Αρχιεπισκοπής Κύπρου. Κατανού ότι είναι διαφορετικές οι ισορροπίες, ότι η Κύπρος έχει μια ανοικτή πηλη, που όσο περνάει ο καιρός τόσο κακοφορμίζει, αλλά θεωρώ ότι ο ρόλος της Εκκλησίας θα πρέπει να είναι περισσότερο διακριτικός όσον αφορά τα πολιτικά πράγματα. Σαφώς και δεν είμαι από εκείνους που θεωρούν ότι η Εκκλησία δεν πρέπει να έχει λόγο και για το κυπριακό ζήτημα, θεωρώ όμως ότι αυτός ο λόγος θα πρέπει να είναι σε συνάρτηση με τον εκκλησιαστικό λόγο, ιδίως σε μία ύψιστη για τη Χριστιανοσύνη ημέρα. Αντιλαμβάνομαι την ανάγκη του παραμυθητικού λόγου στη φράση της εγκυκλίου «Δεν δικαιολογούμε να βασανίζομαστε από ελάνους προβλήματα» ή το «πέρα από τα ανθρώπινα μέτρα και τους ανθρώπινους υπολογισμούς, επήγαγε η Ανάσταση. Από την απέλπιδα κατάσταση του θανάτου ανέτειλε η χαρά της αθαρσίας, και άλλες παρόμοιες στο πρώτο μέρος της εγκυκλίου.

Στο δεύτερο μέρος της εγκυκλίου, το πασχάλιο μήνυμα αφορά τα προβλήματα της κοινωνίας όπως η ανεργία, οι χαμηλοί μισθοί, αύξηση του κόστους ζωής, πόλεμος (όχι εισβολή) στην Ουκρανία, με τροπο βέβαια που μοιάζει να είναι διεκπεραιωτικές, γέφυρα μεταξύ του πρώτου μέρους και του κυρίως θέματος του δεύτερου. Και σε αυτό το σημείο προσωπικά βλέπω πόσο προβληματική μπορεί να γίνει μία εγκύκλιος που –κατ’ εμένα τουλάχιστον– θα έπρεπε να είναι έμπληρη ελπίδας, φωτός, με περισσότερα λόγια παραμυθίας, έστω και αν αυτά κάποιοι/ες τα θεωρούν άνευ ουσίας. Η Εκκλησία, έχω βαθιά την πεποίθηση, είναι ουσιαστικά μία

βακτηρία για εκείνους που αναζητούν μία τελευταία ελπίδα, για όσους πιστεύουν και νιώθουν ότι χρειάζονται να μην κριθούν για το ότι προσήλθαν την ενδεκάτη. Στο δεύτερο μέρος, λοιπόν, της εγκυκλίου ο Αρχιεπίσκοπος απευθύνεται στον λαό ωσάν να είναι ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας. Αναφέρεται στις «απαράδεκτες νέες αξιώσεις της κατοχικής δύναμης και των εδώ εκπροσώπων της», για επικειρούμενα νέα τετελεσμένα στην Αμμόχωστο και στην νεκρή ζώνη», και ειλικρινά, αν δεν ήξερα ότι είναι από τον αρχιεπίσκοπο, θα νόμιζα ότι είναι απάντηση κάποιου προέδρου της Δημοκρατίας ή κάποιου πολιτικού αρχηγού σε δημοσιογράφους, δηλαδή έπρεπε πτερόεντα.

Προβληματική είναι και η αναφορά στους παράνομους μουσουλμάνους μετανάστες, που διοχετεύει σκόπιμα η Τουρκία, «με σκοπό την αλλοίωση του δημογραφικού χαρακτήρα και των ελευθερών περιοχών». Η χρήση του όρου πέμπτη φάλαγγα με τρομάζει, άραγε έχουμε ανίκανες κυβερνήσεις, και πρέπει να τονίσω η Εκκλησία ότι ο κίνδυνος είναι προ των πυλών; Φυσικά, για να διασκεδαστούν οι εντυπώσεις σημειώνεται πως «Δεν είμαστε ούτε ρατσιστές ούτε ξενοφοβικοί. Υπερασπιζόμαστε το δικαίωμά μας να παραμείνουμε στη γη των πατέρων μας».

Και πάλι, δεν ισχυρίζομαι ότι δεν υπάρχει πρόβλημα παράνομης μετανάστευσης, αλλά οι ισχυρισμοί περί πέμπτης φάλαγγας, αλλοίωσης του δημογραφικού, για εδώ εκπροσώπους της κατοχικής δύναμης –που νομίζω ότι λάθος την εξέλαβαν κάποιοι που αντέδρασαν, ως είναι– απέχουν από ένα ανασταστικό μήνυμα, που θεωρώ πως θα έπρεπε να ακουστεί από τους ιερούς ναούς, για τον λαό που θέλει να ελπίζει στο Φως της Ανάστασης, διότι ο «Φιλότιμος γαρ αν ο Δεσπότης δέχεται τον έσχατον, καθάπερ και τον πρώτον». Εν ολίγοις, ευκαίριες πολλές για να αρθρώσει η Εκκλησία πολιτικό και εθναρχικό λόγο, αλλά δεν ξέρω αν τέτοιος λόγος χωράει στην καλή τα πανήγνη. Διότι δεν μπορούμε να έχουμε Πρόεδρο της Δημοκρατίας φίλου του Λαζάρου και Αρχιεπίσκοπο Καίσαρα.

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑΡΙΟ

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ

21ο Διεθνές Φεστιβάλ Κινηματογραφικές Μέρες - Κύπρος 2023

Ξεκινάει την Παρασκευή 21 Απριλίου το 21ο Διεθνές Φεστιβάλ Κινηματογραφικές Μέρες – Κύπρος 2023, στο Θέατρο Ριάλτο, στη Λεμεσό και στο Ζήνα Πάλλας, στη Λευκωσία, το οποίο θα διαρκέσει έως τις 29 του μήνα με πολλές και ενδιαφέρουσες προβολές. Στο πλαίσιο του Φεστιβάλ θα απονεμηθούν και τέσσερα βραβεία (Βραβείο Καλύτερης Ταινίας Glocal Images, Ειδικό Βραβείο Κριτικής Επιτροπής Glocal Images, Βραβείο Καλύτερης Σκηνοθεσίας Glocal Images, Βραβείο Authorwave), που συνοδεύονται από χρηματικά έπαθλα. Θα δοθούν επίσης και τιμητικές διακρίσεις, που όμως δεν συνοδεύονται από χρηματικά έπαθλα. Επίσης, θα δοθούν και βραβεία Κοινού, που συνοδεύεται από το ποσό των €500 που χορηγείται από τον Δήμο Λεμεσού.

Οι νέοι καλλιτεχνικοί διευθυντές Μάριος Λιζίδης και Αργυρώ Νικολάου, όπως είπαν σε συνέντευξη τους στην «Καθημερινή» ανέλαβαν τους νέους τους ρόλους θέτοντας στον εαυτό τους το ερώτημα

Θα απονεμηθούν τέσσερα βραβεία (Καλύτερης Ταινίας Glocal Images, Ειδικό Βραβείο Κριτικής Επιτροπής Glocal Images, Καλύτερης Σκηνοθεσίας Glocal Images, Βραβείο Authorwave), που συνοδεύονται από χρηματικά έπαθλα και τιμητικές διακρίσεις.

«What Now? Now What?»: «Σε έναν κόσμο που επανειλημμένα υποτιμά την αξία της ατομικής και συλλογικής ζωής, υποκείμενος στην καταστροφική, αντί στη δημιουργική, παρόρμηση της ανθρωπότητας, πώς μπορούμε να αξιοποιήσουμε τη δύναμη που έχει ο κινηματογράφος να φανταστούμε ένα καλύτερο, διαφορετικό μέλλον; Αυτό το ερώτημα καθοδήγησε και τις επιλογές μας, πέρα από την καλλιτεχνική αρτιότητα, τη σκηνοθετική πρωτοτυπία και την επικαιρότητα της θεματολογίας», σημειώνοντας πως το φεστιβάλ φέτος προβάλλει ταινίες που θίγουν σημαντικά κοινωνικοπολιτικά ζητήματα, όπως την ενοφοβία, τη στρατιωτικοποίηση και την κατακράτηση του περιβάλλοντος, την κοινωνική απομόνωση λόγω τεχνολογικών μέσων, την καταπάτηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της ελευθερίας της έκφρασης, αλλά και την ισότητα των φύλων και την ανανγώριση μη-βιολογικών ταυτοτήτων και σεξουαλικότητας».

Την πενταμελή διεθνή κριτική επιτροπή του 21ου Διεθνούς Φεστιβάλ Κινηματογραφικές Μέρες – ΚΥΠΡΟΣ 2023 απαρτίζουν εξέχουσες προσωπικότητες από τη διεθνή κινηματογραφική σκηνή, που με το κύρος και την τιμητική παρουσία τους, όπως αναφέρεται και στο σχετικό δελτίο Τύπου του Φεστιβάλ, επιβεβαιώνει τη συνεχή αυξανόμενη δυναμική και αναγνώριση που απολαμβάνει η διοργάνωση σε παγκόσμιο επίπεδο.

Η κριτική επιτροπή θα βρίσκεται στην Κύπρο καθ' όλη τη διάρκεια του φεστιβάλ και αφού παρακολουθήσει τις οκτώ ταινίες που συμμετέχουν φέτος στο διαγωνιστικό τμήμα Glocal Images θα ανακοινώσει τον κατάλογο με τους νικητές το Σάββατο 29 Απριλίου στο Θέατρο Ριάλτο, κατά την Τελετή Λήξης. Πρόεδρος της επιτροπής είναι φέτος η διεθνής καταξιωμένη Γαλλίδα σκηνοθέτρια, Julie Bertucelli, ηλαιοισμένη από τον πολύπειρο πρόκτορα ταλέντων Georg Georgi (Γερμανία), τον επικεφαλής του τμήματος

Την πενταμελή κριτική επιτροπή του 21ου Διεθνούς Φεστιβάλ Κινηματογραφικές Μέρες – ΚΥΠΡΟΣ 2023 απαρτίζουν εξέχουσες προσωπικότητες από τη διεθνή κινηματογραφική σκηνή.

Generation της Berlinale Sebastian Markt, την επιμελήτρια κινηματογραφικών εκθέσεων του MoMA Sophie Canoulaos (ΗΠΑ) και τη βραβευμένη Κύπρια σκηνοθέτρια Γιάννα Αμερικάνου.

Τα Βραβεία

Στην τελετή βράβευσης, στις 29 Απριλίου στο Θέατρο Ριάλτο, θα απονεμηθούν:

- Βραβείο Καλύτερης Ταινίας Glocal Images συνοδευόμενο από το ποσό των €6.000 το οποίο καταβάλλεται εξ ημισίας στον Παραγωγό και στον Σκηνοθέτη).
- Ειδικό Βραβείο Κριτικής Επιτροπής Glocal Images συνοδευόμενο από το ποσό των €3.000 το οποίο καταβάλλεται εξ ημισίας στον Παραγωγό και στον Σκηνοθέτη.
- Βραβείο Καλύτερης Σκηνοθεσίας Glocal Images συνοδευόμενο από το ποσό των €1.000.
- Βραβείο Authorwave συνοδευόμενο από προεπίσες για μεταπαραγωγή, αξίας €4000.

• Τιμητικές διακρίσεις (δεν συνοδεύονται από χρηματικό ποσό)

Επίσης, όλες οι ταινίες που θα προβληθούν στο διεθνές διαγωνιστικό Glocal Images, συν τρεις ταινίες μυθοπλασίας που προβάλλονται εκτός επίσημου διαγωνιστικού, θα διεκδικήσουν φέτος το Βραβείο Κοινού, το οποίο αξιολογούν οι θεατές αμέσως μετά από κάθε προβολή. Συνοδεύεται από το ποσό των €500 που χορηγείται από τον Δήμο Λεμεσού. Τα βραβεία που απονέμει η Διεθνής Κριτική Επιτροπή έχουν τη μορφή μιας γεωλιθικής ανθρωπόμορφης φιγούρας. Πρόκειται για πιστά αντίγραφα ενός πέτρινου ειδωλίου που βρέθηκε στον νεολιθικό οικισμό της Χοιροκοιτίας, Μνημείο Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς της UNESCO, και χρονολογείται από το 7000 – 6000 π.Χ.

Πληροφορίες: Το αναλυτικό πρόγραμμα του Φεστιβάλ είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα cyprusfilmdays.com.

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Επιμέλεια: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ

kouroupakisa@kathimerini.com.cy

Μουσικό Φεστιβάλ Breach

Στις 19 και 20 Απριλίου στο Θέατρο Πόλνς – ΟΠΑΠ ξεκινάει το 2ο Φεστιβάλ Breach – Αυτοσχεδιασμός και Πειραματική Μουσική 2023. Το Breach είναι ένα φεστιβάλ αφιερωμένο στον Αυτοσχεδιασμό και την Πειραματική μουσική και φέτος είναι η δεύτερη χρονιά του Breach Festival, σε συνεργασία με το φεστιβάλ Itjital στον Λίβανο, το μεγαλύτερο φεστιβάλ στη Βηρυτό και το φεστιβάλ Space21 στο Κουρδιστάν/Ιράκ. Οι μουσικοί που θα φιλοξενηθεί το φεστιβάλ προέρχονται από Κύπρο, Ελλάδα, Λίβανο, Κουρδιστάν/Ιράκ, και Γερμανία. Όλοι ανεξαιρέτως, είναι καταξιωμένοι στον τομέα του αυτοσχεδιασμού και της πειραματικής μουσικής και έχουν μακρά ιστορία εμφανίσεων σε γνωστούς χώρους και φεστιβάλ σε όλο τον κόσμο. Συμμετέχουν οι καλλιτέχνες: Emiddio Vasquez, Jad Atoui, Anthony Sahyoun, Hardi Kurda, Khabat Abas, C-Drik. Στόχος του Breach είναι να ενισχύσει και να υποστηρίξει αυτές τις πρακτικές στην Κύπρο: ελεύθερο αυτοσχεδιασμό, free jazz, σύγχρονη κλασική μουσική, πειραματική ηλεκτρονική μουσική, sound-art, καθώς και πολλές άλλες αχαρτογράφητες ηχητικές περιοχές. Περισσότερες πληροφορίες τηλέφωνο 70000216.

Βιβλιοπαρουσίαση

Οι εκδόσεις Σμίλη και το Τεκνοδρόμιο παρουσιάζουν την Πέμπτη 20 Απριλίου την ποιητική συλλογή του Παναγιώτη Νικολαΐδη «ΡΙΜΑΧΟ», στο Κέντρο Λόγου και Τεκνών Τεκνοδρόμιο στη Λεμεσό. Ο σύγχρονος Ριμαχό του Νικολαΐδη, αλλά και η αγαπημένη του Ριμαχόνα (η

Το Θέατρο «Διόνυσος» ανακοινώνει τρεις ακόμα παραστάσεις στη Λευκωσία και δύο παραστάσεις στις 19 και 20 Απριλίου, ώρα 8:30 μ.μ., στο Παττίκειο Δημοτικό Θέατρο στη Λεμεσό, με την κωμωδία του Μάικλ Φρέιν, «Το Σώσε», σε σκηνοθεσία Παναγιώτη Λάρκου.

Κύπρος, η Ελλάδα, η ποίηση, η αγαπημένη) δεν αποκαλύπτουν μόνο ύψεις και προβληματισμούς της προσωπικότητας του συγγραφέα, αλλά αποτελούν αισθητικά δραστηρικά προσώπεια που αντικατοπτρίζουν την ποιητική και πολιτική ηθική του ποιητή, η οποία δεν προϋποθέτει την εύκολη αναχώρηση φυγή από το κοινωνικοπολιτικό πεδίο, αλλά αντίθετα επιβάλλει στον δημιουργό τον δύσκολο, τραχύ δρόμο της αδέκαστης δημόσιας κρίσης. Για το βιβλίο θα μιλήσουν ο Παντέλης Βουτουρής, καθηγητής Νεοελληνικής Λογοτεχνίας Πανεπιστημίου Κύπρου και ο Μιχάλης Παπαδόπουλος, ποιητής. Την εκδήλωση συντονίζει η ποιήτρια Στέλλα Βοσκαρίδου. Κέντρο Λόγου και Τεκνών Τεκνοδρόμιο, Ανδρέα Κάλβου 1, Κατ. 2, Λεμεσός, ώρα 7:00 μ.μ. Πληροφορίες και δηλώσεις συμμετοχής τηλέφωνο 99526772.

Το αγόρι με τη βαλίτσα

Μετά τη φιλοξενία του στις Αποθήκες ΘΟΚ και τις Δράσεις «Νέ@ σε έρημο νησί», «Το Αγόρι με τη βαλίτσα» του Mike Kenny, σε σκηνοθεσία Μαρίας Φιλίππου, συνεχίζει την Απρίλιο το ταξίδι του με πέντε παραστάσεις στη Λευκωσία και τη Λεμεσό. «Νομίζεις ότι θα μείνεις για πάντα στο ίδιο μέρος. Στο μέρος που λες πως είναι σπίτι σου. Άμα φύγεις όμως... Άμα αρχίσεις να φεύγεις...». «Το αγόρι με τη βαλίτσα» περιγράφει το ταξίδι ενός αγοριού που αναγκάζεται να εγκαταλείψει τον τόπο του και με μοναδικό του όπλο τις ιστορίες που συνήδιζε να του διηγείται ο πατέρας του, προσπαθεί να φτάσει στο Λονδίνο όπου ζει ο αδελφός του. Στη διαδρομή συναντά την Κρίσια, ένα κορίτσι που επίσης ταξιδεύει μόνο σε αναζήτηση μιας καλύτερης ζωής και που αποδει-

Μετά τη φιλοξενία του στις Αποθήκες ΘΟΚ και τις Δράσεις «Νέ@ σε έρημο νησί», «Το Αγόρι με τη βαλίτσα» του Mike Kenny, σε σκηνοθεσία Μαρίας Φιλίππου, συνεχίζει τον Απρίλιο το ταξίδι του με πέντε παραστάσεις στη Λευκωσία και τη Λεμεσό.

κνύεται ένας πολύτιμος συνοδοιπόρος. Κατάλληλο για άτομα από 8 ετών και άνω, το έργο ακολουθεί με ευαισθησία και χιούμορ το άκρας επικίνδυνο ταξίδι που εκατοντάδες ασυνόδευτα παιδιά αναγκάζονται να κάνουν στις μέρες. Παιζουν οι: Μάρκος Καλλής, Ιωάννα Κορδάτου, Δημήτρης Σπύρου και Μαρία Φιλίππου. Παραστάσεις Κυριακή 23 Απριλίου: Θέατρο Δέντρο, Λευκωσία και Πέμπτη 20 και Παρασκευή 21 Απριλίου: Πολυχώρος Συνεργείο, Λεμεσός όλες οι παραστάσεις αρχίζουν στις 5:00 μ.μ. Πληροφορίες 99846645.

Thinking Inside the Box

Η The O Gallery παρουσιάζει τη νέα εικαστική πρόταση του εικαστικού Παύλου Τεμπριώτη με τίτλο «Thinking Inside the Box». Θα παρουσιαστούν επιτοίχια καθώς και επιδαπέδια γλυπτά

καμωμένα από διάφορα υλικά όπως ξύλα, πλαστικό, μέταλλο και κεραμικό τα οποία ο καλλιτέχνης συνήθως βρίσκει και τα οποία παραποιεί και ανακατασκευάζει δίνοντας τους μια νέα δημιουργική διάσταση. Η έκθεση θα διαρκέσει μέχρι τις 29 Απριλίου. Ωράριο λειτουργίας Τετάρτη μέχρι Σάββατο από τις 10:00-13:00 και από τις 16:00-19:00 και τις Κυριακές από τις 15:00-19:00. The O Gallery βρίσκεται, Ιωάννου Γλάδοτanos 11, Νικολαΐδης Ο-NE, κατάσταση 3, Λάρνακα. Πληροφορίες τηλέφωνο 99659202, www.the-ogallery.com.

«Χαρούλα» του Χρίστου Ζάνου

Τη Δευτέρα 24 Απριλίου παρουσιάζεται στην Πάνω Σκηνή του Σατιρικού Θεάτρου το βιβλίο του Χρίστου Ζάνου «Χαρούλα» (εκδ. Αλμύρα), στις 7:30 μ.μ. Εισαγωγή στο έργο του Χρίστου Ζάνου θα κάνει ο ποιητής Γιώργος Μολέσκης.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτήτρια
«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»

Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Διευθύνων Σύμβουλος: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΟΤΤΙΑΔΗΣ • Σύμβουλος Εκδόσης: ΑΛΚΗΣ ΑΝΔΡΕΟΥ
Διευθύντρια: ΜΑΡΙΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ • Υπεύθυνος Υλ.Σ: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ • Υπεύθυνος Αιτελ.Σ: ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

Νικόλαος Σαρπόλλου 2, 2401 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

Διευθυντές: ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΚΕΛΛΑΣ • Διευθυνση συντάξεως: ΚΩΣΤΗΣ ΦΑΦΟΥΤΗΣ - ΝΩΤΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Πληθώρα εκποιήσεων το 2023 και το 2024

Αναμένονται περί τις 6.000 τον χρόνο, καθώς έχουν μαζευτεί πολλά ακίνητα προς διάθεση

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΛΑ

Η πανδημία και οι συνεχείς αναστολές εκποιήσεων που ψηφίζονταν από το 2020 είχαν ως αποτέλεσμα να δημιουργηθεί ένας «σεβαστός» όγκος ακινήτων προς διάθεση που έχουν στους ισολογισμούς τους τράπεζες και εταιρείες εξαγοράς πιστώσεων. Κυρίως οι δεύτερες, οι οποίες πλέον έχουν να διαχειριστούν τον μεγαλύτερο όγκο μη εξυπηρετούμενων δανείων—δάνεια τα οποία βεβαίως συνδέονται με ακίνητα. Οι επιλογές είναι δύο, είτε οι δανειολήπτες θα πρέπει να εξεύρουν μία συμβιβαστική λύση και να επαναρχίσει η εξυπηρέτηση του προβληματικού τους δανεισμού, είτε οι τράπεζες και εταιρείες εξαγοράς πιστώσεων να προχωρήσουν σε ρευστοποιήσιμη πλειστηριασμούς των ακινήτων που συνδέονται με τα προβληματικά αυτά δάνεια. Όπως επισημαίνουν γνώστες του ζητήματος, το 2023 και το 2024 αναμένονται περί τις 6.000 διαδικασίες εκποίησης ετησίως. Οι δύο μεγάλες τράπεζες έχουν λίγα προβληματικά δάνεια στους ισολογισμούς τους, περίπου στο 3-4%, ποσοστά απολύτως αποδεκτά και από τους Ευρωπαίους ετόπτες. Στις μικρότερες κυπριακές τράπεζες τα ποσοστά είναι μεγαλύτερα, ωστόσο όταν μιλάμε για μικρούς ισολογισμούς, οι αντίστοιχοι απόλυτοι αριθμοί προβληματικών δανείων δεν «τρομάζουν». Περνώντας πάλι στα των εκποιήσεων, στοιχεία που είναι καταγεγραμμένα λόγω και των ηλεκτρονικών πλειστηριασμών, το 2020 έγιναν

1.450 εκπλειστηριασμοί. Το 2021 έγιναν 3.000 εκποιήσεις, και το 2022 έφτασαν τις 4.000. Από αυτά, το 60% αφορούν χωράφια, το 20% αφορούν διαμερίσματα, το 10% αφορούν οικόπεδα, ένα 5-8% αφορά κατοικίες και σε μονοψήφια ποσοστά εκποιούνται κατοικίες με καταστήματα, χωράφια με κτίρια, καταστήματα, άδειες κατοικίες και οικόπεδα με κτίρια. Από αυτές, μόνο σε ένα 10-15% ολοκληρώνονται οι πράξεις. Όπως καταγράφει η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου, ενώ η αντιμετώπιση των ΜΕΔ με μέσα όπως η πώληση δανείων σε Εταιρείες Εξαγοράς Πιστώσεων (ΕΕΠ) βοήθησε στη διόρθωση των ισολογισμών ορισμένων πιστωτικών ιδρυμάτων, αυτά τα δάνεια παραμένουν μέρος του ιδιωτικού χρέους του μη χρηματοοικονομικού τομέα και εξακολουθούν να αποτελούν πρόκληση για την πραγματική οικονομία. Τα πλείστα ακίνητα που εκποιούνται-δημοπρατούνται πλέον είναι των εταιρειών που εξαγόρασαν τα δάνεια από τις τράπεζες τα τελευταία πέντε χρόνια και ίδρυσαν εταιρείες στο νησί.

Πάνω από 80.000 δάνεια

Βάσει στοιχείων που έχει στη διάθεσή της η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου, στα τέλη 2021 οι ΕΕΠ διαχειρίζονταν 80.192 δάνεια μέγιστου συνολικού συμβατικού υπολοίπου (contractual balance) ύψους 19,2 δισεκατομμυρίων ευρώ. Σε αυτά, δεν έχουν υπολογιστεί τα 700 εκατ. ευρώ δανείων που πώλησε η Ελ-

Βάσει τελευταίων στοιχείων που έχει στη διάθεσή της η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου, στα τέλη 2021 οι εταιρείες εξαγοράς πιστώσεων διαχειρίζονταν 80.192 δάνεια μέγιστου συνολικού συμβατικού υπολοίπου 19,2 δισ. ευρώ.

Η έκθεση των τραπεζών σε δάνεια που εξασφαλίζονται με ακίνητα παραμένει ουσιαστική, καθώς στα τέλη του 2021 αντιπροσώπευαν το 59,7% του συνολικού δανειακού χαρτοφυλακίου τους.

ληνική Τράπεζα στην Pimco (άρα στην Themis). Εάν προσμετρήσουμε και αυτά, το ποσό ανεβαίνει στα 20 δισ. ευρώ δανείων που υπάρχει στους ισολογισμούς των εταιρειών εξαγοράς πιστώσεων. Κρατώντας ωστόσο τα δεδομένα ως έχουν μέχρι το τέλος 2021, ο τομέας παρουσιάζει μεγάλη συγκέντρωση, καθώς οι τρεις μεγαλύτερες Εταιρείες εξαγοράς

πιστώσεων κατείχαν 80% των συνολικών χορηγήσεων σε αξία. Αναφορικά με την κατανομή του δανειακού χαρτοφυλακίου που κατείχαν οι ΕΕΠ στα τέλη 2021, 50% του συνολικού συμβατικού υπολοίπου των χορηγήσεων αφορούσε χορηγήσεις προς φυσικά πρόσωπα, 47% αφορούσε χορηγήσεις προς μη χρηματοοικονομικές επιχειρήσεις και 3% αφορούσε λοιπές χορηγήσεις. Το ύψος της αξίας των εξασφαλίσεων ως ποσοστό του δανειακού χαρτοφυλακίου που κατείχαν οι ΕΕΠ στα τέλη 2021 ανέρχονταν στο 52%. Όσον αφορά την κατανομή των εξασφαλίσεων, το 32% των συνολικών εξασφαλίσεων ήταν η πρώτη κατοικία των δανειοληπτών, ενώ τα λοιπά ακίνητα αποτελούσαν το 65% των συνολικών εξασφαλίσεων. Περίπου 3% των εξασφαλίσεων αποτελούσε λοιπές εξασφαλίσεις. Όπως σημειώνει η ΚΤΚ, οι ΕΕΠ κατέχουν σημαντικό αριθμό α-

κινήτων τα οποία αποκτήθηκαν είτε ως μέρος της αγοράς χαρτοφυλακίων των πιστωτικών ιδρυμάτων, είτε μέσω συμφωνιών ανταλλαγής χρέους με ακίνητα μεταξύ των ΕΕΠ και των δανειοληπτών.

5.679 ακίνητα το 2021

Πιο συγκεκριμένα, στα τέλη 2021, οι ΕΕΠ κατείχαν 5.679 ακίνητα συνολικής αξίας 978 εκατ. ευρώ, άρα το 2023 με τις αγορές περισσότερων δανείων αυτός ο αριθμός θα έχει μεγαλώσει. Επιστρέφοντας ξανά στα δεδομένα τέλους του 2021 που παρέχει η Κεντρική, τα περισσότερα (σε αριθμό) ακίνητα που κατείχαν οι ΕΕΠ ήταν οικιστικά οικόπεδα, καθώς αποτελούσαν 29% των συνολικών ακινήτων στις 31 Δεκεμβρίου 2021. Ακολουθούν οι οικιστικές μονάδες με 22% των συνολικών ακινήτων, τα αγροτεμάχια με 21%, τα λοιπά ακίνητα με 19%, τα εμπορικά ακίνητα με 7% και τα ε-

Σύνδεση με ακίνητα

Στην έκθεση χρηματοπιστωτικής σταθερότητας αναφέρεται πως, η έκθεση των τραπεζών σε δάνεια που εξασφαλίζονται με ακίνητα παραμένει ουσιαστική, καθώς στα τέλη του 2021 αντιπροσώπευαν το 59,7% του συνολικού δανειακού χαρτοφυλακίου τους, σε σύγκριση με 58,8% στα τέλη 2020. Πιο συγκεκριμένα, στα τέλη 2021 οι χορηγήσεις σε νοικοκυριά που εξασφαλίζονταν με οικιστικά ακίνητα ανέρχονταν σε 8,1 δισ. ευρώ και 29,8% του συνολικού χαρτοφυλακίου, σε σύγκριση με 8,8 δισ. ευρώ και 30,3% στα τέλη 2020, ενώ οι χορηγήσεις σε μη χρηματοοικονομικές επιχειρήσεις που εξασφαλίζονταν με εμπορικά ακίνητα ανέρχονταν σε 8,1 δισ. ευρώ, ή 29,8% του συνολικού δανειακού χαρτοφυλακίου, σε σύγκριση με 8,3 δισ. και 28,5% στις 31 Δεκεμβρίου 2020. Σημειώνεται ότι, στα τέλη Δεκεμβρίου 2021 το υπόλοιπο των χορηγήσεων προς τα νοικοκυριά αφορούσε κατά κύριο λόγο την αγορά ακινήτων, αφού 76,8% των χορηγήσεων προς τα νοικοκυριά εξασφαλίζονταν με οικιστικά ακίνητα. Κατά την ίδια μερομηνία, οι χορηγήσεις προς τις μη χρηματοοικονομικές επιχειρήσεις που εξασφαλίζονταν με εμπορικά ακίνητα αποτελούσαν το 55,8% των χορηγήσεων προς τις μη χρηματοοικονομικές επιχειρήσεις.

μπορικά οικόπεδα με 2%. Σε σχέση με την απόκτηση και διάθεση των ακινήτων από τις ΕΕΠ, σημειώνεται ότι κατά το 2021, οι ΕΕΠ απέκτησαν είτε ως μέρος της αγοράς χαρτοφυλακίων των πιστωτικών ιδρυμάτων, είτε μέσω συμφωνιών ανταλλαγής χρέους με ακίνητα, 3.626 ακίνητα συνολικής αξίας 584 εκατ. και πώλησαν 1.946 ακίνητα συνολικής αξίας 320 εκατ. ευρώ. Με βάση την παρούσα τάση αναμένεται ότι θα παρατηρηθεί περαιτέρω συσσώρευση ακινήτων στις ΕΕΠ, καθώς ο ρυθμός διάθεσής τους είναι πιο αργός από τον ρυθμό απόκτησής τους. Από τα ακίνητα που προστέθηκαν στους ισολογισμούς των ΕΕΠ κατά το 2021, 1.503, συνολικής αξίας 248 εκατ. ευρώ αποκτήθηκαν μέσω της διαδικασίας εκποίησης των ακινήτων, ενώ τα 2.123, συνολικής αξίας 336 εκατ. ευρώ αποκτήθηκαν μέσω συμφωνιών ανταλλαγής χρέους με ακίνητα.

GoGordian
REAL ESTATE

Ακίνητα υψηλής απόδοσης

Εμπορικό οικόπεδο στη Χρυσοπολίτισσα, Λάρνακα

- Παραθαλάσσιο εμπορικό οικόπεδο στην περιοχή των πρώην Διυλιστηρίων δίπλα στο Αμερικανικό Πανεπιστήμιο Κύπρου.
- Εμβαδόν 3,590 τ.μ. και πρόσβαση δρόμου 30μ.
- Πολεοδομική ζώνη ΖΕΑΑ, με μέγιστο επιτρεπτό ύψος 68μ. και 15 ορόφους.
- Συντελεστής δόμησης 100% με πιθανότητα αύξησης του στη βάση των κριτηρίων που περιλαμβάνονται στο Σχέδιο Περιοχής Πρώην Διυλιστηρίων.
- Βρίσκεται στην καρδιά της νέας περιοχής ανάπτυξης.
- Περιβάλλεται από ένα μεγάλο αριθμό νέων κατασκευών και ανέσεων, όπως τη Μαρίνα και το Λιμάνι Λάρνακας καθώς και το αναπτυξιακό έργο Land of Tomorrow.

Ref: 6870

Η ιδανική επενδυτική ευκαιρία!

7777 5656
www.gogordian.com

Go

yield

Προθεσμία Υποβολής Προσφορών:

Παρασκευή, 21 Απριλίου 2023, στις 5 μ.μ.

€5.500.000 + Φ.Π.Α

Προς σταθεροποίηση οι τιμές στο Real Estate

Παύλος Λοϊζου: Το κόστος των επιτοκίων έχει μειώσει το ενδιαφέρον για στεγαστικά δάνεια και κατ’ επέκταση την ζήτηση

Συνέντευξη στη **MARIA ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ**

Οι τιμές ακινήτων αναμένεται να σταθεροποιηθούν το 2023 και μέχρι τέλους του έτους ενδεχομένως να υπάρξουν και μικρές μειώσεις εκτιμά ο CEO της Ask Wire Παύλος Λοϊζου, αποδίδοντας τις εκτιμήσεις του στη μείωση της ζήτησης για στεγαστικά δάνεια ένεκα δανειστικών επιτοκίων και κατ’ επέκταση στη μείωση της ζήτησης για αγορά ακινήτων. Μέσα από τη συνέντευξή του αναλύει τις προκλήσεις στον κλάδο του Real Estate με σημαντικότερη την αύξηση του πληθυσμού, που φέρνει ανισορροπίες με ψηλή ζήτηση ακινήτων και την ίδια ώρα τη μη αξιοποίηση οικοδομήσιμης γης. Εισηγείται την φορολόγηση αδρανών ακινήτων ως μέτρο το οποίο θα δώσει λύσεις και θα οδηγήσει σε αύξηση της προσφοράς. Κάνει παράλληλα λόγο για χάσμα μεταξύ εγχώριων και ξένων αγοραστών και αναφέρει ποies είναι οι δημοφιλέστερες επιλογές για την κάθε κατηγορία.

-Ποια είναι τα σημαντικότερα χαρακτηριστικά στην αγορά των ακινήτων με το κλείσιμο του α’ τριμήνου 2023, και κατά πόσο εκτιμάτε ότι αυτή η εικόνα θα επικρατήσει καθ’ όλη τη διάρκεια του έτους;

-Τη δεδομένη χρονική περίοδο βρισκόμαστε σ’ ένα κομβικό σημείο καθώς οι ντόπιοι δυσκολεύονται να ενοικιάσουν, αλλά κυρίως να αγοράσουν κατοικίες λόγω της αύξησης του κατασκευαστικού κόστους, του πληθωρισμού που διαβρώνει το διαθέσιμο εισόδημα και των αυξημένων δανειστικών επιτοκίων. Οι ξένοι, την ίδια ώρα, συνεχίζουν ν’ αγοράζουν κατοικίες σε Λεμεσό, Πάφο και Λάρνακα, κυρίως γιατί υπάρχει αστάθεια στις δικές τους αγορές (όπως π.χ. ο Λίβανος, η Ουκρανία και η Ρωσία) ή επειδή μετακομίζουν στην Κύπρο για λόγους εργασίας. Τέλος, οι ξένοι επενδυτές επικεντρώνονται σε οικιστικές αναπτύξεις υψηλών προδιαγραφών, που στοχεύουν ομοιόνεις τους αγοραστές (κυρίως από Λίβανο και Ισραήλ). Παρατηρούμε ότι το χάσμα μεταξύ ντόπιων και ξένων αγοραστών, τόσο όσον αφορά στις τιμές αλλά και στην ποιότητα κατασκευής, αυξάνεται. Μαζί του αυξάνεται όμως και το ρίσκο στην αγορά, καθώς οι δύο κατηγορίες αγοραστών δεν συνδυάζονται. Είναι λογικό να αναμένουμε ότι η ζήτηση για ακίνητα θα μειωθεί, όμως δεν αναμένουμε σημαντικές μειώσεις στα ενοίκια ή στις αξίες/τιμές πώλησης, δεδομένου ότι η

προσφορά ακινήτων είναι περιορισμένη και δεν προβλέπεται να αυξηθεί, με αποτέλεσμα να υπάρχει έλλειψη στέγης. Είμαστε λιγότερο θετικοί για την απόδοση των εμπορικών ακινήτων, όπου το φάσμα των εναλλακτικών επενδυτικών ευκαιριών, π.χ. σε ομόλογα, σε ακίνητα στο εξωτερικό κ.τ.λ., έχει αυξηθεί σημαντικά τον περασμένο χρόνο. Αυτό είναι πιθανό να προκαλέσει ανατιμολόγηση βραχυπρόθεσμα έως μεσοπρόθεσμα, ιδιαίτερα σε μικρότερες μονάδες και σε μεγαλύτερα σε ηλικία/καμψότερων προδιαγραφών ακίνητα.

-Πώς διαμορφώνονται σε επίπεδο τριμήνου οι τιμές ενοικίων και πώλησης ακινήτων;

-Οι τιμές είναι γενικά σταθερές, με χαμηλό ενδιαφέρον για ακίνητα ψηλού κόστους/μεγάλες επενδύσεις των οποίων η χρηματοδότηση γίνεται μέσω δανείων. Παράλληλα, κάποιοι προσπαθούν να προλάβουν τις τροποποιήσεις στη νο-

Ενα «τυπικό», καινούργιο διαμέρισμα δύο υπνοδωματίων στα κέντρα των πόλεων πωλείται περί τις €220.000 στη Λευκωσία, €280.000 στη Λεμεσό, €200.000 στη Λάρνακα και €180.000 στην Πάφο.

μοθεσία του ΦΠΑ 5% στην πρώτη κατοικία, άρα υπάρχει κάποια δραστηριότητα για μικρές, οικιστικές μονάδες η οποία είναι ευκαιριακή. Ένα «τυπικό», καινούργιο διαμέρισμα δύο υπνοδωματίων στα κέντρα των πόλεων πωλείται περί τις €220.000 στη Λευκωσία, €280.000 στη Λεμεσό, €200.000 στη Λάρνακα και €180.000 στην Πάφο. Να σημειώσουμε όμως ότι οι οικιστικές μονάδες στη Λεμεσό είναι συνήθως πιο ψηλών τεχνικών προδιαγραφών και αισθητικής σε σύγκριση με αυτές άλλων πόλεων. Επίσης, πολλές υπό ανέγερση μονάδες προορίζονται ξεκάθαρα για ξένους αγοραστές και σε πολλές περιπτώσεις υπάρχει έλλειψη κατάλληλου, από θέμα μεγέθους ή τοποθεσίας, και προστού προϊόντος για τους ντόπιους αγοραστές. Όσον αφορά στα ενοίκια για τα ίδια διαμερίσματα, αυτά κυμαίνονται στα €700 τον μήνα στη Λευκωσία, €1.200 στη Λεμεσό, €600 στη Λάρνακα και €500 στην Πάφο.

Τη θέση ότι η κυβέρνηση και οι αρμόδιοι θα πρέπει να εγκύψουν στο πρόβλημα των αδρανών ακινήτων σε περιοχές με μεγάλη ζήτηση, ως μέτρο διαχείρισης της αύξησης του πληθυσμού της Κύπρου και τις ανισορροπίες που έχει επιφέρει στην αγορά των ακινήτων διατυπώνει ο κ. Λοϊζου.

-Υπάρχει, βάσει των δεδομένων, σενάριο συγκράτησης ή σταθεροποίησης των τιμών ακινήτων το επόμενο διάστημα ή θα συνεχίσουν να αυξάνονται; Πώς θα μπορούσε να αναχαιτιστεί η ανοδική τάση;

-Θεωρούμε ότι οι τιμές θα σταθεροποιηθούν το 2023 και είναι πολύ πιθανό, μάλιστα, μέχρι το τέλος του τρέχοντος έτους να δούμε και κάποιες μικρές μειώσεις. Αυτή η τάση «ευνοείται» από όλα εκείνα τα συστατικά στοιχεία που οδήγησαν στην άνοδο των τιμών και του κόστους του δανεισμού. Αναφέρω και βεβαίως στον πληθωρισμό, στην αύξηση της τιμής των κατασκευαστικών υλικών και στην άνοδο των δανειστικών επιτοκίων. Ο πληθωρισμός μάς έχει κτυπήσει όλους και έχει μειώσει το διαθέσιμο μας εισόδημα, τα ακίνητα ακριβύναν λόγω της αύξησης στις τιμές των κατασκευαστικών υλικών και η άνοδος των δανειστικών επιτοκίων έχει αυξήσει

Δεν αναμένονται σημαντικές μειώσεις στα ενοίκια ή στις αξίες/τιμές πώλησης, δεδομένου ότι η προσφορά ακινήτων παραμένει περιορισμένη και δεν προβλέπεται να αυξηθεί.

ακόμη περισσότερο το κόστος για κάποιον ο οποίος σκέφτεται την αγορά ακινήτου. Ήδη καταγράφεται μείωση στις αιτήσεις για στεγαστικά δάνεια. Συνεπώς βλέπουμε να λειτουργεί ο νόμος της αγοράς ή έτσι η μείωση της ζήτησης να συμβάλλει σε πρώτο χρόνο στη σταθεροποίηση και αργότερα σε μικρές μειώσεις των τιμών.

Τα αδρανή ακίνητα
-Ποies οι μεγαλύτερες προκλήσεις στην αγορά ακινήτων;

-Τα τελευταία χρόνια έχουμε ραγδαία αύξηση του πληθυσμού της Κύπρου, γεγονός το οποίο έχει οδηγήσει σε μεγάλες ανισορροπίες στη ζήτηση ακινήτων. Βλέπουμε για παράδειγμα να αυξάνεται η ζήτηση για σχολεία, τα οποία θα στεγάσουν τους πολλούς νέους μαθητές, ή για εμπορικά ακίνητα και γραφεία εταιρειών που επιλέγουν να εγκαταστήσουν την έδρα των εργασιών τους στην Κύπρο μεταφέροντας εδώ και το

προσωπικό τους από τρίτες χώρες ή και χώρες της Ε.Ε. Ταυτόχρονα, η κυβέρνηση και οι αρμόδιοι θα πρέπει επιτέλους να εγκύψουν με τη δέουσα σοβαρότητα στο πρόβλημα των αδρανών ακινήτων σε περιοχές με μεγάλη ζήτηση. Ως Ask Wire για να παρουσιάσουμε το μέγεθος του προβλήματος έχουμε αναλύσει, σχετικά πρόσφατα, δύο περιοχές στα κέντρα των πόλεων Λεμεσού (Παπάς) και Λευκωσίας (Ακρόπολη) και έχουμε διαπιστώσει ότι θα μπορούσαν να υπάρχουν στη διάθεση του κοινού για αγορά και ενοικίαση πέραν των 18.000 οικιστικών μονάδων συνολικά, με ό,τι αυτό συνεπάγεται για τις τιμές ενοικίασης και αγοράς. Είναι πλέον σαφές ότι θα πρέπει να δοθεί λύση στο πρόβλημα. Η λύση είναι απλή και μπορεί να δοθεί μέσω της φορολόγησης αδρανών ακινήτων σε περιοχές με υψηλή ζήτηση. Με αυτόν τον τρόπο οι ιδιοκτήτες αυτής της γης είτε θα σπεύσουν να την αξιοποιήσουν, είτε θα την διαθέσουν σε τρίτους για να την αξιοποιήσουν. Διευκρινίζω ότι η εισήγησή μας δεν αφορά στη φορολόγηση της πρώτης κατοικίας ή των μικροϊδιοκτητών, αλλά του ανεξάντλητου συντελεστή δόμησης. Με την πάροδο των χρόνων το πρόβλημα των ψηλών τιμών θα αρχίσει να αυξάνεται και στα προάστια των πόλεων. Πέραν των τιμών, η αξιοποίηση αυτής της οικοδομήσιμης γης θα είχε σφέλη και στο σκέλος του κυκλοφοριακού, εάν αναλογιστούμε ότι αρκετός κόσμος, που σήμερα κατοικεί εκτός των αστικών κέντρων, αναγκάζεται να ταξιδεύει καθημερινά προς αυτά για να εργαστεί. Άλλο ένα θέμα το οποίο βλέπουμε να εξελίσσεται είναι οι διακριτές διαφορές των αναπτύξεων ανά πόλη. Η Λευκωσία βρίσκεται σε μια κατάσταση μαρσαισμού θα έλεγα, λόγω της εξάρτησής της σε τράπεζες και δημόσια υπηρεσία. Η Λεμεσός ανθεί λόγω της εκεί δραστηριοποίησης μεγάλου αριθμού ξένων εταιρειών και εργαζομένων υψηλής εισοδηματικής στάθμης. Η Λάρνακα έχει επικεντρωθεί σε αναπτύξεις που αφορούν κυρίως στίπια που παλουνται σε Λιβανέζους και Ισραηλινούς, ενώ Πάφος και Αμμόχωστος έχουν τον κεντρικό τους προσανατολισμό στις τουριστικές αναπτύξεις. Αυτή η ανομοιομορφία φυσιολογικά δημιουργεί προβλήματα στη διαμόρφωση της στεγαστικής πολιτικής του κράτους. Πιστεύω ότι χρειάζεται η εκπόνηση μιας ολιστικής στρατηγικής, η οποία να ανταποκρίνεται στις ιδιαιτερότητες κάθε πόλης.

Εντός και εκτός κέντρου πόλεων

-Ποια είναι η εικόνα της αγοράς ανά επαρχία; Ποies οι πιο περιζήτητες περιοχές για ιδιοκατοίκηση;

-Οι ξένοι που μετακομίζουν για λόγους εργασίας επικεντρώνονται κυρίως στα κέντρα πόλεων, αγοράζοντας καινούργια διαμερίσματα για ιδιοκατοίκηση ή για επένδυση - ενοικίαση. Οι μεγαλύτεροι σε ηλικία (οικογενειάρχες) και όσοι έχουν την ευχέρεια να εργάζονται –κυρίως από το σπίτι– προτιμούν τα προάστια ή ακόμα και κάποια παραπλήσια χωριά, π.χ. Πισσούρι, Τάλα, Περιβόλια, Τριμίκλινη, κ.τ.λ. Σημειώνω ότι σημαντικό ρόλο στην απόφαση αγοράς ή ενοικίασης έχει η ποιότητα κατασκευής, η προσβασιμότητα σε υπηρεσίες, και για τους οικογενειάρχες, η απόσταση από ιδιωτικά σχολεία και σχετικές υπηρεσίες. Αντίθετα, οι ντόπιοι αγοραστές προτιμούν να μένουν κοντά στην οικογένειά τους ή την αγορά κατοικίας (σπιτιού) εκτός πόλεων, π.χ. Τσέρι, Λατσιά, Ερήμη, Κίτι, κ.τ.λ. Στη Λευκωσία η πιο προτιμυτέα περιοχή

Για τους ξένους σημαντικό ρόλο στην απόφαση αγοράς ή ενοικίασης έχει η ποιότητα κατασκευής και η προσβασιμότητα σε υπηρεσίες.

εντός πόλης είναι περίξ της πυρηνά Στροβόλου και εκτός πόλης τα Λατσιά. Στη Λάρνακα η Δροσιά και το Μενεού/Κίτι, στη Λεμεσό η Νεάπολη και η Γερμασόγεια, και στην Πάφο η Γερσοκίπου και η Πέγεια.

-Σε ποια είδη ακινήτου καταγράφεται η μεγαλύτερη κινητικότητα;

-Όπως σας έλεγα και προηγουμένως, υπάρχει μια ανομοιομορφία στις αναπτύξεις ανά πόλη και επαρχία. Αν’ εκεί και πέρα στην Ask Wire έχουμε αναπτύξει ένα νέο καινοτόμο εργαλείο, το οποίο αναλύει τα δεδομένα στην αγορά ακινήτων. Από αυτήν την ανάλυση εξαγονται χρήσιμα συμπεράσματα για την προσφορά και τη ζήτηση ακινήτων

Οι ξένοι που μετακομίζουν για λόγους εργασίας επικεντρώνονται κυρίως στα κέντρα πόλεων, αγοράζοντας καινούργια διαμερίσματα για ιδιοκατοίκηση ή για επένδυση - ενοικίαση.

και τις αξίες που διαπραγματεύονται ανά περιοχή, με στόχο να δίνεται η αξιολόγηση της ρευστότητας του κάθε ακινήτου. Με απλά λόγια φαίνεται πόσο «ευκολοπούλητο» είναι το κάθε ακίνητο, ανά περιοχή και τιμή. Για παράδειγμα, από την ανάλυση των δεδομένων που έχουμε κάνει για την αγορά διαμερισμάτων στην πόλη και στα προάστια της Λευκωσίας, τα πιο ρευστοποιήσιμα διαμερίσματα είναι στους δήμους Λευκωσίας και Στροβόλου με εύρος τιμών €70.000 - €150.000.

-Είναι τελικά καλή περίοδος για αγορά ή για ενοικίαση ακινήτου; Τι πρέπει να έχουν υπόψη τους οι δυνητικοί αγοραστές;

-Εάν είναι καλύτερη περίοδος για αγορά ή ενοικίαση είναι κάτι το οποίο θα το κρίνει ο καθένας με βάση τις δικές του οικονομικές και άλλες δυνατότητες και ανάγκες. Αυτό το οποίο επιβάλλεται να γνωρίζουν οι δυνητικοί αγοραστές είναι ότι πάντοτε οι τιμές καθορίζονται από τη ζήτηση και την προσφορά. Όσοι σκέφτονται την επένδυση σε ακίνητο θα πρέπει να γνωρίζουν ότι η ιδιοκτησία ακινήτης περιουσίας είναι εγγενώς μη ρευστή και έχει υψηλό κόστος διαχείρισης και συντήρησης, π.χ. μεταβιβαστικά τέλη, προμήθειες κ.τ.λ., οπότε θα πρέπει να θεωρείται ως μακροπρόθεσμη επένδυση και όχι απαραίτητα για διενέργεια συναλλαγών.

Η κάθοδος ξένων εταιρειών

-Σε ποιο βαθμό η αγορά στηρίχθηκε στην κάθοδο των ξένων εταιρειών το 2022 και κατά πόσο αυτός ο παράγοντας μπορεί να συνεχίσει να ενισχύει την αγορά ακινήτων;

-Προφανώς και η αγορά έχει ενισχυθεί καθώς το ενδιαφέρον από ξένους αγοραστές ακινήτων οφείλεται κυρίως στο κυβερνητικό σχέδιο της προσέλκυσης ξένων εταιρειών για δημιουργία έδρας σε συνδυασμό και με τον πόλεμο στην Ουκρανία. Μας προβληματίζει όμως κατά πόσο θα μπο-

ρέσει η οικονομία να ανταποκριθεί και στο σκέλος της αντιμετώπισης των προβλημάτων αυτών των εταιρειών και των εργαζομένων τους. Θα πρέπει συνεπώς η κυβέρνηση να βρει τρόπους για να αντιμετωπίσει τα διάφορα προβλήματα που θα δημιουργούνται, γιατί πλέον μιλάμε για καθεστώς μόνιμης διαμονής εν αντιθέσει με του τι συνέβαινε προηγουμένως με τους Ρώσους και τους Λιβανέζους. Έχουμε να κάνουμε με αύξηση του πληθυσμού, συνεπώς χρειάζονται

πρόσθετες υποδομές για την ικανοποίηση των πρόσθετων αναγκών που δημιουργούνται και σχετίζονται με την αστυνόμευση, την υγεία, την εκπαίδευση κοκ. Ταυτόχρονα, θα πρέπει να δοθούν κίνητρα –και σε κάποιες περιπτώσεις αντικίνητρα– για να ενεργοποιηθεί ο ιδιωτικός τομέας και να δημιουργηθούν κάποιες απαραίτητες υποδομές. Εάν δεν γίνουν όλα αυτά, μοιραία το σχέδιο της μετεγκατάστασης ξένων εταιρειών δεν προβλέπω ότι θα συνεχιστεί ομαλά.

Σε συναγερμό για τις κυρώσεις ΗΠΑ - Βρετανίας

Πάγωσαν περιουσιακά στοιχεία και τραπεζικές συναλλαγές προσώπων που βρίσκονται στη λίστα

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ

Η άρση άρση κυβερνητική σύσκεψη τη Μεγάλη Πέμπτη ενδεχομένως να είναι η κορυφή του κλίματος ανησυχίας που έχουν σκορπίσει οι κυρώσεις που επέβαλαν οι ΗΠΑ και η Βρετανία σε φυσικά και νομικά πρόσωπα, ανάμεσά τους και δύο με κυπριακή υπηκοότητα. Η άμεση αντίδραση της Λευκωσίας να συνεργαστεί για διερεύνηση των περιπτώσεων που αγγίζουν την Κύπρο, όπως αποδεικνύεται ήταν η πρώτη πράξη της όλης υπόθεσης. Η δεύτερη ήταν το πάγωμα περιουσιακών στοιχείων αλλά και συναλλαγών με κυπριακά τραπεζικά ιδρύματα, προσώπων που βρίσκονται στην αμερικανοβρετανική λίστα. Ωστόσο το πιο σοβαρό που προκύπτει από την εξέλιξη του όλου θέματος είναι το κλίμα ανησυχίας που υπάρχει στο κυβερνητικό επιτελείο για το μέγεθος εμπλοκής προσώπων με κυπριακό ενδιαφέρον. Όπως εκτιμούν κυβερνητικοί παράγοντες αν η όλη κατάσταση παραμείνει ως έχει οι κινήσεις που έχουν γίνει περιορίζουν σε μεγάλο βαθμό τις προεκτάσεις που προκύπτουν από την παρουσία δύο προσώπων με κυπριακή υπηκοότητα, στη λίστα με τις κυρώσεις. Ωστόσο η κατάσταση θα αλλάξει άρδην, όπως εκτιμούν, οι ίδιες πηγές,

Όπως εξήγησε αξιωματούχος της τράπεζας Κύπρου, στην περίπτωση που δεν προκύψουν στοιχεία που να δικαιολογούν τις κυρώσεις κατά φυσικών ή νομικών προσώπων, αρμόδια αρχή να άρει τα μέτρα που έχουν ληφθεί είναι η ΣΕΟΚ, επιτροπή του ΥΠΟΙΚ.

αν π.χ. η λίστα με κυπριακό ενδιαφέρον επεκταθεί. Επί του προκειμένου η κυβέρνηση εκτός από το να παρακολουθεί στενά τις εξελίξεις και να δρα προληπτικά, κυρίως σε πολιτικό επίπεδο, δεν έχει να κάνει κάτι περισσότερο, σημειώνουν οι ίδιες κυβερνητικές πηγές.

Ξεκάθαρα μηνύματα

Η γραμμή πλεύσης της κυβέρνησης καθώς και οι κινήσεις κλείδωσαν κατά τη σύσκεψη της Μεγάλης Πέμπτης. Στο πνεύμα αυτό, όπως ανακοινώθηκε επίσημα, κινήθηκαν οι πρώτες αντιδράσεις της Λευκωσίας. Όπως ανακοινώθηκε επίσημα ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, Νίκος Χριστοδουλίδης, επικοινωνώντας ήδη με ανώτερο στέλεχος της αμερικανικής κυβέρνησης δηλώνοντας τη βούληση και αποφασιστικότητα της κυβέρνησης για διερεύνηση των περιπτώσεων φυσικών και νομικών προσώπων στην Κύπρο που συμπεριλήφθηκαν στη λίστα κυρώσεων των ΗΠΑ για διευκόλυνση Ρώσων ολιγαρχών που υπόκεινται σε κυρώσεις, ζητώντας περισσότερα στοιχεία για να διευκολυνθεί η διερεύνηση αυτή. Προς την ίδια κατεύθυνση κινείται και η διπλωματική αντίδραση της κυβέρνησης. «Η κυπριακή κυβέρνηση εκφράζει με αυτόν τον τρόπο την ετοιμότητά της να συνεργαστεί με τις ΗΠΑ δείχνοντας πως δεν συγκαλύπτει οτιδήποτε», ήταν το μήνυμα που μετέφερε ο υπουργός Εξωτερικών Κωνσταντίνος

Κόμπος σε συνάντηση που είχε με την Αμερικανίδα Πρέσβειρα στη Λευκωσία, Τζούλι Φίσερ.

Στοιχεία από ΗΠΑ

Πέρα από τη βούληση και αποφασιστικότητά της, η κυπριακή κυβέρνηση αναζητεί ήδη στοιχεία για την εμπλοκή προσώπων με κυπριακό ενδιαφέρον τα οποία διευκόλυναν Ρώσους ολιγάρχες. Όπως ανακοινώθηκε, η Νομική Υπηρεσία και οι εποπτικές αρχές προσπαθούν να διερευνήσουν το θέμα, αλλά όπως ανέφερε ο κυβερνητικός εκπρόσωπος Κωνσταντίνος Αετυμπίδης «χρειάζεται κάποια περαιτέρω πληροφόρηση από τις ΗΠΑ για τη συμπερίληψη αυτών των συγκεκριμένων ονομάτων στη λίστα των κυ-

Στο κυβερνητικό επιτελείο αυτό που φαίνεται να προκαλεί ανησυχία είναι αν η εμπλοκή φυσικών και νομικών προσώπων με κυπριακό ενδιαφέρον δεν περιορίζεται στα σημερινά επίπεδα, δηλαδή των δύο προσώπων.

ρώσεων». Το ζητούμενο για την κυβέρνηση δεν είναι οι λόγοι που δύο πρόσωπα με κυπριακό ενδιαφέρον συμπεριλήφθηκαν στη λίστα των κυρώσεων, αλλά να διερευνηθεί αν κατά την περίοδο των κυρώσεων της Ε.Ε. αυτά τα άτομα διευκόλυναν με οποιονδήποτε τρόπο τους ολιγάρχες και παραβίασαν τις κυρώσεις αυτές και ως εκ τούτου χρειάζεται περαιτέρω χειρισμός.

Στον πάγο

Πέρα από τις κινήσεις που έγιναν σε πολιτικό επίπεδο και ενδεχομένως να χρειασθούν το επόμενο διάστημα, την Τρίτη ανακοινώθηκε πάγωμα των περιουσιακών στοιχείων και οποιασδήποτε συναλλαγής με το κυπριακό τραπεζικό σύστημα, φυσικών και νομικών προσώπων που βρίσκονται στους καταλόγους κυ-

ρώσεων, που εξέδωσαν το Ηνωμένο Βασίλειο και οι ΗΠΑ. Όπως δήλωσε στο ΚΥΠΕ ο Μάριος Σκανδάλης, Διευθυντής της Διεύθυνσης Συμμόρφωσης της Τράπεζας Κύπρου το κυπριακό τραπεζικό σύστημα εφαρμόζει εθελοντικά τις κυρώσεις τόσο των ΗΠΑ όσο και του Ηνωμένου Βασιλείου, σε μια «υπέρβαση», όπως είπε, η οποία επιβραβεύτηκε με την αύξηση των ανταποκριτών τραπεζών σε δολάρια ΗΠΑ από μόλις μία σε τέσσερις και την ενίσχυση της αξιοπιστίας του κυπριακού τραπεζικού συστήματος. «Δεν είμαστε απλά ένα ευρωπαϊκό κράτος, αλλά ένα κράτος που υιοθετεί βέλτιστες πρακτικές στον τομέα της καταπολέμησης του οικονομικού εγκλήματος», είπε ο κ. Σκανδάλης. Όπως εξήγησε, αυτό σημαίνει ότι «μόλις εκδοθεί ένας περιορισμός, κατά κύριο λόγο από τις ΗΠΑ και το Ηνωμένο Βασίλειο, σε οποιαδήποτε περιουσιακά στοιχεία κάποιου προσώπου, είτε φυσικού είτε νομικού, αμέσως παγοποιούνται όλα τα περιουσιακά του στοιχεία». «Δηλαδή», είπε, «ούτε επιστρέφονται χρήματα πίσω στον ίδιο, ούτε κλείνουν οι λογαριασμοί μέχρι να ξεκαθαρίσει ακριβώς με τις οικείες αρχές που εξέδωσαν τις κυρώσεις τι ακριβώς πρέπει να γίνουν αυτά τα περιουσιακά στοιχεία».

Η ΣΕΟΚ αρμόδια αρχή για τις κυρώσεις

Η εφαρμογή των όποιων κυρώσεων επιβάλλονται εμπίπτει στην αρμοδιότητα της Συμβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών Κυρώσεων (ΣΕΟΚ) του υπουργείου Οικονομικών. Όπως εξήγησε ο κ. Σκανδάλης τα πρόσωπα που υπόκεινται σε κυρώσεις δεν μπορούν να διεξάγουν συναλλαγές με το κυπριακό τραπεζικό σύστημα. «Η εφαρμογή των κυρώσεων είτε από τις ΗΠΑ, είτε το Ηνωμένο Βασίλειο, είτε από την Ε.Ε. υιοθετείται πλήρως από όλο το τραπεζικό σύστημα της Κύπρου», τόνισε. Ωστόσο αυτό το οποίο υπάρχει ως ενδεχόμενο είναι τι γίνεται για τις περιπτώσεις εκείνες που δεν εντοπισθούν στοιχεία που να δικαιολογούν την εμπλοκή των συγκεκριμένων προσώπων ή οντοτήτων. Σύμφωνα με τον κ. Σκανδάλη εάν προκύψει λάθος ότι τα εν λόγω πρόσωπα έχουν εμπλοκή στη διευκόλυνση Ρώσων ολιγαρχών, αυτό θα εξεταστεί. «Οι εμπλεκόμενες αρχές θα το διορθώσουν. Αλλά ενδώς βρίσκονται στη λίστα των κυρώσεων, οι τράπεζες δεν μπορούν κάνουν οτιδήποτε άλλο». Ο αξιωματούχος της Τράπεζας Κύπρου απέρριψε ότι η αντίδραση από τις τράπεζες είναι υπερβολική, λέγοντας ότι οι τράπεζες δεν αξιολογούν κάποιο πρόσωπο στη βάση της εθνικότητας αλλά στη βάση της αξιολόγησης κινδύνου. Συμπλήρωσε, δε, πως οι κυπριακές τράπεζες δεν είναι αμερικανικές οντότητες και θα μπορούσαν να μην υιοθετήσουν τις κυρώσεις του Γραφείου Ελέγχων Ξένων Περιουσιακών Στοιχείων του αμερικανικού υπουργείου Οικονομικών (ΟΡΑΚ), ωστόσο το ερώτημα που υπάρχει είναι ποια θα ήταν η επίπτωση για την κυπριακή οικονομία.

Σε εποχές αστάθειας, η δόση σου ας είναι σταθερή.

ΣΤΕΓΑΣΤΙΚΟ ΔΑΝΕΙΟ

ΣΤΑΘΕΡΗ ΔΟΣΗ

ΜΕ ΣΤΑΘΕΡΟ ΕΠΙΤΟΚΙΟ

ΓΙΑ 5 ή 10 ΧΡΟΝΙΑ

Στην Τράπεζα Κύπρου καταλαβαίνουμε ότι ανάμεσα σε τόσα που σε προβληματίζουν αυτή την εποχή, δεν θέλεις να ανησυχείς και για τυχόν αύξηση των επιτοκίων. Γι' αυτό σου προσφέρουμε Στεγαστικό Δάνειο με σταθερό επιτόκιο για να έχεις μια έγνοια λιγότερη.

Σε κάθε επόμενη κίνηση

Τράπεζα Κύπρου

Προειδοποίηση: Υπάρχουν χρεώσεις εάν εξοφλήσετε νωρίτερα το δάνειό σας. Εάν δεν τηρείτε το σχέδιο αποπληρωμής του δανείου σας, μπορεί να χάσετε το σπίτι σας. Μετά τη λήξη της περιόδου σταθερού επιτοκίου, το δάνειο θα τιμολογείται με μεταβλητό επιτόκιο. Σε περίπτωση μεταβλητού επιτοκίου το ποσό της δόσης και το συνολικό κόστος της χορήγησης μπορεί να αυξηθεί ή να μειωθεί ανάλογα με τη διακύμανση του βασικού επιτοκίου.

ΑΝΑΛΥΣΗ / Του ΜΑΧΜΟΥΝΤ ΜΟΧΕΛΑΝΤΙΝ* / REUTERS BREAKINGVIEWS

«1% για 1,5 βαθμό Κελσίου»

Όταν γίνεται λόγος για την αντιμετώπιση της κλιματικής κρίσης, σημαίνει ότι ο κόσμος έχει φθάσει σε ένα επικίνδυνο σημείο καμπής. Εντούτοις, ενόσω οι αρμόδιοι για την παγκόσμια χρηματοδότηση και ανάπτυξη συγκεντρώνονται στην Ουάσιγκτον για την εαρινή σύνοδο της Παγκόσμιας Τράπεζας και του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου, ίσως να έφθασε η στιγμή να δοθεί μια καινούργια ευκαιρία. Σήμερα τα φτωχότερα κράτη καταβάλλουν το υψηλότερο ανθρώπινο κόστος εξαιτίας των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής.

Πληρώνουν επίσης το υψηλότερο τίμημα για αποκτήσουν πρόσβαση στο χρήμα και να επωφεληθούν από αυτό ώστε να ευμεριέθουν. Λόγω χάριν, μιλώντας για την πλιακή ενέργεια στην Γκάνα, θα πρέπει να σκεφθούμε ότι το κόστος δανεισμού ίσως είναι έως και πενταπλάσιο από το αντίστοιχο στη Γερμανία, καθιστώντας τη φθνότερη μορφή ηλεκτρικής ενέργειας απρόσιτη σε όσους τη χρειάζονται περισσότερο. Για να εξελιφθούν οι εκπομπές ρύπων έως το 2050 και να περισταλεί η υπερθέρμανση του πλανήτη σε 1,5 βαθμό

Προϋπόθεση για την αντιμετώπιση της κλιματικής κρίσης είναι η φθνή χρηματοδότηση των αναπτυσσόμενων κρατών.

της κλίμακας Κελσίου, τα φτωχότερα κράτη, που ευθύνονται για μεγάλο μέρος της μελλοντικής αύξησης του διοξειδίου του άνθρακα, χρειάζονται επειγμένως καινοτομία και υποστήριξη. Οι αναπτυσσόμενες χώρες εκτός της Κίνας χρειάζονται περίπου 2 τρισ. δολ. ετησίως έως το 2030, σύμφωνα με την έκθεση με θέμα «Χρηματοδότηση της Κλιματικής Δράσης».

Ωστόσο, τα ανεπτυγμένα κράτη δυσκολεύονται να τηρήσουν μια μακροχρόνια δέσμευση και να τις χρηματοδοτούν με 100 δισ. δολ. ετησίως. Οι πολυμερείς τράπεζες ανάπτυξης, όπως είναι η Παγκόσμια Τράπεζα, μπορούν να λειτουργήσουν βοηθητικά. Εντούτοις, οι ισχυρούς ρυθμίσεις αναφορικά με τη χρηματοδότηση για την αντιμετώπιση των κλιματικών συνεπειών από τις ανεπτυγμένες στις

αναπτυσσόμενες χώρες είναι αναποτέλεσματικές, ανεπαρκείς και άδικες. Υπάρχει ανάγκη για μια νέα και ριζοσπαστική προσέγγιση.

Ο καλύτερος τρόπος θα ήταν μέσω ενός νέου σχήματος, που παρουσιάστηκε στη Σύνοδο για το Κλίμα COP27 του Νοεμβρίου και ονομάζεται «1% για 1,5 Κελσίου». Η ιδέα αφορά τις πολυμερείς τράπεζες ανάπτυξης, ώστε να επεκτείνουν τους όρους ευνοϊκής χρηματοδότησης σε χώρες μεσαίου εισοδήματος καθώς και σε χώρες χαμηλού εισοδήματος.

Τα κράτη αυτά, όπως το Πακιστάν, η Νιγηρία και τα Μπαρμάντες, για να μπορούν να πληρώσουν για αναθεωρημένες πηγές ενέργειας και βασικές υποδομές, που μπορούν να τα βοηθήσουν να αντιμετωπίσουν τους αυξανόμενους κινδύνους της κλιματικής αλλαγής, θα μπορούν να δανειζονται με επιτόκιο 1%, με περίοδο χάριτος 10 ετών, κατά την οποία δεν θα χρειάζονται να αποπληρώσουν τίποτε, ενώ στη συνέχεια θα ακολουθεί μια φάση αποπληρωμής διάρκειας 20 ετών.

* Ανάπτυξης αξιωματούχος του ΟΗΕ για τη Δράση αντιμετώπισης της Κλιματικής Αλλαγής.

ΑΝΑΛΥΣΗ / Των ΤΖΑΠΕΤ ΠΕΝΣΟ και ΑΝΤΡΕΑ ΣΑΛΛΑ / REUTERS

Αναμένεται άνοδος των τιμών του πετρελαίου

Όταν ο ΟΠΕΚ πήρε μια αιφνιδιαστική απόφαση νωρίτερα αυτόν τον μήνα να μειώσει την παραγωγή του, ο Αμερικανός πρόεδρος Τζο Μπάιντεν αντέδρασε με κάτι που πολιτικά θα ισοδυναμούσε με ένα ανεπαίσθητο σόκωμα των ωμών. Αρα απείχε πολύ από την παλαιότερη δήλωσή του ότι θα υπάρξουν συνέπειες για τη Σαουδική Αραβία, όταν είχε περιστείλει την παραγωγή πέρυσι τον Οκτώβριο. Η εν λόγω χώρα είναι και η ντε φάκτο ηγετική δύναμη του καρτέλ πετρελαίου. Η χλιαρή απάντηση ως ένα βαθμό αποτυπώνει και την άποψη της κυβέρνησης Μπάιντεν ότι η ελάττωση της παραγωγής μπορεί να μην επιφέρει σοβαρό αντίκτυπο στην οικονομία των ΗΠΑ και στην παγκόσμια όσο οι περικοπές του 2022, οι οποίες συντελέστηκαν ενώ οι προμήθειες πετρελαίου ήταν ακόμη περιορισμένες. Αμερικανοί αξιωματούχοι πιστεύουν ότι η οικονομία των ΗΠΑ και η παγκόσμια οικονομία έχουν πλέον εισέλθει σε μια πιο προβλέψιμη και λιγότερο ασταθή φάση. Πέρυσι, μια ραγδαία επανεμφάνιση του κορωνοϊού, που άσκησε ισχυρές πιέσεις στην εφοδιαστική αλυσίδα κι ενώ η ζήτηση ήταν δυναμική, ε-

Η αιφνιδιαστική απόφαση του ΟΠΕΚ για μείωση της παραγωγής και η χλιαρή αντίδραση των ΗΠΑ.

κτόξευσε τον πληθωρισμό σε υψηλά επίπεδα 40 ετών. Φέτος, οι τιμές της βενζίνης σταθεροποιήθηκαν σε χαμηλότερα επίπεδα, η παραγωγή πετρελαίου στις ΗΠΑ πλησιάζει σε πρωτοφανή υψηλά σημεία και η αγορά εργασίας, αν και εξακολουθεί να είναι ισχυρή, αποθερμαίνεται μαζί με τον πληθωρισμό, όπως τονίζουν στελέχη της Ουάσιγκτον. Ο Λευκός Οίκος μείωσε τις εκτιμήσεις του για την αύξηση του ΑΕΠ το 2023 σε μόλις 0,4% τον Μάρτιο εν συγκρίσει με το 1,8% τον Αύγουστο του 2022.

Η κίνηση του ΟΠΕΚ θα μπορούσε να περιπλέξει τις προσπάθειες του Αμερικανού προέδρου Τζο Μπάιντεν να τιθασεύσει τον επίμονο πληθωρισμό και να αποκλιμακώσει τις τιμές της βενζίνης στο εσωτερικό, σύμφωνα με πολυάριθμες συνεντεύξεις με Αμερικανούς αξιωματούχους και

αναλυτές. Η πρόσφατη τραπεζική κρίση στις ΗΠΑ, δε, έχει προσθέσει άλλον έναν παράγοντα αβεβαιότητας στις οικονομικές προβλέψεις εντός χώρας αλλά και διεθνώς.

Οι αναλυτές του κλάδου των εμπορευμάτων της Goldman Sachs αναθεώρησαν προς τα πάνω τον στόχο τιμής στα τέλη του 2023 για το Brent, το παγκόσμιο σημείο αναφοράς, κατά 5 έως 95 δολάρια το βαρέλι. Εάν φτάσει τα 100 δολάρια, αυτό θα σήμαινε άλλα 50 σεντς το γαλόνι για τη βενζίνη, εκτιμούν οι αναλυτές, ωθώντας τις τιμές στο πατριότιο πάνω από το κρίσιμο επίπεδο των 4 δολαρίων. Οι υψηλές τιμές της ενέργειας ήταν ο κύριος μοχλός πίεσης που οδήγησε την Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ σε αυξήσεις επιτοκίων και αναζωπύρωσε την ανησυχία για ύφεση.

«Η αναμενόμενη αύξηση των τιμών του πετρελαίου το υπόλοιπο του έτους, ως αποτέλεσμα αυτών των εθελοντικών περικοπών, ίσως τροφοδοτήσει τον παγκόσμιο πληθωρισμό, προκαλώντας επιθετικότερες αυξήσεις επιτοκίων», τόνισε εν κατακλείδι ο Βικτόρ Πόσφορντ της Rystad Energy.

Στο 70% το τερματικό Φυσικού Αερίου στο Βασιλικό

Κατά 92% ολοκληρώθηκε η πλωτή μονάδα αποθήκευσης και επαναεριοποίησης – Σε δύο μήνες αναμένεται η έκδοση άδειας για προμήθεια

Της **ΜΑΡΙΑΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ**

Γύρω στο 70% εκτιμάται ότι ανέρχεται το ποσοστό υλοποίησης του τερματικού LNG Terminal στο Βασιλικό για την πλωτή μονάδα αποθήκευσης επαναεριοποίησης υγροποιημένου φυσικού αερίου (FSRU), για τις χερσαίες και τις θαλάσσιες υποδομές. Σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ», η πλωτή μονάδα που αποτελεί το μεγαλύτερο μέρος του κόστους του έργου έχει ολοκληρωθεί κατά 92% και αναμένεται να παραδοθεί τον Ιούλιο. Αργότερα, Δεκέμβριο του 2023 ή αρχές του 2024 τοποθετείται η ολοκλήρωση και του υπόλοιπου 30% του έργου που αφορά κυρίως χερσαίες και θαλάσσιες υποδομές στο Βασιλικό. Ήδη έχει αναφερθεί από τον αρμόδιο υπουργό (Ενέργειας), πως γίνονται σκέψεις για προσωρινή αξιοποίηση της πλωτής μονάδας από άλλες ευρωπαϊκές χώρες μέχρι την ολοκλήρωση όλων των υποδομών ώστε να μπορεί να αξιοποιηθεί κανονικά από την Κυπριακή Δημοκρατία. Παράλληλα, η ΔΕΦΑ κατάθεσε αι-

Προβλήματα παρουσιάστηκαν από την αρχή ανάληψης του έργου ενώ τον Νοέμβριο του 2021 η πρόοδος των εργασιών ήταν κάτω του 20%.

τημα προς την PAEK για έκδοση άδειας προμήθειας φυσικού αερίου, η οποία αναμένεται ότι εκτός απρόοπτου θα παρακληρηθεί εντός των επόμενων δύο μηνών. Με την παραχώρηση της άδειας, η ΔΕΦΑ θα μπορεί να προχωρήσει στους σχεδιασμούς για προμήθεια υγροποιημένου φυσικού αερίου, από εν δυνάμει προμηθευτές.

Οι καθυστερήσεις

Βεβαίως η ολοκλήρωση του έργου αντιμετωπίζει σοβαρές καθυστερήσεις, οι οποίες αποδίδονται σε διάφορα αίτια (εντός και εκτός ΔΕΦΑ και PAEK) και ζητήματα τα οποία θα πρέπει να τύχουν χειρισμού από τον αρμόδιο υπουργό. Υπενθυμίζεται ότι, η προσφορά για τη μετατροπή πλωτής μονάδας εισαγωγής, αποθήκευσης και επαναεριοποίησης ΥΦΑ (Υγροποιημένου ΦΑ), κατασκευής προβλήτας πάνω στην οποία θα είναι μόνιμα προσδεμένη η πλωτή μονάδα καθώς και οι εγκαταστάσεις πρόσδεσης,

Δεκέμβριο του 2023 ή αρχές του 2024 τοποθετείται η ολοκλήρωση και του υπόλοιπου 30% του έργου που αφορά κυρίως χερσαίες και θαλάσσιες υποδομές στο Βασιλικό.

αγωγού επί της προβλήτας και επίγειες εγκαταστάσεις ΦΑ είχε κατακυρωθεί το 2019. Σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ», τα προβλήματα άρχισαν από την αρχή ανάληψης του έργου. Με βάση στοιχεία που είδαν το φως της δημοσιότητας τον Νοέμβριο του 2021 υπήρχε ήδη μια καθυστέρηση 11 μηνών στο κατατεθέν πρόγραμμα εργασιών από τον εργολάβο, με την πρόοδο των εργασιών να βρίσκονται σε πολύ χαμηλά επίπεδα και κάτω του 20%.

Την ίδια ώρα οι απαιτήσεις εργολάβου ανέρχονταν στα 100 εκατ. ευρώ. Μετά από 6 μήνες διαπραγματεύσεων, τερματίστηκε το αδιέξοδο και με απόφαση της Κεντρικής Επιτροπής Αλλαγών και Απαιτήσεων συμφωνήθηκαν επιπρόσθετα €25 εκ. στην ανάδοχο κοινοπραξία, ενώ από τη συμφωνία κερδήθηκαν σημαντικά αντισταθμιστικά μέτρα για την Κυπριακή Δημοκρατία, όπως μεταφορά του πλοίου επαναεριοποίησης/αποθήκευσης του ΦΑ στην κυριό-

τητα της ΚΔ, επιβολή δεύτερου μαζι-λαριού ρητρών ύψους €22,5 εκ. σε περίπτωση περαιτέρω καθυστέρησης και αύξηση του ποσού της εγγυητικής πιστής εκτέλεσης.

Η κοινοπραξία και η Ακτορ

Το 2019 κατακυρώθηκε η προσφορά για τη μετατροπή πλωτής μονάδας εισαγωγής, αποθήκευσης και επαναεριοποίησης ΥΦΑ (Υγροποιημένου ΦΑ), κατασκευής προβλήτας πάνω στην οποία θα είναι μόνιμα προσδεμένη η πλωτή μονάδα καθώς και οι εγκαταστάσεις πρόσδεσης, αγωγού επί της προβλήτας και επίγειες εγκαταστάσεις ΦΑ στην κοινοπραξία πέντε εταιρειών «CMC». Της China Petroleum Pipeline Engineering Co Ltd («CPE»), της Aktor S.A., της Metron S.A., της Hudong-Zhonghua Shipbuilding Co. Ltd και της Wilhelmsen Ship Management Limited. (Έπρεπε να αρχίσουν οι εργασίες το 2020 και το 2021, μετά από 6 μήνες,

διαπραγμάτευση). Πηγές αναφέρουν στην «Κ» ότι, ακόμα και σε αυτήν την περίπτωση υπήρξαν πρόχειροι χειρισμοί, και ιδιαίτερα αυστηροί όροι του συμβολαίου που ετοιμάστηκε από πλευράς ΕΤΥΦΑ (ιδιοκτήτρια εταιρεία των εγκαταστάσεων, θυγατρική της ΔΕΦΑ) με αποτέλεσμα τον αποκλεισμό μεγάλων εταιρειών στον τομέα, όπως οι κοινοπραξίες Samsung, Posco, Mitsui, Osaka Gas και η κοινοπραξία Damco, Enagas, GasLog LNG Services, SNAM Spa, Terna S.A. Και οι δύο αυτές κοινοπραξίες αποκλείστηκαν λόγω μη συμμόρφωσης με τις προδιαγραφές των εγγράφων της προσφοράς. Σύμφωνα με τις ίδιες πληροφορίες, οι δύο κοινοπραξίες είχαν καταθέσει προσφορά, με προτεινόμενες αλλαγές στο συμβόλαιο, καθώς σε περίπτωση αποδοχής των όρων των εγγράφων της προσφοράς, θα έμεναν εκτεθειμένες με πολλές αβεβαιότητες και δυσανάλογα ρίσκα στις εταιρείες τους. Εν τέλει η προσφορά κατακυρώ-

θηκε στην κοινοπραξία CMC με ηγετικό ρόλο να αναλαμβάνει η εταιρεία CPP, με κύριο μέτοχο την Κυβέρνηση της Κίνας. Στην πορεία αφαιρέθηκε από τη λίστα των εταιριών της κοινοπραξίας η Aktor S.A, επικαλούμενη τη σύνδεση της εταιρείας με την «Ηλέκτωρ» Κύπρου, η οποία από το 2018 βρισκόταν σε μαύρη λίστα αποκλεισμού της από τη διεκδίκηση νέων δημόσιων συμβάσεων στην Κύπρο.

Υπενθυμίζεται ότι υπήρξε και σχετική παρέμβαση από τον γενικό ελεγκτή, ο οποίος ζήτησε αποκλεισμό της κοινοπραξίας (και όχι μόνο της Aktor) από τον διαγωνισμό, εφόσον η αξιολόγηση της κοινοπραξίας CMC βασίστηκε και στην εμπειρία της Aktor στο κομμάτι της κατασκευής της προβλήτας. Πληροφορίες της «Κ» αναφέρουν ότι ο σημαντικότερος λόγος στην καθυστέρηση για την κατασκευή της προβλήτας στο Βασιλικό, βασίζεται και στην καθυστέρηση για εύρεση αντικαταστάτη της

Άκτωρ από την κοινοπραξία ανάδοχο του έργου. Την ίδια ώρα η ΕΤΥΦΑ φαινόταν να επιρρίπτει ευθύνες της καθυστέρησης στον εργολάβο. Σημειώνεται ότι τα τελευταία 13 χρόνια έχουν προκληθεί αρκετοί διαγωνισμοί από την ΔΕΦΑ για την κατασκευή της μονάδας επαναεριοποίησης και αποθήκευσης του ΦΑ.

Όλες οι προσπάθειες απέτυχαν είτε λόγω λανθασμένων προδιαγραφών/σχεδιασμών, είτε λόγω αλλαγής στρατηγικής, με αποτέλεσμα να ακυρώνονται οι διαγωνισμοί πριν κατακυρωθούν οι προσφορές. Σε περίπτωση νέας ακύρωσης, θεωρείται ότι θα ξανάταν η ευκαιρία άντλησης ευρωπαϊκής κορηγίας ύψους €101 εκ., αφού αυτή ήταν και η τελευταία φορά που θα δινόταν η ευρωπαϊκή κορηγία για έργα που σχετίζονται με ΦΑ καθώς και η ευκαιρία άρσης της ενεργειακής απομόνωσης της Κύπρου και της μείωσης της εξάρτησης από το πετρέλαιο.

15 προγράμματα για 60.000 ανέργους από τη ΔΥΠΙΑ στην Ελλάδα

Της **ΡΟΥΛΑΣ ΣΑΛΟΥΡΟΥ**

Δεκαπέντε προγράμματα κατάρτισης και απασχόλησης για σχεδόν 60.000 ωφελούμενους έχει ρίξει στη μάχη κατά της ανεργίας η Διεύθυνση Υπηρεσία Απασχόλησης (ΔΥΠΙΑ). Πρόκειται για 8 προγράμματα που στοχεύουν στη βελτίωση των δεξιοτήτων των ανέργων και άλλα 7 στοχευμένα προγράμματα για την εύρεση εργασίας, που αφορούν είτε περιοχές θύλακες της ανεργίας είτε ομάδες ωφελουμένων, όπως νέοι, γυναίκες και μακροχρόνια άνεργοι.

Κατάρτιση

Τα προγράμματα κατάρτισης, που κατά κύριο λόγο επικεντρώνονται στην ανάπτυξη των επαγγελματικών δεξιοτήτων των ανέργων, για να ενισχυθεί η δυνατότητα σύνδεσης με την αγορά εργασίας, είναι τα εξής:

1. Συμβουλευτική υποστήριξη, κατάρτιση,

Βελτίωση δεξιοτήτων ανέργων και στοχευμένες δράσεις για εύρεση εργασίας με επιδότηση έως 36.051 θέσεων.

πιστοποίηση και προώθηση στην απασχόληση ανέργων νέων 25-29 ετών στον κλάδο Τεχνολογιών, Πληροφορικής και Επικοινωνιών. Το πρόγραμμα υλοποιείται από τον Σύνδεσμο Επιχειρήσεων Πληροφορικής και Επικοινωνιών Ελλάδος (1.600 θέσεις κατάρτισης).

2. Συμβουλευτική υποστήριξη, κατάρτιση και πιστοποίηση στο αντικείμενο του ψηφιακού μάρκετινγκ για ανέργους έως 29 ετών σε μικρές και μικρομεσαίες επιχειρήσεις στον κλάδο του Τουρισμού. Το πρόγραμμα υλοποιείται από το Ινστιτούτο Συνδέσμου Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων (1.940 θέσεις).

3. Πρόγραμμα από το Οικονομικό Επιμελητήριο Ελλάδος για την ενίσχυση γνώσεων και δεξιοτήτων ανέργων πτυχιούχων νέων έως 29 ετών, σε δυναμικούς τομείς του αναπτυξιακού μοντέλου της οικονομίας (2.000 ωφελούμενοι).

4. Πρόγραμμα για την ενίσχυση γνώσεων και δεξιοτήτων ανέργων πτυχιούχων νέων

Μεταξύ άλλων, «τρέχει» πρόγραμμα απασχόλησης 10.000 μακροχρόνια ανέργων 45 ετών και άνω, με επιχορήγηση μισθού και εισφορών 80%, έως 13.709 ευρώ.

έως 29 ετών, σε δυναμικούς τομείς του αναπτυξιακού μοντέλου της οικονομίας από το Γεωτεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος (1.840 θέσεις).

5. Πρόγραμμα για την ενίσχυση γνώσεων και δεξιοτήτων ανέργων πτυχιούχων νέων έως 29 ετών, σε δυναμικούς τομείς του αναπτυξιακού μοντέλου της οικονομίας από το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος (1.950 θέσεις).

6. Ολοκληρωμένη παρέμβαση ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού και καταπολέμησης της ανεργίας στον κλάδο των υποδομών και των μεταφορών, από την Κεντρική Ένωση Επιμελητηρίων Ελλάδος (4.500 θέσεις).

7. Ολοκληρωμένη παρέμβαση επαγγελματικής ενδυνάμωσης και ένταξης στην αγορά εργασίας για άτομα άνω των 30 ετών στον αγροδιατροφικό κλάδο, από το Ινστιτούτο Μικρών Επιχειρήσεων της Γενικής

Συννομοσπονδίας Επαγγελματιών Βιοτεχνών Ελλάδος (3.000 ωφελούμενοι).

8. Ολοκληρωμένη παρέμβαση επαγγελματικής ενδυνάμωσης και ένταξης στην αγορά εργασίας για ανέργους 30 ετών και άνω στην ανάπτυξη ψηφιακών δεξιοτήτων στον πολιτισμό. Θα υλοποιηθεί από το ΙΝΕ-ΓΣΕΕ (7.000 άτομα).

Απασχόληση

Παράλληλα, «τρέχουν» 7 προγράμματα απασχόλησης για έως 36.051 επιδοτούμενες θέσεις εργασίας:

1. Πρόγραμμα 3.400 νέων θέσεων εργασίας στις λιγνιτικές περιοχές, διάρκειας 12-18 μηνών, με επιχορήγηση μισθού και εισφορών 75%-100%, έως 16.794 ευρώ.

2. Απόκτηση εργασιακής εμπειρίας 3.000 θέσεων σε λιγνιτικές περιοχές, με επιχορήγηση μισθού και εισφορών 100%.

3. Πρόγραμμα απασχόλησης 10.000 μακροχρόνια ανέργων 45 ετών και άνω, με επιχορήγηση μισθού και εισφορών 80%, έως 13.709 ευρώ.

4. Πρόγραμμα για 10.000 ανέργους που αντιμετωπίζουν σημαντικά εμπόδια στην επανένταξη τους στην αγορά εργασίας, με επιχορήγηση μισθού και εισφορών 75%, έως 16.800 ευρώ.

5. Πρόγραμμα απασχόλησης 6.500 μακροχρόνια ανέργων 55-67 ετών, με ποσοστό επιχορήγησης 75%, έως 18.000 ευρώ.

6. Πρόγραμμα για 3.000 ανέργους ηλικίας 56 ετών και άνω που ολοκλήρωσαν το πρόγραμμα απασχόλησης μακροχρόνια ανέργων, ηλικίας 55-67 ετών, με επιχορήγηση 8.580 ευρώ.

7. Πρόγραμμα νέας επιχειρηματικότητας για ανέργους ηλικίας 20-44 ετών, που ανήκουν σε περιθωριοποιημένες κοινωνικές ομάδες.

ΑΡΘΡΟ
Του **ΓΙΑΝΝΗ ΓΕΩΡΓΙΟΥΛΑ**

Κεντρική Τράπεζα και τεχνολογία

Η τεχνολογία είναι το μέλλον για τον τραπεζικό τομέα όπως θεωρούν και οι ευρωπαϊκές Αρχές, γι' αυτό και η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου θα πρέπει να είναι κατ'αλήθειαν στην προώθησή της. Άλλωστε, πολλές Κεντρικές Τράπεζες στην Ευρωπαϊκή Ένωση – με τις «ευλογίες» της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας – έχουν αναπτύξει προγράμματα καινοτομίας για να μπορέσουν να προωθήσουν την ανάπτυξη νέων τεχνολογιών στον τραπεζικό τομέα. Ένα παράδειγμα είναι και αυτό της Τράπεζας της Ελλάδας όπου εδώ και δύο σχεδόν χρόνια έχει δημιουργήσει έναν ειδικό κόμβο καινοτομίας που στοχεύει στην ανάπτυξη της χρηματοοικονομικής τεχνολογίας στην Ελλάδα, «δημιουργώντας έναν προστατευμένο χώρο ο οποίος θα ενθαρρύνει τους παρόχους να υιοθετήσουν νέες τεχνολογίες, χωρίς όμως να απειλείται η σταθερότητα του χρηματοπιστωτικού συστήματος». Σε αυτήν την προσπάθεια έχει τη στήριξη της EBRD και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Δύο χρόνια μετά την Ελλάδα και η Κύπρος προχώρησε στη δημιουργία ενός αντίστοιχου κόμβου καινοτομίας με σκοπό την ενθάρρυνση της χρηματοοικονομικής τεχνολογίας. Όμως, ο ιδιωτικός τομέας είναι ήδη πολύ ανεπτυγμένος στην Κύπρο και ένας από τους ποιο ανεπτυγμένους σε ολόκληρη την Ευρώπη με πολλές εταιρείες fintech να είναι αδειοδοτημένες από την Κεντρική Τράπεζα ή από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, προσφέροντας υπηρεσίες σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση. Είναι λοιπόν πολύ θετική η δημιουργία του κόμβου καινοτομίας, όμως περισσότερο για τις νεοφυείς εταιρείες. Θα πρέπει λοιπόν να δοθεί σημασία στις εταιρείες που έχουν ήδη αναπτύξει τεχνολογίες και χρησιμοποιούνται στην αγορά. Γι' αυτό η Κεντρική Τράπεζα θα μπορούσε να κάνει τρία απλά πράγματα τα οποία θα βοηθούσαν τον τομέα των fintech από τη μία να δυναμώσει και από την άλλη να δημιουργήσει επιπλοστούν ώστε να έρθουν στην Κύπρο νέες επενδύσεις. Πρώτον, θα μπορούσε να διευκολύνει τη συνεργασία μεταξύ τραπεζών, τεχνολογικών εταιρειών και άλλων ενδιαφερόμενων φορέων. Δεύτερον, θα μπορούσε να προσφέρει καθοδήγηση για τη χρήση αυτών των νέων τεχνολογιών στον τραπεζικό τομέα, οπότε με αυτόν τον τρόπο θα διασφάλιζε τη σταθερότητα του χρηματοπιστωτικού συστήματος και τρίτον, θα μπορούσε να χρηματοδοτήσει ή ίδια την έρευνα στον τομέα αυτόν με τη βοήθεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου έχει κάνει άλματα τα τελευταία χρόνια διασφαλίζοντας τη σταθερότητα, όμως με την προώθηση της τεχνολογίας θα μπορούσε να αλλάξει τη χώρα!

Ο κ. Γιάννης Γεωργιούλας είναι σύμβουλος Στρατηγικής και Επιχειρήσεων.

Ποιοι και γιατί πολεμούν στο Σουδάν;

Πρωτοφανείς μάχες μεταξύ στρατιωτικών παρατάξεων που επιδιώκουν την εξουσία

Σε πεδίο μάχης της μεταξύ τους διένεξης μετέτρεψαν το Χαρτούμ δύο αντίπαλοι Σουδανοί στρατηγοί, υποκρυνόμενους τους κατοίκους της μεγαλούπολης των 5 εκατομμυρίων να αναζητούν καταφύγιο στα σπίτια τους. Η έκρηξη βίας το Σάββατο απομακρύνει την προοπτική αποχώρησης του στρατού από την εξουσία, μετά την ανατροπή του προέδρου Μπασίρ το 2019 ύστερα από μαζικές διαδηλώσεις. Οι δυνάμεις του στρατού, πιστές στον στρατηγό Αλ Μπουρχάν συγκρούονται με τους πολιτοφύλακες της Δύναμης Ταχείας Υποστήριξης (RSF), που προήλθε από τις τάξεις των Τζαντζαουίντ, ένοπλοι παραστρατιωτικοί, υπεύθυνοι για εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας στην κρίση του Νταρφούρ.

— **Πού διεξάγονται μάχες;**

— Οι ένοπλες συγκρούσεις σημειώνονται κυρίως στην πρωτεύουσα, με μάχες να έχουν καταγραφεί και σε άλλες περιοχές της χώρας των 45 εκατ. κατοίκων. Στο Χαρτούμ, πολλοί κάτοικοι δεν έχουν πρόσβαση σε ηλεκτρικό και πόσιμο

Η γεωγραφική θέση της χώρας με τα μεγάλα αποθέματα χρυσού την κάνουν στρατηγικά κρίσιμη.

νερό, ενώ τα νοσοκομεία πασχίζουν να αντιμετωπίσουν το κύμα τραυματιών. Το προεδρικό μέγαρο έχει υποστεί ζημιές, αν και άγνωστο παρέμενε χθες ποιος έχει τον έλεγχο της πόλης.

— **Ποιοι είναι οι αντίπαλοι;**

— Ο στρατηγός Αμιντέλ Φατάχ αλ Μπουρχάν κατέλαβε την εξουσία με πραξικόπημα το 2019, έχοντας υπάρξει στενός συνεργάτης του έκπτωτου προέδρου Αλ Μπασίρ. Ο Μπουρχάν εκμεταλλεύθηκε το κύμα διαδηλώσεων που οδήγησαν στην ανατροπή του Μπασίρ το 2019. Ο σημερινός επικεφαλής της χούντας είχε υπηρετήσει ως διοικητής των στρατιωτικών δυνάμεων στο Νταρφούρ του δυτικού Σουδάν, όταν περισσότεροι από 300.000 άνθρωποι σκοτώθηκαν και εκατομμύρια εκτοπίστηκαν από τις μάχες την περίοδο 2003-08, προκαλώντας διενείς αντιδράσεις.

Μετά την υπογραφή συμφωνίας το 2019, ο Μπουρχάν διορίστηκε πρόεδρος του Κυβερνητικού Συμβουλίου, σώμα που θεομοθετήθηκε με στόχο τη μετάβαση προς τη δημοκρατία. Στα τέλη του 2021, όμως, ο Μπουρχάν αρνήθηκε να παραδώσει την εξουσία, πραγματοποιώντας στρατιωτικό πραξικόπημα. Ο

Μπουρχάν ανήκει στην άρχουσα τάξη του Σουδάν, που αποτελείται κυρίως από εθνοτικές αραβικές καταγωγής που ζουν στις παραποτάμιες ζώνες της χώρας και στην πρωτεύουσα.

Ο αντιστράτηγος Μοχάμεντ Χαμντάν Νταγκκαλό είναι επικεφαλής της Δύναμης Ταχείας Υποστήριξης (RSF), που προήλθε από τις τάξεις των Τζαντζαουίντ, των επιφύων έφιππων πολιτοφυλάκων, υπεύθυνων για σωρεία εγκλημάτων στο Νταρφούρ.

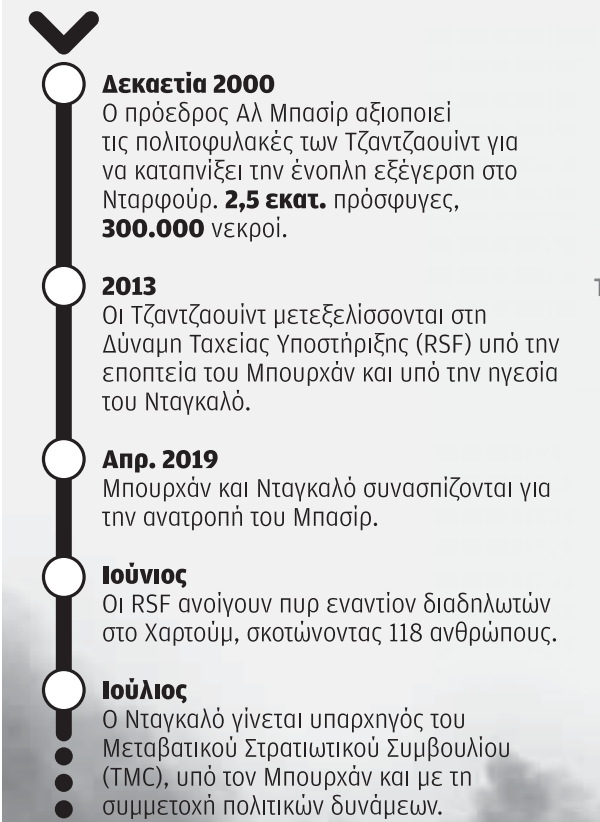
Ο Νταγκκαλό κατάγεται από αγροτική οικογένεια και αναδείχθηκε διοικητής των Τζαντζαουίντ, υπό τις διαταγές του Μπουρχάν. Οι πολιτοφύλακες του Νταγκκαλό ευθύνονται για ορισμένα από τα χειρότερα εγκλήματα στον πόλεμο του Νταρφούρ. Η αποτελεσματικότητα του Νταγκκαλό στην πάταξη της εξέγερσης στην επαρχία του Νταρφούρ του εξασφάλισε την εύνοια του Μπουρχάν, ο οποίος τον διόρισε το 2013 επικεφαλής της RSF. Τον Οκτώβριο του 2021, οι στρατηγοί Μπουρχάν και Χαμντάν-Νταγκκαλό ένωσαν τις δυνάμεις τους προκειμένου να καταλάβουν την εξουσία. Τους τελευταίους μήνες, όμως, οι σχέσεις των δύο ανδρών είχαν διαρραγεί.

— **Από πού πηγάζει το διεθνές ενδιαφέρον για έναν μικρή κλίμακας πόλεμο στην Αφρική;**

— Η γεωγραφική θέση του Σουδάν, μεταξύ της Αιγύπτου και των κρατών της περιοχής του Σαχέλ, κάνουν τη χώρα στρατηγικά κρίσιμη. Τα μεγάλα αποθέματα χρυσού προκαλούν το ενδιαφέρον μεγάλων οικονομικών δυνάμεων, ενώ το Χαρτούμ επιδιώκει να ανακαλύψει νέες πηγές επενδύσεων, μετά την ανεξαρτητοποίηση του νότιου Σουδάν, που σέρνεται από το Χαρτούμ μεγάλα πετρέλαια έσοδα. Η Ρωσία έχει προσφέρει στο καθεστώς του Μπουρχάν την τεχνονομία του μισθοφορικού ομίλου Wagner, ενισχύοντας τον σουδανικό στρατό με εξοπλισμό και εξασφαλίζοντας ως αντάλλαγμα ρωσική πρόσβαση στην εξόρυξη χρυσού. Η Μόσχα πιέζει επίσης το Σουδάν προκειμένου ρωσικά πολεμικά πλοία να έχουν πρόσβαση στην Ερυθρά Θάλασσα. Επικίνδυνο διπλωματικό εγχείρημα απειλήθηκε τη Δευτέρα, όταν δυνάμεις της RSF του Νταγκκαλό αιχμαλώτισαν 30 Αιγύπτιους πιλότους και μηχανικούς αεροσκαφών, οι οποίοι—σύμφωνα με την RSF—βομβάρδιζαν στόχους του Χαρτούμ για λογαριασμό του Μπουρχάν. Η βία έχει μεταπηδήσει και στο Νταρφούρ, που «φλοξεύει» ήδη ένοπλες οργανώσεις, πολλές υπό την καθοδήγηση του ρωσικού ομίλου Wagner.

NEW YORK TIMES

Το χρονικό της κρίσης

Συνεχίζονται οι μάχες μεταξύ των δυνάμεων του επικεφαλής της στρατιωτικής χούντας στρατηγού Αμιντέλ Φατάχ αλ Μπουρχάν και του αρχηγού των παραστρατιωτικών Δυνάμεων Ταχείας Υποστήριξης (RSF) υπό τον στρατηγό Μοχάμεντ Χαμντάν Νταγκκαλό.

PHΓΕΣ: Associated Press, CNN, Reuters, Graphic News

H ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Οχυρωμένοι στην εκκλησία και στα σπίτια τους 150 Έλληνες

Της **ΙΩΑΝΝΑΣ ΦΩΤΙΑΔΗ**

Εγκλωβισμένοι στη μπρόπολη και κρυμμένοι στα ερμητικά κλειδωμένα σπίτια τους βρίσκονται περίπου 150 Έλληνες ομογενείς στο Σουδάν, όπου ξέσπασε εμφύλιος πόλεμος το περασμένο Σάββατο. «Βρισκόμαστε στο επικεντρωμένο σφοδρών εκθροισμών, δεδομένου ότι είμαστε στην καρδιά της πρωτεύουσας», λέει στην «Κ» ο σεβασμιώτατος μπτροπολίτης Νουβίας, κ. Σάββας, από το κτίριο της μπρόπολης. Το κτίριο της εκκλησίας έμελλε να εξελιχθεί σε καταφύγιο για 15 πιστούς που μαζί με τον μπτροπολίτη παρέμειναν μέχρι αργά χθες το απόγευμα στον χώρο για λόγους ασφαλείας. «Δεν αναμέναμε ένα τέτοιο βίαιο ξέσπασμα», απαντά στο εύλογο ερώτημα ο μπτροπολίτης Νουβίας, ο οποίος υπηρετεί στο Χαρτούμ για όγδοο χρονιά. «Είχαμε, ευτυχώς, πολλές προμήθειες, επειδή πλησίαζε το πασχαλινό εορταστικό γεύμα», διευκρινίζει. Ωστόσο,

μετά το πέρας της πέμπτης μέρας «πολιορκίας», οι προμήθειες σώζονται. Υπενθυμίζεται ότι είχαν ορισθεί στο Σουδάν εκλογές προκειμένου τα πνία της χώρας να τα αναλάβουν (επιτέλους) πολιτικοί, όμως δίνονταν συνεχείς παρατάσεις και η εξουσία παρέμενε στα χέρια των στρατιωτικών.

Οι συγκρούσεις, που αποτελούν το αποκορύφωμα της έντασης μεταξύ στρατού και παραστρατιωτικών, ξεκίνησαν στη διάρκεια της πρωινής λειτουργίας του Μεγάλου Σαββάτου, της «πρώτης» δηλαδή Ανάστασης, η οποία ταφύγιο για 15 πιστούς που μαζί με τον μπτροπολίτη παρέμειναν μέχρι αργά χθες το απόγευμα στον χώρο για λόγους ασφαλείας. «Δεν αναμέναμε ένα τέτοιο βίαιο ξέσπασμα», απαντά στο εύλογο ερώτημα ο μπτροπολίτης Νουβίας, ο οποίος υπηρετεί στο Χαρτούμ για όγδοο χρονιά. «Είχαμε, ευτυχώς, πολλές προμήθειες, επειδή πλησίαζε το πασχαλινό εορταστικό γεύμα», διευκρινίζει. Ωστόσο,

λικού (ο.σ. τα καταστήματα είναι κλειστά) και απουσιάζουν οι γιατροί. «Κανείς δεν κυκλοφορεί στους δρόμους, ούτε καν ασθενοφόρα», αναφέρουν οι ομογενείς.

«Η εκκλησία μας γειτνιάζει με ορισμένα σπίτια ομογενών και καθηγητών στο ελληνικό σχολείο», περιγράφει ο μπτροπολίτης, «οι υπόλοιποι ομογενείς ζουν διασκορπισμένοι στο Χαρτούμ και στα περίχωρα». Την ιδέα να εγκαταλείψουν την εκκλησία οι δεκαπέντε πιστοί συζητήσαν χθες όλες οι εμπλεκόμενες πλευρές, με πολλούς να θεωρούν το εγχείρημα εξαιρετικά παράτολμο.

«Από το Σάββατο έχει διακοπεί η ηλεκτροδότηση στα περισσότερα μέρη του Χαρτούμ, κάτι που προκαλεί σοβαρά προβλήματα και στην υδροδότηση, καθώς τα νοικοκυριά προμηθεύονται νερό με αντλία», περιγράφει στην «Κ» ο κ. Γεράσιμος Παγούλατος, επίτιμος πρόεδρος στο Χαρτούμ, ο οποίος ωστόσο

βρίσκεται στην Ελλάδα από τις αρχές Απριλίου. Η επικοινωνία όσων έχουν συγγενείς στο Χαρτούμ είναι επίσης δύσκολη, αν και επίσημα δεν έχουν διακοπεί οι τηλεπικοινωνίες ούτε το Ιντερνετ, όπως συνέβαινε σε ανάλογες περιπτώσεις στο παρελθόν.

«Ο αδελφός μου έχει «οχυρωθεί» στο οικογενειακό μας ξενοδοχείο· είναι επικίνδυνο ακόμα και να δρασκελίσει σε εξωτερικό χώρο του», τονίζει ο κ. Παγούλατος, η οικογένεια του οποίου διατρεί από το 1952 στο Χαρτούμ το ξενοδοχείο «Ακροπόλ». «Γνωρίζουμε ότι έχουν κάψει τα οχήματα στην είσοδο». Τις τελευταίες δύο μέρες «στα πρόσια του Χαρτούμ εισέρχονται ένοπλοι στα σπίτια και τα αδειάζουν».

Η Πρόεδρος της Δημοκρατίας Κατερίνα Σακελλαροπούλου επικοινωνήσε με τον Μπτροπολίτη Νουβίας και του εξέφρασε το ενδιαφέρον και την ανησυχία της για την ασφάλεια των Ελλήνων.

Προθεσμία 100 ημερών ζητεί ο Μακρόν

Ο Γάλλος πρόεδρος υποσχέθηκε ότι θα προωθήσει νομοσχέδια «επούλωσης πληγών»

Ο πρόεδρος της Γαλλίας Εμανουέλ Μακρόν δήλωσε τη Δευτέρα πως «ακούει τον θυμό των Γάλλων» αναφορικά με την αύξηση του ορίου ηλικίας συνταξιοδότησης από τα 62 στα 64 έτη, αλλά επέμεινε πως δεν είχε άλλη επιλογή εάν ήθελε να διατηρήσει το συνταξιοδοτικό σύστημα λειτουργικό, καθώς αυξάνεται το προσδόκιμο ζωής. Σύμφωνα με την εφημερίδα Liberation, τουλάχιστον 15,1 εκατομμύρια Γάλλοι παρακολούθησαν το μαγνητοσκοπημένο μήνυμά του προέδρου, ενώ δεκάδες χιλιάδες άλλοι την ίδια ώρα είτε συγκεντρώθηκαν στα κέντρα μεγάλων πόλεων είτε βγήκαν στα παράθυρά τους χτυπώντας κατσαρόλες

Παραδέχθηκε ότι δεν υπήρξε συναίνεση στη μεταρρύθμιση για την αύξηση του ορίου συνταξιοδότησης.

με σύνθημα «Ο Μακρόν δεν μας ακούει, δεν θα τον ακούσουμε κι εμείς». Ερωτώμενος σχετικά με τη συζήτηση που έχει κάνει με τα συνδικάτα και τα άλλα κόμματα, ο Μακρόν παραδέχθηκε ότι δεν έχει επιτευχθεί καθολική συναίνεση ως προς την ενεργοποίηση του νόμου. «Εχει γίνει αποδεκτή από όλους η μεταρρύθμιση; Φυσικά και όχι», ανέφερε ο πρόεδρος, προσθέτοντας πως «η πόρτα είναι ανοικτή για μια συνάντηση με εκπροσώπους των συνδικάτων και των σωματείων». Οι συνδικαλιστές έχουν ήδη απορρίψει την προ ημερών πρόταση του Μακρόν να συναντηθούν χθες, Τρί-

τη, ενώ δηλώνουν αποφασισμένοι να συνεχίσουν τις κινητοποιήσεις και κάλεσαν σε νέα πανεθνική απεργία για την 1η Μαΐου.

Η πρωθυπουργός Ελιζαμπέτ Μπορν δήλωσε πως τώρα που ενεργοποιήθηκε ο νόμος, η κυβέρνηση θα «επιταχύνει τις προσπάθειές της» προωθώντας κι άλλες μεταρρυθμίσεις, ενώ ο Μακρόν υποσχέθηκε ότι μέσα στις επόμενες 100 ημέρες θα προωθήσει νομοσχέδια για να «επουλώσει τις πληγές» που άνοιξε η αντιδημοφιλής μεταρρύθμιση του συνταξιοδοτικού. «Η κυβέρνηση εργάζεται πάνω σε ένα πλάνο που θα φέρει τη Γαλλία πίσω στα πόδια της τις επόμενες 100 ημέρες και θα επουλώσει τις πληγές που άφησαν οι εβδομάδες διαδηλώσεων», ήταν τα λόγια του προέδρου.

Τη Μεγάλη Παρασκευή το νομοσχέδιο «πέρασε» από το Συνταγματικό Συμβούλιο της χώρας, το οποίο απέρριψε κάποια μέρη, αλλά ενέκρινε τα βασικότερα σημεία. Από το Μεγάλο Σάββατο οι αλλαγές στην ηλικία συνταξιοδότησης θεωρούνται και τυπικά νόμος του κράτους. Ο Εμανουέλ Μακρόν, φοβούμενος πιθανή απόλεια της πλειοψηφίας, είχε επιλέξει τον Μάρτιο να κάνει χρήση του άρθρου 49.3 του συντάγματος, το οποίο προβλέπει πως ο πρόεδρος μπορεί να ενεργοποιήσει έναν νόμο παρακάμπτοντας την ψηφοφορία της Εθνοσυνέλευσης, με τη μορφή απλού προεδρικού διατάγματος. Αυτό είχε προ-βλεφθεί τον Μάρτιο να κάνει χρήση της αντιπολίτευση, αλλά και σε ορισμένα μέλη του κόμματός του, που χαρακτήριζαν την επιλογή αυτή αυταρχική και

Τουλάχιστον 15,1 εκατ. Γάλλοι παρακολούθησαν το μαγνητοσκοπημένο μήνυμά του Μακρόν, ενώ χιλιάδες βγήκαν στους δρόμους χτυπώντας κατσαρόλες με σύνθημα «Ο Μακρόν δεν μας ακούει, δεν θα τον ακούσουμε κι εμείς».

αντιδημοκρατική. «Οι αλλαγές αυτές ήταν απαραίτητες ώστε όλοι οι Γάλλοι και οι Γαλλίδες να συνεχίσουν να έχουν σύνταξη», δήλωσε ο Μακρόν. «Εχω επιγνώση ότι είναι ένας δύσκολος αγώνας, αλλά δουλεύοντας περισσότερο κάνουμε τη χώρα μας πλουσιότερη», πρόσθεσε. Η Γαλλία δαπανά σχεδόν το

14% του ΑΕΠ της σε συντάξεις και πλέον βρίσκεται σε μια περίοδο που καλείται να κάνει κοστοβόρες επενδύσεις σε τομείς όπως η ενέργεια και η ενίσχυση της άμυνας. Μέχρι πριν από λίγο καιρό είχε τη χαμηλότερη ηλικία συνταξιοδότησης στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Οργή Ερντογάν για το προβάδισμα της αντιπολίτευσης

Την προεκλογική του εκστρατεία εγκαινίασε χθες ο Ταγίπ Ερντογάν με μια μαζική συγκέντρωση στο Αφίον Καραχισάρ, μια επαρχία στα δυτικά με συμβολική σημασία για το κόμμα του, αφού εκεί τέθηκαν τα ιδρυτικά θεμέλια του ΑΚΡ το 2001. «Πώς μπορεί ένας άνθρωπος που δεν καταφέρνει καν να συσπειρώσει τους συμπατριώτες του γύρω από το ίδιο τραπέζι να εκπροσωπήσει την Τουρκία;», αναρωτήθηκε αναφερόμενος στον βασικό αντίπαλό του, Κεμάλ Κιλιτσντάρογλου, επικεφαλής της εξακομματικής Εθνικής Συμμαχίας. Παράλληλα κατηγόρησε την αντιπολίτευση ότι εξαρτάται από τους ιμπεριαλιστές και το ΔΝΤ και διακήρυξε ότι το κόμμα του δεν υποκύπτει σε κανέναν. «Υποκλινόμαστε μόνο μπροστά στον Αλλάχ», είπε. Πάντως, σε μια προσπάθεια επιδείξης μεγάλων οικονομικών σχεδίων, ο Ερντογάν εγκαινίασε προχθές ένα νέο επενδυτικό κέντρο στην Κωνσταντινούπολη, υποσχόμενος «ένα νέο χρηματοπιστωτικό οικοσύστημα». Δημοσιεύματα του (αντιπολιτευτικού) Τύπου εμφάνιζαν την προσέλευση στα εγκαίνια περιορισμένη.

Στο μεταξύ, μικρό προβάδισμα έναντι του Τούρκου προέδρου εμφανίζει ο Κιλιτσντάρογλου, με 47,8% έναντι 43,4% του Ερντογάν. Ο τρίτος υποψήφιος, Μουχαρέμ Ιντζέ, που αποσπά λίγο κάτω από 3,5% ψαλίδίζει ουσιαστικά τις προοπτικές νίκης του κοινού μετώπου της αντιπολίτευσης, σύμ-

φωνα με δημοσκόπηση της «Μακ» εγώφει των εκλογών του Μαΐου. Η κορυφαία ψήφος θα αποδειχθεί καθοριστική στην αναμέτρηση και δεν είναι τυχαίο ότι ο Κιλιτσντάρογλου υπεραμύνθηκε χθες των δικαιωμάτων της κορυφαίας μειονότητας και της κοινής μοίρας Τούρκων και Κούρδων.

Η Ερντογάν καταδίκασε τα τρολ των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, που καταφέρονται κατά της συνεργασίας της αντιπολίτευσης με το φιλοκυβερνητικό HDP: «Μόλις το προεδρικό μέγαρο αντιλαμβάνεται πως θα χάσει

τις εκλογές ξεκινάει οι κατηγορίες εναντίον των Κούρδων και τους συμπεριφέρονται σαν τρομοκράτες. Είναι ντροπή, πραγματική ντροπή». Αν υπάρξει και δεύτερος γύρος στις 28 Μαΐου αναμένεται να ψηφίσουν μέχρι και 50.000 νέοι ψηφοφόροι, οι οποίοι θα συμπληρώσουν το 18ο έτος. Σύμφωνα με χθεσινή δημοσκόπηση στη «Σαμπάα», το πιθανότερο σενάριο σε περίπτωση β' γύρου είναι η οριακή επικράτηση Ερντογάν, με ρυθμιστές τους αναποφασιστους και απογοητευμένους ψηφοφόρους των άλλων κομμάτων.

η Ελλάδα στις κάλπες

Γ' τόμος

2009-2019

Εθνικές εκλογές, κόμματα και εκστρατείες

Ένα απολαυστικό, πρωτότυπο έργο για τις εκλογές της Μεταπολίτευσης

**Κυριακή
23/4**

ΑΝΑΛΥΣΗ

Καθυστερημένη ένταξη στην επενδυτική βαθμίδα

Του ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ

Πριν από δεκατρία χρόνια, Απρίλιο του 2010, η ελληνική κυβέρνηση ανακοίνωσε ότι προσφεύγει στο ΔΝΤ και ζήτησε να ενταχθεί σε μηχανισμό στήριξης, δηλώνοντας αδυναμία διαχείρισης της οικονομίας. Τα κρατικά ομόλογα υποβαθμίζονται από την επενδυτική βαθμίδα και κατατάσσονται στην κατηγορία των «σκουπιδιών», δηλαδή ομολόγων που προσφέρουν υψηλή απόδοση αλλά δεν είναι σίγουρο ότι θα εξοφληθούν. Η ελληνική οικονομία έγινε επενδυτικός προορισμός υψηλού ρίσκου που αποφεύγουν σοβαροί και μακροχρόνιοι επενδυτές.

Στις 21 Απριλίου, η ελληνική οικονομία θα αξιολογηθεί από τον Standard & Poor's και δεν είναι απίθανο να επανέλθει στην επενδυτική βαθμίδα. Αν δεν συμβεί αυτό, θα οφείλεται στον προβληματισμό των αξιολογητών ότι οι επερχόμενες εκλογές μπορεί να αποτελέσουν αφετηρία περιόδου

Παραμένει το ερώτημα αν είναι κατανοητά τα αίτια που οδήγησαν στη χρεοκοπία.

πολιτικής αστάθειας και αβεβαιότητας που θα ανατρέπει τις θετικές επιδόσεις της οικονομίας τα τελευταία χρόνια. Βέβαια, η κατάταξη της οικονομίας στην επενδυτική βαθμίδα από έναν διεθνή οργανισμό δεν επαρκεί για την αλλαγή της θέσης της οικονομίας. Πρέπει να συμφωνήσει με την αξιολόγηση και δεύτερος διεθνής οίκος, οπότε η ελληνική οικονομία θα επιστρέψει στην κανονικότητα από την οποία απέχει τόσα χρόνια.

Η επόμενη ευκαιρία θετικής αξιολόγησης είναι την περίοδο των δεύτερων εκλογών εάν γίνουν, στις 9 Ιουνίου, οπότε αναμένεται η αντίστοιχη έκθεση της Fitch, ενώ τον Αύγουστο θα μάθουμε την αξιολόγηση της Score Ratings.

Σίγουρα δεν είναι μόνον θέμα αξιοπιστίας η ένταξη στην επενδυτική βαθμίδα, αφού διευρύνει τις αναπτυξιακές δυνατότητες της χώρας. Η ΕΚΤ θα μπορεί να αγοράζει ελληνικά κρατικά ομόλογα εφόσον το επιθυμεί χωρίς να χρειάζεται έκτακτο πρόγραμμα ειδικά

για τη χώρα. Οι μεγαλύτεροι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί θα δανεύζουν με φθηνότερο κόστος όχι μόνον το κράτος αλλά τις τράπεζες και τις επιχειρήσεις. Όλα αυτά τα χρόνια ένας επιπλέον περιοριστικός παράγοντας για την ανάπτυξη ήταν ότι οι ελληνικές επιχειρήσεις δεν είχαν πρόσβαση σε φθηνότερο δανεισμό. Τη μέρα που χρεοκόπησε η χώρα, κάποιος τίτλο εφημερίδων έγραφαν: «Η Ελλάδα προσέφυγε στον μηχανισμό στήριξης – Υπό την κηδεμονία του ΔΝΤ για 5 έτη». Σήμερα, έπειτα από 13 χρόνια, ακόμα περιμένουμε να ενταχθούμε στην επενδυτική βαθμίδα, αποδεικνύοντας ότι η έξοδος ήταν πιο δύσκολη από όσο νόμιζαν. Οι άλλες χώρες που είχαν επίσης χρεοκοπήσει την ίδια περίοδο (Πορτογαλία, Κύπρος) επέστρεψαν στην επενδυτική βαθμίδα πολύ νωρίτερα, επειδή οι πολιτικές δυνάμεις των χωρών αυτών δεν «αξιοποίησαν» τη χρεοκοπία για να αποσπάσουν πολιτικά οφέλη. Στήριξαν τα δύσκολα μέτρα για να σωθεί γρήγορα η χώρα τους... Η Ελλάδα ακόμα περιμένει και ευτυχώς τα στοιχεία που ανακοίνωσε το ΔΝΤ πριν από δύο μέρες, περιγράφουν ιδιαίτερα θετικά την ελληνική οικονομία το 2023, με ανάπτυξη 2,6%, αύξηση των επενδύσεων 22,1%, άνοδο της αποταμίευσης 14,1%, μείωση του δημόσιου χρέους στο 166% του ΑΕΠ από 200,7% που ήταν το 2021.

Ωστόσο παραμένει το ερώτημα, αν είναι κατανοητά τα αίτια που οδήγησαν στη χρεοκοπία και στην

πολύχρονη παραμονή στην κατη-

γορία των «σκουπιδιών». Ισως ένας

από τους λόγους που το ελληνικό

κράτος έχει χρεοκοπήσει πέντε

φορές στα περίπου 200 χρόνια της

υπαρξης του, είναι ότι συνήθως

δεν διεξάγεται σοβαρή συζήτηση

για τα αίτια της κακοδιαμονής. Η

δημοσία συζήτηση δεν είναι προ-

σανατολισμένη στη διερεύνηση

των αιτιών αλλά στην υποδείξη

«ενόχων», με αποτέλεσμα ούτε τα

αίτια να έχουν αποσαφηνιστεί ούτε

οι ένοχοι που υποδεικνύονται να

είναι πραγματικοί.

Η ένταξη της οικονομίας στην

επενδυτική βαθμίδα επενθυμίζει

έναν σημαντικό πολιτικό παράγο-

ντα που σπανίζει. Την υπευθυνό-

τητα, το αίσθημα ευθύνης, η έλ-

λειψη του οποίου γεννά δραματικές

περιπέτειες.

10 από τις 20 καλύτερες χώρες στο επιχειρείν είναι στην Ευρώπη

Μεγάλη χαμένη η Κίνα λόγω εντάσεων με ΗΠΑ, «πρωταθλήτρια» η Σιγκαπούρη

Οι αλλαγές στο διεθνές επιχειρηματικό περιβάλλον αποτυπώνουν τις σοβαρές, έντονες και πρωτοφανείς προκλήσεις που είχε να αντιμετωπίσει τον τελευταίο χρόνο η παγκόσμια οικονομία, όπως καταγράφει η φετινή έρευνα της μονάδας του περιοδικού Economist, Intelligence Unit (EIU). Τα βασικά συμπεράσματά της είναι ουσιαστικά δύο: αφενός η Κίνα είναι η μεγάλη «χαμένη» λόγω της αβεβαιότητας, των εντάσεων με τις ΗΠΑ και των ασθενέστερων προοπτικών, αφετέρου η ανατολική Ευρώπη δέχθηκε ισχυρότατα πλήγματα από τον πόλεμο όσον αφορά τις επιχειρηματικές ευκαιρίες, οι οποίες τους δίνονται. Εν αντιθέσει με τα ανωτέρω, αρκετές χώρες της Δυτικής Ευρώπης κατόρθωσαν να εξισορροπήσουν από τη μία μεριά την άνοδο του πληθωρισμού και την κρίση στο κόστος διαβίωσης, και από την άλλη τη δημοσιονομική χαλάρωση σε συνδυασμό με τη σύσφιγξη της νομισματικής πολιτικής. Πλέον, η μονάδα EIU διαβλέπει ότι για τα επόμενα πέντε χρόνια οι χώρες με το καλύτερο επιχειρηματικό περιβάλλον είναι η Σιγκαπούρη (με συνολική βαθμολογία 8,7 μονάδες), ο Καναδάς

Οι μεγαλύτερες «νικήτριες» σε σχέση με πέρυσι είναι το Βέλγιο και η Σουηδία, δύο χώρες οι οποίες έκαναν άλμα επτά και έξι θέσεων, αντίστοιχα, μέσα σε ένα χρόνο.

(8,45 μονάδες), η Δανία (8,45 μονάδες), οι ΗΠΑ (8,37 μονάδες) και η Ελβετία (8,34 μονάδες).

Οι δέκα από τις είκοσι χώρες με το βέλτιστο επιχειρηματικό περιβάλλον βρίσκονται στη δυτική Ευρώπη, όπου, να μεν οι βραχυπρόθεσμες προοπτικές είναι χαμηλές, αλλά το Ταμείο Ανάκαμψης αναμένεται να στηρίξει τις επενδύσεις στην ψηφιοποίηση, τη μετάβαση στην πράσινη οικονομία και ενέργεια, καθώς και την ενεργειακή ανεξάρτηση από τη Ρωσία. Οι μεγαλύτερες «νικήτριες» σε σχέση με πέρυσι είναι το Βέλγιο και η Σουηδία, δύο χώρες οι οποίες έκαναν άλμα επτά και έξι θέσεων, αντίστοιχα, μέσα σε ένα χρόνο. Το Βέλγιο έθεσε πιο ξεκάθαρο πλαίσιο άμεσων ξένων επενδύσεων στην αρχή του έτους, το οποίο σε συνδυασμό με άλλες πολιτικές και

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

την τοποθεσία του ευνοούν την προσέλκυση εγκρίσεων και ξένων κεφαλαίων. Η Σουηδία, από την άλλη πλευρά, εμφανίζει, κατά την EIU, καλύτερες επιδόσεις σε πολιτικά και οικονομικά σταθερότητα. Πρόκειται, επίσης, για μία από τις πιο ανεπτυγμένες οικονομίες σε τεχνολογικό επίπεδο και έχει σημειώσει σημαντικά πρόοδο στην απομάκρυνση από τα ρυπογόνα ορυκτά καύσιμα. Κι αυτό σημαίνει ότι έχει τη δυνατότητα να ανταποκριθεί στη μετάβαση σε πράσινη οικονομία με γνώμονα την ψηφιοποίηση και την προστασία του περιβάλλοντος. Αντιθέτως οι μεγάλες «χαμένες» στην Ευρώπη είναι η Σλοβακία, η οποία επιβαρύνθηκε από τη σύσφιγξη της νομισματικής πολιτικής, αλλά και από το κόστος της ενέργειας, που επιβάρυνε τις εφοδιαστικές αλυσίδες.

Επίσης, στους «χαμένους» συγκαταλέγει η EIU και τη Σερβία, όπου παρατηρούνται οι χαμηλότερες ψηφιακές δεξιότητες και η χαμηλότερη συμμετοχή στην αγορά εργασίας στο πλαίσιο της Γηραιάς Ηπείρου.

Η Σιγκαπούρη για άλλη μια χρονιά προβλέπεται πως θα καλλιεργεί και θα έχει το καλύτερο επιχειρηματικό περιβάλλον για την επόμενη πενταετία, ενώ συνολικά η στάση ολόκληρης της ασιατικής ηπείρου απέναντι στο εμπόριο βελτιώνεται. Αξιοσημείωτη είναι η μεταβολή των συνθηκών στο Βιετνάμ, το οποίο έκανε άλμα 12 θέσεων μέσα σε ένα χρόνο.

Το Βιετνάμ όπως και η Σιγκαπούρη ευνοούνται από την εμπορική πολιτική της Κίνας, η οποία αναζητά εναλλακτικές λύσεις για να διαφοροποιήσει την εφο-

διαστική αλυσίδα. Ωστόσο, η ίδια η Κίνα είναι η μεγαλύτερη «χαμένη» διεθνώς, έχοντας υποβιβαστεί από το 2022 κατά 11 θέσεις συνολικά. Σύμφωνα με τη μονάδα Economist Intelligence Unit, παρότι το τέλος της υγειονομικής πολιτικής μνημονισμού της πανδημίας έχει θετικά αποτελέσματα για τις εταιρείες με παρουσία στην Κίνα, οι αλλαγές που προκύπτουν από τη στατική κατεύθυνση της οικονομικής πολιτικής, αλλά και από την αύξηση του κόστους, επιβαρύνουν το επιχειρηματικό περιβάλλον και περιορίζουν τις ευκαιρίες για τους διεθνείς επενδυτές. Πλέον, εν κατακλείδι και για τα επόμενα πέντε χρόνια, το επιχειρηματικό περιβάλλον της Μαλαισίας, της Ταϊλάνδης, του Βιετνάμ και της Ινδίας θεωρείται σαφώς αναβαθμισμένο από εκείνο της Κίνας.

Κατρακύλησαν οι πωλήσεις PC το α΄ τρίμηνο, «βουτιά» για Apple

Στο 29% η πτώση διεθνώς σε σύγκριση με το αντίστοιχο διάστημα του 2022

Δραστική μείωση εμφάνισαν κατά το πρώτο τρίμηνο του τρέχοντος έτους οι παγκόσμιες πωλήσεις προσωπικών υπολογιστών, ενώ το σοβαρότερο πλήγμα, κατά 40,5%, υπέστη ο κολοσσός της Apple, σύμφωνα με εκθέσεις για τον κλάδο. Αξίζει να σημειωθεί πως οι πωλήσεις Η/Υ διεθνώς ελαττώθηκαν την περίοδο Ιανουαρίου - Μαρτίου σχεδόν κατά το ένα τρίτο, διότι ο κλάδος καλείται να αντιμετωπίσει την επιβράδυνση των καταναλωτικών δαπανών, αφότου προηγήθηκε μία δυναμική επαναφορά μετά τους εγκλεισμούς της

Αιτίες της μείωσης των πωλήσεων υπολογιστών η αδύναμη ζήτηση, τα υπερβολικά αποθέματα των εταιρειών και οι ζοφερές οικονομικές προοπτικές.

πανδημίας του κορωνοϊού. Όπως αναφέρει το πρακτορείο Bloomberg, οι παγκόσμιες πωλήσεις υπολογιστών ανήλθαν σε 56,9 εκατ. τεμάχια το πρώτο τρίμηνο έναντι των 80,2 εκατ. το 2022 το ίδιο διάστημα (πτώση 29%), ενώ στο τελευταίο τρίμηνο του 2022 είχε παρατηρηθεί ετήσια ελάττωση 28,1%. Σε ξεχωριστές εκθέσεις που δημοσιεύθηκαν τη Δευτέρα, οι εταιρείες έρευνας αγοράς IDC και Canalsys απέδωσαν τη δυσμενή εξέλιξη σε τρεις παράγοντες: στην αδύναμη ζήτηση, στα υπερβολικά αποθέματα των αντίστοιχων εταιρειών και στις ζοφερές οικονομικές προοπτικές. «Τα περισσότερα από τα ζητήματα που ταλαιπώρησαν τον κλάδο το δεύτερο εξάμηνο του περασμένου έτους, παρατάθηκαν μέχρι τις αρχές του 2023»,

Η Apple κατέγραψε πτώση άνω του 40%, ενώ ακολούθησε ακόμα μία αμερικανική εταιρεία, η Dell Technologies, της οποίας η ελάττωση πωλήσεων το πρώτο τρίμηνο τρέχοντος ήταν της τάξεως του περίπου 31%.

δhlωσε ο αναλυτής της Canalsys, Αϊσων Ντατ. Από τους πέντε κορυφαίους ομίλους στην κατασκευή υπολογιστών, οι οποίοι αναλύθηκαν στις προαναφερθείσες εκθέσεις, η αμερικανική Apple κατέγραψε τη σοβαρότερη πτώση άνω του 40%, ενώ ακολούθησε ακόμα μία αμερικανική εταιρεία, η Dell

Technologies, της οποίας η ελάττωση πωλήσεων το πρώτο τρίμηνο τρέχοντος ήταν της τάξεως του περίπου 31%. Μείωση εμφάνισαν και οι Lenovo Group (Κίνα), Asustek Computer (Ταϊβάν) και HP (ΗΠΑ). Τα δεδομένα υποδηλώνουν ότι οι κατασκευαστές υπολογιστών ετοιμάζονται για ένα ακόμη τρίμηνο χα-

μηλών κερδών μετά το 2022, στη διάρκεια του οποίου οι πωλήσεις τους συμπίεστηκαν μετά την αποκλιμάκωση της εκρηκτικής ζήτησης στην περίοδο της πανδημίας.

Η παύση της ζήτησης και της ανάπτυξης, ωστόσο, δίνει στις αλυσίδες εφοδιασμού χρόνο να σταθεροποιηθούν ύστερα από μια δύσκολη διετία και στις εταιρείες να εξερευνήσουν επιλογές παραγωγής εκτός Κίνας, ανέφερε η IDC. Αμφότερες οι εταιρείες, οι οποίες διεξήγαγαν την έρευνα για τον κλάδο των προσωπικών υπολογιστών, προέβλεψαν επίσης ότι η αγορά θα μπορούσε να αρχίσει να ανακάμπτει αργότερα φέτος και να αποκτήσει δυναμική το 2024, εάν βελτιωθούν οι οικονομικές προοπτικές.

«Αναμένουμε σημαντική ανοδική πορεία τις αγορές, μιας και καταναλωτές και καταναλωτικές επιθυμίες να ανανεώσουν τον εξοπλισμό τους, τα σχολεία πρέπει να αντικαταστήσουν τα φθαρμένα Chromebook και οι επιχειρήσεις μετακινούνται σταδιακά προς τα Windows 11», δήλωσε η IDC. Βέβαια, δεν λείπουν και οι απαισιόδοξες φωνές. Ορισμένοι αναλυτές δεν τρέφουν τόσες ελπίδες, λαμβάνοντας υπ' όψιν την κρίση στον τραπεζικό τομέα και τις ενδείξεις ότι η Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ θα συνεχίσει την πορεία της ως προς την αύξηση των επιτοκίων για τη συγκράτηση του ακόμη υψηλού πληθωρισμού.

«Τα στοιχεία δεν φαίνεται να υποστηρίζουν την ιδέα ότι (η ανάκαμψη) πρόκειται να συμβεί», δήλωσε, εν κατακλείδι, ο αναλυτής της Fox Advisors, Στίβεν Φοξ, επισημαίνοντας τις εκτεταμένες περικοπές κόστους σε όλες τις εταιρείες του κλάδου της τεχνολογίας και τις μαζικές απολύσεις.

REUTERS, BLOOMBERG

Υβρις, απληστία και χαμένα δισ. στην πλατφόρμα FTX

Αν μία ελληνική λέξη παγκοσμίου βεληνεύς χαρακτηρίζει τα πεπραγμένα της χρεοκοπημένης πλατφόρμας κρυπτογραφημένων νομισμάτων FTX είναι η «ύβρις», αλλά και μία ακόμη, η «απληστία». Όπως αναφέρει το ειδησεογραφικό πρακτορείο Bloomberg, επικαλούμενο έκθεση των πιστωτριών τραπεζών της, υπήρχαν φορές που οι υψηλόβαθμοι υπάλληλοι έκαναν αστείσουσες μεταξύ τους διότι δεν γνώριζαν πού βρίσκονταν περιουσιακά στοιχεία εκατομμυρίων δολαρίων. Εξ ου και όπως επισημαίνεται, «η ύβρις, η ανικανότητα και η απληστία» ευθύνονται για την κατάρρευση της FTX.

Η εν λόγω πλατφόρμα δεν είχε ούτε καν τους στοιχειώδεις και αναγκαίους οικονομικούς και λογιστικούς ελέγχους, και δεν επέτρεπε να διατυπωθεί καμία αντίθετη άποψη ή διαφάνεια εντός των κόλπων της. Πρόκειται για την πρώτη έκθεση του είδους που δημοσιεύεται αφοτό η αυτοκρατορία κρυπτογραφημένων νομισμάτων του Σαμ Μπράνκμαν-Φράντντ κατέρρευσε, πέρυσι τον Νοέμβριο, με αποτέλεσμα να χαθούν δισεκατομμύρια δολάρια από τα κεφάλαια των πελατών. Η έκθεση επιρρίπτει ευθύνες στον ίδιο τον ιδρυτή και επικεφαλής της, Μπράνκμαν-Φράντντ, και σε υψηλόβαθμα στελέχη της, όπως είναι μεταξύ άλλων ο αρχιμηχανικός πληροφορικής Νισάντ Σινγκ και ο πρώην διευθυντής τεχνολογίας Γκάρι Γουάνγκ, όπως αναφέρει δημοσίευμα στο moneyreview.gr. «Παρά τη δύμωσια εικόνα που επιδίωκε να δημιουργήσει, αυτήν της υπεύθυνης επιχείρησης, ο όμιλος της FTX ελεγχόταν αυστηρά από μια ευάριθμη ομάδα ατόμων που έδειχναν ελάχιστο ενδιαφέρον για τη θέσπιση ενός κατάλληλου πλαισίου εποπτείας ή ελέγχου», σημειώνουν οι πιστώτριες τράπεζες. Τα εν λόγω άτομα περιέπλεκαν τα κεφάλαια και τα κακοδιαχειρίζονταν – κι

Η έκθεση των πιστωτριών τραπεζών της FTX επιρρίπτει ευθύνες στον ίδιο τον ιδρυτή και επικεφαλής της, Μπράνκμαν-Φράντντ, και σε υψηλόβαθμα στελέχη της,

επρόκειτο για ίδια κεφάλαια αλλά και για άλλα από την πελατεία της FTX. Επίσης, οι εν λόγω ψευδονταν σε τρίτους για την επιχείρησή τους και αστειεύονταν εσωτερικά για την τάση τους να χάνουν τα ίχνη εκατομμυρίων δολαρίων σε περιουσιακά στοιχεία της FTX. Όταν η εταιρεία υπέβαλε αίτηση χρεοκοπίας, δεν είχε καν έναν πλήρη κατάλογο των εργαζομένων της, σύμφωνα με την έκθεση. Μέχρι στιγμής, έχουν ανακτηθεί περιουσιακά στοιχεία άνω του 1,4 δισ. δολαρίων. Επιπλέον 1,7 δισ. δολάρια έχουν εντοπιστεί και βρίσκονται σε διαδικασία ανάκτησης. Σε επίπεδο προσώπων, τέλος, ο ιδρυτής και επικεφαλής της FTX, Σαμ Μπράνκμαν-Φράντντ δήλωσε αθώος στις κατηγορίες για απάτη που τον βαρύνουν και αναμένεται να δικαστεί φέτος τον Οκτώβριο, ενώ ο Νισάντ Σινγκ παραδέχθηκε την ενοχή του στο πλαίσιο μιας συμφωνίας συνεργασίας με τους εισαγγελέες.

Επικίνδυνες αρρυθμίες στη διεθνή οικονομία

Αναθεωρεί προς τα κάτω τις προβλέψεις για την παγκόσμια ανάπτυξη το ΔΝΤ, στη σκιά της πρόσφατης αναταραχής στις τράπεζες

Οι φόβοι για τις οικονομικές προοπτικές στις διεθνείς αγορές έχουν αυξηθεί μετά την κατάρρευση της Silicon Valley Bank και της Signature Bank και τα προβλήματα στην Credit Suisse.

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Στις αρχές του 2023, οικονομολόγοι και ηγέτες του επιχειρηματικού κόσμου είχαν εκφράσει την αισιοδοξία τους ότι η ανάπτυξη της παγκόσμιας οικονομίας μπορεί τελικά να μην επιβραδυνθεί όσο προβλεπόταν, με την ύφεση να βγαίνει σιγά σιγά από την εξίσωση, χάρη στις θετικές εξελίξεις όπως το «άνοιγμα» της οικονομίας της Κίνας, η πτώση των τιμών της ενέργειας και η ανθεκτικότητα που παρουσίαζε η ευρωπαϊκή οικονομία. Ωστόσο η κρίση στον τραπεζικό κλάδο η οποία ξέσπασε τον Μάρτιο έχει αλλάξει τα δεδομένα, με το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο να υποβαθμίζει τις εκτιμήσεις του για την παγκόσμια ανάπτυξη την περασμένη εβδομάδα, υπογραμμίζοντας ότι «η οικονομία εισέρχεται σε μια επικίνδυνη φάση χαμηλής οικονομικής ανάπτυξης και υψηλού χρηματοοικονομικού κινδύνου».

Επιβράδυνση

Το ΔΝΤ αναμένει ότι η παγκόσμια ανάπτυξη θα επιβραδυνθεί από 3,4% το 2022 σε 2,8% το 2023, ενώ η εκτίμησή του τον Ιανουάριο ήταν για ανάπτυξη 2,9% φέτος. «Η αβεβαιότητα είναι υψηλή και το ισοζύγιο των κινδύνων αυξάνεται, όσο ο χρηματοπιστωτικός τομέας παραμένει «στάσιμος», ανέφερε το Ταμείο στην τελευταία του έκθεση.

Οι φόβοι για τις οικονομικές προοπτικές έχουν αυξηθεί μετά την κατάρρευση της Silicon Valley Bank και της Signature Bank, δύο περιφερειακών τραπεζών στις ΗΠΑ, και την απώλεια εμπιστοσύνης στην πολύ μεγαλύτερη Credit Suisse στην Ευρώπη, η οποία πουλήθηκε ουσιαστικά στον ανταγωνιστή της, την UBS, σε συμφωνία διάσωσης υποστηριζόμενη από την ελβετική κυβέρνηση. Ήδη, η παγκόσμια οικονομία αντιμετωπίζει τις συνέπειες του υψηλού και επίμονου πληθωρισμού, της ταχείας αύξησης των επιτοκίων για την καταπολέμησή του, των αυξημένων επιπέδων χρέους και του πολέμου της Ρωσίας στην Ουκρανία. Τώρα, οι ανησυχίες για την υγεία του τραπεζικού κλάδου έχουν προστεθεί στη λίστα. «Αυτές οι δυνατόι πλέον αλληλεπιδρούν με νέες ανησυχίες για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα», τόνισε το ΔΝΤ, σημειώνοντας ότι οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής που προσπαθούν να διαμύσουν τον πληθωρισμό αποτρέποντας μια «σκληρή προσαρμογή» ή μια οδυνηρή ύφεση, «μπορεί να αντιμετωπίσουν δύσκολους συμβιβασμούς». Τα γεγονότα του Μαρτίου είναι ένα ζωντανό παράδειγμα του πώς η πιο απότομη αύξηση των επιτοκίων από τη δεκαετία του 1980 μπορεί να έχει απρόβλεπτες συνέπειες. «Κάτω από την επιφάνεια δημιουργούνται αναταράξεις και η κατάσταση είναι αρκετά εύθραυστη,

Οι δύσκολες συνθήκες θα οδηγήσουν σε αύξηση των πτωχεύσεων, κατά 21% σε παγκόσμιο επίπεδο, εκτιμά η Allianz.

όπως μας υπενθύμισε η πρόσφατη περίοδος τραπεζικής αστάθειας», προειδοποίησε ο επικεφαλής οικονομολόγος του ΔΝΤ, Πιερ-Ολιβιέ Γκουρενσά. Αρχικά, η σύσφιγξη της νομισματικής πολιτικής είχε αποτελέσει καλό νέο για τις τράπεζες, κυρίως λόγω της ώθησης στα καθαρά επιτοκιακά έσοδα. Ωστόσο, οι τριγμοί στον κλάδο τον Μάρτιο έδειξαν και την άλλη πλευρά του νομισματικού αυτού. Η αυστηροποίηση των πιστωτικών συνθηκών που είναι ήδη εμφανής τόσο στις ΗΠΑ όσο και στην Ευρώπη, καθώς και οι πρόσφατες εξελίξεις κάνουν τις τράπεζες πιο επιφυλακτικές σε ποιο δανείζουν, πόσο δανείζουν και με ποιο επιτόκιο. Αυτό θα εμποδίσει τις πιστωτικές ροές και θα χτυπήσει τα μεγέθη των τραπεζών αλλά και την οικονομία.

Μείωση δανεισμού

«Οι χρηματοπιστωτικές συνθήκες έχουν γίνει πιο αυστηρές, κάτι που είναι

πιθανό να συνεπάγεται χαμηλότερο δανεισμό και χαμηλότερη δραστηριότητα εάν επιμείνουν», δήλωσε το ΔΝΤ. Εάν ένα σοκ στο παγκόσμιο χρηματοπιστωτικό σύστημα οδηγήσει σε «απότομη» επιδείνωση των χρηματοοικονομικών συνθηκών, η παγκόσμια ανάπτυξη θα μπορούσε να επιβραδυνθεί στο 1% φέτος, προειδοποίησε το ΔΝΤ. Αυτό θα σήμαινε «σχεδόν στάσιμο κατά κεφαλήν εισόδημα», όπως σημείωσε το Ταμείο.

Μάλιστα τα πρακτικά της τελευταίας συνεδρίασης της Fed αποκάλυψαν πως οι οικονομολόγοι της προβλέπουν ότι η μείωση του δανεισμού λόγω των τραπεζικών αναταράξεων θα προκαλέσει ήπια ύφεση αργότερα το 2023.

Κατά τους αναλυτές, το μεγαλύτερο ζήτημα για τις τράπεζες είναι γύρω από τις καταθέσεις, τόσο για το α' τρίμηνο όσο και για τον Μάρτιο ειδικότερα. Σύμφωνα με εκτιμήσεις, οι καταθέσεις στις JP Morgan Chase, Wells Fargo και Bank of America μειώθηκαν στο α' τρίμηνο κατά 521 δισ. δολάρια σε σχέση με ένα χρόνο νωρίτερα, τη μεγαλύτερη πτώση της τελευταίας δεκαετίας.

Το περιβάλλον δεν είναι ωστόσο ζωηφόρο μόνο για τις τράπεζες. Στο υπόλοιπο του 2023, το περιβάλλον για πολλές εταιρείες θα γίνει πιο δύσκολο, με την επιβράδυνση στις οικονομικές ανάπτυξης να επιβαρύνει τα έσοδα, ενώ η μειωμένη

ικανότητα των επιχειρήσεων να μετακυλίσουν τα υψηλότερη κόστη στους καταναλωτές, θα πιέσει τα περιθώρια κέρδους. Όπως μάλιστα εκτίμησε η Allianz, η επιβράδυνση της ανάπτυξης, η σύσφιγξη της νομισματικής πολιτικής και η αυστηροποίηση των πιστωτικών συνθηκών θα οδηγήσουν σε αύξηση των πτωχεύσεων, κατά 21% σε παγκόσμιο επίπεδο, 49% στις ΗΠΑ και 23% στην Ευρώπη, σε σύγκριση με το 2022.

Ψάχνουν τι θα «σκάσει»

Η αναταραχή στον τραπεζικό τομέα υπενθύμισε και υπογράμμισε τις συνέπειες της νομισματικής σύσφιγξης, όπως σημειώνει η Citigroup. Μετά τους τραπεζικούς κλυδωνισμούς, οι επενδυτές θα αναρωτιούνται τι μπορεί να «σκάσει» στη συνέχεια – και η Citigroup πιστεύει έτσι ότι η προσοχή θα αρχίσει να μετατοπίζεται μακριά από τους κινδύνους των υψηλότερων επιτοκίων και προς τους κινδύνους του χαμηλότερου ΑΕΠ και της επιδείνωσης των θεμελιωδών μεγεθών. Η συνεχιζόμενη κρίση εμπιστοσύνης θα περιορίσει την όρεξη των τραπεζών για ανάληψη ρίσκου και θα μειώσει τη ροή πιστώσεων. «Ακόμη και πριν από την πρόσφατη αναταραχή, οι όροι δανεισμού ήταν ήδη αυστηρότεροι. Πιθανότατα θα «σφίξουν» περαιτέρω στο μέλλον», τονίζει η αμερικανική τράπεζα.

Η προειδοποίηση

«Οι κίνδυνοι για τις τράπεζες έχουν ενισχυθεί καθώς τα επιτόκια αυξήθηκαν γρήγορα για να συγκρατήσουν τον πληθωρισμό. Ιστορικά, τέτοιες δυναμικές αυξήσεις επιτοκίων από τις κεντρικές τράπεζες συχνά ακολουθούνται από πιέσεις που αυξάνουν τα σφάλματα στο χρηματοπιστωτικό σύστημα», προειδοποίησε ο επικεφαλής οικονομολόγος του ΔΝΤ, Πιερ-Ολιβιέ Γκουρενσά.

521 δισ.

Δολάρια μειώθηκαν οι καταθέσεις στις μεγαλύτερες τράπεζες των ΗΠΑ –JP Morgan, Wells Fargo, Bank of America– στο α' τρίμηνο.

Τα επιτόκια

«Τα αυξημένα επιτόκια για την αντιμετώπιση του πληθωρισμού είναι το μεγαλύτερο πρόβλημα για το χρηματοπιστωτικό σύστημα και την οικονομία. Δεν έχουμε αν κάποια άλλη τράπεζα είναι ευάλωτη σε αυτό. Η Credit Suisse ήταν ήδη πολύ αδύναμη, ωστόσο υπάρχουν και άλλες ευρωπαϊκές τράπεζες που είναι πολύ εύθραυστες, σημειώνει ο Τζον Ντάνιελσον, διευθυντής του Κέντρου Συστημικού Κινδύνου στο Τμήμα Οικονομικών του London School of Economics.

1%

Μπορεί να επιβραδυνθεί η παγκόσμια ανάπτυξη εάν ένα σοκ στο παγκόσμιο χρηματοπιστωτικό σύστημα οδηγήσει σε «απότομη» επιδείνωση, προειδοποίησε το ΔΝΤ.

Ο δανεισμός

«Υπάρχουν ενδείξεις ότι ο τραπεζικός δανεισμός στην Ευρώπη μειώνεται ως αποτέλεσμα της νομισματικής πολιτικής χρειάζονται περίπου ενάμιση χρόνο για να γίνουν αισθητές στην πραγματική οικονομία, έτσι ο πλήρης αντίκτυπος δεν έχει φανεί ακόμη», τόνισε ο Κωνσταντίνος Ηροδότου, διοικητής της κεντρικής τράπεζας της Κύπρου.

Το 2023 δεν είναι 2008, αλλά έχει σημαντικά «αγκάθια»

Το ΔΝΤ ξεκαθάρισε πάντως ότι ενώ η ταχεία αύξηση των επιτοκίων πιέζει τις τράπεζες και άλλες εταιρείες, υπάρχουν θεμελιώδεις διαφορές από την παγκόσμια οικονομική κρίση του 2008. Οι τράπεζες έχουν πλέον πολύ περισσότερα κεφάλαια για να μπορούν να αντέξουν τους κραδασμούς. Εχουν επίσης περιορίσει τον επικίνδυνο δανεισμό λόγω αυστηρότερων ρυθμιστικών κανονισμών.

Ανάλογες είναι και οι απόψεις των επενδυτικών οίκων. Όπως σημειώνει η JP Morgan, για παράδειγμα, σίγουρα το τραπεζικό σύστημα είναι, και ήταν πάντα, χτισμένο στην εμπιστοσύνη. Όταν τίθεται υπό αμφισβήτηση η εμπιστοσύνη, μπορεί να οδηγήσει σε μια αίσθηση πανικού που τρέφεται από μόνη της και γίνεται δύσκολο να περιοριστεί. Καθιστά επίσης πολύ δύσκολη την πρόβλεψη αυτής της κατάστασης με οποιαδήποτε ακρίβεια.

Οι τράπεζες έχουν πλέον πολύ περισσότερα κεφάλαια για να μπορούν να αντέξουν τους κραδασμούς.

Αν και υπάρχει τεράστια αβεβαιότητα, δεδομένου ότι ο τραπεζικός τομέας οδηγεί τη δημιουργία πιστώσεων και την επικόλληση οικονομική ανάπτυξη, οι πρόσφατες εξελίξεις με τις τράπεζες είναι αρνητικές για τις οικονομικές προοπτικές. Ωστόσο, όπως τονίζει η JP Morgan, δεν ζούμε μία επανάληψη του 2008, για τρεις βασικούς λόγους: 1) Οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής διαθέτουν εργαλεία για την επίλυση τραπεζικών κρίσεων και οι μεγαλύτερες τράπεζες είναι πολύ ισχυρότερες, 2) η οικονομία βρίσκεται σε πολύ

Οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής έχουν εργαλεία για την επίλυση τραπεζικών κρίσεων και οι μεγάλες τράπεζες είναι πολύ ισχυρότερες, λέει η JP Morgan.

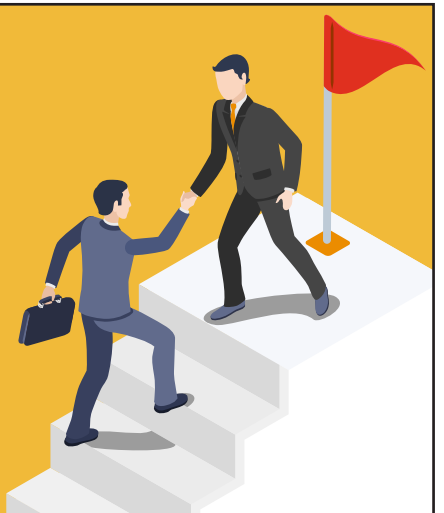
διαφορετικό σημείο και 3) το μέγεθος του προβλήματος είναι, μέχρι στιγμής, πολύ μικρότερο – η Silicon Valley Bank (209 δισ. δολ.) και η Signature Bank (110 δισ. δολ.) μαζί είχαν περίπου τα μισά περιουσιακά στοιχεία που είχε η Lehman Brothers (640 δισ. δολ.), ενώ η Bear Stearns (400 δισ. δολ.) ήταν επίσης μεγαλύτερη και από τις δύο. Όμως το ΔΝΤ επισήμανε τις ομοιότητες μεταξύ της τελευταίας τραπεζικής αναταραχής και της κρίσης αποταμίευσης και δανείων στις ΗΠΑ τη δεκαετία του 1980, όταν τα προβλήματα σε μικρότερες τράπεζες έπληξαν την εμπιστοσύνη στο ευρύτερο χρηματοπιστωτικό σύστημα. Το μάθημα του φετινού Μαρτίου είναι πως τα προβλήματα σε μικρότερα ιδρύματα μπορούν να κλονίσουν την ευρύτερη εμπιστοσύνη των χρηματοπιστωτικών αγορών, ιδιαίτερα καθώς ο επίμονο υψηλός πληθω-

ρισμός εξακολουθεί να προκαλεί απώλειες στα περιουσιακά στοιχεία των τραπεζών. Μέχρι στιγμής, οι επενδυτές τιμολογούν ένα αρκετά αισιόδοξο σενάριο για την οικονομία παρά τους πρόσφατους τραπεζικούς κλυδωνισμούς, σημείωσε το ΔΝΤ. Ωστόσο, αυτές οι προσδοκίες θα μπορούσαν να ανατραπούν γρήγορα. Αν ο πληθωρισμός αυξηθεί περαιτέρω, για παράδειγμα, οι επενδυτές θα μπορούσαν να κρίνουν ότι τα επιτόκια θα παραμείνουν υψηλότερα για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα. «Οι πιέσεις θα μπορούσαν τότε να ξαναεμφανιστούν στο χρηματοπιστωτικό σύστημα. Η εμπιστοσύνη – το θεμέλιο της χρηματοδότησης – θα μπορούσε να συνεχίσει να διαβρώνεται. Και η χρηματοδότηση θα μπορούσε να εξαφανιστεί γρήγορα τόσο για τις τράπεζες όσο και για τις επιχειρήσεις», προειδοποίησε το Ταμείο.

Κάνε το επόμενο βήμα στην καριέρα σου Γίνε επαγγελματίας Coach & Mendor

Μάθετε περισσότερα
και εγγραφείτε

rw
c

ΑΝΑΛΥΣΗ

Ο αντίκτυπος της πολιτικής της Fed

Του ΧΑΟΥΑΡΝΤ ΣΝΑΪΝΤΕΡ / REUTERS

Ο Τζέφρι Χέιλι, διευθύνων σύμβουλος της αμερικανικής τράπεζας American National Bank and Trust Company, είδε την κρίση να έρχεται στις αρχές του 2023. Η αύξηση των επιτοκίων και η επιβράδυνση της οικονομίας σημαίνουν ότι η αύξηση των δανείων πιθανότατα θα μειωνόταν στο ήμισυ, ενώ η τοπική τράπεζα με έδρα το Ντάνβιλ της Βιρτζίνια των Ηνωμένων Πολιτειών έστρεψε το κέντρο βάρους της σε βελτιωμένης ποιότητας πιστώσεις με υψηλότερη απόδοση, χωρίς να ανησυχεί ιδιαίτερα για τον όγκο τους.

Στη συνέχεια, κατέρρευσαν απότομα στα μέσα Μαρτίου δύο περιφερειακές τράπεζες της χώρας και το δικό του ένστικτο του είπε ότι τα πράγματα θα δυσκολέψουν έτι περαιτέρω. Ο ρυθμός αύξησης των δανείων της τράπεζάς του American National Bank and Trust Company μειώθηκε ίσως και στο 25% του 2022 συνολικά, όταν το

στην άλλη, η αυστηρότερη νομισματική πολιτική καθιστά τα καταναλωτικά και επιχειρηματικά δάνεια ακριβότερα και δυσκολότερα στη λήψη. Θεωρητικά αυτό μειώνει τη ζήτηση για αγαθά και υπηρεσίες, που χρηματοδοτούνται από πιστώσεις και με την πάροδο του χρόνου μειώνει επίσης τον πληθωρισμό. Οι τραπεζικοί λογαριασμοί των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων παραμένουν συγκριτικά στάσιμοι, ένα ανάχωμα έναντι της υπερβολικά γρήγορης οικονομικής ύφεσης. Ωστόσο, οι συνολικές τραπεζικές πιστώσεις έχουν σταματήσει στα σχεδόν 17,5 τρισ. δολάρια από τον Ιανουάριο.

Η αύξησή τους από τη μια χρονιά στην άλλη υποχωρεί ραγδαία, ενώ η επικείμενη απόφαση της Ομοσπονδιακής Τράπεζας των ΗΠΑ (Fed) τον Μάιο για τα επιτόκια εξαρτάται πλέον από το εάν οι αξιωματούχοι της αποφασίσουν πως πρόκειται απλά για την εξελισσόμενη νομισματική πολιτική ή για κάτι πιο βαθύ.

Ο πληθωρισμός, όπως μετριέται με τον προτιμώμενο δείκτη της Fed, παραμένει υπερδιπλάσιος από τον στόχο της του 2%, και προς το παρόν οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής εκτιμούν ότι δικαιολογεί ακόμη μία αύξηση στο κόστος δανεισμού κατά τη συνεδρίασή τους στις 2-3 Μαΐου. Ωστόσο, η πιθανότητα για μια χειρότερη από την αναμενόμενη πιστωτική κρίση παραμένει αυξημένη μετά την κατάρρευση της Silicon Valley Bank και της Signature Bank τον περασμένο μήνα, γεγονός που δημιούργησε ανησυχίες για μεγαλύτερο οικονομικό πανικό.

Παρά ταύτα, τα χειρότερα μάλλον έχουν αποτραπεί. Τα μέτρα εκτάκτου ανάγκης, τα οποία ελήφθησαν από τη Fed και το υπουργείο Οικονομικών, προστατέυσαν τους καταθέτες και στις δύο τράπεζες, βοηθώντας να αποκλιμακωθεί αυτό, που θα μπορούσε να ήταν μια αποσταθεροποιητική πορεία σε μια συρρικνωση πιστώσεων, οι οποίες και διαμορφώνουν την ίδια την οικονομία.

Αυξάνοντας το επιτόκιο αναφοράς, βάσει του οποίου οι τράπεζες δανείζουν χρήματα η μία

100 δισ. απέσυραν οι καταθέτες από 4 μεγάλες τράπεζες των ΗΠΑ

Στροφή σε τοποθετήσεις με υψηλότερες αποδόσεις το α΄ τρίμηνο του 2023

Οι μεγαλύτερες τράπεζες των ΗΠΑ ανακοίνωσαν αυτή την εβδομάδα ότι οι πελάτες απέσυραν δεκάδες δισεκατομμύρια δολάρια σε καταθέσεις στις αρχές του 2023, παρά το γεγονός ότι απέκτησαν νέους πελάτες μετά την κατάρρευση της Silicon Valley Bank. Οι αναλυτές προβλέπουν ότι οι καταθέτες που αναζητούν υψηλότερες αποδόσεις σε εναλλακτικές τοποθετήσεις, όπως αμοιβαία κεφάλαια χρηματαγοράς, απέσυραν συνολικά σχεδόν 100 δισ. δολάρια από την JPMorgan, την Bank of America, τη Citi και τη Wells Fargo τους πρώτους τρεις μήνες του 2023, σύμφωνα με στοιχεία που συγκέντρωσε το Bloomberg.

Οι καταθέσεις είναι συνήθως η φθηνότερη πηγή χρηματοδότησης των τραπεζών και μια μείωσή τους θα μπορούσε να περιορίσει τη χρηματοδότηση της οικονομίας. Οι μεγάλες τράπεζες κάνουν σταθερά καταθέσεις τους τελευταίους 12 μήνες παρά το ότι η Federal Reserve αύξησε τα επιτόκια. «Τα τρία πράγματα που πρέπει να δει κανείς στα αποτελέσματα τριμήνου είναι οι καταθέσεις, οι καταθέσεις και οι καταθέσεις», δήλωσε ο Τζέισον Γκόλντμπεργκ, αναλυτής στην Barclays. Η JPMorgan, η Citi και η Wells Fargo ανακοινώσε αποτελέσματα την Παρασκευή, ενώ θα ακολουθήσει η Bank of America στις 18 Απριλίου. Η Goldman

Τα έσοδα του πρώτου τριμήνου στις έξι μεγάλες τράπεζες των ΗΠΑ αναμένεται να αυξηθούν λίγο περισσότερο από 6% σε ετήσια βάση.

Sachs και η Morgan Stanley, που δραστηριοποιούνται πιο έντονα στην επενδυτική τραπεζική και στη διαχείριση περιουσιακών στοιχείων, ανακοινώσαν στοιχεία χθες 18 και σήμερα 19 Απριλίου, αντίστοιχα. Κατά μέσον όρο, τα έσοδα του α΄ τριμήνου στις έξι μεγάλες τράπεζες των ΗΠΑ αναμένεται να αυξηθούν λίγο περισσότερο από 6% σε ετήσια βάση, ενώ τα κέρδη ανά μετοχή αναμένεται να αυξηθούν λίγο περισσότερο από 1%, σύμφωνα με εκτιμήσεις του Bloomberg. Οι αναλυτές αναμένουν ότι τα έσοδα θα αυξηθούν περισσότερο στις τράπεζες

Η JPMorgan, η Citi και η Wells Fargo ανακοίνωσαν αποτελέσματα την Παρασκευή, ενώ θα ακολουθήσει η Bank of America στις 18 Απριλίου. Η Goldman Sachs και η Morgan Stanley, που δραστηριοποιούνται πιο έντονα στην επενδυτική τραπεζική, ανακοινώνουν στοιχεία χθες στις 18 και σήμερα 19 Απριλίου αντίστοιχα.

μεγάλη δραστηριότητα στη λιανική τραπεζική, όπως οι JPMorgan, BofA, Citi και Wells. Η επενδυτική τραπεζική αναμένεται να έχει ένα ακόμη δύσκολο τρίμηνο καθώς η Wall Street αντιμετωπίζει παρατεταμένη επιβράδυνση των συναλλαγών, που εκτιμάται πως θα πλήξει περισσότερο την Goldman και τη Morgan Stanley. Ηδη πριν από την κατάρρευση της SVB και της Signature, υπήρχαν εκροές καταθέσεων από το τραπεζικό σύστημα σε τοποθετήσεις υψηλότερης απόδοσης, όπως αμοιβαία κεφάλαια, επειδή πολλές τράπεζες δεν

έδιναν σημαντικά υψηλότερα επιτόκια στους καταθέτες. Ωστόσο, οι εκροές καταθέσεων τις υποχρεώνουν να αλλάξουν στάση, έστω και αν οι απώλειες των μεγάλων τραπεζών αντισταθμίστηκαν εν μέρει από τις εισροές καταθέσεων από μικρότερες, στον απόηχο της κατάρρευσης της SVB. Πρόσφατα στοιχεία από τη Fed δείχνουν ότι από τις 8 Μαρτίου, όταν ενέκυψε η ανησυχία για τη βιωσιμότητα της SVB, οι μεγαλύτερες 25 τράπεζες των ΗΠΑ είχαν κερδίσει καταθέσεις 73 δισεκατομμυρίων δολαρίων. Μικρότερες τράπεζες είχαν εκροές

206 δισ. δολαρίων την ίδια περίοδο. Μεγαλύτερες τράπεζες όπως η JPMorgan, οι οποίες θεωρούνται από τις ρυθμιστικές αρχές συστημικά σημαντικές για την οικονομία, θεωρούνται και από τους καταθέτες ως πιο αξιόπιστοι θεματοφύλακες των μετρητών τους, δεδομένου ότι ελέγχονται. Οι εισροές καταθέσεων προς αυτές τις τράπεζες, όμως, θα είναι βραχύβιες εάν δεν προσφέρουν υψηλότερα επιτόκια, ώστε να ανταγωνιστούν άλλα αποταμιευτικά προϊόντα, όπως τα αμοιβαία, που είχαν εισροές άνω των 350 δισ. δολαρίων τον περασμένο μήνα.

Εκτόξευση πωλήσεων της LVMH λόγω των Κινέζων αγοραστών

Σε επίπεδα-ρεκόρ η χρηματιστηριακή αξία του γαλλικού ομίλου

Η επανεκκίνηση της Κίνας μετά τη λήξη της ακραίας πολιτικής περιορισμών για την εξάλειψη του κορωνοϊού αναζωογόνησε όλες τις γνωστές «παλιές και καλές συνήθειες» των πλουσίων της χώρας – κι αυτό σημαίνει πως οι πωλήσεις των οικων υψηλής ραπτικής και ειδών πολυτελείας της Ευρώπης αυξάνονται και πάλι. Κατά την έναρξη της συνεδρίασης στο χρηματιστήριο του Παρισιού η τιμή της μετοχής του πολυσυλλεκτικού ομίλου της LVMH σημείωσε άνοδο ρεκόρ στα 878,20 ευρώ, διότι οι Κινέζοι και οι Κινέζες ξεχύθηκαν στα καταστήματά της και αγόρασαν τσάντες, κοσμήματα, βαλίτσες και αρμάματα.

Το πρώτο τρίμηνο του τρέχοντος έ-

Το πρώτο τρίμηνο οι πωλήσεις του ομίλου ενισχύθηκαν κατά 18%, 2 φορές πιο πολύ από όσο είχαν προβλέψει οι αναλυτές του κλάδου.

τους οι πωλήσεις του γαλλικού ομίλου ενισχύθηκαν κατά 18%, ήτοι δύο φορές περισσότερο από όσο είχαν προβλέψει οι αναλυτές του κλάδου. Ειδικά ο βραχίονας της LVMH στην Κίνα είχε πωλήσεις αυξημένες κατά διψήφιο ποσοστό, όπως ανακοίνωσε ο οικονομικός διευθυντής της εταιρείας Ζαν-Ζακ Γκιονί. Εξ ου και όπως προσέθεσε, «η LVMH είναι υπερασισιόδοξη για την Κίνα το 2023. Τα νοήματα στο πρώτο τρίμηνο προαναγγέλλουν καλά αποτελέσματα και για το υπόλοιπο του έτους». Παρά ταύτα, είπε ότι ο όμιλος διακρίνει μία επιβράδυνση στην ανάπτυξη των δραστηριοτήτων του στις ΗΠΑ, ενώ επιβεβαιώνει ιδιαίτερα οι πωλήσεις κονιάκ και δερματινών ειδών.

«Υπάρχουν πολλά να μας ικανοποι-

Ο βραχίονας της LVMH στην Κίνα είχε πωλήσεις αυξημένες κατά διψήφιο ποσοστό, όπως ανακοίνωσε στα μέσα της εβδομάδας ο οικονομικός διευθυντής της εταιρείας Ζαν-Ζακ Γκιονί, και όπως προσέθεσε «η LVMH είναι υπερασισιόδοξη για την Κίνα το 2023».

ούν στα τελευταία αποτελέσματα του ομίλου LVMH, ακόμα κι αν η αγορά στις Ηνωμένες Πολιτείες δεν εναρμονίζεται με αυτά», επισημαίνει ο Ροτζέριο Φουτζιόρι, αναλυτής της Stifel, περιγράφοντας την απόδοση του πρώτου τριμήνου της LVMH ως ένα δυνατό ξεκίνημα του 2023. Με την ενίσχυση της μετοχής της εταιρείας στο Παρίσι η χρηματιστηριακή της αξία διαμορφώνεται σε περίπου 440 δισ. ευρώ, η οποία είναι και η υψηλότερη μεταξύ των ομίλων στη Γηραιά Ηπειρο. Από την αρχή της χρονιάς και μέχρι σήμερα η μετοχή ανήλθε 25% και πλέον κυρίως χάρη στην εκ νέου ενεργοποίηση της ζήτησης στην Κίνα μετά την άρση των μέτρων κατά του κορωνοϊού. Ο πολυσυλλεκτικός όμιλος υψηλής ραπτικής,

ρολογιών, κοσμημάτων, ειδών πολυτελείας, κονιάκ και σαμπάνιας LVMH, με ένα πλήθος σημαντικών εμπορικών σημάτων, έχει έδρα το Παρίσι και ι-δρύθηκε από τον μεγιστάνα Μπερνάρ Αρνό. Είναι ο πρώτος από τον κλάδο που δημοσίευσε χρονολογικά τα τριμηνιαία του αποτελέσματα και αυτά προϊδεάζουν αγορά και επενδυτές και για τους λοιπούς ομίλους. Η ανταγωνίστρια Hermes International, η οποία δημοσίευσε τα αποτελέσματα της τριμηνίας Ιανουαρίου - Μαρτίου, καθώς και η Richemont, στην οποία ανήκει μεταξύ άλλων και η ωρολογιοποιία Cartier, ενισχύσαν πωλήσεις και κέρδη χάρη στην Κίνα.

Η LVMH τόνισε ότι η ζήτηση αυξη-θηκε σε κάθε περιφέρεια το πρώτο τρί-

μηνο, διότι το κοινό έσπευσε να αποκτήσει πολυτελή είδη, από τσάντες Christian Dior μέχρι δαχτυλίδια Tiffany. Η Ιαπωνία σημείωσε την ισχυρότερη τριμηνιαία ανάπτυξη με άνοδο 34%, ακολουθούμενη από άνοδο 24% στην Ευρώπη και ένα άλμα 14% στις πωλήσεις των υπολοίπων χωρών της Νοτιο-ανατολικής Ασίας.

Αν και στην αγορά των ΗΠΑ, τέλος, οι πωλήσεις αυξήθηκαν 8%, όπως τόνισε ο κ. Γκιονί, υπήρξε ταυτόχρονα και μικρή επιβράδυνση στο πεδίο της υψηλής ραπτικής, των δερματινών ειδών, των κοσμημάτων και των ρολογιών, αλλά και του κονιάκ Hennessy, του οποίου η τιμή αυξήθηκε δραστικά, πληθύνοντας τη ζήτηση.

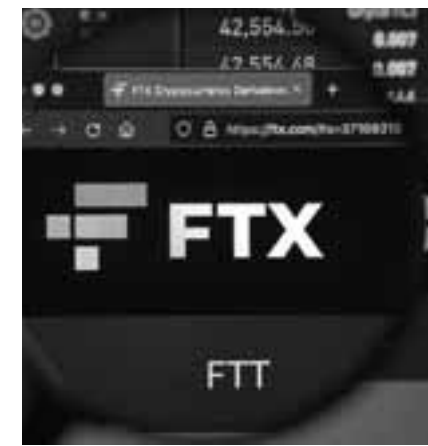
BLOOMBERG

Προσπάθειες επανεκκίνησης του FTX

Το πτωχευμένο ανταλλακτήριο κρυπτογραφημένων νομισμάτων της FTX έχει μέχρι στιγμής κατορθώσει να ανακτήσει πάνω από 7,3 δισ. δολάρια σε μετρητά και ρευστοποιήσιμα περιουσιακά στοιχεία σε ψηφιακά νομίσματα, κάτι που αντιστοιχεί σε αύξηση άνω των 800 εκατ. δολαρίων από τον Ιανουάριο, δήλωσε ο δικηγόρος της εταιρείας σε ακρόαση στο αμερικανικό πτωχευτικό δικαστήριο στο Ντέλαγουερ. Τα σχετικά αναφέρει το ειδησεογραφικό πρακτορείο Ρόιτερς και το moneyreview.gr. Ο δικηγόρος της FTX, Αντι Ντίντριχ, δήλωσε ότι η εταιρεία αρχίζει να σκέφτεται το μέλλον της έπειτα από μήνες προσπαθειών, που επικεντρώθηκαν στη συγκέντρωση πόρων και στην εξκίνηση του τι πήγε στραβά υπό τη διοίκηση του κατηγορούμενου πρώην ιδρυτή της, Σαμ Μπράνκμαν - Φράντ, ο οποίος διακρύπτει την αθωότητά του.

Δίνοντας περισσότερες λεπτομέρειες, ο δικηγόρος τονίζει ότι πλέον η κατάσταση έχει σταθεροποιηθεί. Αξίζει να σημειωθεί πως βάσει των τελευταίων στοιχείων, που έχουν έρθει στο φως, τα υψηλόβαθμα στελέχη της FTX επέδειξαν συμπεριφορές ύβρεως, αλαζονείας και πλήρους ανευθυνότητας στις καλές εποχές, διότι δεν γνώριζαν ούτε πόσα κεφάλαια διαχειρίζονταν ούτε πού αυτά διοικετούνταν.

Στο ανταλλακτήριο δεν είχαν προβλέψει ούτε οι ελάχιστοι αναγκασίολογιστικοί έλεγχοι. Η FTX επωφεληθηκε από την πρόσφατη άνοδο των τιμών στην αγορά κρυπτογραφημένων νομισμάτων, δήλωσε ο Αντι Ντίντριχ. Η συνολική αποτίμηση της πλατφόρμας εκτιμάται σε 6,2 δισ. δολάρια με βάση τις τιμές από τον Νοέμβριο του 2022, όταν κατέθεσε αίτηση πτώχευσης, αφού οι επενδυτές απέσυραν 6 δισ. δολάρια από την πλατφόρμα σε τρεις ημέρες, ενώ το ανταγωνιστικό ανταλλακτήριο νομισμάτων Binance αποσύρθηκε από μια συμφωνία διάσωσης. Ο νέος διευθυντής συμβούλου της FTX, Τζον Ρέι, έχει περιγράψει λεπτομερώς τις αθέμιτες μεταφορές κεφαλαίων και την ελλιπή τήρηση λογιστικών

Η εταιρεία αρχίζει να σκέφτεται το μέλλον της ύστερα από μήνες προσπαθειών, ανέφερε ο δικηγόρος της FTX, Αντι Ντίντριχ, σε ακρόαση στο αμερικανικό πτωχευτικό δικαστήριο στο Ντέλαγουερ.

στοιχείων στο ανταλλακτήριο κρυπτογραφημένων νομισμάτων, που κατέρρευσε, όπως αναφέρεται στο δημοσίευμα του Ρόιτερς. Ατενίζοντας το αύριο, η εταιρεία διαπραγματεύεται με τους ενδιαφερόμενους φορείς σχετικά με τις επιλογές για την επανεκκίνηση του ανταλλακτηρίου ψηφιακών νομισμάτων και ενδέχεται να λάβει απόφαση σχετικά με το τρέχον τρίμηνο, δήλωσε ο δικηγόρος της Αντι Ντίντριχ.

Ανέφερε λίγα πράγματα σχετικά με το τι θα μπορούσε να σημαίνει μια επανεκκίνηση για τους πελάτες της FTX, των οποίων οι καταθέσεις κρυπτογραφημένων νομισμάτων έχουν δεσμευθεί κατά τη διάρκεια της διαδικασίας πτώχευσης. Πάντως, μέχρι στιγμής, οι πελάτες στην Ιαπωνία ήταν και οι μόνοι που μπορούσαν να αποσυρουν χρήματα, λόγω των αυστηρών κανονισμών της χώρας. Τέλος, ο κ. Ντίντριχ υπογράμμισε πως η πλατφόρμα κρυπτογραφημένων νομισμάτων της FTX θα χρειαζόταν σημαντικά κεφάλαια για να επανεκκινήσει το ανταλλακτήριο. «Η εφαρμογή λειτουργούσε όμορφα, αλλά στην πραγματικότητα ήταν μια βιτρίνα», δήλωσε ο δικηγόρος της.

Αύξηση επιτοκίων κατά 0,25% τον Μάιο εξετάζει η ΕΚΤ

«Κλειδί» των αποφάσεων ο πληθωρισμός και η τριμηνιαία έρευνα τραπεζικών δανείων

Τα επόμενα βήματά τους εξετάζουν οι κεντρικές τράπεζες ανά τον κόσμο, με κάποιες να βάζουν στο τραπέζι των συζητήσεων το ενδεχόμενο ολοκληρώσης των επιτοκιακών αυξήσεων και κάποιες άλλες να τις διατηρούν, στην προσπάθειά τους να καταπολεμήσουν τον επίμονο υψηλό πληθωρισμό. Στην τελευταία κατηγορία δείχνει να κατατάσσεται για την ώρα η ΕΚΤ, η οποία έχει αυξήσει τα επιτόκια κατά τουλάχιστον 50 μονάδες βάσης σε έξι διαδοχικές συνεδριάσεις, αριθμός-ρεκόρ στην ιστορία της, με σκοπό να καταπολεμήσει τον πληθωρισμό.

Σύμφωνα με ρεπορτάζ του Reuters, οι υπεύθυνοι χάραξης νομισματικής πολιτικής της ΕΚΤ συγκλίνουν σε αύξηση των επιτοκίων κατά 25 μονάδες βάσης τον Μάιο, αν και υπάρχουν κι άλλες επιλογές στο τραπέζι, που αφήνουν ακόμη τη συζήτηση ανοικτή για τις κινήσεις της κεντρικής τράπεζας. Πηγές που επικαλείται το ειδησιογραφικό πρακτορείο επισημαίνουν πως η αβεβαιότητα παραμένει ακόμη σε υψηλά επίπεδα μετά και τους κλυδωνισμούς που σημειώθηκαν τον προηγούμενο μήνα στον χρηματοπιστωτικό τομέα. Η αβεβαιότητα αυτή εντείνεται και από το γεγονός ότι οι προηγούμενες αυξήσεις των επιτοκίων

Οι αγορές προεξοφλούν αυξήσεις κατά 25 μονάδες βάσης και τον Ιούνιο, ενώ μια τρίτη τέτοια αύξηση αναμένεται μέχρι τον Σεπτέμβριο.

δεν έχουν ακόμη «φανεί» στην οικονομία. Συνεπώς χρειάζεται λιγότερη σφιγξη της νομισματικής πολιτικής, αφού οι προηγούμενες ενέργειες ακόμη «δρουν» στην οικονομία, αναφέρουν οι ίδιες πηγές με πλήρη γνώση των συζητήσεων της ΕΚΤ. Συνέχισαν λέγοντας πως «η κορύφωση των επιτοκίων είναι πλέον ορατή και ότι αυτό το τελευταίο μίλι είναι ασφαλέστερο να διανύεται με μικρότερα βήματα». Ένα άλλο επίχειρημα που προβλήθηκε υπέρ των σταδιακών κινήσεων ήταν ότι το επιτόκιο καταθέσεων της ΕΚΤ, το οποίο τώρα βρίσκεται στο 3%, είναι σε επίπεδα που περιορίζουν την ανάπτυξη.

Οι πηγές ανέφεραν ότι η συζήτηση ήταν ακόμη ανοικτή και οι προοπτικές θα μπορούσαν να αλλάξουν – ειδικά όσον αφορά τα στοιχεία για τον πληθωρισμό τον Απρίλιο και την τριμηνιαία

Η ΕΚΤ έχει αυξήσει τα επιτόκια κατά τουλάχιστον 50 μονάδες βάσης σε έξι διαδοχικές συνεδριάσεις, αριθμός-ρεκόρ στην ιστορία της.

έρευνα τραπεζικών δανείων της ΕΚΤ, τα οποία θα γνωστοποιηθούν δύο ημέρες πριν από τη συνεδρίαση της 4ης Μαΐου. Ορισμένες από τις πηγές είπαν στο Reuters ότι θα προτιμούσαν η ΕΚΤ να μη δώσει καμία ένδειξη σχετικά με την κίνησή της τον Ιούνιο, έτσι ώστε οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής να έχουν ελεύθερα χέρια για να ενεργήσουν με βάση τις νέες οικονομικές προβλέψεις που θα προκύψουν τότε.

Σημειώνεται πως μέχρι τώρα μόνο λίγοι αξιωματούχοι της ΕΚΤ έχουν εκφραστεί δημοσίως σχετικά με το επόμενο της βήμα. Ενδεικτικά, ο Κλάας Νοτ, πρόεδρος της Κεντρικής Τράπεζας της Ολλανδίας, είπε ότι δεν είναι σαφές εάν θα χρειαστούν 50 μονάδες βάσης ή εάν οι 25 είναι αρκετές. Ο Σλοβάκος Πίτερ Κάτζίμπερ είπε ότι η ΕΚΤ θα μπορούσε ίσως να επιβραδύνει τον ρυθμό των αυ-

ξήσεων της, ενώ ο Αυστριακός Ρόμπερτ Χόλτμαν τάχθηκε υπέρ μιας ακόμη αύξησης των επιτοκίων κατά 50 μ.β. Επί του παρόντος, οι αγορές προεξοφλούν αυξήσεις κατά 25 μονάδες βάσης και τον Μάιο και τον Ιούνιο, ενώ μια τρίτη τέτοια αύξηση αναμένεται μέχρι τον Σεπτέμβριο. «Κλειδί» αποτελεί ο δομικός πληθωρισμός, που επιμένει σε Ευρώπη και Αμερική να διαμορφώνεται σε υψηλά επίπεδα. Οι πηγές που μίλησαν στο Reuters υποστήριξαν ότι απαιτούνται αυξήσεις επιτοκίων, δεδομένου πως ο συνολικός πληθωρισμός παραμένει πολύ υψηλός, ενώ ο δομικός πληθωρισμός, από τον οποίο εξαιρούνται οι ασταθείς τιμές των τροφίμων και της ενέργειας, εκτιμούν πως θα μπορούσε να αυξηθεί για αρκετούς ακόμη μήνες. Σε ό,τι αφορά τη Fed, τα πρακτικά της συνεδρίασης που έλαβε χώρα στις 21-

22 Μαρτίου και τα οποία δημοσιεύθηκαν, δείχνουν πως αρκετοί αξιωματούχοι εξέταζαν κατά την προηγούμενη συνεδρίαση το ενδεχόμενο παύσης των αυξήσεων στα επιτόκια, μέχρι να καταστεί σαφές πως η κατάρρευση των δύο περιφερειακών τραπεζών δεν θα προκαλούσε ευρύτερη πίεση. Ωστόσο, κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι ο πληθωρισμός παραμένει κορυφαία προτεραιότητα και προχώρησαν σε νέα αύξηση των επιτοκίων κατά 25 μονάδες βάσης στο επίπεδο του 4,75% με 5%. Ρεπορτάζ του Bloomberg που δημοσιεύθηκε νωρίτερα αυτή την εβδομάδα και αποτύπωνε προβλέψεις για τις επόμενες κινήσεις κεντρικών τραπεζών ανά τον κόσμο, εκτιμούσε πως το επιτόκιο μέχρι το τέλος του 2023 θα διαμορφωθεί στο 5,25% και 4,25% το 2024. «Η Fed είναι πιθανόν να αυξήσει κατά επιπλέον 25

μ.β. στη συνεδρίαση του Μαΐου το επιτόκιο, κάτι που σημαίνει πως θα διαμορφωθεί στο 5,25%. Με τις πρόσφατες περικοπές από τον ΟΠΕΚ+ και την ακόμη σφικτή αγορά εργασίας, ο πληθωρισμός είναι πιθανόν να παραμείνει κοντά στην περιοχή του 4%», επισήμανε η Anna Wong, επικεφαλής οικονομολόγος στο Bloomberg Economics. Σε ό,τι αφορά την Τράπεζα της Αγγλίας, το Bloomberg προβλέπει το βασικό επιτόκιο να παραμείνει σταθερό στο 4,25% μέχρι το τέλος του 2023 και να μειώνεται στο 3,5% το 2024. «Η επιβράδυνση της ανάπτυξης και η προσδοκία μιας μεγάλης πτώσης των τιμών ενέργειας ίσως αρκούν προκειμένου η τράπεζα να ανακοινώσει το τέλος των αυξήσεων, με το επιτόκιο να σταθεροποιηθεί στο 4,25%», αναφέρει το Bloomberg Economics.

Η ακραία ξηρασία δίνει τη χαριστική βολή στην οικονομία της Αργεντινής

Τη χαριστική βολή στην ήδη πληττόμενη οικονομία της δίνει στην Αργεντινή η ακραία ξηρασία με την οποία έχει έρθει αντιμέτωπη η χώρα, γεγονός που επιδεινώνει την πορεία του καλπάζοντος πληθωρισμού και οδηγεί σε υποτίμηση του εγχώριου νομισματός. Παράλληλα, το δυσμενές οικονομικό κλίμα υπονομεύει το μέλλον του κυβερνώντος κόμματος ενόψει και των εκλογών του Οκτωβρίου. Το ΔΝΤ αναθεώρησε πτωτικά τις προβλέψεις του για τη δεύτερη μεγαλύτερη οικονομία της Λατινικής Αμερικής, καθώς αναλυτές προειδοποιούν ότι η ξηρασία θα προκαλέσει βαθιά ύφεση. Εκατομμύρια εκτάρια αραβοσίτου, σίτου και σόγιας –που αποτελούν τα βασικότερα εξαγωγικά αγαθά της Αργεντινής, αλλά και αντιπροσωπεύουν ένα μεγάλο μέρος της απασχόλησης και των φορολογικών εσόδων– θα καταστραφούν φέτος, μηδενίζοντας εισροές ύψους 19 δισ. δολαρίων, σύμφωνα με εκτιμήσεις. Όπως αναφέρει σε ρεπορτάζ του το Bloomberg,

Ο ετήσιος πληθωρισμός έχει εκτιναχθεί πάνω από 100%, οι αναλυτές προειδοποιούν για βαθιά ύφεση.

η ξηρασία επιδεινώνει την οικονομική κατάσταση της χώρας. Εν μέσω αύξησης της κυκλοφορίας χρήματος, τις πολιτικές αναταράξεις και την αδυναμία της κυβέρνησης να τιθασεύσει τα ελλείμματα, ο ετήσιος πληθωρισμός έχει εκτιναχθεί πάνω από 100%. Την ίδια στιγμή, το πέσο έχει χάσει τα δύο τρίτα της αξίας του από τότε που ξέσπασε η πανδημία, παρότι έχουν γίνει ενέργειες για τον έλεγχο του.

Οι επιπτώσεις που έχει η ξηρασία στις καλλιέργειες ενδέχεται να έχει ευρύτερες οικονομικές συνέπειες, που εκτείνονται πέραν της Αργεντινής. Από τις ζωτροφές σε ολόκληρο τον πλανήτη

Εκατομμύρια εκτάρια αραβοσίτου, σίτου και σόγιας –που αποτελούν τα βασικότερα εξαγωγικά αγαθά της Αργεντινής, και αντιπροσωπεύουν ένα μεγάλο μέρος της απασχόλησης και των φορολογικών εσόδων– θα καταστραφούν φέτος, μηδενίζοντας εισροές ύψους 19 δισ. δολαρίων.

έως τις αγορές εμπορίας σιτηρών του Σικάγο. Στην Αργεντινή η έλλειψη δολαρίων πιθανότατα θα περιορίσει τις εισαγωγές, θα απαιτήσει νέους συναλλαγματικούς ελέγχους και θα τροφοδοτήσει ακόμη περισσότερο τον πληθωρισμό, λόγω και της αύξησης των τιμών στα τρόφιμα. Σύμφωνα με το Bloomberg, το κόστος του κρέατος εκτινάχθηκε πάνω από 30% τον Φεβρουάριο σε σύγκριση με τον μήνα που προηγήθηκε.

Η κυβέρνηση Φερνάντες προσπάθεται να ανακόψει την οικονομική καταστροφή με απεγνωσμένες κινήσεις, μέσα από τις αναγκαστικές ανταλλαγές ομολόγων και της δημιουργίας πολλών συναλλαγματικών ισοτιμιών. Οι αναλυτές προειδοποιούν ότι η στρατηγική αυτή συσσωρεύει προβλήματα για το μέλλον, αυξάνοντας τον κίνδυνο μιας τεράστιας υποτίμησης του νομισματός που θα τροφοδοτούσε ακόμη πιο γρήγορο πληθωρισμό και θα ενέτεινε τη φτώχεια. Σημειώνεται πως το Χρημα-

τιστήριο Σιτηρών του Μπιουένος Άιρες εκτιμά ότι η φετινή σοδειά σόγιας των 25 εκατ. μετρικών τόνων θα είναι η χειρότερη όλων των εποχών.

Καθώς οι τιμές καταναλωτή εκτινάσσονται στα ύψη, τα ταμειακά αποθέματα της κεντρικής τράπεζας ανήλθαν σε μόλις 2,7 δισεκατομμύρια δολάρια στα τέλη Μαρτίου, μειωμένα περίπου κατά 6 δισεκατομμύρια δολάρια από την αρχή του έτους. Ενώ τα ταμεία της κεντρικής τράπεζας θα λάμβαναν συνήθως ώθηση από τις εξαγωγές σόγιας την εποχή της συγκομιδής, η μειωμένη καλλιέργεια θα περιορίσει τις εισροές φέτος. Αυτό θα επιβαρύνει την ικανότητα της κυβέρνησης να αποπληρώσει το χρέος των 44 δισεκατομμυρίων δολαρίων προς το ΔΝΤ. Την περασμένη Τρίτη, το Ταμείο υποβάθμισε την πρόβλεψή του για την ανάπτυξη το 2023 στο 0,2% από 2% προηγούμενης, ενώ οικονομολόγοι στο Μπιουένος Άιρες αναθεώρησαν ότι η οικονομία θα συρρικνωθεί περίπου 4%.

«Φρένο» στην ανάπτυξη της Βρετανίας τον Φεβρουάριο

Η οικονομία της Βρετανίας δεν σημείωσε ανάπτυξη τον Φεβρουάριο, τον μήνα όπου έλαβαν χώρα μεγάλες απεργιακές κινητοποιήσεις. Ωστόσο, η ανάκαμψη τον Ιανουάριο ήταν ισχυρότερη από ό,τι οριστικά αναμενόταν, πράγμα που σημαίνει ότι μια ύφεση είναι λιγότερο πιθανή να επέλθει στις αρχές του 2023, όπως έδειξαν επίσημα στοιχεία. Σύμφωνα με το Reuters, η οικονομική παραγωγή παρέμεινε σταθερή σε μηνιαία βάση τον Φεβρουάριο, όπως ανακοίνωσε την Πέμπτη το Γραφείο Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας (ONS). Δημοσκοπήηση του Reuters σε οικονομολόγους είχε δείξει ανάπτυξη 0,1%.

Ο τεράστιος τομέας των υπηρεσιών συρρικνώθηκε κατά 0,1% τον Φεβρουάριο, πληγωμένος από τις απεργίες των δασκάλων.

Απομακρύνεται το σενάριο ύφεσης στο α' τρίμηνο λόγω ισχυρότερης ανάκαμψης τον Ιανουάριο.

λων και άλλων εργαζομένων στον δημόσιο τομέα, αλλά αντισταθμίστηκε από την άνοδο στον πολύ μικρότερο κατασκευαστικό τομέα, που ανέκαμψε από την κακοκαρία την Ιανουάριο, ανέφερε η ONS.

Η ONS αναθεώρησε τον μηνιαίο ρυθμό ανάπτυξης τον Ιανουάριο στη συνολική οικονομία στο 0,4% από προηγούμενη εκτίμηση 0,3%. Η αναθεώρηση σημαίνει ότι η οικονομία θα πρέπει να έχει συρρι-

κνωθεί κατά 0,6% τον Μάρτιο για να δείξει συρρίκνωση του πρώτου τριμήνου συνολικά, όπως αναμένει η Τράπεζα της Αγγλίας. Ο υπουργός Οικονομικών Τζέρεμι Χαντ είπε ότι τα στοιχεία δείχνουν ότι οι οικονομικές επιδόσεις της Βρετανίας είναι ισχυρότερες από ό,τι πιστεύαμε. «Ένας συνδυασμός ανοδικών αναθεωρήσεων στα δεδομένα του ΑΕΠ και μια βελτίωση των παγκόσμιων οικονομικών συνθηκών θα μπορούσε να βοηθήσει την οικονομία του Ηνωμένου Βασιλείου να αποφύγει την ύφεση φέτος», δήλωσε ο Γιάελ Σέλλιν, επικεφαλής οικονομολόγος της KPMG UK. «Αν και αυτό θα προσφέρει ανακούφιση στους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής, οι προοπτικές για ανάπτυξη μεσοπρόθεσμα παραμένουν σχετικά αδύναμες με ιστορικά

πρότυπα». Στο μεταξύ, το εμπορικό έλλειμμα του Ηνωμένου Βασιλείου, εξαιρουμένων των πολύτιμων μετάλλων, αυξήθηκε κατά 2,3 δισεκατομμύρια λίρες, σε 23,5 δισεκατομμύρια το τρίμηνο που ολοκληρώθηκε τον Φεβρουάριο, όπως ανέφερε την Πέμπτη η Εθνική Στατιστική Υπηρεσία.

Οι εξαγωγές υποχώρησαν κατά 1,1 δισ. λίρες ή 3,5% στα 31 δισ., καθώς οι εξαγωγές τόσο σε χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης όσο και σε χώρες εκτός Ε.Ε. κινήθηκαν αρνητικά. Εν τω μεταξύ, οι εισαγωγές μειώθηκαν κατά 700 εκατ. ή 1,4% στα 50 δισ., με τις εισαγωγές από χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης να αυξάνονται κατά 1,5% τον Μάρτιο και οι εισαγωγές από χώρες εκτός Ε.Ε. να μειώνονται κατά 4,5%.

Ο τεράστιος τομέας των υπηρεσιών συρρικνώθηκε κατά 0,1% τον Φεβρουάριο, πληγωμένος από τις απεργίες των δασκάλων και άλλων εργαζομένων στον δημόσιο τομέα, αλλά αντισταθμίστηκε από την άνοδο στον πολύ μικρότερο κατασκευαστικό τομέα.

Τηλ: 77 770520

ΑΝΑΛΥΣΗ

Τα «παιχνίδια» του Ριάντ με το πετρέλαιο

Των ΤΖΟΡΤΖ ΧΕΙ και ΓΙΟΒΕΝ ΤΣΕΝ / REUTERS BREAKINGVIEWS

Η Σαουδική Αραβία το έκανε ξανά. Η ντε φάκτο ηγέτις της κύριας λέσχης παραγωγών πετρελαίου στον κόσμο εκτόξευσε τις τιμές του αργού στις αρχές της εβδομάδας, αφού πρότεινε περαιτέρω μείωση της παραγωγής του. Δεδομένης της ισχύος του ΟΠΕΚ, η επίδειξη δύναμης θεωρείται περισσότερο σαν κάτι λογικό παρά σαν κάτι που προκαλεί έκπληξη.

Το τελευταίο παιχνίδι του Σαουδάραβα πρίγκιπα και διαδόχου Μοχάμεντ μπιν Σαλμάν είναι σίγουρα εντυπωσιακό. Όταν ο ΟΠΕΚ και οι συνδεδεμένοι με αυτόν σύμμαχοι, όπως η Ρωσία, υποσχέθηκαν να μειώσουν την ημερήσια παραγωγή κατά 2 εκατομμύρια βαρέλια ημερησίως τον Οκτώβριο, ήταν μια επίσημη απόφαση του λεγόμενου ομίλου OPEC+, που ελέγχει

Πού αποσκοπεί η νέα κίνηση της Σαουδικής Αραβίας για ημερήσια μείωση της παραγωγής «μαύρου χρυσού».

πάνω από το 40% της παγκόσμιας παραγωγής. Το αντίστοιχο της Κυριακής ήταν μια «εθελοντική» ανακοίνωση από ένα επιλεγμένο υποσύνολο. Γενικότερα, σημαίνοντες φορείς που προβαίνουν σε προβλέψεις για το θέμα, όπως ο Διεθνής Οργανισμός Ενέργειας, αναμένουν ότι η αγορά πετρελαίου θα καταστεί ανελαστικότερη ενόψει του τρέχοντος έτους, διότι η ζήτηση της Κίνας πλέον ανακάμπτει.

Αυτό θα μπορούσε να στριμξίσει τις τιμές του αργού ούτως ή άλλως. Εν τω μεταξύ, η μακροπρόθεσμη εξάρτηση της Σαουδικής Αραβίας από τις Ηνωμένες Πολιτείες ως κύρια εγγυητριάς της περιφερειακής της ασφάλειας θα σήμαινε κανονικά ότι δεν θα έκανε ένα βιαστικό

βήμα που θα μπορούσε να αυξήσει τις τιμές της βενζίνης στα πρατήρια των ΗΠΑ.

Ωστόσο, ο Μοχάμεντ μπιν Σαλμάν έχει πολλούς οικονομικούς λόγους να δυσχερατίσει τον πρόεδρο των ΗΠΑ, Τζο Μπάιντεν. Οι καταρρευσεις τραπεζών και στις δύο πλευρές του Ατλαντικού οδήγησαν τις τιμές του πετρελαίου σε επίπεδα χαμηλότερα κατά 15%, στα 73 δολάρια το βαρέλι τον Μάρτιο. Αυτό είναι άβολα πλησίον των επιπέδων στο οποίο ισοσκελίζεται ο προυπολογισμός της Σαουδικής Αραβίας. Το πιο σημαντικό στοιχείο είναι πως, ενώ η ανάκαμψη της κινεζικής ζήτησης μετά την πανδημία του κορωνοϊού θα πρέπει να ενισχύσει τις τιμές του πετρελαίου, δεν είναι απολύτως σαφές κατά πόσον.

Σε αντίθεση με την Ευρώπη και τις ΗΠΑ, η κινεζική κατανάλωση πετρελαίου καθοδηγείται περισσότερο από τη βιομηχανία παρά από τα ταξίδια, και η πρώτη δεν έχει ακόμη αυξηθεί αρκετά. Η Σαουδική Αραβία θα μπορούσε να έχει απορρίψει τις νέες περικοπές, αν φοβόταν ότι θα έχανε μερίδιο αγοράς ή θα δημιουργούσε πολιτική αναταραχή.

Ωστόσο, η μείωση των ροών ρωσικού αργού στη Δύση και η σχετική έλλειψη επενδύσεων σε νέο αμερικανικό σχιστόλιθο έχουν δώσει στον ΟΠΕΚ μεγαλύτερη τιμολογιακή ισχύ. Ο Σαουδάραβας πρίγκιπας βρίσκεται στην ευχάριστη θέση να μπορεί να μειώσει την παραγωγή χωρίς μεγάλες επιπτώσεις στο μερίδιο αγοράς.

Εάν η ζήτηση της Κίνας αρχίσει να εκτινάσσεται στα ύψη και οι φόβοι για γενικευμένη τραπεζική κρίση αποδυναμωθούν, τότε οι τιμές του πετρελαίου θα μπορούσαν να αυξηθούν – η Rystad Energy πιστεύει ότι θα μπορούσαν να ξεπεράσουν τα 100 δολάρια το βαρέλι μέχρι το καλοκαίρι. Αυτό θα μπορούσε να παρασύρει τον πληθωρισμό και συνεπώς τα επιτόκια στη Δύση, όπου οι διοικητές των κεντρικών τραπεζών υποθέτουν ότι οι τιμές του πετρελαίου θα παραμείνουν περίπου στα τρέχοντα επίπεδα των 85 δολαρίων το βαρέλι.

Αλλά ο Μοχάμεντ μπιν Σαλμάν έδειξε ήδη το περασμένο καλοκαίρι πως έχει την ικανότητα να ενοχλεί τον Μπάιντεν για το πετρέλαιο και προσεγγίζει όλο και περισσότερο την Κίνα. Αυτή τη στιγμή μπορεί να αντέξει οικονομικά να προβαίνει σε επίδειξη δύναμης.

Δάνεια αξίας 174 δισ. πούλησαν οι ευρωπαϊκές τράπεζες το 2022

Εκτιμήσεις για αύξηση των συμφωνιών με hedge funds το α' τρίμηνο του 2023

Οι ευρωπαϊκές τράπεζες καταφεύγουν όλο και περισσότερο σε συμφωνίες με hedge funds, στα οποία πωλούν μέρος των επισφαλών δανείων τους για να μειώσουν τους παράγοντες κινδύνου στο χαρτοφυλάκιό τους και να βελτιώσουν την οικονομική κατάστασή τους. Σύμφωνα με την ΕΚΤ, που εποπτεύει τις μεγάλες τράπεζες της Ευρώζωνς, στη διάρκεια του περασμένου έτους οι μεγαλύτερες ευρωπαϊκές τράπεζες έκλεισαν συμφωνίες του είδους συνολικής αξίας 174 δισ. ευρώ. Σε αντίθεση, όμως, με το 2021, οπότε αυτές οι συμφωνίες αφορούσαν κόκαϊνα δάνεια σε ποσοστό άνω του 1/3, το 2022 περιελάμβαναν και δάνεια που εξυπηρετούνται.

Η «μεταφορά σημαντικού κινδύνου» αποτελεί πάγια τακτική των τραπεζών εδώ και χρόνια. Δεδομένου, όμως, ότι πρόκειται για συμφωνίες που συνάπτονται διμερώς και ιδιωτικά, δεν δημοσιεύονται τα σχετικά στοιχεία, ούτε οι όροι που τις συνοδεύουν. Υπάρχουν, ωστόσο, εκτιμήσεις όπως εκείνη της ΕΚΤ για το σύνολο των συμφωνιών του περασμένου έτους αλλά και του Ολιβιέ Ρενό, γενικού διευθυντή της Pemberton Asset Management, που διαπιστώνει ότι κυρίως το πρώτο τρίμηνο του τρέχοντος έτους «σημειώθηκε ιδιαίτερη δραστηριότητα» του είδους. Όπως επισημαίνουν παράγοντες της αγοράς, οι τράπεζες έχουν επανειλημμένως καταφύγει σε αυτή την τακτική, αλλά είναι σαφές ότι ενέτεινε τη δραστηριότητα

Στόχος των τραπεζών να μειώσουν τους παράγοντες κινδύνου στο χαρτοφυλάκιό τους και να βελτιώσουν την οικονομική τους κατάσταση.

του είδους η ανησυχία που ενέπνευσε στις ευρωπαϊκές τράπεζες η τραπεζική κρίση του περασμένου μήνα με την κατάρρευση δύο περιφερειακών αμερικανικών τραπεζών και τη διάσωση της Credit Suisse. Μια ανησυχία σχετική τόσο με τους κινδύνους στο δανειακό χαρτοφυλάκιό τους όσο και με το ενδεχόμενο μιας οικονομικής επιβράδυνσης.

Σχολιάζοντας σχετικά, ο Ρόμπερτ Μπράντμπερι, επικεφαλής του τομέα δομημένων πιστώσεων της Alvarez & Marshal, τονίζει πως οι τράπεζες βλέπουν «αναταραχή στην αγορά και αυστηρότερους ελέγχους στο μεγάλο ρίσκο και αντιλαμβάνονται ότι πρέπει να λάβουν μέτρα ταχύτητα προκειμένου να χρη-

Τον Φεβρουάριο η BNP Paribas και η International Finance Corporation (IFC) ανακοίνωσαν συμφωνία, με την οποία η IFC προσέφερε στην BNP εγγύηση 50 εκατ. δολ. για δάνεια ενός δισ. δολ. προς τις αναδυόμενες αγορές.

ματοδοτήσουν και να κεφαλαιοποιήσουν τις επικειρήσεις τους και να τους δώσουν τη δυνατότητα να προχωρήσουν». Ανάλογες είναι οι εκτιμήσεις και του Φίλιππο Αλοότι, επικεφαλής του τομέα πιστώσεων στη Federated Hermes, αναφορικά με την αυξημένη ζήτηση για συμφωνίες αυτού του είδους, που υποδηλώνει ότι οι τράπεζες «βλέπουν την ύφεση να μας χτυπάει την πόρτα». Αν και στην Ευρώπη είναι εκτεταμένη αυτή η τακτική της πώλησης των επισφαλών δανείων, το ποσοστό των δανείων που εντάσσονται σε τέτοιου είδους συμφωνίες παραμένει σχετικά χαμηλό συγκριμένο με τους ισολογισμούς των ευρωπαϊκών τραπεζών.

Αν και η ΕΚΤ δεν δημοσιοποιεί τα ονόματα των τραπεζών που έχουν συνάψει τέτοιου είδους συμφωνίες, ορισμένες τράπεζες ανακοίνωσαν οι ίδιες ότι πούλησαν δάνειά τους σε hedge funds. Η BayernLB, για παράδειγμα, ανακοίνωσε τον Νοέμβριο διά στόματος του υπευθύνου διαχειρίσις κινδύνου, Μάρκου Κράμερ, ότι πούλησε δάνεια αξίας ενός δισ. ευρώ και ότι μέσω αυτής της κίνησης απελευθέρωσε περίπου το ίδιο ποσό που θα διατεθεί για νέες συναλλαγές. Επίσης, η μεγαλύτερη τράπεζα της Ιταλίας, Intesa Sanpaolo, ανακοίνωσε ότι στη διάρκεια του περασμένου έτους μετέφερε μέσω σειράς συμφωνιών επισφαλή δάνεια συνολικής αξίας 15,7 δισ.

ευρώ, με ένα εξ αυτών το τέταρτο τρίμηνο του έτους να είναι αξίας 7,5 δισ. ευρώ και να συγκαταλέγεται στα μεγαλύτερα της Ευρώπης. Τον Φεβρουάριο η BNP Paribas και η International Finance Corporation (IFC) ανακοίνωσαν μεταξύ τους συμφωνία με την οποία η IFC προσέφερε στην BNP εγγύηση ύψους 50 εκατ. δολ. για δάνεια ύψους ενός δισ. δολ. προς τις αναδυόμενες αγορές. Δεν έδωσαν πάντως πληροφορίες για τους όρους που συνοδεύουν τη συμφωνία τους. Η Refinitiv Eikon υπολογίζει πως στο τέλος του περασμένου έτους η BNP Paribas είχε ενεργητικό συνολικής αξίας 2,7 τρισ. ευρώ.

REUTERS

Μεγάλες επενδύσεις στο νερό από εταιρείες της Wall Street

Αγοράζουν τεράστιες εκτάσεις γης για να πάρουν δικαιώματα χρήσης των υδάτων, σύμφωνα με ρεπορτάζ του ειδησεογραφικού δικτύου CNN

Οι επενδυτικές εταιρείες της Wall Street βλέπουν μεγάλα περιθώρια για άντληση κερδών από τη διαχείριση και συντήρηση του νερού και μάλιστα στις περιοχές στις οποίες είναι περιορισμένο και οι ανάγκες για παρεμβάσεις μεγαλύτερες. Η εικόνα προκύπτει από σχετικό ρεπορτάζ του CNN, που ύστερα από διεξοδική έρευνα διαπίστωσε ότι πολλές αμερικανικές επενδυτικές αγοράζουν μεγάλες εκτάσεις σε περιοχές που αντιμετωπίζουν ξηρασία ή σε περιοχές με υδάτινους πόρους προκειμένου να αποκτήσουν δικαιώματα στη χρήση του νερού για λόγους άρδευσης και στη συνέχεια να αρχίσουν να το εμπορεύονται κατά το δοκούν.

Όπως αναφέρει το αμερικανικό ειδησεογραφικό δίκτυο, στη μάλλον αφιλόδοξη περιοχή στα σύνορα της Αριζόνας με την Καλιφόρνια, η επενδυτική Greenstone Management Partners αγόρασε προσφάτως μια έκταση κάπου δύο εκατ. τετραγωνικών μέτρων. Εκεί βρίσκεται η μικροσκοπική πόλη Τσιμπόλα με πληθυσμό μόλις 300 ατόμων, η ζωή των οποίων εξαρτάται σχεδόν ολοκληρωτικά από τον ποταμό Κολοράντο. Αυτός ποτίζει τις φυτείες βαμβακιού και αλφάλφα, ενός είδους οσπρίου, συντηρεί το γειτονικό καταφύγιο άγριας ζωής και δίνει στους επισκέπτες τη δυνατότητα να γνωρίσουν την περιοχή κινούμενοι με πλοίο.

Στην ιστοσελίδα της η Greenstone Management Partners αναφέρει πως στόχος της είναι «να προωθήσει την αξιοποίηση του νερού με συναλλαγές που θα ωφελήσουν τόσο το δημόσιο συμφέρον όσο και τον ιδιωτικό τομέα». Οι επικριτές της την κατηγορούν ότι προσπαθεί να εκμεταλλευθεί την πολυτιμότερη αλλά και περιορισμένη πλουτοπαραγωγική πηγή της περιοχής: το νερό. Και όλα αυτά συμβαίνουν σε

Επενδυτική με έδρα στη Νέα Υόρκη έχει αγοράσει εκτάσεις, όχι μόνον στην Αριζόνα, αλλά και στην Καλιφόρνια, στο Κολοράντο και στη Νεβάδα.

μια συγκυρία αρνητική για την Αριζόνα, καθώς μειώθηκε το μερίδιό της από τα νερά του ποταμού Κολοράντο εξαιτίας της χειρότερης ξηρασίας που έχει γνωρίσει η περιοχή εδώ και δεκαετίες. Οι κάτοικοι και οι φορείς της περιοχής κατηγορούν την εταιρεία ότι αγοράζει τεράστιες εκτάσεις, όχι για να τις καλλιεργήσει, αλλά για να πάρει τα δικαιώματα εκμετάλλευσής του νερού, από το οποίο εξαρτάται η επιβίωση αλλά και η οικονομία της πόλης. Αναφερόμενος στη διαμάχη που έχει ξεσπάσει, ο Τράβις Λινγκένφελτερ, διοικητής γειτονικής κομμείας, τονίζει πως το θέμα αφορά το μέλλον των κοινοτήτων γύρω από τον ποταμό Κολοράντο. Ο ίδιος υπογραμμίζει πως πολλές άλλες επενδυτικές έχουν μπει στο παιχνίδι και προσπαθούν να διασφαλίσουν δικαιώματα στη χρήση των υδάτων του Κολοράντο μέσα από την αγορά γης.

Πρόκειται για τη νέα τάση των επενδυτικών της Wall Street και δεν αφορά μόνο την Αριζόνα. Πολλές επενδυτικές της Ανατολικής Ακτής των ΗΠΑ έχουν αγοράσει εκτάσεις εκατομμυρίων τ.μ. καλλιεργήσιμης γης σε όλες τις νοτιοδυτικές πολιτείες, σύμφωνα με σχετική έρευνα του CNN. Όπως αναφέρει το αμερικανικό ειδησεογραφικό δίκτυο, μια επενδυτική με έδρα στη Νέα Υόρκη είναι αυτή τη στιγμή από τους μεγαλύτερους παράγοντες στον τομέα, καθώς

Αμερικανικές επενδυτικές βλέπουν μεγάλα περιθώρια για άντληση κερδών από τη διαχείριση και συντήρηση του νερού και μάλιστα στις περιοχές στις οποίες είναι περιορισμένο και οι ανάγκες για παρεμβάσεις μεγαλύτερες, όπως γύρω από τον ποταμό Κολοράντο.

έχει αγοράσει εκτάσεις, όχι μόνον στην Αριζόνα αλλά και στην Καλιφόρνια, στο Κολοράντο και στη Νεβάδα, ενώ εκκρεμούν ακόμη νέες συμφωνίες της με το Νέο Μεξικό και το Τέξας.

Ο Ματ Ντζέριο, πρόεδρος και ιδρυτής της επενδυτικής Water Asset

Management, αναφέρεται στο νερό των ΗΠΑ ως την «επενδυτική ευκαιρία του ενός τρισεκατομμυρίου δολαρίων». Η Water Asset Management επενδύει μόνο σε εταιρείες διαχείρισης υδάτων και σύμφωνα με τον Ντζέριο, την ίδρυσε «με την πεποίθηση πως το σπάνιο κα-

θαρό νερό θα είναι η πλουτοπαραγωγική πηγή που θα καθορίσει τον αιώνα μας, όπως ακριβώς το άφθονο, φθινό και βρώμικο πετρέλαιο καθόρισε τον περασμένο αιώνα».

Στην ιστοσελίδα της η Water Asset Management περιγράφει τη δραστη-

ριότητα της ως «επενδυτική σε εταιρείες και περιουσιακά στοιχεία που διασφαλίζουν την ποιότητα και τη διαθεσιμότητα του νερού».

Μιλώντας στο CNN, ο Μαρκ Ρόμπερτ, γενικός οικονομικός διευθυντής της εταιρείας, δηλώνει πως «η Water Asset Management είναι περήφανη για τις επενδύσεις της στη γεωργία και το νερό στην αμερικανική Δύση». Όπως τονίζει, άλλωστε, όταν κατεγράφη πρωτοφανής έλλειψη νερού στον ποταμό Κολοράντο, η εταιρεία του έπεισε πρόθυμα να ανταποκριθεί στα αιτήματα για συντήρηση του νερού. Υπόσχεται μάλιστα πως η εταιρεία θα εξακολουθήσει να διαχειρίζεται τους πόρους της περιοχής έτσι ώστε να συνεισφέρει στην επίλυση προβλημάτων ανεπάρκειας νερού και να εργάζεται για να προωθήσει την κατάλληλη συντήρησή του. Σύμφωνα, όμως, με τον Αντι Μίλερ, γενικό διευθυντή της Colorado River District Water, οι επενδυτικές αυτές επικειρούν να εκμεταλλεύονται την ξηρασία και «να αντλήσουν κέρδη αρπάζοντας τους πόρους από τους οποίους εξαρτάται η ζωή των κοινοτήτων αυτών των περιοχών». Ο ίδιος κατηγορεί μάλιστα τη Water Asset Management ότι έχει χρησιμοποιήσει κάθε είδους ελιγμούς για να κρύψει από τις τοπικές αρχές τις συναλλαγές της και ειδικότερα τις αγορές μεγάλων εκτάσεων γης. Μια από αυτές είναι να κρύβει την πραγματική της ταυτότητα και όταν αγοράζει μεγάλες εκτάσεις να χρησιμοποιεί άλλες επωνυμίες.

Στην έρευνά του το CNN διαπίστωσε πως μεγάλα τμήματα γης έχουν αγοραστεί πράγματι από επενδυτές με σειρά διαφορετικών επωνυμιών, που όμως έχουν την ίδια διεύθυνση με τα κεντρικά γραφεία της Water Asset Management στη Νέα Υόρκη.

Αίτημα στην Ε.Ε. για παράταση πλαφόν στη χονδρική ρεύματος

Της **ΧΡΥΣΑΣ ΛΙΑΓΓΟΥ**

Την παράταση ισχύος του μηχανισμού ανάκτησης υπερεσόδων στη χονδρεμπορική αγορά ηλεκτρισμού, μέχρι το τέλος του 2023, δρομολογεί το υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Σχετικό αίτημα υποβλήθηκε την περασμένη εβδομάδα προς την Ε.Ε. και η αναμενόμενη από το ΥΠΕΝ έγκρισή του θα ανοίξει τον δρόμο για την παράταση και του μέτρου αναστολής της ρήτρας αναπροσαρμογής στα τιμολόγια ρεύματος. Πρόκειται για τις δύο κατ' εξοχήν κυβερνητικές παρεμβάσεις στην αγορά ηλεκτρισμού για τη συγκράτηση των τιμών ρεύματος κατά τη διάρκεια της ενεργειακής κρίσης.

Θα ανοίξει ο δρόμος για την επέκταση και του μέτρου αναστολής της ρήτρας αναπροσαρμογής στα τιμολόγια.

Αν και η πλευρά της αγοράς έχει δημοσίως τοποθετηθεί υπέρ της άρσης των έκτακτων μέτρων δεδομένου ότι η κρίση έχει αμβλυνθεί, η άποψη που επικρατεί στο ΥΠΕΝ είναι ότι η αβεβαιότητα παραμένει και δεν μπορεί να αποκλειστεί μια νέα έξαρση των τιμών κυρίως τη θερινή περίοδο, όταν θα χρειαστεί να γεμίσουν ξανά οι αποθήκες φυσικού αερίου. Ειδικά για την παράταση της αναστολής της ρήτρας αναπροσαρμογής, η πολιτική ηγεσία του ΥΠΕΝ εκτιμά ότι το νέο μοντέλο τιμολόγησης στη λιανική αγορά ενισχύει τη διαφάνεια και προάγει τον ανταγωνισμό. Στο ΥΠΕΝ επικρατεί πάντως αισιοδοξία ως προς τη στάση που θα κρατήσει η Κομισιόν σχετικά

με το αίτημα παράτασης, που απορρέει από το γεγονός ότι η Επιτροπή έχει ήδη εγκρίνει παράταση έως το τέλος του έτους του μηχανισμού που εφάρμοσαν η Ισπανία και η Πορτογαλία, το λεγόμενο «Ιβηρικό» μοντέλο, που έληξε τον Μάρτιο.

Υπενθυμίζεται ότι το πλαφόν στη χονδρεμπορική (δηλαδή ο προσωρινός μηχανισμός ανάκτησης των υπερεσόδων των παραγωγών) αποσύρεται την 1η Ιουνίου. Ενα μήνα αργότερα, δηλαδή την 1η Ιουλίου, αίρεται και η απόσυρση των ρητρών αναπροσαρμογής από τα τιμολόγια λιανικής.

Από τον περασμένο Ιούλιο που τέθηκε σε εφαρμογή ο μηχανισμός ανάκτησης υπερεσόδων στη χονδρεμπορική αγορά μέχρι και τον Μάρτιο του 2023, έχει συνεισφέρει στο Ταμείο Ενεργειακής Μετάβασης ποσό της τάξης των 3,2 δισ. ευρώ για τη χρηματοδότηση των επιδοτήσεων λογαριασμών ρεύματος. Με την αποκλιμάκωση ωστόσο των τιμών, τα ποσά που ανακτώνται έχουν περιοριστεί σημαντικά. Τον Μάρτιο, για παράδειγμα, τα έσοδα που αντλήθηκαν ήταν μόλις 56 εκατ. ευρώ όταν τα αντίστοιχα έσοδα τον περασμένο Αύγουστο έφτασαν στα 878 εκατ. ευρώ. Η αποκλιμάκωση των τιμών χονδρεμπορικής ωστόσο έχει οδηγήσει και σε χαμηλότερες τιμές λιανικής, περιορίζοντας αντίστοιχα σημαντικά και τα ποσά των επιδοτήσεων. Τα έσοδα του Ταμείου Ενεργειακής Μετάβασης το 2022 στηρίχτηκαν κυρίως στις ΑΠΕ. Σύμφωνα με τον διευθύνοντα σύμβουλο του ΔΑΠΕΕΠ Ιωάννη Γιαρέντη, η συνεισφορά τους μέσω του μηχανισμού ανάκτησης εσόδων ήταν 1,783 εκατ. ευρώ και μέσω των πλεονασμάτων του ΕΛΑΠΕ (Ειδικού Λογαριασμού ΑΠΕ) 1,1 δισ. ευρώ. Ο ΕΛΑΠΕ έκλεισε το 2022 με σωρευτικό πλεόνασμα της τάξης των 307,54 εκατ. ευρώ.

Από τον περασμένο Ιούλιο που τέθηκε σε εφαρμογή ο μηχανισμός ανάκτησης υπερεσόδων στη χονδρεμπορική αγορά μέχρι και τον Μάρτιο του 2023, έχει συνεισφέρει στο Ταμείο Ενεργειακής Μετάβασης ποσό της τάξης των 3,2 δισ. ευρώ για τη χρηματοδότηση των επιδοτήσεων λογαριασμών ρεύματος.

«Φρένο» στις επενδύσεις από τους Έλληνες CEO λόγω γεωπολιτικής κρίσης

Το προσωπικό και η βελτίωση των επιχειρησιακών λειτουργιών με στόχο και την ενίσχυση της ανθεκτικότητας έναντι πιθανών ύφεσης, αποτελούν τους τομείς στους οποίους δίνουν έμφαση οι Έλληνες διευθύνοντες σύμβουλοι (CEO), σύμφωνα με την πιο πρόσφατη έκδοση της έρευνας της EY, CEO Outlook Pulse, σε 30 μεγάλες επιχειρήσεις στην Ελλάδα.

Η συντριπτική πλειονότητα των ερωτηθέντων αναμένει μία ύφεση οποιουδήποτε βαθμού τόσο στην παγκόσμια οικονομία όσο και στις αγορές όπου δραστηριοποιείται.

Ποιες είναι οι 5 βασικές προτεραιότητές τους, σύμφωνα με έρευνα της εταιρείας EY.

Οι περισσότεροι διαφοροποιούνται, όμως, σε σχέση με τις εκτιμήσεις τους για τη διάρκεια και τη σοβαρότητα της ύφεσης, με έναν στους δύο να αναμένει μία ήπια, αλλά επίμονη ύφεση στις παγκόσμιες αγορές. Επίσης, το 40% προβλέπει μία σοβαρή αλλά προσωρινή ύφεση, ενώ το 87% των ερωτηθέντων ανησυχεί ότι ελάχιστα ανώτερα στελέχη τους διαθέτουν εμπειρία στη διοίκηση μιας επιχείρησης σε περίοδο ύφεσης.

Όσον αφορά τα επενδυτικά τους σχέδια σε σχέση με τις παγκόσμιες εξελίξεις, το 53% των ερωτηθέντων

αναφέρει ότι καθυστερεί τις προγραμματισμένες επενδύσεις μέχρι να βελτιωθεί το γεωπολιτικό κλίμα, ενώ σχεδόν το ένα τρίτο σημειώνει ότι διέκοψε επενδυτικά σχέδια (33%), μετατοπίζει λειτουργικά κεφάλαια (33%) ή αποσύρεται από συγκεκριμένες αγορές.

Η εξέλιξη των διπλωματικών και οικονομικών σχέσεων με την Κίνα και οι περιοριστικές ρυθμιστικές, εμπορικές και επενδυτικές πολιτικές αποτελούν τις σημαντικότερες αρνητικές εξελίξεις παγκοσμίως. Επίσης, για το 40% των ερωτηθέντων ο μεγαλύτερος κίνδυνος για την ανάπτυξη της επιχείρησης είναι οι αυξανόμενες απειλές κυβερνοασφάλειας.

Κι ενώ το σύνολο των ερωτηθέντων στην Ελλάδα αναφέρει ότι σκοπεύει να επιδιώξει ενεργά μια συμφωνία τους επόμενους 12 μήνες, φαίνεται ότι θα κινηθεί προσεκτικά, με το 57% των στελεχών να δηλώνει ότι θα επιδιώξει κοινοπραξίες (Joint Ventures) ή στρατηγικές συμμαχίες με τρίτα μέρη. Το 40% και το 25% των ερωτηθέντων σημειώνει ότι θα αναζητήσει συγχωνεύσεις - εξαγορές ή θα προχωρήσει σε αποεπενδύσεις αντίστοιχα. Η διατήρηση ψυχραιμίας στάσης και η σταδιακή επέκταση, η επαναξιολόγηση και αποτίμηση όλων των πτυχών της επιχειρηματικής λειτουργίας, η έμφαση στον εργαζόμενο, η επίσταση στο μέλλον και η υιοθέτηση πελατοκεντρικής στρατηγικής αποτελούν τις πέντε βασικές προτεραιότητες για τους Έλληνες CEO.

Ακριβό, παρά τις επιδοτήσεις, το ηλεκτρικό αυτοκίνητο

Το μερίδιό του στην ελληνική αγορά ήταν κάτω από 8% το 2022

Της **ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΜΑΝΙΦΑΒΑ**

Πολυτέλεια δυστυχώς για την πλειονότητα των Ελλήνων αλλά και συνολικά των Ευρωπαίων παραμένει η αγορά ηλεκτρικού αυτοκινήτου, καθώς παρά τις όποιες επιδοτήσεις, οι οποίες δόθηκαν και στην Ελλάδα, το κόστος αγοράς είναι σε ορισμένες περιπτώσεις ακόμη και διπλάσιο από αυτό ενός συμβατικού (βενζινοκίνητου αυτοκινήτου).

Έτσι, αν και στην Ευρώπη πάνω από ένα στα πέντε αυτοκίνητα είναι πλέον ηλεκτρικό (αμιγώς ηλεκτρικό ή υβριδικό), σε περισσότερα από τα μισά κράτη-μέλη της Ε.Ε. το αντίστοιχο μερίδιο αγοράς είναι κάτω από 10%. Υψηλά είναι τα μερίδια αγοράς μόνο στις βορειοευρωπαϊκές χώρες, με πρώτη τη Σουηδία, όπου πάνω από τα μισά αυτοκίνητα που πωλήθηκαν το 2022 ήταν ηλεκτρικά, κάτι που συνδέεται σε πολύ μεγάλο βαθμό, όπως επισημαίνει ο Ευρωπαϊκός Σύνδεσμος Κατασκευαστών Αυτοκινήτου (ACEA), κυρίως με τα εισοδήματα. Δεν είναι τυχαίο, λοιπόν, ότι τα υψηλότερα μερίδια αγοράς καταγράφονται στις σκανδιναβικές χώρες, οι οποίες έχουν υψηλό κατά κεφαλήν εισόδημα αλλά και εδραιωμένη

συνολικά τη χρήση «πράσινων» τεχνολογίας σε πολλές εκφάνσεις της καθημερινότητας.

Οι ενισχύσεις

Στην Ελλάδα το μερίδιο αγοράς ηλεκτρικών αυτοκινήτων ήταν το 2022 7,9%, ποσοστό που θα ήταν πολύ χαμηλότερο εάν δεν υπήρχαν και οι επιδοτήσεις στο πλαίσιο του προγράμματος «Κινούμαι

Αξιοποιήθηκαν τα στοιχεία που απέστειλαν οι πλατφόρμες βραχυχρόνιων μισθώσεων στην ΑΑΔΕ.

ηλεκτρικά». Το εν λόγω πρόγραμμα και συγκεκριμένα το «Κινούμαι ηλεκτρικά 2» «τρέχει» για ολόκληρο το 2023 μέχρις εξαντλήσεως του προϋπολογισμού (έχει οριστεί στα 50 εκατ. ευρώ), μέσω του οποίου επιδοτείται κατά 30% η αγορά ή μίσθωση μόνο αμιγώς ηλεκτρικού οχήματος επί της λιανικής τιμής προ φόρων και μέχρι του ποσού των 8.000 ευρώ. Το παραπάνω μερίδιο αγοράς αποτελεί ένα

από τα χαμηλότερα στην Ευρωπαϊκή Ένωση και το μικρότερο μετά την Κύπρο στη Νότια Ευρώπη. Εξαιρεση αποτελεί η Πορτογαλία, η οποία παρά το χαμηλό σχετικά κατά κεφαλήν καθαρό εισόδημα (14.897 ευρώ το 2021) έχει υψηλό μερίδιο αγοράς ηλεκτρικών αυτοκινήτων και συγκεκριμένα 21,70%. Ο λόγος είναι ότι στην Πορτογαλία εφαρμόζονται κίνητρα αγοράς (επιδοτήσεις) και φορολογικά κίνητρα για την αγορά ηλεκτρικών αυτοκινήτων ήδη από το 2017.

«Παρά τις προσπάθειες της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε νομοθετικό επίπεδο για τη μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα που προέρχονται από τα οχήματα, υπάρχει αξιοσημείωτη έλλειψη κινήτρων σε επίπεδο τόσο κοινοτικό όσο και εθνικό που θα επιταχύνει την ενίσχυση της αγοράς ηλεκτρικών αυτοκινήτων», υποστηρίζει ο ACEA και προσθέτει ότι τα πρόσφατα στοιχεία της επιβεβαιώνουν ότι η έλλειψη οικονομικών ευκαιριών παραμένει σημαντικό εμπόδιο για τους Ευρωπαίους καταναλωτές, καθώς πολλοί αναγκάζονται να αποφεύγουν την αγορά ηλεκτρικού οχήματος.

Αξίζει να σημειωθεί ότι μερίδιο αγοράς πάνω από 30% των ηλεκτρικών αυτοκι-

νών που ταξινομήθηκαν το 2022 καταγράφηκε μόνο σε πέντε χώρες της Ε.Ε. Πρόκειται για τη Σουηδία (56,1%), τη Δανία (38,6%), τη Φινλανδία (37,6%), την Ολλανδία (34,5%) και τη Γερμανία (31,4%). Τα χαμηλότερα μερίδια αγοράς καταγράφηκαν στη Σλοβακία (3,7%), την Τσεχία (3,9%), τη Βουλγαρία (4%), την Πολωνία (5%) και την Κροατία (5%).

Δίκτυα φόρτισης

Ανασταλτικός παράγοντας, πάντως, για την αγορά ηλεκτρικού αυτοκινήτου είναι και η απουσία μεγάλου δικτύου σταθμών φόρτισης. Σύμφωνα με τα στοιχεία του ACEA, αν και οι πωλήσεις ηλεκτρικών αυτοκινήτων αυξήθηκαν 17 φορές από το 2016, ο αριθμός των σταθμών φόρτισης πανευρωπαϊκά εξαπλάσιασθηκε το ίδιο διάστημα. Στην Ελλάδα το 2022 υπήρχαν 1.021 σημεία. Το τελευταίο διάστημα πάντως αυξάνονται, καθώς ολοένα και περισσότερες αλυσίδες σούπερ μάρκετ, μεγάλα καταστήματα και σταθμοί στάθμευσης εγκαθιστούν φορτιστές για ηλεκτρικά αυτοκίνητα. Το μεγαλύτερο δίκτυο φορτιστών στην Ε.Ε. έχει η Ολλανδία (11.821 σημεία το 2022), το 23,3% των φορτιστών σε ολόκληρη την Ε.Ε.

«Ξέχασαν» να δηλώσουν εισοδήματα 102 εκατ. από μισθώσεις τύπου Airbnb

Στα δίκτυα της εφορίας 73.258 διαχειριστές ακινήτων μετά την αξιοποίηση των δεδομένων

Του **ΠΡΟΚΟΠΗ ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ**

Περισσότερους από 73.000 διαχειριστές και ιδιοκτήτες ακινήτων που δραστηριοποιούνται στις βραχυχρόνιες μισθώσεις και είχαν «ξεχάσει» να δηλώσουν εισοδήματα 102 εκατ. ευρώ εντόπισε το 2022 η Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων. Τα στοιχεία για τα αδύλωτα εισοδήματα έφθασαν στην ΑΑΔΕ από τις ψηφιακές πλατφόρμες και διασταυρώθηκαν με τα εισοδήματα που είχαν δηλώσει. Μετά την αξιοποίηση των δεδομένων που έλαβε η ΑΑΔΕ από τις ψηφιακές πλατφόρμες Airbnb Ireland UC, Booking.com BV, VRBO Expedia Group

Αξιοποιήθηκαν τα στοιχεία που απέστειλαν οι πλατφόρμες βραχυχρόνιων μισθώσεων στην ΑΑΔΕ.

Vacation Rentals Ireland Limited (βάσει του πρωτοκόλλου συνεργασίας) απεστάλησαν ηλεκτρονικά μηνύματα σε 73.258 διαχειριστές - ιδιοκτήτες.

Όλοι συμμορφώθηκαν υποβάλλοντας νέα δήλωση εισοδημάτων από βραχυχρόνια μίσθωση και από επιχειρηματική δραστηριότητα τουριστικών καταλυμάτων συνολικού ύψους 102 εκατ. ευρώ.

Όπως τονίζουν από τη φορολογική διοίκηση, το 2022 οι έλεγχοι κατευθύνθηκαν κυρίως στους διαχειριστές ακινήτων. Παράλληλα στο πλαίσιο του πρωτοκόλλου συνεργασίας πραγματοποιήθηκε αποστολή αρχείων στις πλατφόρμες,

Η ΑΑΔΕ απαίτησε από τους διαχειριστές των πλατφορμών να απενεργοποιήσουν 14.736 καταχωρίσεις ακινήτων, καθώς είτε δεν είχαν Αριθμό Μητρώου Ακινήτου (AMA) ή ο AMA που αναγραφόταν ηλεκτρονικά δεν ήταν έγκυρος.

απαιτώντας από τους διαχειριστές τους να απενεργοποιήσουν συνολικά 14.736 καταχωρίσεις ακινήτων, καθώς είτε δεν είχαν Αριθμό Μητρώου Ακινήτου (AMA) ή ο AMA που αναγραφόταν ηλεκτρονικά δεν ήταν έγκυρος.

Επίσης απεστάλησαν μηνύματα ηλεκτρονικής αλληλογραφίας σε sites διαχείρισης πολυτελών βιλών για τη συμμόρφωσή τους με την εσωτερική σχετική νομοθεσία. Τα προηγούμενα χρόνια η ΑΑΔΕ είχε εντοπίσει δεκάδες περιπτώσεις πολυτελών κατοικιών τα οποία μισθωνταν έναντι μεγάλων χρηματικών ποσών και συγκεκριμένα πάνω από 10.000

ευρώ ημερησίας, τα οποία δεν δηλώνονταν στην εφορία. Και φέτος, αναφέρουν πηγές της φορολογικής διοίκησης, αξιοποιώντας τα στοιχεία από τις ψηφιακές πλατφόρμες, τα sites, καθώς και πληροφορίες από τρίτους, θα γίνουν έλεγχοι σε όλες τις νοσητικές περιοχές με στόχο τη διασφάλιση των συμφερόντων του Δημοσίου.

Ειδικά το τρέχον έτος και σε ό,τι αφορά τα εισοδήματα που εισέπραξαν όσοι δραστηριοποιούνται στις βραχυχρόνιες μισθώσεις, οι έλεγχοι θα είναι εις βάθος και διαρκείς. Αυτό σημαίνει ότι εκτός του ότι θα ελεγχθούν τα δηλωθέντα ει-

σοδήματα του προηγούμενου έτους, μέσω έξυπνων εργαλείων κάθε μήνα οι ελεγκτικές αρχές θα αναζητούν στοιχεία προκειμένου να εντοπιστούν όσους αποφεύγουν να δηλώσουν τα στοιχεία των κρατήσεων στο Μητρώο.

Με τον τζίρο από τις βραχυχρόνιες μισθώσεις να ξεπερνάει τα 2,2 δισ. ευρώ, σημαντικά υψηλότερος και από το 2019, η φορολογική διοίκηση προγραμματίζει διασταυρώσεις των μισθωμάτων με τα στοιχεία που θα δηλώσουν οι φορολογούμενοι στις φετινές φορολογικές δηλώσεις με στόχο να εντοπίσει όσους αποκρύβουν από την εφορία τα εισοδήματα που αποκτούν από την εκμίσθωση των ακινήτων τους. Τα στοιχεία αυτά θα διασταυρωθούν με τα στοιχεία που θα λάβει από τις πλατφόρμες, όπως προβλέπεται στο πρωτόκολλο συνεργασίας που έχουν υπογράψει.

Στις περιπτώσεις που διαπιστωθεί ότι ακίνητα δεν έχουν δηλωθεί στο Μητρώο Ακινήτων Βραχυχρόνιας Διαμονής, είτε αναρτήθηκαν σε ψηφιακές πλατφόρμες χωρίς εμφανή αναγραφή του Αριθμού Μητρώου Ακινήτου (AMA) βραχυχρόνιας διαμονής ή του Ειδικού Σηματος Λειτουργίας (ΕΣΛ) ή του Μοναδικού Αριθμού Γνωστοποιήσεων (ΜΑΓ), τότε αποστέλλονται στις ΔΟΥ τα στοιχεία των ακινήτων και των «διαχειριστών» και οι ιδιοκτήτες καλούνται στην εφορία προκειμένου να δώσουν εξηγήσεις.

Με βάση τα ανωτέρω, όσοι έχουν διαπιστώσει λάθη και παραλείψεις στα στοιχεία των ακινήτων και των εισοδημάτων που δήλωσαν με τις αρχικές δηλώσεις, θα πρέπει να τα διορθώσουν πριν από την οριστικοποίηση των δηλώσεων.

Επενδυτική έκρηξη για έργα αποθήκευσης ενέργειας

Τέλη Ιουνίου η πρώτη δημοπρασία για συστήματα ισχύος 450 MW - Όσο αυξάνεται η διείσδυση των ΑΠΕ, τα συστήματα παραμένουν ευάλωτα

Της **ΧΡΥΣΑΣ ΛΙΑΓΓΟΥ**

Στην αποθήκευση μεταπορίζεται το επενδυτικό ενδιαφέρον για την αγορά ηλεκτρισμού, ενόψει του πρώτου διαγωνισμού για επιδοτούμενα έργα συνολικής ισχύος 900 MW, που αναμένεται περί τα τέλη Ιουνίου. Οπως μάλιστα συνέβη στο παρελθόν με τα αιολικά και πολύ πρόσφατα με τα φωτοβολταϊκά, το ενδιαφέρον που εκδηλώνεται από πλευράς επενδυτών είναι πολλαπλάσιο των στόχων που θέτει το υπό αναθεώρηση Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ). Μέχρι και τις πρώτες ημέρες του Απριλίου η ΡΑΕ ενέκρινε άδειες για συστήματα αποθήκευσης ενέργειας συνολικής ισχύος 26,64 GW, όταν ο αναβαθμισμένος στόχος του ΕΣΕΚ προβλέπει για το 2030 ισχύ 8,1 GW (5,6 GW από μπαταρίες και 2,5 GW από έργα αντλυσιαμείωσης). Για έργα συνολικής ισχύος 5,3 GW έχει κατατεθεί ήδη αίτημα στον ΑΔΜΗΕ για σύνθεση με το δίκτυο και προπορεύεται στην... κούρσα της επενδυτικής και λειτουργικής ενίσχυσης. Οι στόχοι του ΕΣΕΚ μεταφράζονται σε επενδύσεις της τάξης των 5 δις. ευρώ, ποσό που υπερκαλύπτεται τουλάχιστον κατά τρεις φορές από τις αδειοδοτημένες επενδύσεις, το κόστος των οποίων υπολογίζεται σε πάνω από 16 δις. ευρώ.

Η αποθήκευση είναι η τεχνολογία που θα δώσει λύση στο πρόβλημα της στοχαστικότητας των ΑΠΕ, τις συνθήκες δηλαδή της παραγωγής τους με τις καιρικές συνθήκες. Η ενέργεια που δεν καταναλώνεται όταν υπάρχει πλεονάζουσα παραγωγή αποθηκεύεται και διοχετεύεται στο σύστημα όταν δεν φυσάει ή δεν έχει ήλιο. Αρμόδιοι φορείς και επενδυτές διαπιστώνουν στην πράξη εδώ και περίπου δύο χρόνια το σοβαρό πρόβλημα που δημιουργείται για την ενστάθεια του συστήματος από τη μεγάλη διεισδυτική πρόσληψη ενέργειας χωρίς δυνατότητα αποθήκευσης. Πρόκειται για μια κοινή πρόκληση για τους διαχειριστές ηλεκτρικών συστημάτων όλης της Ευρώπης, που ελλείψει των

δυσον μπλκς άυτ. Η περαιτέρω διείσδυση των ΑΠΕ συναρτάται πλέον σε πολύ μεγάλο βαθμό από την ταχύτητα ανάπτυξης συστημάτων αποθήκευσης.

Για τους επενδυτές με σημαντική παραγωγή ΑΠΕ, η αποθήκευση θα δώσει τη δυνατότητα καλύτερης αξιοποίησης του χαρτοφυλακίου τους και προβλεψιμότητας για τη συμμετοχή τους στην χονδρέμπορική αγορά και παράλληλα μεγαλύτερη ευελιξία στη σύνταξη πράσινων διμερών συμβολαίων (PPAs) με μεγάλους καταναλωτές ή προμηθευτές ρεύματος. Υπό αυτή την έννοια η στροφή προς την αποθήκευση είναι μονόδρομος για τους επενδυτές που έχουν αναπτύξει ήδη σημαντικά χαρτοφυλάκια ΑΠΕ.

Στην πρώτη γραμμή της κούρσας για τη νέα τεχνολογία της αποθήκευσης βρίσκονται η ΤΕΡΝΑ Ενεργειακή με

δυνο μπλακ άουτ. Η περαιτέρω διείσδυση των ΑΠΕ συναρτάται πλέον σε πολύ μεγάλο βαθμό από την ταχύτητα ανάπτυξης συστημάτων αποθήκευσης.

Για τους επενδυτές με σημαντική παραγωγή ΑΠΕ, η αποθήκευση θα δώσει στη δυνατότητα καλύτερης αξιοποίησης του καρτοφυλακίου τους και προβλεψιμότητας για τη συμμετοχή τους στη χονδρεμπορική αγορά και παράλληλα μεγαλύτερη ευελιξία στη σύνταξη πράσινων διμερών συμβολαίων (PPAs) με μεγάλους καταναλωτές ή προμηθευτές ρεύματος. Υπό αυτό την έννοια η στροφή προς την αποθήκευση είναι μονόδρομος για τους επενδυτές που έχουν αναπτύξει ήδη σημαντικά καρτοφυλάκια ΑΠΕ.

Στην πρώτη γραμμή της κούρσας για τη νέα τεχνολογία της αποθήκευσης βρίσκονται η ΤΕΡΝΑ Ενεργειακή με

έργα συνολικής ισχύος άνω των 3 GW, η πορτογαλική EDRP με ισχύ 1,3 GW, η Mytilineos με ισχύ 1,1 GW και η ΔΕΗ. Ανανέωσιμες με ισχύ άνω του 1 GW. Η λίστα των αδειών της ΠΑΕ περιλαμβάνει επίσης έργα ισχύος άνω των 300 MW και έως 880 MW από τους ομίλους Motor Oil, Intrakat, Pókas, Ελλάκτωρ, Κοπελούζος, Kiffer, Green Progressive, τις γαλλικές εταιρίες EDF, AKUO, Energy και Valtolia, την ιταλική Enel, ενώ συμμετέχει και ένας μεγάλος ακόμη αριθμός ελληνικών και ξένων εταιρειών με μικρότερους ισχύος έργα.

Οι επενδύσεις βρίσκονται εν αναμονή της πρώτης δημοπρασίας για έργα ισχύος 450 MW που θα λάβουν επενδυτική αλλά και ετήσια λειτουργική ενίσχυση για τα πρώτα δέκα χρόνια λειτουργίας τους. Πρόκειται για τον πρώτο διαγωνισμό για επιδοτούμενα έργα,

ενώ θα ακολουθήσει περί τα τέλη του έτους ο δεύτερος για έργα αντιστοίχους ισχύος. Οι διαγωνισμοί εντάσσονται στο πλαίσιο της έγκρισης που διαφώτισε η Ελλάδα από την Ε.Ε. για τη στήριξη έργων αποθήκευσης 900 MW, με ένα κονδύλι της τάξης των 341 εκατ. ευρώ. Η ανάθεση των συμβάσεων στα επιλεγμένα έργα, σύμφωνα με τη σχετική ανακοίνωση της Κομισιόν, θα πρέπει να πραγματοποιηθεί πριν από το τέλος του 2023 και η εγκατάσταση των συστημάτων αποθήκευσης να έχει ολοκληρωθεί έως το τέλος του 2025. Από το Ταμείο Ανάκαμψης έχουν διασφαλιστεί πόροι 200 εκατ. ευρώ για έργα αποθήκευσης, ενώ πρόσθετη χρηματοδότηση 250 εκατ. ευρώ διασφαλίστηκε για το έργο αντλιοσταμίας της ΤΕΡΠΑ στην Αμφισχολή, δυναμικότητας 680 MW, που κατασκευάζεται ήδη.

Συναγερμός υπό τον φόβο μπλακ άουτ

Οι διαχειριστές των συστημάτων ηλεκτρισμού της Ευρώπης έχουν τη φήμη των «συστηρητικών» της αγοράς σε σχέση με τους στόχους της πράσινης ενέργειας. Το καθήκον της διασφάλισης της ευσταθείας των συστημάτων, που σημαίνει πολύ απλά τις αποφυγές μπλάκ άουτ, τους καθιστά περισσότερο ρεαλιστές από τους «αρχιτέκτονες» των πολιτικών απεξάρτησης από τα ορυκτά καύσιμα και την αγορά, που αναζητεί συνεχώς νέες επενδυτικές ευκαιρίες. Είναι αυτοί που θα πρέπει να κρατήσουν το σύστημα όρθιο σε οποιαδήποτε συνθήκη και που «σκάνε» πάνω τους όλες οι αστοχίες των πολιτικών σχεδιασμών. Την περίοδο της ενεργειακής κρίσης κλήθηκαν να ξαναβάλουν σε λειτουργία παροπλισμένες μονάδες άνθρακα και να περικυφούν καταναλώσεις λόγω των ελλείψεων παραγωγών που προκάλεσε ο περιορισμός των ρωσικών ροών φυσικού αερίου. Περίοδος χαμηλών καταναλώσεων, όπως τα Σαββατοκύριακα και οι αργίες, πασιχίζουν να κρατήσουν όρθια τα συστήματα, που κινδυνεύουν από μια αθέατη για τους καταναλωτές πλευρά της μεγάλης δειψέουσας των ΑΤΕ. Η παραγωγή των αιολικών και των φωτοβολταϊκών δεν υπακούει στις ανάγκες της ζήτησης αλλά στα μωφόρ και στην πνιφάφρα.

Οι τεχνολογίες αποθήκευσης που μπορούν να δώσουν διέξοδο στο πρόβλημα της πλεονάζουσας πράσινης παραγωγής υστερούν σημαντικά σε όλη την Ευρώπη, με αποτέλεσμα οι διαχειριστές να καταφεύγουν σε έκτακτα και επιζήμια οικονομικά μέτρα για τους καταναλωτές και τους παραγωγούς ΑΠΕ. Όσο αυξάνεται η διείσδυση των ΑΠΕ, το πρόβλημα γίνεται όλο και πιο δύσκολο διαχειρίσιμο και τα συστήματα μέχρι να προσθέσουν ικανοποιητική αποθηκευτική δυναμικότητα για την απορρόφηση της πλεονάζουσας πράσινης παραγωγής παραμένουν εντάλτα σε πε-

ριόδους χαμηλής ζήτησης. Ο διαχειριστής της Ιταλίας (Terna), επικαλούμενος τον κίνδυνο μπλακ άουτ την Κυριακή του Πάσχα των Καθολικών, ζήτησε από τον ΑΔΜΗΕ να σταματήσει τις εξαγωγές προς τη γειτονική χώρα.

Η κρατική εταιρεία CEPS της Τσεχίας, η Δεύτερα του Καθολικού Πάσχα που η κατανάλωση περιορίστηκε σημαντικά, αναγκάστηκε να αποσυνδέσει εκατοντάδες ηλιακά πάρκα από το δίκτυο για πρώτη φορά στην ιστορία της, καθώς η πλεονάζουσα ηλιακή παραγωγή απείλησε το σύστημα με μπλάκ άουτ. Η Τσεχία δεν έχει τη δυνατότητα της συνδρομής γεωτονικών κρατών, να ζητήσει διπλάσι περικοπές εξαγωγών, καθώς σύμφωνα με την εκπρόσωπο της CEPS, Χάνα Κλιμποβα, όλες οι χώρες, εκτός από τη Δανία, την Πορτογαλία και τη Σλοβενία, είχαν πλεονάζοντα ενεργειακά.

Το ελληνικό σύστημα αντιμετώπισε ένα παρόμοιο πρόβλημα και αναγκάστηκε να περικόψει τις εισαγωγές από Βουλγαρία και Ιταλία, αλλά και παραγωγής ΑΠΕ, το διήμερο 25 και 26 Μαρτίου, που ο συνδυασμός χαμηλής ζήτησης λόγω αργίας και υψηλής παραγωγής αιολικής και ηλιακής ενέργειας έφεραν το σύστημα στα πρόθυρα του μπλάκ-άουτ. Τα αρμόδια επιτελεία του ΑΔΜΗΕ βρίσκονται σε κατάσταση επιφυλακής και σε συνεχή επαφή με τον ΔΕΔΔΗΕ για να προχωρήσουν στην εφαρμογή έκτακτων μέτρων, με προτεραιότητα τις περικοπές στην παραγωγή ΑΠΕ σε ποσοστό που θα καθοριστούν οι καιρικές συνθήκες και που μπορεί να φτάσει α-κόμη και το 50%. Επίσης από συνεντευξι- με τους διαχειριστές των γεωτονικών κρατών, θα προχωρήσει και σε περικοπές εισαγωγών, ενώ ήδη έχει ζητήσει από τη ΔΕΗ και τη ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ να έχουν προ- αραμύσει αντιστοιχώς τη δοκιμαστική λειτουργία των νέων μονάδων τους, έτσι ώστε να μη δουλεύουν όταν τα φορ- τία είναι χαμηλά.

ΠΡΩΤΗ ΠΡΩΙΝΗ ΕΚΠΟΜΠΗ	ΠΡΩΤΗ ΜΕΣΗΜΕΡΙΑΝΗ ΕΚΠΟΜΠΗ	ΠΡΩΤΗ ΒΡΑΔΙΝΗ ΕΚΠΟΜΠΗ
6-10 ΤΑΣΟΣ ΤΡΥΦΩΝΟΣ & ΧΡΙΣΤΙΑΝΑ ΑΡΤΕΜΙΟΥ ME 11.9%	10-13 ΣΟΦΙΑ ΠΡΩΙΜΟΥ ME 12.6%	21-24 ΛΕΥΤΕΡΗΣ ΖΑΜΠΕΤΑΚΗΣ ME 13.2%

Αλέξης Πατέλης, επικεφαλής του Οικονομικού Γραφείου του πρωθυπουργού

Περισσότερες επενδύσεις, καλύτεροι μισθοί

Βασικός στόχος για την επόμενη τετραετία, η αύξηση των επενδυτικών σχεδίων κατά 70% και η περαιτέρω μείωση των εισφορών

Της ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΑΡΑ

Περισσότερα στεγαστικά, καθώς και δάνεια στις επιχειρήσεις που βρίσκονται σε αναδιάρθρωση, καλεί τις τράπεζες να δώσουν ο επικεφαλής του Οικονομικού Γραφείου του πρωθυπουργού Αλέξης Πατέλης, εντοπίζοντας στα σημεία αυτά αδυναμίες του τραπεζικού συστήματος που πρέπει να διορθωθούν το επόμενο διάστημα. Στη συνέντευξή του στην «Κ», ο κ. Πατέλης βάζει θετικό πρόσημο στον απολογισμό της τετραετίας, υποστηρίζοντας μεταξύ άλλων ότι έγιναν πολλές και σημαντικές μεταρρυθμίσεις, ότι η χώρα σημείωσε τη μεγαλύτερη βελτίωση επιχειρηματικού κλίματος την τελευταία τριετία μεταξύ 81 χωρών, σύμφωνα με το Economist Intelligence Unit, ότι σημειώθηκε πρόοδος στον περιορισμό της φοροδιαφυγής, αν και στο θέμα αυτό αναγνωρίζει ότι υπάρχει ακόμη δουλειά που πρέπει να γίνει, καθώς 2 στους 3 ελεύθερους επαγγελματίες δηλώνουν εισόδημα κάτω από 10.000 ευρώ, όπως λέει. Διαφωνεί ότι οι φοροελαφρύνσεις ευνόησαν περισσότερο τις επιχειρήσεις και τους ελεύθερους επαγγελματίες και λιγότερο τους μισθωτούς της μεσοκλάσης τάξης. Μιλώντας για τα επόμενα βήματα στο θέμα αυτό, αναφέρει τη μείωση των ασφαλιστικών εισφορών, ενώ λέει ότι δεν προγραμματίζεται τιμαριθμοποίηση της φορολογικής κλίμακας. Οι επενδύσεις αυξήθηκαν σε κάθε κατηγορία, υποστηρίζει επίσης, απαντώντας στην κριτική—και του πρώην πρωθυπουργού Κ. Σημίτη— ότι επικεντρώνονται στις κατασκευές και στις εξαγωγές υφιστάμενων επιχειρήσεων. Στόχος των προγράμματος για την ερχόμενη τετραετία είναι η αύξηση των επενδύσεων κατά 70%, ώστε να φτάσουν το 18% του ΑΕΠ και να διπλασιαστούν έως το 2030, λέει. Μέσω επενδύσεων καθώς και μεταρρυθμίσεων «βλέπει» να επιτυγχάνεται και η αύξηση των μισθών, που είναι κεντρική επιδίωξη της οικονομικής πολιτικής της Ν.Δ. για την ερχόμενη τετραετία. Καλεί όμως παράλληλα τις επιχειρήσεις να αυξήσουν τους μισθούς και να βελτίωσουν τις συνθήκες εργασίας, όπως έχει πει στο παρελθόν και ο πρωθυπουργός Κυρ. Μητσοτάκης. Μιλάει ακόμη για την ανάγκη μιας αυτοδύναμης κυβέρνησης και υποστηρίζει ότι το ΠΑΣΟΚ δεν είναι δύναμη μεταρρύθμισης.

— **Οι φοροελαφρύνσεις της προηγούμενης τετραετίας ήταν αναλογικά πιο γενναίες, σύμφωνα και με τον ΟΟΣΑ, για τις επιχειρήσεις και**

Δύο στους τρεις ελεύθερους επαγγελματίες δηλώνουν εισόδημα κάτω από 10.000 ευρώ, εδώ υπάρχει ακόμη δουλειά που θα γίνει.

Η έννοια της αξιολόγησης γενικότερα διαφοροποιεί τη Ν.Δ. από τα υπόλοιπα κόμματα. Εφαρμόζεται στους εκπαιδευτικούς, εισάγεται στους δημοσίους υπαλλήλους, στο δικαστικό σώμα.

τους μετόχους τους, καθώς και τους ελεύθερους επαγγελματίες, σε σύγκριση με τους μισθωτούς της μεσοκλάσης τάξης. Σκοπεύετε να κάνετε κάτι για αυτούς την ερχόμενη τετραετία;

— Η στόχευση των φοροελαφρύνσεων ήταν συνειδητή και αφορούσε κυρίως την μείωση των ασφαλιστικών εισφορών, ενώ λέει ότι δεν προγραμματίζεται τιμαριθμοποίηση της φορολογικής κλίμακας. Οι επενδύσεις αυξήθηκαν σε κάθε κατηγορία, υποστηρίζει επίσης, απαντώντας στην κριτική—και του πρώην πρωθυπουργού Κ. Σημίτη— ότι επικεντρώνονται στις κατασκευές και στις εξαγωγές υφιστάμενων επιχειρήσεων. Στόχος των προγράμματος για την ερχόμενη τετραετία είναι η αύξηση των επενδύσεων κατά 70%, ώστε να φτάσουν το 18% του ΑΕΠ και να διπλασιαστούν έως το 2030, λέει. Μέσω επενδύσεων καθώς και μεταρρυθμίσεων «βλέπει» να επιτυγχάνεται και η αύξηση των μισθών, που είναι κεντρική επιδίωξη της οικονομικής πολιτικής της Ν.Δ. για την ερχόμενη τετραετία. Καλεί όμως παράλληλα τις επιχειρήσεις να αυξήσουν τους μισθούς και να βελτίωσουν τις συνθήκες εργασίας, όπως έχει πει στο παρελθόν και ο πρωθυπουργός Κυρ. Μητσοτάκης. Μιλάει ακόμη για την ανάγκη μιας αυτοδύναμης κυβέρνησης και υποστηρίζει ότι το ΠΑΣΟΚ δεν είναι δύναμη μεταρρύθμισης.

— **Σκέφτεστε τιμαριθμοποίηση της φορολογικής κλίμακας;**

Δεν είναι στον σημερινό μας προγραμματισμό. — **Εν τω μεταξύ, η φοροδιαφυγή ακόμη οργιάζει και οι μισθοί μειώθηκαν το 2022, δηλώνει ότι ζει με λιγότερο από 400 ευρώ τον μήνα. Υπάρχει κάποιο συγκεκριμένο σχέδιο για να την ελέγξετε;**

— Το ζήτημα δεν είναι μόνο οικονομικό, είναι και κοινωνικό. Είναι άδικο να πληρώνουν μερικοί και όχι άλλοι.

Η Ελλάδα σημείωσε τη μεγαλύτερη βελτίωση επιχειρηματικού κλίματος την τελευταία τριετία μεταξύ 81 χωρών, σύμφωνα με το Economist Intelligence Unit, τονίζει ο κ. Πατέλης.

Και στο πεδίο της φοροδιαφυγής, όμως, έχει σημειώσει μεγάλη πρόοδο η χώρα και λόγω του κορωνοϊού, που είχε ως παράπλευρο αποτέλεσμα τη διάδοση των ηλεκτρονικών συναλλαγών, αλλά κυρίως λόγω των διαρθρωτικών μέτρων που ελήφθησαν. Το 2019 ψηφίστηκε η υποχρεωτική δαπάνη του 30% του εισοδήματος με ηλεκτρονικά μέσα, έχουν εφαρμοστεί η υποχρεωτική ηλεκτρονική τιμολόγηση, τα υποχρεωτικά ηλεκτρονικά βιβλία και φέτος θα γίνει η διασύνδεση των ταμειακών μηχανών με τα POS και με την ΑΑΔΕ. Βεβαίως, οι 2 στους 3 ελεύθερους επαγγελματίες δηλώνουν εισόδημα κάτω από 10.000 ευρώ, εδώ υπάρχει ακόμη δουλειά που θα γίνει. Η επιτυχία στην καταπολέμηση

δημιουργεί και δημοσιονομικό χώρο για φοροελαφρύνσεις που βοηθούν τους πολίτες.

— **Είχαμε μια μεγάλη αύξηση των επενδύσεων, 11,7% το 2022, σύμφωνα με την ΕΛΣΤΑΤ. Ωστόσο, κυρίως αφορούν εξαγορά επιχειρήσεων ή κατοικίες, που αποτελούν το 75% της συνολικής αύξησης. Δεν σας προβληματίζει το γεγονός αυτό;**

— Διάβασα τη σχετική κριτική του πρώην πρωθυπουργού Κ. Σημίτη και ομολογώ μου έκανε εντύπωση, γιατί οι επενδύσεις μόνο σε έναν τομέα, τη μεταποίηση, ήταν το 2021 και το 2022 στο 1 δισ. ευρώ ετησίως, μεγαλύτερες δηλαδή από τις συνολικές ετήσιες ε-

Δεν υπήρξε εκτροχιασμός λόγω μέτρων

— Δεν θα μπορούσε να ξοδέψει λιγότερα η κυβέρνηση για μέτρα στήριξης και να έχει καλύτερα δημοσιονομικά αποτελέσματα, ικανοποιώντας τις αγορές;

— Δεχθήκαμε κριτική από δύο πλευρές. Η πρώτη—μετ' επιτάσεως και παρά τα στοιχεία που έδειχναν το αντίθετο— ήταν ότι διακινδυνεύαμε έναν δημοσιονομικό εκτροχιασμό. Τελικά, αντί για 1,6% πρωτογενές έλλειμμα, θα είμαστε κοντά στο 0%, με τη μεγαλύτερη μείωση στον λόγο χρέους/ΑΕΠ στον κόσμο. Η δεύτερη ήταν ότι με τη στήριξη των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων δεν θα είχαμε μείωση στην κατανάλωση φυσικού αερίου. Εντέλει η πτώση ήταν 19%, μεγαλύτερη από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο.

— Οι επικριτές σας λένε ότι έτσι συντηρείτε την κουλτούρα των επιδομάτων.

— Τα επιδόματα είναι προβληματικά όταν είναι μόνιμα, μη στοχευμένα και δημιουργούν αντικίνητρα στην εργασία. Ομως, οι ευάλωτοι πρέπει να στηρίζονται, ειδικά σε περιόδους προσωρινών κρίσεων.

πενδύσεις της περιόδου 2002-2004. Σύμφωνα με τα στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος, σχεδόν σε κάθε κατηγορία, είτε μεταποίηση είτε υπηρεσίες, υπάρχει αύξηση το 2021-2022 σε σύγκριση με τα προηγούμενα χρόνια. Αρα δεν ισχύει αυτό που γράφεται ότι έχουν επικεντρωθεί σε έναν συγκεκριμένο τομέα. Αλλωστε, όταν ανακοινώνουν επενδύσεις εταιρείες όπως οι Microsoft, Amazon, Pfizer κ.λπ., τι να λέμε.

— **Δηλαδή θεωρείτε ότι αλλάζει το παραγωγικό πρότυπο της Ελλάδας;**

— Ασ δούμε τι λένε άλλοι: Σε πρόσφατη ανάλυσή του, το Economist Intelligence Unit συμπεράνει ότι η Ελλάδα ήταν η χώρα με τη μεγαλύτερη βελτίωση στο

επιχειρηματικό κλίμα τα τελευταία τρία χρόνια, σε σύνολο 81 χωρών.

— **Είσαυτε ικανοποιημένοι από τον ρυθμό των μεταρρυθμίσεων;**

— Έχουν ψηφιστεί πάνω από 400 νομοσχέδια σε λιγότερο από τέσσερα χρόνια. Σταχολογώ ως πολύ σημαντικά το νομοσχέδιο για την παροχή δεύτερης ευκαιρίας στους υπερχρεωμένους δανειολήπτες, που δημιούργησε ένα πλαίσιο για την αναδιάρθρωση και την πτώχευση, το οποίο δεν υπήρχε στη χώρα μας, την εισαγωγή του ΤΕΚΑ, του κεφαλαιοποιητικού συστήματος στην επικουρική ασφάλιση, την αναμόρφωση του ΟΑΕΔ και του συστήματος κατάρτισης και το εργασιακό νομοσχέδιο. Πολλές μεταρρυθμίσεις, δυστυχώς, δεν υποστηρίχθηκαν όσο έπρεπε από τους θεσμούς των μεταρρυθμίσεων στη χώρα. Σας δίνω ένα πιο πρόσφατο παράδειγμα, το νομοσχέδιο για το νερό, που προφανώς δεν ιδιωτικοποιείται αλλά πραγματοποιεί μια πολύ σημαντική μεταρρύθμιση, την εποπτεία των δημόσιων εταιρειών ύδρευσης από μια δημόσια ανεξάρτητη εποπτική αρχή. Για να αλλάξει η χώρα πρέπει όλοι να στηρίζουμε τις αλλαγές που γίνονται ενάντια στις σειρήνες του λαϊκισμού.

— **Στη Δικαιοσύνη υπάρχουν καθυστερήσεις.**

— Η επιτάχυνση στην απονομή της δικαιοσύνης είναι προτεραιότητα της κυβέρνησης και έχει ενταχθεί και στο «Ελλάδα 2.0» ως ξεχωριστό πρόγραμμα. Σίγουρα θα είναι μια από τις προτεραιότητες στην ερχόμενη τετραετία. Το σχέδιο για τη Δικαιοσύνη περιλαμβάνει την ψηφιοποίηση των δικαστικών εγγράφων, την κατάρτιση των δικαστών, τον νέο δικαστικό χάρτη, νέα δικαστήρια, τα ειδικευμένα δικαστήρια και τη μεγαλύτερη πρόκληση: την αξιολόγηση των δικαστών. Η έννοια της αξιολόγησης γενικότερα διαφοροποιεί τη Νέα Δημοκρατία από τα υπόλοιπα κόμματα. Εφαρμόζεται στους εκπαιδευτικούς, εισάγεται στους δημοσίους υπαλλήλους, στο δικαστικό σώμα. Θα ρωτούσα τους κεντρικούς ψηφοφόρους, που πιστεύουν ότι μια κυβέρνηση συνεργασίας Ν.Δ. με ΠΑΣΟΚ θα μπορούσε να επιτύχει τις μεταρρυθμίσεις, αν έχουν συνειδητοποιήσει ότι το ΠΑΣΟΚ είναι εναντίον της αξιολόγησης και έχει καταψηφίσει τους σχετικούς νόμους που φέραμε. Το ΠΑΣΟΚ δεν είναι δύναμη μεταρρύθμισης και μια πιθανή κυβέρνηση συνεργασίας θα καθυστερήσει παρά θα επιταχύνει τις μεταρρυθμίσεις στη χώρα μας.

Οι τράπεζες να χορηγήσουν περισσότερα στεγαστικά δάνεια

— **Πώς βλέπετε τη σημερινή εικόνα του τραπεζικού συστήματος και τι ζητάτε από τις τράπεζες;**

— Φανταστείτε αν το ελληνικό τραπεζικό σύστημα σήμερα ήταν ακόμη στην κατάσταση που ήταν το 2019, όταν σχεδόν τα μισά δάνεια στα βιβλία του ήταν κόκκινα. Ή αν είχαν εισακουστεί οι φωνές που ήταν εναντίον της ανακεφαλαιοποίησης της Πειραιώς το 2021. Θα μιλούσαμε σήμερα για νέα τραπεζική κρίση. Οι προτεραιότητες για την επόμενη τετραετία είναι προφανώς η αποεπένδυση από το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας, αλλά και η ενθάρρυνση του ανταγωνισμού στο τραπεζικό σύστημα, έτσι ώστε να επιωφεληθεί και ο πολίτης. Η κορύφωση της στεγαστικής πίεσης παραμένει ακόμη και σήμερα πολύ χαμηλή και η αύξηση της δεν περιλαμβάνεται επαρκώς στα επιχειρηματικά σχέδια των τραπεζών, κάτι που δεν είναι σωστό. Αντίστοιχες βοήθειες χρήζουν επίσης επι-

χειρήσεις που βγαίνουν από μια διαδικασία αναδιάρθρωσης. Υπάρχει και η πρόκληση του Fintech, που έχει αρχίσει να έρχεται και στην Ελλάδα, και πρέπει να την ενθαρρύνουμε. Μόνο έτσι θα έχουμε μια μόνιμη βελτίωση των υπηρεσιών που παρέχονται.

— **Υπόσχεστε ότι την επόμενη τετραετία στο επίκεντρο θα είναι η ενίσχυση του εισοδήματος των εργαζομένων. Με ποιο τρόπο θα γίνει αυτό;**

— Όπως την πρώτη τετραετία ο βασικός στόχος ήταν η αύξηση των θέσεων εργασίας, τη δεύτερη είναι οι καλύτεροι μισθοί. Ξεκινάμε με αφετηρία το 1% στην ανεργία και με πολλούς εργοδότες να παραπονιούνται ότι δεν μπορούν να βρουν εργαζομένους. Η απάντηση σε αυτό συνεχίζει να είναι: Αυξήστε τους μισθούς και βελτιώστε τις συνθήκες εργασίας. Επίσης, η καθολική εφαρμογή της ψηφιακής κάρτας εργασίας—μιας

Οι προτεραιότητες για την επόμενη τετραετία στις τράπεζες είναι προφανώς η αποεπένδυση από το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας, αλλά και η ενθάρρυνση του ανταγωνισμού στο τραπεζικό σύστημα, έτσι ώστε να επιωφεληθεί και ο πολίτης.

τεράστιας μεταρρύθμισης—αλλά και η ανεξαρτησία της Αρχής Επιθεώρησης Εργασίας θα δώσει μεγαλύτερη δύναμη στον εργαζόμενο. Και φυσικά πρέπει να αυξησουμε και τη δεξαμενή του εργατικού δυναμικού, αironτας αντικίνητρα στην εργασία που πιθανώς υπάρχουν σήμερα και με συνέχεια στην κατάρτιση. Από και πέρα, μόνο αν έχουμε σύγκλιση επενδύσεων μπορούμε να συγκλίνουμε και με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο στους μισθούς, δηλαδή όχι μόνο να μένουμε Ευρώπη, αλλά και να γίνουμε Ευρώπη. Εμείς εργαζόμαστε για να έχουμε και επενδύσεις και καλύτερους μισθούς. Και γι' αυτό βάζουμε ως στόχο την αύξηση των επενδύσεων κατά 70% έως το 2027, προσεγγίζοντας το 18% του ΑΕΠ, και κατά 100% έως το 2030. Και αυτό μόνο η αυτοδύναμη κυβέρνηση της Ν.Δ. μπορεί να το φέρει. Στον δημόσιο τομέα προγραμματίζεται η αύξηση της μισθολογικής δαπάνης κατά 500 εκατ. ευρώ από 1/1/2024, με

στήριξη κυρίως των χαμηλόμισθων και όσων έχουν θέσεις ευθύνης, ενώ ξεκινάει να εφαρμόζεται ήδη και το σύστημα κινήτρων.

— **Πότε περιμένετε την επίτευξη της επενδυτικής βαθμίδας;**

— Ο στόχος για το 2023 παραμένει. Σύμφωνα με την πρόσφατη ανάλυση του Bloomberg, οι αγορές αποτιμούν τα ελληνικά ομόλογα σαν να είναι ήδη σε επενδυτική βαθμίδα. Βέβαια, υπάρχουν ακόμη πολλοί επενδυτές και χειριστές χαρτοφυλακίων που δεν επιτρέπεται, από τα καταστατικά τους, να επενδύσουν στην Ελλάδα. Θα πετύχουμε την επενδυτική βαθμίδα το 2023. Τρία βασικά προαπαιτούμενα έχουν ήδη επιτευχθεί: η μείωση του χρέους ως ποσοστό του ΑΕΠ, η συνέχιση των μεταρρυθμίσεων και η τραπεζική σταθερότητα. Απομένει το στοίχημα της πολιτικής σταθερότητας και πιστεύω ότι θα έχουμε την αναβάθμιση φέτος.

ΑΝΑΛΥΣΗ / Του ΑΝΤΩΝΗ ΖΑΪΡΗ

Διεθνές περιβάλλον σε οικονομική αταξία

Ενώψει των αρνητικών προβλέψεων του ΔΝΤ για την παγκόσμια οικονομική ανάπτυξη γύρω στο 3% για τα επόμενα πέντε χρόνια με σταθμιζόμενες παράγοντες ανησυχίας τα επιτόκια, τις χρεοκοπίες τραπεζών και τις γεωπολιτικές διαρρέσεις στην Ευρώπη και με την είσοδο της παγκόσμιας φτώχειας να ελλοχεύει, αξίζει να αξιολογηθούν τα δύο πρόσφατα γεγονότα, που είναι πιθανόν να επιπρε-αγούν αφενός το επίπεδο τιμών στην εφοδιαστική αλυσίδα λόγω πληθωρισμού σε έξαρση και αφετέρου τη λειτουργία των πιστωτικών ιδρυμάτων στη χώρα μας ενόψει των τελευταίων εξελίξεων στο διεθνές τραπεζικό περιβάλλον: πρώτον, η δογματική απόφαση μείωσης παραγωγής του αργού πετρελαίου κατά 1,16 εκατ. βαρέλια ημερησίως εδράζεται στις ανήσυχες οικονομικές προβλέψεις των μελών του ΟΠΕΚ περί επιδείνωσης

της παγκόσμιας οικονομίας και κατά συνέπεια μείωσης του αγοραστικού διαθέσιμου εισοδήματος και της ζήτησης. Ωστόσο, η απόφαση αυτή λειτουργεί υπονομιευτικά και τορπιλίζει τις προσπάθειες ελέγχου των πληθωριστικών πιέσεων σε Ευρώπη και Αμερική, καθώς θα επιπρεαστεί το σύνολο της εφοδιαστικής αλυσίδας, με πιθανές ανατιμήσεις σε βασικά βιομηχανικά και καταναλωτικά αγαθά. Οι προβλέψεις όσον αφορά τις τιμές του brent μιλούν για 95 δολάρια το βαρέλι για το 2023 και περίπου 100 δολάρια το βαρέλι το 2024. Οι υψηλές τιμές συνιστούν επιδείνωση της οικονομικής συγκυρίας με κίνδυνο να περιπέσει η οικονομία σε ύφεση εξαιτίας της ασθενοσύνης ζήτησης. Είναι βέβαιο ότι μελλοντικά θα υπάρξει και σημαντική συμπίεση των κερδών των διυλιστηρίων. Το όλο σκεπτικό βασίζεται και στο μεγάλο

Ο αντίκτυπος της απόφασης του ΟΠΕΚ για μείωση της παραγωγής πετρελαίου και της πρόσφατης τραπεζικής κρίσης με πρωταγωνιστές τις Credit Suisse, Silicon Valley Bank και Silver Gate.

μερίδιο που κατέχει ο ΟΠΕΚ, με παραγωγή γύρω στο 30% του παγκόσμιου αργού (συγκεκριμένα, η παραγωγή της Σ. Αραβίας είναι 10 εκατ. βαρέλια ημερησίως).

Δεύτερον, η ανησυχία από την κατακρήμνιση της μετοχής της Credit Suisse και της κατάρρευσης της Silicon Valley Bank με τη μαζική απόσυρση καταθέσεων

από νεοφυείς επιχειρήσεις (startups), αλλά και της Silver gate, πυροδότησαν μια κρίση εμπιστοσύνης και ενέτειναν έναν γενικότερο προβληματισμό σε Ευρώπη και ΗΠΑ αναφορικά με τις ακολουθούμενες νομισματικές πολιτικές των κεντρικών τραπεζών. Ο προβληματισμός αυτός ήταν σε δύο επίπεδα: αφενός στην αναγκαιότητα είτε περαιτέρω σύσφιγξης της νομισματικής πολιτικής με άνοδο των επιτοκίων προκειμένου να αντισταθμιστεί το κόστος πίστωσης και να τιθασευθούν οι πληθωριστικές προσδοκίες και αφετέρου στην αναγκαιότητα σταθεροποίησης των επιτοκίων λόγω του κινδύνου ανόδου του κόστους χρήματος.

Η απόλυτη εμπιστοσύνη στο τραπεζικό σύστημα, που συνεπάγεται απόσυρση κεφαλαίων, οδηγεί σε δύο επιλογές από πλευράς των τραπεζών:

είτε επιστροφής δανείων που έχουν χορηγηθεί είτε ρευστοποίησης ομολόγων, σε τιμές όμως προφανώς χαμηλότερες της νομισματικής τιμής κτήσης, εφόσον ρευστοποιούνται νωρίτερα. Το πρόβλημα ζητούμενο όμως είναι η εξασφάλιση ρευστότητας για ανταπόκριση στην αυξημένη ζήτηση των πελατών. Σε αυτή την περίπτωση από τη διαφορά τιμής αγοράς και τιμής πώλησης, όπως π.χ. η Silicon Valley που πούλησε 21 δισ. δολ. σε ομόλογα, προκλήθηκε ζημία 1,8 δισ. δολ. Εάν η προσπάθεια κάλυψης της ζημίας μέσω αύξησης μετοχικού κεφαλαίου δεν ευοδωθεί, πράγμα εξαιρετικά δύσκολο όταν για τους πιθανούς νέους μετόχους επικρέμαται η χρεοκοπία, τότε οι επιλογές αναγκαστικά περιορίζονται μεταξύ αναγκαστικής πώλησης και εκκαθάρισης. Όσον αφορά, τέλος, το δικό μας τραπεζικό σύστημα,

είναι αρκετά καλά θωρακισμένο με ένα ρυθμιστικό πλαίσιο αυστηρό, με λόγο καταθέσεων προς δάνεια πολύ καλό, με κόκκινα δάνεια μειωμένα και το δημόσιο χρέος ελεγχόμενο, μακροχρόνια αποπληρωτέο, με σταθερά επιτόκια αλλά και διαχειρισμό ιδιωτικό χρέος. Όλα τούτα βεβαίως συντελούν στο να είναι η χώρα μας λιγότερο ευάλωτη σε πιθανές διακυμάνσεις των διεθνών αγορών, δίχως βεβαίως αυτό να σημαίνει ότι δεν πρέπει να υπάρχει συνεχής επαγρύπνηση και παρακολούθηση των εξελίξεων στο διεθνές περιβάλλον.

Ο κ. Αντώνης Ζαΐρης είναι αναπληρωτής αντιπρόεδρος του ΣΕΛΠΕ, επίκουρος καθηγητής Διοίκησης Επιχειρήσεων του Πανεπιστημίου Νεάπολης στην Κύπρο, μέλος της Ένωσης Αμερικανών Οικονομολόγων (ΑΕΑ) και premium digital member του Παγκόσμιου Οικονομικού Forum.

Ο υπερτουρισμός αποτρέπει ταξιδιώτες του Αυγούστου

Οι Ευρωπαίοι προτιμούν τις αρχές καλοκαιριού – Οι νέες τάσεις για διακοπές

Του **ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ**

Οι πρώτες μετρήσιμες ενδείξεις ότι οι Ευρωπαίοι ταξιδιώτες αρχίζουν να αποφεύγουν προορισμούς που είναι υπερκορεσμένοι, ενώ παράλληλα αναζητούν αυθεντικές βιωματικές εμπειρίες, καταγράφονται σε μεγάλη πανευρωπαϊκή έρευνα. Αν και η Ελλάδα παραμένει μεταξύ των πέντε κορυφαίων προορισμών που προτιμούν για τις διακοπές τους οι Ευρωπαίοι, των Βρετανών συμπεριλαμβανομένων, ο Αύγουστος τείνει να γίνει μίνας προς αποφυγήν. Και αυτό διότι έχει ευρέως επιβεβαιωθεί ότι είναι ο μήνας που προσελκύει τον περισσότερο κόσμο, δημιουργώντας συνωστισμούς σε παραλίες, οικισμούς, πολιτιστικά κι άλλα αξιοθέατα αλλά και μεταφορικές υποδομές, καταστρέφοντας συχνά την εμπειρία των διακοπών και την ελκυστικότητα των προορισμών. Έτσι, περισσότεροι Ευρωπαίοι σχεδιάζουν αποδράσεις αυτή την άνοιξη και στις αρχές του καλοκαιριού από ό,τι τις προηγούμενες χρονιές. Σχεδόν το 30% σκοπεύει να κάνει ταξίδι μεταξύ Απριλίου και Μαΐου (αύξηση 6% από το 2022), ενώ το 40% σκέφτεται να ταξιδέψει τον Ιούνιο ή τον Ιούλιο και μόνο το 23% αναμένει να ταξιδέψει τον Αύγουστο και τον Σεπτέμβριο (μείωση 9% από πέρυσι). Τα δεδομένα αυτά προκύπτουν από έρευνα της Mindhaus που έγινε για λογαριασμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Ταξιδιών (European Travel Commission) με δεδομένα που συλλέχθηκαν τον Μάρτιο από δείγμα 6.000 ατόμων από όλες τις βασικές αγορές του ελληνικού τουρισμού.

Καθίσταται σαφές πως στην Ελλάδα, όπως και σε ανταγωνιστικούς προορισμούς, όπως η Γαλλία, η Ιταλία και η Ισπανία, το πρόβλημα του μαζικού τουρισμού και της ταυτόχρονης φιλοξενίας σε έναν προορισμό δυσανάλογα υψηλού αριθμού επισκεπτών από όσους αντέχουν οι υποδομές, το φυσικό περιβάλλον και ο κοινωνικός ιστός των τοπικών κοινωνιών έχει ξεπεράσει για πολλούς τα όρια του ανεκτού. Πολλές, δε, είναι οι περιπτώσεις που η φρεσινωμία

Για τους επόμενους μήνες, το 50% των Ευρωπαίων σκοπεύει να διατηρήσει τον κανονικό ταξιδιωτικό προϋπολογισμό του, ενώ το 19% σχεδιάζει να ξοδέψει περισσότερα.

των προορισμών έχει αλλοιωθεί τόσο πολύ που δεν θυμίζει σε τίποτα εκείνα τα χαρακτηριστικά που τους έκαναν αρχικά δημοφιλείς. Τούτων λεχθέντων, η διάθεση των Ευρωπαίων για ταξίδια παραμένει ζωηρή, αν και όχι αυξημένη σε σχέση με πέρυσι. Το 72% των Ευρωπαίων σχεδιάζει να ταξιδέψει μεταξύ Απριλίου και Σεπτεμβρίου 2023 (-5% σε σύγκριση με την ίδια περίοδο το 2022). Ισχυρότερη είναι η ροπή για ταξίδια για τους Ευρωπαίους άνω των 25 ετών (74%), ενώ μεταξύ των νεότερων ταξιδιωτών (18-24 ετών) μόνο το 61% σκοπεύει να κάνει ένα ταξίδι κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου. Και παρά τη δυσμενή οικονομική συγκυρία που είχε ενσκήψει στις ευρωπαϊκές οικονομίες, οι διαθέσιμοι για ταξίδια προϋπολογισμοί παραμένουν εν πολλοίς αμετάβλητοι: Για τους επόμενους μήνες, το 50% των Ευρωπαίων σκοπεύει να διατηρήσει τον κανονικό ταξιδιωτικό προϋπολογισμό του, ενώ ένα διόλου

ευκαταφρόντο 19% σχεδιάζει να ξοδέψει περισσότερα από τα συνηθισμένα. Ωστόσο, οι άνθρωποι εξακολουθούν να ανησυχούν για το αυξημένο κόστος μετακίνησης (24%) και τα προσωπικά τους οικονομικά (17%).

Το ταξίδι εντός της Ευρώπης παραμένει η κορυφαία επιλογή: Το 30% των ταξιδιωτών σχεδιάζει να επισκεφθεί μια γειτονική ευρωπαϊκή χώρα και το 28% κατευθύνεται σε μια μη γειτονική αλλά ευρωπαϊκή χώρα. Ταυτόχρονα, μόνο το 11% των ερωτηθέντων οργανώνει ταξίδια εκτός Ευρώπης. Αξίζει να επισημανθεί ωστόσο ότι η προτίμηση των Ευρωπαίων για ταξίδια αναψυχής (69%) μειώνεται κατά 7% σε σύγκριση με ένα χρόνο πριν, ενώ άλλοι λόγοι για ταξίδι κερδίζουν έδαφος. Το ενδιαφέρον για επαγγελματικά ταξίδια αυξάνεται αργά (+3% σε ετήσια βάση). Η κατηγορία διακοπών «ήλιος και θάλασσα» διατηρεί την πρώτη της θέση ως το πιο προτιμώμενο είδος ταξιδιού αναψυχής των Ευρωπαίων (19%), ακολουθούμενο από το «city break» (15%) και το «culture & heritage» (14%), τα ταξίδια δηλαδή με σκοπό την πολιτιστική περιήγηση.

Κάποιοι θα ταξιδέψουν περισσότερο από μία φορά το επόμενο εξάμηνο: Το 59% των Ευρωπαίων σχεδιάζει να κάνει πολλαπλά ταξίδια μέχρι τον Σεπτέμβριο του 2023. Αυτή η τάση υπερκαλύπτει τα μεμονωμένα ταξίδια, με το 34% να σχεδιάζει τουλάχιστον τρία ταξίδια (+8% σε σύγκριση με ένα χρόνο πριν). Εν τω μεταξύ, η οδηγία αυτοκινήτου (26%) έχει υποχωρήσει δραματικά. Η ομαλοποίηση της ταξιδιωτικής συμπεριφοράς μετά την COVID-19 θα μπορούσε να είναι ένας πιθανός παράγοντας πίσω από αυτήν την αλλαγή, με αποτέλεσμα ένα ευρύτερο φάσμα διαθέσιμων και προτιμώμενων τρόπων μεταφοράς. Κάτι που είναι άλλωστε προφανές στη δυναμική ανάπτυξη των αερομεταφορών προς νέα ιστορικά υψηλά.

Το 35% σχεδιάζει ταξίδια από 4 έως 6 διανυκτερεύσεις με μέσο προϋπολογισμό 501-1.000 ευρώ. Το ποσοστό όσων σχεδιάζουν να ξοδέψουν περισσότερα από 1.500 ευρώ έχει αυξηθεί κατά 7% σε σχέση με το 2022, φτάνοντας το 37%. Μεταξύ των ηλικιακών ομάδων, οι ώριμοι ταξιδιώτες (ηλικίας 54 και άνω) δείχνουν μεγαλύτερο ενδιαφέρον για μεγαλύτερα και ακριβότερα ταξίδια.

Το 52% των Ευρωπαίων έχει ήδη κλείσει πλήρως ή εν μέρει το επόμενο ταξίδι του (αύξηση 8% από το 2022), μια ένδειξη αυξανόμενης εμπιστοσύνης των καταναλωτών στη συγκυρία. Οι ευχάριστες καιρικές συνθήκες (18%) και οι ελκυστικές προσφορές (17%) είναι τα κορυφαία κριτήρια επιλογής προορισμού των Ευρωπαίων, ενώ η προτίμηση για προορισμούς χωρίς κόσμο σκαρφαλώνει στην τρίτη θέση (11%).

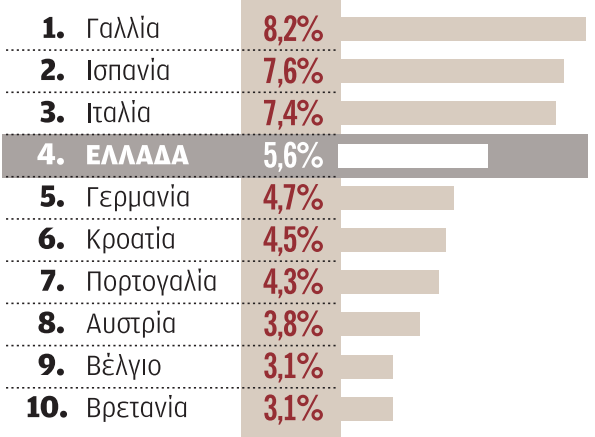
«Οχι» στην πολυκοσμία
Μπορεί οι ευχάριστες καιρικές συνθήκες (18%) και οι ελκυστικές προσφορές (17%) να είναι τα δύο κορυφαία κριτήρια επιλογής προορισμού των Ευρωπαίων για τις διακοπές τους, ωστόσο πλέον στην τρίτη θέση έχει ανέβει, και μάλιστα με αυξημένα ποσοστά, η προτίμηση για προορισμούς χωρίς κόσμο (11%). Καθώς αυξάνεται η προτίμηση για προορισμούς χωρίς συνωστισμό (ειδικά για ταξιδιώτες που αναζητούν εμπειρίες στη φύση ή σε μητροπολιτικά κέντρα), πόλεις δεύτερης κατηγορίας και πιο απομακρυσμένες φυσικές περιοχές μπορούν να αξιοποιήσουν τη θέση τους και να προωθηθούν ως «κρυμ-

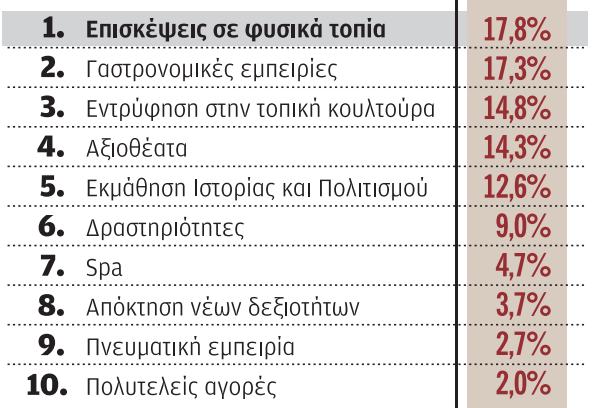
Προτιμώμενες χώρες για το επόμενο διεθνές ταξίδι των Ευρωπαίων

Καθώς φθάνει το καλοκαίρι, η Γαλλία διατηρεί την 1η θέση, η Ολλανδία πέφτει εκτός της πρώτης 10άδας και το Βέλγιο είναι νεοεισερχόμενο.

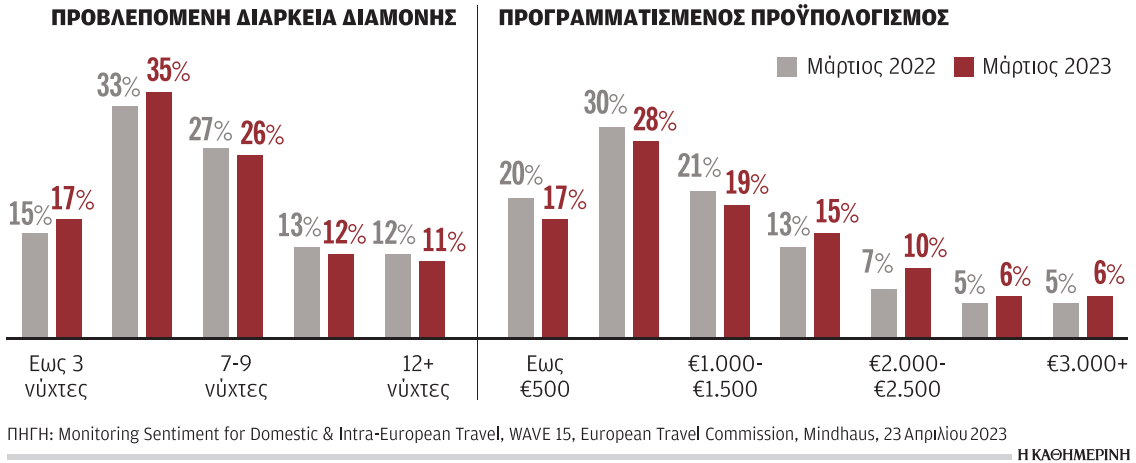

ΠΡΟΤΙΜΩΜΕΝΟΣ ΤΥΠΟΣ ΕΜΠΕΙΡΙΩΝ ΣΤΟΥΣ ΕΠΟΜΕΝΟΥΣ 6 ΜΗΝΕΣ

Οι ταξιδιωτικοί προϋπολογισμοί αυξάνονται

Το μερίδιο των Ευρωπαίων που σχεδιάζουν να ξοδέψουν πάνω από 1.500 ευρώ για το επόμενο ταξίδι τους αυξάνεται κατά 7% σε σύγκριση με ένα χρόνο πριν. Περισσότερο από το ένα τρίτο των ταξιδιωτών (35%) προγραμματίζει ταξίδια 4-6 διανυκτερεύσεων.

μένοι ηθασουρί», προσφέροντας αυθεντικές, πρωτόγνωρες στο ταξιδιωτικό κοινό, εμπειρίες. Αυτό είναι ένα από τα συμπεράσματα που επιστημονίζονται στην έκθεση της European Travel Commission. «Η εντρυφήση στην τοπική κουζίνα είναι μια σημαντική ταξιδιωτική εμπειρία για τους Ευρωπαίους. Οι τουριστικές επιχειρήσεις

ενθαρρύνονται να προωθούν πολιτιστικές δραστηριότητες, όπως εργαστήρια χειροτεχνίας, μαθήματα τοπικής κουζίνας και εμπειρίες διαμονής στο σπίτι, τόσο για ταξιδιώτες αναψυχής όσο και για επαγγελματίες ταξιδιώτες», αναφέρεται χαρακτηριστικά. Ο ασταθής καιρός και ένας από τους θερμότερους ευρωπαϊκούς χειμώνες

που έχουν καταγραφεί έχουν επηρεάσει τους ταξιδιώτες: η ανησυχία για τα ακραία καιρικά φαινόμενα ανεβαίνει στην έκτη θέση των ταξιδιωτικών ανησυχιών (7%). Ανησυχία φαίνεται πως επικρατεί και για τις φυσικές καταστροφές, καθώς η έρευνα ξεκίνησε λίγες εβδομάδες μετά τους φονικούς σεισμούς στην Τουρκία.

Στην 4η θέση των 10 κορυφαίων ευρωπαϊκών προορισμών βρίσκεται η Ελλάδα

Στην 4η θέση της λίστας με τους 10 κορυφαίους ευρωπαϊκούς προορισμούς που θέλουν να επισκεφθούν κατά τη φετινή σεζόν οι Ευρωπαίοι βρίσκεται η Ελλάδα. Απέχει όμως ακόμη αρκετά από τις τρεις πρώτες χώρες που είναι, με τη σειρά, η Γαλλία, η Ισπανία και η Ιταλία. Παράλληλα, όμως, προηγείται αισθητά κι από τις χώρες που έπονται, οι οποίες είναι η Γερμανία, η Κροατία, η Πορτογαλία, η Αυστρία, το Βέλγιο και το Ηνωμένο Βασίλειο. Εξετάζοντας μεμονωμένα τις ευρωπαϊκές αγορές από τις οποίες έλκει ταξιδιώτες η Ελλάδα, μπορούν να εξαχθούν μερικά πιο ακριβή συμπεράσματα.

Για τους Γερμανούς η Ελλάδα είναι ο πέμπτος προτιμώμενος προορισμός, όπως και για τους Γάλλους και τους Βέλγους, ενώ για τους Ισπανούς, τους Ολλανδούς και τους Ελβετούς δεν είναι καν στην πρώτη πεντάδα. Στην τέταρτη

Ψηλά στις προτιμήσεις Ιταλών, Γερμανών, Γάλλων και Βέλγων.

θέση κατατάσσεται από τους Βρετανούς και πλέον και από τους Πολωνούς. Την καλύτερη επίδοση της η Ελλάδα έχει στην Ιταλία, όπου είναι τρίτη στις προτιμήσεις.

Σε όλες τις αγορές, όμως, καταγράφεται πλέον μειωμένη διάθεση για ταξίδι τον Αύγουστο. «Η τάση αυτή για αυξημένη ζήτηση εκτός του Αυγούστου έχει όλες τις προϋποθέσεις να εξελιχθεί σε μια ευκαιρία –μεσοπρόθεσμο τουλάχιστον– για την Ελλάδα και ιδιαίτερα για τους πλέον δημοφιλείς ελληνικούς προορισμούς, όπως τα περισσότερα νησιά ή η Αθήνα, που ακόμη αδυνατούν να

Η Ελλάδα προηγείται αισθητά στις προτιμήσεις Ευρωπαίων τουριστών από χώρες όπως η Γερμανία, η Κροατία, η Πορτογαλία, η Αυστρία, το Βέλγιο και το Ηνωμένο Βασίλειο.

Προς νέο ρεκόρ η αεροπορική επιβατική κίνηση

Του **ΔΗΜΗΤΡΗ ΔΕΛΕΒΕΓΚΟΥ**

Αυξάνονται οι ενδείξεις για ρεκόρ στον τουρισμό τη φετινή χρονιά. Μία από αυτές σχετίζεται με την επιβατική κίνηση του πρώτου και παραδοσιακά αδύναμου τριμήνου του «Ελευθέριους Βενιζέλος» και της Aegean που αποτελεί τον κυριότερο χρήστη του διεθνούς αεροδρόμιου Αθηνών. Κατά το φετινό διάστημα Ιανουαρίου - Μαρτίου, ο αριθμός των επιβατών στον μεγαλύτερο αερολιμένα της χώρας ξεπέρασε αυτόν του 2019 που υπήρξε και ο μεγαλύτερος έως τότε. Διακινήθηκαν, δηλαδή, 4,5 εκατ. ταξιδιώτες, αριθμός που είναι αυξημένος κατά 2,4%, έναντι του πρώτου τριμήνου του 2019. Από αυτούς το 1,4 εκατ. αντιστοιχεί στην κίνηση του εσωτερικού που είναι μεγαλύτερη κατά 1,1% έναντι του 2019, ενώ υψηλότερη άνοδο (+2,9%) παρουσιάζει η κίνηση του εξωτερικού. Σε σύγκριση με το πρώτο τρίμηνο του 2022, η επιβατική κίνηση στο «Ελευθέριος Βενιζέλος», κατά το φετινό πρώτο

Κατά το πρώτο τρίμηνο, η Aegean μετέφερε 2,6 εκατ. άτομα, ενώ οι επιβάτες από το εξωτερικό στο αεροδρόμιο της Αθήνας αυξήθηκαν, έναντι του 2019, κατά 16%, σε 1,3 εκατ. άτομα.

τρίμηνο, είναι αυξημένη κατά 60%. Και με χρονική βάση σύγκρισης μόνο τον μήνα Μάρτιο, έναντι του αντίστοιχου μήνα του 2019, η επιβατική κίνηση στο εσωτερικό της χώρας αλλά και η εισερχόμενη είναι μεγαλύτερες κατά 2% και 0,7%, σε 527.000 άτομα και 1,1 εκατ. ταξιδιώτες αντίστοιχα. Παράλληλα, κατά το πρώτο τρίμηνο, η Aegean, που καταλαμβάνει μερίδιο αγοράς της τάξεως του 50% στον Διεθνή Αερολιμένα Αθηνών, διακίνησε, κατά τη συνολική δρα-

στηριότητα της, κατά 5% περισσότερους επιβάτες έναντι του αντίστοιχου διαστήματος του 2019. Μετέφερε δηλαδή 2,6 εκατ. άτομα, ενώ οι επιβάτες από το εξωτερικό στο αεροδρόμιο της Αθήνας αυξήθηκαν, έναντι του 2019, κατά 16%, σε 1,3 εκατ. άτομα. Κατά τη διάρκεια του χειμώνα προστέθηκαν έξι νέα αεροπλάνα δρομολόγια αλλά και μεγαλύτερες συχνότητες σε υπάρχοντα, υποστηρίζοντας τη δυναμική της Αθήνας ως ελκυστικού προορισμού καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου, «που συνεχώς εμπλουτίζεται και με νέες ελκυστικές, αναβαθμιζόμενες επιλογές σε ποιοτικά καταλύματα», όπως αναφέρει η Aegean. Αντίστοιχη άνοδο κατά 23%, τους τρεις πρώτους μήνες της χρονιάς, έναντι του πρώτου τριμήνου του 2019, παρουσιάζει ο αριθμός των διεθνών επιβατών (200,1 κιλ.) της Aegean στο αεροδρόμιο της Θεσσαλονίκης – τον δεύτερο μεγαλύτερο κόμβο της αεροπορικής. Σε σχέση, δε, με το 2022, η επιβατική κίνηση στο «Μάκεδονία» ενισχύθηκε φέ-

τος κατά 107%, με απευθείας συνδέσεις με Ρώμη, Μιλάνο, Βερολίνο, Βρυξέλλες και Ζυρίχη να πραγματοποιούνται για πρώτη φορά τον χειμώνα. «Η ενίσχυση του χειμώνα και η επέκταση της περιόδου είναι πάντα στον πυρήνα της προσπάθειάς μας για την εταιρεία και τη χώρα. Είμαστε ιδιαίτερα ικανοποιημένοι που η επένδυσή μας σε περισσότερους προορισμούς στη χαμηλή περίοδο έφερε σημαντική αύξηση επιβατών με υψηλές μάλιστα πληρότητες. Εξακολουθούμε να βλέπουμε θετικές ενδείξεις και κρατήσεις για το καλοκαίρι, που όπως πάντα θα διαμορφώσει το αποτέλεσμα της χρονιάς», αναφέρει ο διευθύνων σύμβουλος της Aegean Δημήτρης Γερογιάννης. Σημειώνεται ότι ο συντελεστής πληρότητας των πτήσεων της Aegean το πρώτο τρίμηνο του 2023 αυξήθηκε στο 80% από 65,4% πέρυσι, με τον αριθμό των επιβατών ανά πτήση να διαμορφώνεται σε 126. Οσο δηλαδή ήταν το πρώτο τρίμηνο του 2019.

Η Aegean διακίνησε κατά 5% περισσότερους επιβάτες το πρώτο τρίμηνο σε σύγκριση με το αντίστοιχο διάστημα του 2019.

Επάνω αριστερά το συγκρότημα του Αρσακείου στην οδό Πανεπιστημίου, όπου μέχρι πρότινος στεγαζόταν η Στοά του Βιβλίου και δεξιά, το Μέγαρο Σλήμαν - Μελά, ένα από τα έργα του αρχιτέκτονα Ερνέστου Τσίλλερ. Κάτω αριστερά, το Μπάγκειον, ένα από τα «δίδυμα» νεοκλασικά που δεσπόζουν εκατέρωθεν της οδού Αθηνάς, επί της πλατείας Ομονοίας, και δεξιά, η μακέτα του ακινήτου της οδού Χρήστου Λαδά, που θα ανακατασκευαστεί και θα μετατραπεί σε σύγχρονο χώρο γραφείων. Κτίρια-κοσμήματα τα οποία θα δώσουν νέα πνοή στην καρδιά της πόλης.

Δεύτερη ζωή σε πέντε emblematic κτίρια

Επενδύσεις δεκάδων εκατομμυρίων σε ιστορικά ακίνητα – Μετατρέπονται σε ξενοδοχεία, γραφεία και χώρους γευσιγνωσίας

Του ΝΙΚΟΥ Χ. ΡΟΥΣΑΝΟΓΛΟΥ

Την επιστροφή τους στη σύγχρονη εποχή, με νέες χρήσεις και έχοντας υποστεί εκτεταμένες εργασίες ανακαίνισης και αναβάθμισης, διεκδικούν μερικά από τα πλέον emblematic κτίρια της Αθήνας, που χρονολογούνται ακόμη και από τον 19ο αιώνα. Ακίνητα με σημαντική ιστορία, αρχιτεκτονική και πολιτισμική, αλλά και με αισθητική μιας διαφορετικής εποχής, επιχειρείται να αναβιώσουν, έχοντας περάσει αρκετά χρόνια στην αφάνεια και στην υποβάθμιση, χάνοντας μέρος της παλιάς αίγλης τους. Στο πλαίσιο αυτό, σημαντικό ρόλο θα διαδραματίσουν οι ιδιώτες επενδυτές που έχουν αναλάβει τα αντίστοιχα έργα ανακατα-

κοδομήθηκε από τον Ερρίκο Σλήμαν στο τέλος του 19ου αιώνα και στέγαζε γραφεία, ενώ στην εσωτερική αυλή του βρίσκεται ο κινηματογράφος Ιντεάλ. Μέχρι πριν από λίγα χρόνια, στο ισόγειο φιλοξενούνταν ορισμένα καταστήματα που έγραψαν τη δική τους ιστορία στην Αθήνα, όπως για παράδειγμα το εστιατόριο Ιντεάλ, στέκι των Αθηναίων για σχεδόν έναν αιώνα, όπως επίσης και το κατάστημα «Λουκουμάδες Αιγαίων», που άνοιξε τις πόρτες του το 1926, λειτουργώντας μέχρι το 2017. Αντιστοίχως, το άλλο κτίριο της Φειδίου, που είναι και διατηρητέο, κατασκευάστηκε στις αρχές του 19ου αιώνα και στη διάρκεια της ιστορίας του έχει φιλοξενήσει την πρεσβεία της Αυστρίας και την προσωπική κατοικία του πρέσβη. Επίσης, μέχρι το 1971 φιλοξενούσε το Ωδείο Αθηνών.

Με βάση τις πρόσφατες εξελίξεις, το μεγαλύτερο από τα δύο ακίνητα του συγκροτήματος, επιφάνειας 7.115 τ.μ., θα μετατραπεί σε ξενοδοχείο από τον όμιλο Μήτσιν, στον οποίο κατακυρώθηκε ο διαγωνισμός μακροχρόνιας εκμετάλλευσης που πραγματοποιήσε ο ΕΦΚΑ στις 8 Δεκεμβρίου του 2022. Το ελάχιστο ύψος επένδυσης που έχει δεσμευτεί να υλοποιήσει ο ανάδοχος ανέρχεται σε 15,2 εκατ. ευρώ, ενώ ως ελάχιστο μίσθωμα είχε οριστεί το ποσό των 70.000 ευρώ. Η διάρκεια της σύμβασης παραχώρησης είναι 35 ετών, με δικαίωμα επέκτασης για επιπλέον 10 χρόνια.

Μέγας Αλέξανδρος και Μπάγκειον
Δημιουργίες του Ερνέστου Τσίλλερ, τα «δίδυμα» νεοκλασικά που δεσπόζουν εκατέρωθεν της οδού Αθηνάς, επί της πλατείας Ομονοίας, οδεύουν προς αξιοποίηση έπειτα από δεκαετίες. Αμφότερα τα ακίνητα λειτουργήσαν ως ξενοδοχεία προπολεμικά, με τις επωνυμίες «Μπάγκειον» και «Μέγας Αλέξανδρος». Ωστόσο, μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο ήρθε η παρακμή και μέχρι τη δεκαετία του 1950

Το «Πεντελικόν» στην Κηφισιά (Κεφαλάρι) ξεκίνησε να κατασκευάζεται το 1923 και εγκαινιάστηκε το 1927.

15 εκατ.

ευρώ η επένδυση για την ανακατασκευή του Μεγάρου Σλήμαν.

18 εκατ.

ευρώ το κόστος της αναβάθμισης και ανακαίνισης του ξενοδοχείου «Πεντελικόν».

1841

αγοράστηκε το οικόπεδο για την κατασκευή του Αρσακείου Μεγάρου.

3.500 τ.μ.

σύγχρονων γραφείων στο κέντρο της Αθήνας δημιουργούνται στην ιστορική έδρα του ΔΟΛ στην οδό Χρ. Λαδά.

είχαν πλέον πάψει να λειτουργούν, εκτός από τη φιλοξενία ορισμένων καταστημάτων στο ισόγειό τους. Κατασκευάστηκαν στα τέλη του 19ου αιώνα με χρονική απόσταση πέντε ετών, με δαπάνες του Ιωάννη Μπάγκα, εκ των εθνικών ευεργετών, ο οποίος δώρισε το σύνολο της περιουσίας του στο Δημόσιο.

Το προσεχές διάστημα εκτιμάται ότι θα πραγματοποιηθεί διαγωνισμός από το Μπάγκειον Ιδρυμα, με στόχο τη μακροχρόνια εκμίσθωση των δύο ακινήτων για τη προσεχή 50 χρόνια. Λόγω της θέσης αλλά και της ιστορικότητας τους, θεωρείται σχεδόν βέβαιη η επανελειτουργία τους ως ξενοδοχείων, εφόσον ασφαλώς εκδηλωθεί και το σχετικό επενδυτικό ενδιαφέρον.

Αρσάκειο Μέγαρο - Στοά Βιβλίου

Από τα πλέον ιστορικά και αναγνωρίσιμα κτίρια του κέντρου της Αθήνας αποτελεί το συγκρότημα του Αρσακείου στην οδό Πανεπιστημίου, όπου μέχρι πρότινος στεγαζόταν η Στοά του Βιβλίου. Το οικόπεδο πρωταγορεύτηκε το 1841, πριν από σχεδόν δύο αιώνες, και το 1852 ξεκίνησε να λειτουργεί εκεί κτίριο που στέγαζε τα σχολεία της Φιλελευθέρειας Εταιρείας, την οποία χορηγούσε ο Απόστολος Αρσάκης. Το 1858 με δωρεά της Ελένης Τσιτσάκη αποκτήθηκε ένα ακόμη γειτονικό οικόπεδο, ενώ το 1868 αγοράστηκε και το υπόλοιπο τμήμα του εν λόγω οικοδομικού τετραγώνου. Τα κτίρια στη σημερινή τους μορφή οικοδομήθηκαν την περίοδο του Μεσοπολέμου, το 1925, κι αφού προηγήθηκε η καταδράση των αρχικών κτισμάτων. Τότε διαμορφώθηκε και η στοά Αρσακείου, το 1933 μετακόμισε εκεί το σχολικό συγκρότημα, ενώ το 1934 τμήμα του ακινήτου εκμισθώθηκε στο ελληνικό Δημόσιο (της Πανεπιστημίου), όπου φιλοξενούνταν τα δικαστήρια μέχρι τις αρχές της δεκαετίας του 1980. Στο πίσω τμήμα των κτιρίων δημιουργήθηκε το 1930 ο κινηματογράφος Ορφέας, που

λειτούργησε μέχρι το 1982, ενώ στο υπόγειό του στεγαζόταν από το 1954 και το Θέατρο Τέχνης Καρόλου Κουν.

Σήμερα, έχουν ξεκινήσει οι εργασίες για τη διαμόρφωση της Στοάς του Βιβλίου σε food hall, έναν προορισμό γευσιγνωσίας και ελληνικής κουζίνας. Αυτή προωθείται από τον νέο χρήστη του ακινήτου, τη Legendary Foods, που έχει υπογράψει από το 2019 σύμβαση μακροχρόνιας μίσθωσης του ακινήτου με τη Φιλελευθέρεια Εταιρεία. Η επένδυση γίνεται με τη συμμετοχή της οικογένειας εφοπλιστών Οικονόμου και έμπειρων στελεχών, όπως ο κ. Αρσν Κεφαλογιάννης, πρώην μέτοχος και ιδρυτής της βιομηχανίας ελαίς και ελαιολάδου Gaea.

Χρήστου Λαδά

Την επανάχρηση της ιστορικής έδρας του Δημοσιογραφικού Οργανισμού Λαμπράκη ως ενός σύγχρονου χώρου γραφείων προωθεί η γερμανική εταιρεία Ehret + Klein. Το ακίνητο της οδού Χρήστου Λαδά 1-3, στο κέντρο της Αθήνας, αγοράστηκε αντί ποσού της τάξεως των 7 εκατ. ευρώ πριν από περίπου ένα χρόνο, με σκοπό να ανακατασκευαστεί εξ ολοκλήρου και να μετατραπεί σε έναν σύγχρονο χώρο γραφείων.

Το κτίριο της Χρ. Λαδά, επιφάνειας 3.500 τ.μ., έχει ταυτιστεί με τον ΔΟΛ και την ιστορία του ήδη από την περίοδο του Εμφυλίου και στη συνέχεια, από τις αρχές της δεκαετίας του 1950 και μετά, με τις εφημερίδες «Το Βήμα» και «Τα Νέα», που ξεκίνησαν να εκδίδονται μετά την Κατοχή από τον Δημ. Λαμπράκη. Το 1980 το ακίνητο ανακαινίστηκε πλήρως ώστε να διευκολύνει τη φιλοξενία τόσο των εφημερίδων όσο και των περιοδικών του συγκροτήματος. Το κτίριο του ΔΟΛ ήταν μέρος του Project Jupiter, το οποίο μεταβίβασε η Alpha Bank στον επενδυτικό όμιλο Apollo το 2018. Η Alpha Bank είχε αποκτήσει το ακίνητο το 2017, στο πλαίσιο του τότε πλειστηριασμού της ακίνητης περιουσίας του πτωχευθέντος ΔΟΛ.

Το «Πεντελικόν» στην Κηφισιά

Νέα «ζωή» αναμένει ένα από τα ξενοδοχεία που έχουν συνδέσει την ύπαρξή τους με την κοσμική Αθήνα μιας άλλης εποχής. Ο λόγος για το «Πεντελικόν» στην Κηφισιά (Κεφαλάρι), το οποίο ξεκίνησε να κατασκευάζεται το 1923 κι εγκαινιάστηκε το 1927. Πρόκειται για ένα νεοκλασικό οίκημα, σχεδιασμένο από τους αρχιτέκτονες Ανδρέα Κριεζή, Βασίλη Κασσάνδρα και Λεωνίδα Μπόνη και με αρχικό ιδιοκτήτη τον Ιωάννη Γκάβα. Σήμερα το ξενοδοχείο ανήκει στον ομογενή επιχειρηματία Θεόδωρο Δουζόγλου, μέσω της εταιρείας SCD Group. Το ακίνητο αποκτήθηκε το 2015, μέσω πλειστηριασμού της Alpha Bank, και λίγο αργότερα το επιχειρηματικό πλάνο ανάληψης του ακινήτου εντάχθηκε στις διατάξεις του αναπτυξιακού νόμου για επικυρήρηση. Το κτίριο θα αναπλαστεί πλήρως ώστε να επαναληφθεί η λειτουργία του το 2024, εκ νέου ως ξενοδοχείο, με δυναμικότητα 117 δωματίων. Πριν από περίπου ένα χρόνο ανακοινώθηκε σχετική συμφωνία ανάμεσα στην SCD και στον ξενοδοχειακό όμιλο Hilton. Βάσει αυτής, ο αμερικανικός όμιλος θα αναλάβει τη λειτουργία του ξενοδοχείου, το οποίο θα ενταχθεί στην αλυσίδα Curio της Hilton. Το συνολικό ύψος της επένδυσης υπολογίζεται σε 18 εκατ. ευρώ. Στο «Πεντελικόν» έχουν φιλοξενηθεί ονόματα της αθηναϊκής κοινωνίας, όπως οι πρωθυπουργοί Ελευθέριος Βενιζέλος, Παναγιώτης Πιπινής, Στέφανος Στεφανόπουλος, Σπύρος Μαρκεζίνης, αλλά και οι Γεώργιος Ανδρέας Παπανδρέου, καθώς και η βασίλισσα Φρειδερίκη ακολουθούμενη συχνά από την κόρη της, πριγκίπισσα Ειρήνη.

Μείωση εμπορικού ελλείμματος στο 6,5% του ΑΕΠ «βλέπει» η ΕΤΕ

Σημαντική αποκλιμάκωση του ελλείμματος του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών, από το 9,7% του ΑΕΠ το 2022 στο 6,5% του ΑΕΠ το 2023 και στο 4% κατά μέσο όρο το 2024-2026 προβλέπει με μελέτη της η Εθνική Τράπεζα. Η πρόβλεψη βασίζεται στο δεδομένο ότι η εκτίναξη του ελλείμματος του ισοζυγίου το 2022 οφειλόταν κυρίως στην αύξηση της τιμής των καυσίμων, που φέτος σημειώνει υποχώρηση. Επίσης, στη διευρύνση του ελλείμματος συνέβαλε η εκτίναξη της ζήτησης μετά την πανδημία, που επίσης αναμένεται να υποχωρήσει.

Οι αναλυτές της Διεύθυνσης Οικονομικής Ανάλυσης της Εθνικής (επικεφαλής οικονομολόγος Νίκος Μαγγίνας) σημειώνουν ότι η σημαντική διευρύνση κατά σχεδόν 8 δις. ευρώ του ελλείμματος του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών (ΙΤΣ) το 2022 προκάλεσε εύλογα ερωτήματα και ανησυχίες για το ενδεχόμενο ανάδυσης νέων ανισορροπιών στην οικονομία. Ωστόσο, υποστηρίζουν, η επιδείνωση οφείλεται σε μεγάλο βαθμό σε έκτακτους και εν πολλοίς εξωγενείς και αναστρέψιμους παράγοντες. Ετσι, σημειώνουν ότι το μεγαλύτερο

Η πρόβλεψη βασίζεται στο δεδομένο ότι η εκτίναξη του ελλείμματος το 2022 οφειλόταν κυρίως στην αύξηση της τιμής των καυσίμων, που φέτος υποχωρεί.

μέρος της διευρύνσης του ελλείμματος του ΙΤΣ το 2022 οφείλεται στον διπλασιασμό του ελλείμματος του ισοζυγίου

καυσίμων, που έφτασε τα 13,2 δις. ευρώ, λόγω του διπλασιασμού της μέσης τιμής τους. Ωστόσο, φέτος το πρώτο τρίμηνο οι τιμές του πετρελαίου μειώθηκαν κατά 20% και του φυσικού αερίου κατά 46% και αναμένεται να παραμείνουν μεσοσταθμικά σε τιμές 25% χαμηλότερες από το 2022.

Ετσι το έλλειμμα στο ισοζύγιο καυσίμων αναμένεται να συρρικνωθεί κατά 2,3% του ΑΕΠ. Πρόσθετες εξοικονομήσεις 1% του ΑΕΠ θα μπορούσαν να προκύψουν από τη μείωση της ενεργειακής εξάρτησης της χώρας και τη

μετατροπή της σε ενεργειακό κόμβο. Σε ό, τι αφορά το εμπορικό έλλειμμα εκτός καυσίμων, διευρύνθηκε επίσης κατά 5 δις. ευρώ το 2022, γεγονός που οφείλεται κυρίως στην αύξηση των τιμών εισαγωγών.

Η εν λόγω αύξηση σε τρέχουσες τιμές αφορούσε κυρίως εισαγωγές καταναλωτικών και κεφαλαιουχικών αγαθών (19% και 6,4% ετησίως, αντίστοιχα το 2022), με τις τελευταίες να έχουν άμεση συσχέτιση με τις υψηλότερες επενδύσεις παγίου κεφαλαίου (11,6%), αλλά και την αναπλήρωση και προληπτική συσσώ-

ρευση αποθεμάτων από τις επιχειρήσεις. Το 2023 η μελέτη της Εθνικής προβλέπει ότι το έλλειμμα αυτό, εκτός καυσίμων, θα σημειώσει ήπια υποχώρηση κατά 0,3% του ΑΕΠ, κυρίως λόγω συγκράτησης της δαπάνης για εισαγωγές, καθώς εξαντλείται η επίδραση της πανδημίας στη ζήτηση και ο πληθωρισμός παραμένει υψηλός. Ακόμη, η Εθνική προβλέπει αύξηση των τουριστικών εσόδων κατά 10% φέτος, διευκολύνοντας τη μείωση του ελλείμματος στο 6,5% του ΑΕΠ.

Ανοδος 1,59%
και υψηλός
τζίρος στο Χ.Α.

Ο Γενικός Δείκτης διαμορφώθηκε
στις 1.120,29 μονάδες

Με σημαντικά κέρδη έκλεισαν οι τιμές των μετοχών στη χθεσινή συνεδρίαση του Χρηματιστηρίου Αθηνών, με την αγορά να κλείνει στα επίπεδα των 1.120 μονάδων, με τις τραπεζικές μετοχές να βρίσκονται στο επικεντρο του επενδυτικού ενδιαφέροντος.

Η αγορά κινήθηκε ανοδικά και με αυξημένο τζίρο για ενδέκατη συνεχή συνεδρίαση, στη διάρκεια των οποίων ο βασικός χρηματιστηριακός δείκτης

Η αγορά κινήθηκε ανοδικά και με αυξημένο τζίρο για ενδέκατη συνεχή συνεδρίαση, καταγράφοντας συνολικά κέρδη 9,46%.

καταγράφει συνολικά κέρδη 9,46%.

Ο Γενικός Δείκτης Τιμών έκλεισε στις 1.120,29 μονάδες, σημειώνοντας άνοδο 1,59%. Ενδοσυνεδριακά κατέγραψε υψηλότερη τιμή στις 1.122,88 μονάδες (+1,82%). Η αξία των συναλλαγών ανήλθε στα 134,74 εκατ. ευρώ, ενώ διακινήθηκαν 54.941.144 μετοχές.

Ο δείκτης υψηλής κεφαλαιοποίησης σημείωσε άνοδο σε

ποσοστό 1,70%, ενώ ο δείκτης της μεσαίας κεφαλαιοποίησης ενισχύθηκε σε ποσοστό 0,77%. Από τις μετοχές της υψηλής κεφαλαιοποίησης, τη μεγαλύτερη άνοδο κατέγραψαν τς Πειραιώς (+6,10%), τς Eurobank (+4,82%), τς Viohalco (+3,58%), τς Alpha Bank (+3,39%) και τς Aegean Airlines (+3,24%).

Αντιθέτως, τη μεγαλύτερη πτώση σημείωσαν οι μετοχές της Motor Oil (-1,96%), της Ελ-λάκτωρ (-1,64%) και της Μυτιληναιός (-1,21%).

Από τους επιμέρους δείκτες, τη μεγαλύτερη άνοδο σημείωσαν των Τραπεζών (+4,04%) και των Ταξιδιών (+1,79%), ενώ τις μεγαλύτερες απώλειες οι δείκτες της Υγείας (-2,38%) και του Πετρελαίου (-1,08%).

Τον μεγαλύτερο όγκο συναλλαγών παρουσίασαν η Alpha Bank και η MIG διακινώντας 14.768.665 και 11.119.726 μετοχές, αντιστοίχως.

Τη μεγαλύτερη αξία συναλλαγών σημείωσαν η Πειραιώς με 18,25 εκατ. ευρώ και η Alpha Bank με 17,86 εκατ. ευρώ. Ανοδικά κινήθηκαν 62 μετοχές, 35 πτωτικά και 29 παρέμειναν σταθερές. Τη μεγαλύτερη άνοδο σημείωσαν οι μετοχές: Πειραιώς +6,10% και Eurobank +4,82%.

Τη μεγαλύτερη πτώση κατέγραψαν οι μετοχές: Βιοτέρ -4,96% και Ιντερτέκ -4,17%.

ΞΕΝΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

New York/Νέα Υόρκη				VERIZON COMMS		38.94	-1.3178	PERSIMMON		1280.30313	0.704
(Σε Δολάρια)				WALT DISNEY CO		100.795	0.4935	PEARSON		845.8	0.308
Εταιρείες	Πρώ αριστερά το κελί/όλο	Met.%		WELLS FARGO & CO		41.87	1.801	RELX		2631.189	-0.134
3M COMPANY	106.12	-0.6181		WALMART INC		149.95	0.2876	RIO TINTO		5586.36683	1.045
London/Λονδίνο											
Εταιρείες			Χθες/μό	Met.%	(Σε νέυρετ)						
ALCOA CORP	41.4	1.4706		ANGLO AMERICAN	2750.28769	3.264		SAUNSBURY(J)		278.72561	0.466
ALTRIA GROUP	46.0747	1.3968		A.B.FOOD	2045.5587	0.934		SCHROEDERS		480.3	0.671
AMAZON COM	101.72	-0.9928		ADHILAL GRP	2203.80789	1.87		SAGE GRP		793.8	0.759
AMER EXPRESS C	164.26	0.336		ASTEAD GRP	4773.0109	-1.002		ST.JAMES'S PLA		1203.125	1.167
AMER INTL GROU	52.34	0.8089		ANTOFAGASTA	1646.57847	1.803		SMITHS GROUP		1670.5	-0.358
AMGEN	246.565	-0.6067		AVIVA	417.74007	0.383		SMITH&NPEWHE		1201.40703	-0.125
APPLE INC	166.23	0.6052		ASTRAZENECA	12052	1.827		SSE		1811.9	-0.548
BANK OF AMERIC	30.4105	0.1334		BARBOCK INTL	294	-0.81		STAND.CHART.		651.63158	1.34
BAXTER INTL IN	42.96	-0.0233		BAE SYS.	1027	0		SEVERN TRENT		2907.40909	-0.275
BOEING CO	2078.8	1.39		BAY CLAYS	156.23404	0.441		TRAVIS PERKINS		959	0.23
BRISTOL MYERS	70.145	-0.6445		BRAMER.TOB.	2830	-0.456		TESCO		273.9011	0.478
CAMPBELL SOUP	55.06	-0.2717		BARRATT DEVEL.	487.19	0.349		TUI AG		562.8	2.402
CATERPILLAR IN	224.65	-0.2619		BERKELEY GPHL	434.64	0.391		TAYLOR WIMPEY		123.6	0.365
THE CIGNA GP O	259.51	0.3247		BR.LAND	391.6	-1.211		UNILEVER		4334.5	-0.516
CHEVRON	170.3	-0.3627		BUNZL	3141	0.032		UTD. UTILITIES		1073.7727	-0.278
CISCO SYSTEMS	50.095	-0.3679		BP	544.6169	0.129		VODAFONE GRP		93.01603	-0.755
CITIGROUP	50.105	0.8352		BURBERRY GRP	2616.0588	0.969		WPP		960.80714	0.75
CERVECERIAS	15.57	-2.0138		BT GROUP	159.46094	1.008		WHITBREAD		3125.43425	0.353
COCA-COLA CO	63.475	0.0236		OCACOLA HBC A	2339.29609	0.428		Zurich/Zupixn			
COLGATE PALMOL	75.5742	-0.1662		CARNIVAL	705.3	1.115		Εταιρείες	Χθες/μό	(Σε ελβ. Φ.π.)	Met.%
DANAS CORP	60.07	-0.5957		CENTRICA	112.66271	-1.223		ABB LTD N	31.85	0.54	
DIANA SHIPPING	4.11	0.489		COMPASS GROUP	2065.30091	-1.157		RICHEMONT N	148.75	1.67	
DOW INC	56.535	-0.6415		CAPITA GROUP	34.49071	1.482		GEBERIT N1	504.8	1.61	
DUPONT DE NMU	71.37	0.3092		CRH	3989	0.226		NOVARTIS N	87.73	-0.42	
ENTERGY CP	108.21	-0.661		DCI	4866	-0.349		ROCHE HOLDING	276.35	-0.58	
EXXON MOBIL	116.3086	1.4024		DIAGEO	3653	-1.004		SGS N	82.94	-0.38	
FEDEX CORP	228.885	-0.1853		DIRECT LINE	162.27583	1.518		SWATCH GROUP I	292.3	1.56	
FORD MOTOR CO	12.695	0.1183		EXPERIAN	263.475	0.11		ADECO N	31.56	-6.07	
INTL BUS MACHI	127.9	0.0626		EASYTECH	527.3374	1.605		JULIUS BAER N	62.36	2.43	
GENERAL DYNAMI	230.265	0.3508		FRESNILLO	801.43981	3.195		CS GROUP AG	0.827	1.12	
GENERAL ELEC C	97.98	1.2504		GENCLCORE	492.59169	1.84		GVAUDAN N	3105	0.78	
GOLDM SACHS GR	332.92	-1.9901		GSK	1510.7506	-1.839		NESTLE SA	114	0.35	
HALLIBURTON CO	33.49	0.1495		HIKMA	1811.375	0.279		TRANSOCEAN N	0	0	
HARTFORD FINL	69.86	0.6773		HAMMERSON	26.98325	-0.443		SWISSCOM N	602.8	0.13	
HP INC	31.005	0.2425		HARGREAVES LAN	786.74053	-0.203		SWISS RE N	88.48	3.7	
HOME DEPOT INC	297.995	0.8785		HSCB HLDS.US	575.3	-0.605		UBS GROUP N	187.9	0.35	
INTEL CORP	31.86	-0.8712		INTL CONSOL AI	150.4	0.067		ZURICH INSURAN	419.3	0.67	
JOHNSON JOHNSO	161.42	-2.5653		INTERCON. HOTE	5578.7802	1.367		Frankfurt/Φρανκφούρτη			
JPMORGAN CHASE	141.47	1.1729		3I GRP	1700	0.414		Εταιρείες	Χθες/μό	(Σε ευρώ)	Met.%
LAZARD	34.43	0.3205		IMBRANDS	1918.5	0.762		ADIDAS N	163	4.2	
MCDONALD'S COR	290.66	0.4666		INTERTEK GROUP	4122.9634	0.464		ALLIANZ SE	219	2.5	
MERCK & CO	114.79	-0.1913		ITV	81.96	0.688		BASF SE	50.52	0.46	
MICROSOFT CP	287.5134	-0.4455		JOHNSON MATHIE	1985.72786	2.172		BAY MOT WERKE	104.1	0.9	
3M COMPANY	106.14	-0.5994		KINGFISHER	262.5328	0.421		BEIERSDORF	122.25	0.8	
MORGAN STANLEY	89.97	0.7616		LAND SEC.	651.12	-0.768		BAYER N AG	61.4	-0.12	
NIKE INC CL B	126.32	0.103		LEGAL&GEN.	252.9806	1.365		COMMERZBANK	10.335	0.335	
NORFOLK SOUTHE	209.27	-0.2098		LLOYDS GRP.	48.865	0.774		CENTINENTAL AG	69.66	0.56	
PFIZER INC	40.575	-1.4692		MARCK & SP.	286	0.356		DEUTSCHE BANK	9.914	0.181	
PROCTER & GAMB	151.34	0.192		MONDI	1298.857	-0.993		DEUTSCHE POST	43.59	0.73	
ROCKWELL AUTOM	276.28	-0.5615		NATIONAL GRID	1114.85608	-0.179		DT BOERSE N	178.65	0	
SCHLUMBERGER L	51.945	-0.2209		NEXT	6574.8404	1.257		DT LUFTHANSA A	9.721	0.077	
SOUTHERN	72.2	-0.1935		PRUDENTIAL	1171.74	2.271					
STEALTHGAS	2.795	-1.9298									
TSAKOS ENERGY	19.1401	0.1051									
UNISYS CORP	3.86	-1.5306									
UNITEDHEALTH G	505.02	-0.0653									
US BANCORP	34.93	-1.8545									

Tokyo/Τόκιο				Paris/Παρίσι			
			(Σε γιάν)				(Σε ευρώ)
Εταιρείες	Χθυσό	Μετ.%		Εταιρείες	Χθυσό	Μετ.%	
E.ON SE NA	11.895	0.11		ACCOR	31.85	1.05	
FRESENIUS MEDI	41.07	-0.58		AIR LIQUIDE	160.84	0.51	
FRESENIUS SE	25.78	0.12		ALSTOM	22.35	1.54	
HEIDELBERGCEME	70.7	0.52		AXA	28.84	1.76	
HENKEL AG&CO V	75.44	0.24		BNP PARIBAS	59.41	2.1	
INFINEON TECH	36.705	0.465		O BOUYGUES	32.80	0.34	
K+S AG NA	18.98	-0.05		CARPEMIUM	166.30	2.06	
MERCK KGAA	163.3	-1.7		CARREFOUR	18.90	0.27	
MUENCHEN RUECK	329.2	4.5		CASINO GUICHAR	6.92	3.75	
RWE AG	40.43	-0.15		CREDIT AGRICOL	10.88	0.55	
THYSENKRUPP A	7.704	0.374		DANONE	59.09	-0.69	
VOLKSWAGEN VZ	126.58	-0.32		DASSAULT SYSTE	37.87	0.44	
VONOVIA SE	19.37	0.175		EDF	11.91	0.04	
SIEMENS N	147.2	0.14		L'OREAL	424.30	0.27	
SAP SE	116.72	0.36		L.V.M.H.	877.50	0.45	
				LAGARDERE	23.85	1.49	
				MICHELIN	29.77	0.37	
				PERNOD RICARO	208.70	-1.32	
				KERING	571.70	0.67	
				PUBLICIS GROUP	76.42	1.49	
				RENAULT	36.89	0.92	
				SAINT-GOBAIN	51.69	0.64	
				SANOFI	101.38	-1.07	
				SCHNEIDER ELEC	152.10	0.48	
				SOCIETE GENERA	22.40	2.12	
				SODEXO	99.34	-0.28	
				TFI	8.65	1.71	
				THALES	14.40	-0.04	
				VEDLIA ENVIRON	29.08	-0.07	
						</	

ΤΙΜΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΟΣ			
ΣΕ ΟΡΟΥΣ ΕΥΡΩ		ΤΙΜΕΣ SPOT	
ΔΟΛΑΡΙΟ ΗΠΑ	1,0972	ΡΕΑΛ ΒΡΑΖΙΛΙΑΣ	5,3899
ΠΙΕΝ ΙΑΠΩΝΙΑΣ	146,89	ΔΟΛΑΡΙΟ ΚΑΝΑΔΑ	1,4679
ΛΕΒ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ	1,9558	ΓΟΥΑΝ ΚΙΝΑΣ	7,5436
ΚΟΡΩΝΑ ΤΣΕΧΙΑΣ	23,373	ΔΟΛΑΡΙΟ ΧΟΝΓΚ ΚΟΝΓΚ	8,6129
ΚΟΡΩΝΑ ΔΑΝΙΑΣ	7,4513	ΡΟΥΠΙΑ ΙΝΔΟΝΗΣΙΑΣ	16.319,23
ΛΙΡΑ ΣΤΕΡΛΙΝΑ	0,88143	ΣΕΚΕΛ ΙΣΡΑΗΛ	3,9937
ΦΙΟΡΙΝΙ ΟΥΓΓΑΡΙΑΣ	371,68	ΡΟΥΠΙΑ ΙΝΔΙΑΣ	89,9955
ΖΛΟΤΙ ΠΟΛΩΝΙΑΣ	4,6180	ΓΟΥΟΝ ΝΟΤΙΑΣ ΚΟΡΕΑΣ	1.445,35
ΛΕΪ ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ	4,9357	ΠΕΣΟ ΜΕΞΙΚΟ	19,7174
ΚΟΡΩΝΑ ΣΟΥΗΔΙΑΣ	11,2955	ΡΙΝΓΚΙΤ ΜΑΛΑΙΣΙΑΣ	4,8650
ΦΡΑΓΚΟ ΕΛΒΕΤΙΑΣ	0,9831	ΔΟΛΑΡΙΟ Ν. ΖΗΛΑΝΔΙΑΣ	1,7637
ΚΟΡΩΝΑ ΙΣΛΑΝΔΙΑΣ	149,70	ΠΕΣΟ ΦΙΛΙΠΠΙΝΩΝ	61,730
ΚΟΡΩΝΑ ΝΟΡΒΗΓΙΑΣ	11,4675	ΔΟΛΑΡΙΟ ΣΙΓΚΑΠΟΥΡΗΣ	1,4614
ΛΙΡΑ ΤΟΥΡΚΙΑΣ	21,2812	ΜΠΑΧΤ ΤΑΪΛΑΝΔΗΣ	37,623
ΔΟΛΑΡΙΟ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΣ	1,6276	ΡΑΝΤ ΝΟΤΙΑΣ ΑΦΡΙΚΗΣ	19,9299

ΡΟΥΒΛΙ ΡΩΣΙΑΣ: Λόγω της τρέχουσας συναλλακτικής δραστηριότητας στην αγορά EUR/RUB, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα δεν είναι σε θέση να καθορίσει μία τιμή αναφοράς αντιπροσωπευτική των επικρατούσων συνθηκών της αγοράς, Ως εκ τούτου, η ΕΚΤ αποφάσισε να αναστείλει τη δημοσίευση τιμής αναφοράς του ευρώ για το ρωσικό ρούβλι μέχρι νεωτέρας,

ΙΣΟΤΙΜΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΦΠΑ	
ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2023	
ΔΟΛΑΡΙΟ ΗΠΑ	1,0785
ΛΙΡΑ ΑΓΓΛΙΑΣ-ΣΚΩΤΙΑΣ-Β, ΙΡΛΑΝΔΙΑΣ	0,8793
ΚΟΡΩΝΑ ΔΑΝΙΑΣ	7,4472
ΚΟΡΩΝΑ ΣΟΥΗΔΙΑΣ	11,1535

ΧΡΥΣΗ ΛΙΡΑ		
ΤΙΜΗ ΑΓΟΡΑΣ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ (ΕΥΡΩ)		
	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ
ΠΑΛΑΙΑΣ ΚΟΠΗΣ	415,09	500,21
ΕΛΙΣΑΒΕΤ 1973 & ΠΡΟΓΕΝΕΣΤΕΡΑ	415,09	500,21
ΕΛΙΣΑΒΕΤ 1974 & ΜΕΤΑΓΕΝΕΣΤΕΡΑ	415,09	495,70

ΠΟΥΛΑΙ ΡΩΣΙΑΣ: Λόγω της τρέχουσας συναλλακτικής δραστηριότητας στην αγορά EUR/RUB, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα δεν είναι σε θέση να καθορίσει μία τιμή αναφοράς αντιπροσωπευτική των επικρατούσων συνθηκών της αγοράς, Ως εκ τούτου, η ΕΚΤ αποφασίζει να αναστείλει τη δημοσίευση της τιμής αναφοράς του ευρώ για το ρωσικό ρούβλι μέχρι νεότερας.

ΙΣΟΤΙΜΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΦΠΑ		
ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2023		
ΔΟΛΑΡΙΟ ΗΠΑ		1,0785
ΛΙΡΑ ΑΓΓΛΙΑΣ-ΣΚΩΤΙΑΣ-Β, ΙΡΛΑΝΔΙΑΣ		0,8793
ΚΟΡΩΝΑ ΔΑΝΙΑΣ		7,4472
ΚΟΡΩΝΑ ΣΟΥΗΔΙΑΣ		11,1535
ΧΡΥΣΗ ΛΙΡΑ		
ΤΙΜΗ ΑΓΟΡΑΣ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ (ΕΥΡΩ)		
	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ
ΠΑΛΑΙΑΣ ΚΟΠΗΣ	415,09	500,21
ΕΛΙΣΑΒΕΤ 1973 & ΠΡΟΓΕΝΕΣΤΕΡΑ	415,09	500,21
ΕΛΙΣΑΒΕΤ 1974 & ΜΕΤΑΓΕΝΕΣΤΕΡΑ	415,09	495,70

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΕΙΚΤΕΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ				
	Κλείσιμο	Προηγ.	Διαφορά Μετ.	
ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΧΑ	1.120,29	1.102,79	17,50	1,59%
FTSE/Χ.Α. LARGE CAP	2.711,04	2.665,67	45,37	1,70%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ Χ.Α.	7.260,38	7.153,49	106,89	1,49%
FTSE/Χ.Α.ΥΨΗΛΗΣ ΜΕΡΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	3.464,97	3.441,50	23,47	0,68%
ATHEX SELECT PLUS	3.640,44	3.599,94	40,50	1,13%
ATHEX SELECT	5.830,54	5.837,02	-6,48	-0,11%
ΔΕΙΚΤΗΣ ATHEX ESG	1.272,60	1.252,24	20,36	1,63%
FTSE/ΧΑ MID & SMALL CAP ΘΕΜΕΛΙΩΔΩΝ ΜΕΓΕΘΩΝ	4.878,69	4.894,60	-15,91	-0,33%
FTSE/Χ.Α. MID CAP	1.639,95	1.627,46	12,49	0,77%
FTSE/ΧΑ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΠΟΙΗΣΗΣ PLUS	3.189,57	3.193,08	-3,51	-0,11%
FTSE/Χ.Α. ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ	648,09	637,59	10,50	1,65%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΕΙΚΤΗ Χ.Α.	1.986,11	1.955,08	31,03	1,59%
FTSE/Χ.Α. ΤΡΑΠΕΖΕΣ	839,62	807,02	32,60	4,04%
FTSE/Χ.Α. ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	3.976,55	3.916,05	60,50	1,54%
FTSE/Χ.Α. ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	1.249,52	1.245,81	3,71	0,30%
FTSE/Χ.Α. ΑΣΦΑΛΕΙΕΣ	2.850,98	2.828,05	22,93	0,81%
FTSE/Χ.Α. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ & ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	6.243,38	6.300,40	-57,02	-0,91%
FTSE/Χ.Α. ΕΜΠΟΡΙΟ	1.114,59	1.125,91	-11,32	-1,01%
FTSE/Χ.Α. ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ & ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	11.946,99	11.947,96	-0,97	-0,01%
FTSE/Χ.Α. ΤΡΟΦΙΜΑ & ΠΟΤΑ	9.947,88	9.748,57	199,31	2,04%
FTSE/Χ.Α. ΠΡΩΤΕΣ ΥΛΕΣ	7.155,98	7.038,81	117,17	1,66%
FTSE/Χ.Α. ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ & ΥΛΙΚΑ	3.804,47	3.761,05	43,42	1,15%
FTSE/Χ.Α. ΕΝΕΡΓΕΙΑ	5.266,44	5.324,18	-57,74	-1,08%
FTSE/Χ.Α. ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	6.925,70	6.821,85	103,85	1,52%
FTSE/Χ.Α. ΤΑΞΙΔΙΑ & ΑΝΑΨΥΧΗ	2.647,99	2.601,51	46,48	1,79%
FTSE/Χ.Α. ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ	2.366,46	2.333,57	32,89	1,41%
FTSE/Χ.Α. ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	3.919,28	3.916,50	2,78	0,07%
FTSE/Χ.Α. ΥΓΕΙΑ	416,63	426,82	-10,19	-2,39%
FTSE/Χ.Α. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ	5.248,46	5.184,45	64,01	1,23%

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΞΙΑΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	
ΤΡΑΠΕΖΕΣ	61.564.545,98
ΣΤΑΘΕΡΗ ΤΗΛΕΦΩΝΙΑ	13.609.695,25
ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΚΗΔΙΑ	11.077.869,93
ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	10.037.788,50
ΠΑΚΗΔΙΑ	8.032.626,78
ΔΥΝΑΜΙΣΤΗΡΙΑ	7.289.005,64
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	4.420.242,68
ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	3.484.922,47
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	3.131.275,72
ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	2.412.982,11
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ	1.211.837,69
ΤΣΙΜΕΝΤΑ	1.104.046,18
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ & ΘΕΜΑΤΟΦΥΛΑΚΕΣ	1.032.604,50
ΑΝΑΨΥΚΤΙΚΑ	896.705,89
ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	769.524,63
ΔΥΝΑΜΙΣΤΗΡΙΑ & ΕΜΠΟΡΙΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΩΝ	754.538,06
ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ	719.593,26
ΤΑΞΙΔΙΑ & ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	342.240,92
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΓΡΑΦΕΙΩΝ	314.276,20
ΕΙΔΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ	309.863,96
ΜΗ ΣΙΔΗΡΟΥΧΑ ΜΕΤΑΛΛΑ	306.666,56
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	262.816,46
ΔΙΑΡΚΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΑΓΑΘΑ	255.380,19
ΥΔΡΕΥΣΗ	193.503,20
ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΟ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ	169.504,30
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	155.652,22
ΤΡΟΦΙΜΑ	88.215,65

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ				
ΑΝΟΔΟΣ	Κλείσιμο	Μετ.	ΠΤΩΣΗ	Κλείσιμο Μετ.
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLDINGS (ΚΟ)	2,366	6,10%	INTERTEK (ΚΟ)	1,035 -4,17%
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	1,338	4,82%	QUALITY & RELIABILITY (ΚΟ)	0,532 -3,97%
CENTRIC ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	0,303	4,12%	ΜΟΤΟΔΥΝΑΜΙΚΗ (ΚΟ)	3,200 -2,74%
ΡΕΒΟΛΙΑ (ΚΟ)	1,390	3,73%	ΕΥΡΟΣΥΜΒΟΥΛΟΙ (ΚΟ)	0,638 -2,45%
CENERGY HOLDINGS (ΚΑ)	4,275	3,64%	MEDICON ΕΛΛΑΣ (ΚΟ)	3,680 -2,39%
VIOHALCO SA/NV (ΚΑ)	4,485	3,58%	ΕΛΑΣΤΡΟΝ (ΚΟ)	2,590 -2,26%
PROFILE (ΚΟ)	3,540	3,51%	ΑΤΤΙΣΤΑ BANK (ΚΟ)	13,480 -2,18%
ALPHA ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜ. (ΚΟ)	1,220	3,39%	ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΚΟ)	23,000 -1,96%
INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	1,852	3,35%	ΤΕΧΝΙΚΗ ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ (ΚΟ)	2,140 -1,83%
ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ (ΚΟ)	7,960	3,24%	ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	2,105 -1,64%

ΟΙ ΜΕΤΟΧΕΣ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ FTSE 25			
	Κλείσιμο	Μετ.%	
ΒΙΟ (ΒΙΟΧΑΛΚΟ)	4,485	3,58	
ΤΙΤΣ (ΤΙΤΑΝ)	15,18	1,2	
ΕΕΕ (Coca Cola HBC)	26,59	2,07	
ΟΤΕ (ΟΤΕ)	14,03	0,07	
ΑΡΑΓΓ (AEGEAN AIRLINES)	7,96	3,24	
ΤΕΝΕΡΓ (ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ)	20,6	1,38	
ΣΑΡ (ΣΑΡΑΝΤΗΣ)	6,9	1,62	
ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΕΛΜΑΚΤΩΡ)	2,105	-1,64	
ΓΕΚΤΕΡΝΑ (ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ)	12,4	2,14	
ΜΥΤΙΛ (ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ)	27,66	-1,21	
ΛΑΜΔΑ (LAMBDA DEVELOPMENT)	5,87	2,09	
ΕΛΧΑ (ΕΛΒΑΛΧΑΛΚΟΡ)	1,698	-0,12	
ΑΛΦΑ (ALPHA BANK)	1,22	3,39	
ΜΠΕΛΑ (JUMBO)	21	0	
ΕΤΕ (ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ)	4,858	2,49	
ΠΕΙΡ (ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ)	2,366	6,1	
ΕΥΡΩΒ (EUROBANK)	1,338	4,82	
ΕΛΠΕ (ΕΛΠΕ)	7,8	1,3	
ΚΟΝΕΣ (QUEST)	5,09	2	
ΟΤΟΕΛ (ΑΥΤΟΗΕΛΛΑΣ)	12,98	0	
ΕΥΔΑΠ (ΕΥΔΑΠ)	6,83	0,44	
ΟΠΑΠ (ΟΠΑΠ)	15,48	1,64	
ΜΟΗ (MOTOR OIL)	23	-1,96	
ΔΕΗ (ΔΕΗ)	8,25	1,23	
ΟΛΠ (ΟΛΠ)	19,54	0	

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ			
ΑΞΙΑ	ΕΜΠΟΡΕΥΣΙΜΟΤΗΤΑ		
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLDINGS (ΚΟ)	18.249.606,81	MIG (ΚΟ)	1,18%
ALPHA ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜ. (ΚΟ)	17.862.304,20	GALAXY COSMOS MEZZ PLC (ΚΟ)	0,77%
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	14.393.645,71	RHOENIX VEGA MEZZ PLC (ΚΟ)	0,67%
ΟΤΕ (ΚΟ)	13.609.695,25	CPI (ΚΟ)	0,65%
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	10.995.892,27	ALPHA ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	0,63%
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	10.963.062,21	ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLDINGS (ΚΟ)	0,63%
JUMBO (ΚΟ)	8.032.626,78	QUALITY & RELIABILITY (ΚΟ)	0,62%
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	7.957.403,62	INTRAKAT (ΚΟ)	0,58%
ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΚΟ)	7.289.005,64	SUNRISEMEZZ PLC (ΚΟ)	0,47%
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	4.420.242,68	PROFILE (ΚΟ)	0,42%

ΠΑΡΑΓΩΓΑ - ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ			
	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ	ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΟΙΚΤΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ
Σ.Μ.Ε. σε Δείκτες	497	3.329	7.014
FTSE/Χ.Α. Τράπεζες	22	130	1.014
FTSE/Χ.Α. Large Cap	475	3.199	6.000
Σ.Μ.Ε. σε Μετοχές	2.087	39.047	383.279
ΑΔΜΗΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. (ΚΟ)	8	45	12.637
ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ (ΚΟ)	18	334	1.396
ALPHA ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΥΜΜ (ΚΟ)	479	17.941	130.472
AUTONELLAS (ΚΟ)	1	1	95
ΑΒΑΞ Α.Ε. (ΚΟ)	2	10	377
COCA-COLA HBC AG (ΚΟ)	9	11	500
CENERGY HOLDINGS (ΚΑ)	36	264	6.112
ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	23	224	826
ΕΛΒΑΛΧΑΛΚΟΡ (ΚΟ)	12	50	1.320
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	170	3.961	32.834
ΕΥΔΑΠ (ΚΟ)	1	3	507
FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	14	33	1.550
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	27	102	8.236
ΕΛΛΗΝ. ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ-Χ.Α. (ΚΟ)	13	43	1.742
HELLENIQ ENERGY (ΚΟ)	13	46	1.547
INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	18	39	4.431
INTRAKAT (ΚΟ)	53	1.150	7.076
JUMBO (ΚΟ)	36	42	468
LAMBDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	33	132	5.716
MIG (ΚΟ)	0	0	1.295
ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΚΟ)	65	282	487
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	36	105	2.138
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	274	2.851	22.473
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	3	5	1.857
ΟΤΕ (ΚΟ)	65	285	10.471
ΟΛΠ (ΚΟ)	0	0	364
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLD (ΚΟ)	475	10.314	87.138
ΔΕΗ (ΚΟ)	112	484	22.876
QUEST ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	4	13	104
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	18	51	9.623
TITAN CEMENT (ΚΑ)	1	4	929
VIOHALCO SA/NV (ΚΑ)	68	222	5.682
Δικαιώματα σε Δείκτες	18	105	1.745
FTSE/Χ.Α. Large Cap	18	105	1.745
Δικαιώματα σε Μετοχές	2	3	1.206
ALPHA ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΥΜΜ (ΚΟ)	0	0	32
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0	0	276
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	0	0	37
ΟΤΕ (ΚΟ)	0	0	78
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLD (ΚΟ)	1	2	325
ΔΕΗ (ΚΟ)	1	1	458
Συνολική Δραστηριότητα	2.604	42.484	393.244

Τα ομολογιακά αμοιβαία κεφάλαια μπορούν να λειτουργήσουν ως συστατικό χαρτοφυλακίου ενός συντηρητικού πελάτη ή να πλαισιώσουν το χαρτοφυλάκιο ενός πιο «επιθετικού» επενδυτή, ως αντίβαρο στις έντονες διακυμάνσεις των μετοχικών τοποθετήσεων.

Τα πλεονεκτήματα των επενδύσεων στα ομολογιακά αμοιβαία κεφάλαια

Παράλληλα με τα απλά καταθετικά

προϊόντα και τους προθεσμιακούς λογαριασμούς, τράπεζες και εταιρείες asset management επιστρατεύουν επενδυτικά προϊόντα με χαρακτηριστικά σταθερού εισοδήματος, όπως τα ομολογιακά αμοιβαία κεφάλαια που απευθύνονται σε όσους είναι διατεθειμένοι να επενδύσουν τα χρήματά τους για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα, π.χ. 5ετία, επιτυγχάνοντας καλύτερη απόδοση με τη μορφή μερισμάτων ή επιπλέον απόδοση στη λήξη, ανάλογα με τη διαχείριση του αμοιβαίου που θα πετύχει ο διαχειριστής.

Τα ομολογιακά αμοιβαία κεφάλαια συνδυάζουν όλα τα πλεονεκτήματα ενός ομολόγου, προσφέροντας ταυτόχρονα διασπορά, άμεση ρευστότητα και μηδενική φορολόγηση τόσο στην υπεραξία όσο και στη διανομή μερισμάτων. Σύμφωνα με τους επαγγελματίες του κλάδου, μπορούν να λειτουργήσουν ως συστατικό χαρτοφυλακίου οποιουδήποτε επενδυτή, ανεξαρτήτως από το προφίλ ρίσκου του, και να χρησιμοποιηθούν ως βασική θέση χαρτοφυλακίου ενός συντηρητικού πελάτη ή να πλαισιώσουν το χαρτοφυλάκιο ενός πιο «επιθετικού» επενδυτή, ως αντίβαρο στις έντονες διακυμάνσεις των μετοχικών τοποθετήσεων.

«Η ελληνική αγορά έχει δείξει ότι μπορεί να αντεπεξέλθει στις ιδιαιτερότητες των καιρών μέσω των αμοιβαίων κεφαλαίων», επισημαίνει ο διευθύνων σύμβουλος της Eurobank Asset Management Θεοφάνης Μυλωνάς, καθώς «από τον Σεπτέμβριο

απευθύνονται σε όσους είναι διατεθειμένοι να επενδύσουν τα χρήματά τους για μεγαλύτερο διάστημα, π.χ. 5ετία, επιτυγχάνοντας καλύτερη απόδοση».

του 2022, οπότε η Eurobank Asset Management ΑΕΔΑΚ ξεκίνησε πρώτη τις πωλήσεις Target Maturity Funds, έχουν γίνει επενδύσεις πάνω από 1,5 δισ. ευρώ».

Οι ειδικοί του κλάδου υποστηρίζουν ότι έχοντας βγει από μια ασυνήθιστα δύσκολη χρονιά, όπως ήταν το 2022, για όλες τις κατηγορίες επενδύσεων, έχουν δημιουργηθεί πολύ ελκυστικά επίπεδα, ιδίως στα ομόλογα. Τα κρατικά ομόλογα, σε αντίθεση με την περυσινή χρονιά, αναμένεται να λειτουργήσουν ως αντιστάθμισμα καθώς η άνοδος των τιμών τους εκτιμάται ότι θα τροφοδοτείται από τη σταδιακή υποχώρηση του πληθωρισμού και την κορύφωση του ανοδικού κύκλου των επιτοκίων. Από την άλλη, τα εταιρικά ομόλογα διατηρούν τις θετικές προοπτικές, καθώς τα στοιχεία για την εταιρική κερδοφορία δεν έχουν παρουσιάσει σοβαρή επιδείνωση και οι ισολογισμοί των εταιρειών παραμένουν ισχυροί.

Οι στρατηγικές αγοράς και διακράτησης (buy & hold) ομολόγων έως τη λήξη τους –TargetMaturity– απο-
τελούν ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα επιλογή για συμπληρωματική έκθεση σε ένα χαρτοφυλάκιο ευρείας διασποράς, μιας και προσφέρουν τη διασπορά και ανθεκτικότητα με τη δυνατότητα να «κλειδωθούν» ελκυστικές μεσοπρόθεσμες αποδόσεις σε σχέση με άλλες μορφές επένδυσης σταθερού εισοδήματος.
Στις κινήσεις που αναμένονται άμεσα, όπως σημειώνει ο διευθύνων σύμβουλος της Πειραιώς ΑΕΔΑΚ Ηρακλής Μπαμπιλέκος, είναι «η διάθεση σε συνεργασία με την Τράπεζας Πειραιώς από την επόμενη εβδομάδα ενός νέου ομολογιακού Α/Κ, το Πειραιώς Στρατηγικής Τακτικού Εισοδήματος 2028 (ΙΙ), το οποίο έρχεται σε συνέχεια της σημαντικής ανταπόκρισης του επενδυτικού κοινού στα δύο προηγούμενα Α/Κ που διετέθησαν μέσω του δικτύου της Τράπεζας Πειραιώς και προσείλκυαν κεφάλαια ύψους 580 εκατ. ευρώ».

Εντοκα γραμμάτια

Εναλλακτικά υψηλές είναι και οι αποδόσεις των εντόκων γραμματίων, που με βάση τη θεσπιστή έκδοση των 26 εβδομαδιαίων τιμολογήθηκε στο 3,15%, ενώ η προηγούμενη έκδοση των 52 εβδομαδιαίων στα αρχές Μαρτίου είχε επιτόκιο 3,75%.

Οι τοποθετήσεις σε έντοκα ή ομόλογα του ελληνικού Δημοσίου είναι χωρίς περιορισμό στο ποσό εισόδου και είναι αφορολόγητη η απόδοση για τις πρώτες 15.000 ευρώ, ενώ για ποσά άνω των 15.000 φορολογούνται με 15%, όσο δηλαδή και η απόδοση των καταθέσεων.

Εξοικονόμηση κόστους έως 40% στις τράπεζες φέρνει η ψηφιοποίηση

Σημαντικά οφέλη από την επιταχυνόμενη ψηφιοποίηση υπηρεσιών και λειτουργιών μπορούν να αποκομίσουν σήμερα οι τράπεζες. Ο εις βάθος ψηφιακός μετασχηματισμός μπορεί να οδηγήσει τον χρηματοπιστωτικό τομέα σε εξοικονόμηση λειτουργικού κόστους, που κυμαίνεται από 20% έως 40% σε επιλεγμένες διαδικασίες (συμπεριλαμβανομένου και του κόστους του προσωπικού). Τα σχετικά καταγράφονται σε τελευταία μελέτη της Boston Consulting Group (BCG). Τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα μπορούν να επιστρατεύσουν σήμερα τέσσερα

Τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα αντιμετωπίζουν και πάλι μια περίοδο μεταβλητότητας και σημαντικών προκλήσεων, εκτιμά έκθεση της Boston Consulting Group.

Βασικά μέσα θωράκισης, προκειμένου όχι μόνο να επιβιώσουν σε ένα περιβάλλον υψηλής πίεσης λόγω ανοδικού πληθωρισμού, αλλά και να διασφαλίσουν την επιχειρησιακή τους αριστεία, όσο και την οργανική δημιουργία νέων κεφαλαίων στην καινούργια αυτή πραγματικότητα. Οι πυλώνες αυτοί είναι η απλοποίηση των διαδικασιών και της οργάνωσης με χρήση μεθόδων όπως η μηδενική προϋπολογισμού, η επιταχυνόμενη ψηφιοποίηση τόσο των διεπαφών με τους πελάτες και τους υπαλλήλους, όσο και των υποδομών

Η επιταχυνόμενη ψηφιοποίηση τόσο των επαφών με τους πελάτες και τους υπαλλήλους όσο και των υποδομών πληροφορικής μπορεί να οδηγήσει τον χρηματοπιστωτικό τομέα σε εξοικονόμηση λειτουργικού κόστους.

πληροφορικής, τα ευέλικτα μοντέλα παροχής υπηρεσιών και η αποτελεσματική διαχείριση των προμηθευτών.

Αναφέρεται ακόμα στο κείμενο πως, παρά το γεγονός ότι οι τράπεζες πέρασαν μία περίοδο με ενισχυμένη την κερδοφορία τους λόγω υψηλών επιτοκίων, οι επόμενοι μήνες προβλέπεται να φέρουν νέες προκλήσεις, διότι οι πρόσφατες τάσεις αναμένεται να αναστραφούν.

«Τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα αντιμετωπίζουν και πάλι μια περίοδο μεταβλητότητας και σημαντικών προκλήσεων, όπως απέδειξε η χρεοκοπία της Silicon Valley Bank και η διάδοση των προβλημάτων στην ευρωπαϊκή αγορά με την κρίση ρευστότητας στην Credit Suisse», σχολιάζουν οι συντάκτες της σχετικής έκθεσης. Ακόμα αποφαίνονται ότι η νέα πραγματικότητα δημιουργεί ευκαιρίες για τις τράπεζες να χρη-

σιμοποιήσουν ένα νέο οπλοστάσιο, αξιοποιώντας τις σύγχρονες ψηφιακές τάσεις. Τάσεις, που σχετίζονται με την αλλαγή του χαρακτήρα της παγκοσμιοποίησης, τη βελτίωση της ποιότητας της τεχνητής νοημοσύνης (AI), τη μεταβολή των προσδοκιών των εργαζομένων ως προς τα υβριδικά μοντέλα εργασίας και τις ευκαιρίες για να υπάρξει αντικτύπος στην εφοδιαστική αλυσίδα, που μπορούν να μειώσουν το κόστος, με την εισαγωγή μοντέλων υπεργολαβίας ή υπεργολαβίας σε κοντινή απόσταση. Τέλος, οι συντάκτες της έκθεσης διαπιστώνουν πως τα τελευταία δέκα χρόνια το καθεστώς χαμηλών επιτοκίων ασκούσε συνεχή πίεση στα περιθώρια κέρδους, με αποτέλεσμα πολλές τράπεζες να επιβαρύνουν σταδιακά την προσπάθεια ψηφιακού μετασχηματισμού τους, έχοντας προηγηθεί ένας συνεχής αγώνας για μείωση εξόδων.

Η οριακή ποδοσφαιρική μάχη των 21 ημερών

Με έξι αγωνιστικές να απομένουν, Παναθηναϊκός και ΑΕΚ μπαίνουν ισόβαθμοι στην τελική ευθεία για το πρωτάθλημα στη Σούπερ Λιγκ 1

Του ΑΚΗ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ

Εξι αγωνιστικές με 18 παιχνίδια μέσα σε ένα διάστημα τριών εβδομάδων θα αποτελέσουν, μετά τη διακοπή του Πάσχα, την κορύφωση των πιο συναρπαστικών πλέι οφ στη Σούπερ Λιγκ 1. Τα πάντα σε ό,τι αφορά τον πρωταθλητή αλλά και τις υπόλοιπες θέσεις θα κριθούν σε 21 ημέρες, με τις τέσσερις πρώτες στροφές να έχουν καταδείξει πράγματα που δεν μπορούν να περάσουν απαρατήρητα και από τα οποία προκύπτουν χρήσιμα συμπεράσματα και διαπιστώσεις. Το πιο σημαντικό αναμφίβολα είναι πως από τους τέσσερις διεκδικητές του τίτλου, οι δύο έχουν χάσει αρκετό έδαφος σε αυτή την κούρσα. Την 3η αγωνιστική του μίνι πρωταθλήματος ήταν ο ΠΑΟΚ μετά την ήττα του στο «Γ. Καραϊσκάκης» από τον Ολυμπιακό, την 4η ο Ολυμπιακός ύστερα από την ήττα του από τον Παναθηναϊκό στο γνέρι της Λεωφόρου. Παναθηναϊκός και ΑΕΚ, ισοβαθμώντας στους 69 βαθμούς, βρίσκονται στο +6 από τους «ερυθρόλευκους» και στο +9 από τον «Δικέφαλο του Βορρά» αντιστοίχως, έχουν πάρει σαφές προβάδισμα και αυτό που μένει να φανεί είναι αν θα συνεχίσουν στο ίδιο τέμπο μετά τη δεκαπενθήμερη διακοπή. Αυτή η διακοπή σε συνδυασμό με την κρίσιμη 5η αγωνιστική που ακολουθεί ενδεχομένως να είναι και τα πιο καθοριστικά σημεία για τη συνέχεια. Ο λόγος ξεκάθαρος, καθώς στις αναμετρήσεις σε Τούμπα και Φάληρο ΠΑΟΚ (κόντρα σε ΠΑΟ) και Ολυμπιακός (κόντρα σε ΑΕΚ) θα έχουν την τελευταία ευκαιρία τους για να ξαναμπουν στο «παιχνίδι». Σε κάθε άλλη περίπτωση, οι πέντε τελευταίες αγωνιστικές αποκτούν ρυθμιστικό ρόλο γι' αυτούς, έχοντας πλέον ως μεγάλο στόχο την 3η θέση. Ο τίτλος θα είναι και με τη... βούλα «κούρσα» για δύο, που θα ψάχνουν για τις επόμενες μεγάλες νίκες, έχοντας παράλληλα «κλειδώσει» τις θέσεις 1-2 που οδηγούν στο Τσάμπιονς Λιγκ. Εννοείται πως στην περίπτωση που μόνο ο ένας από τους δύο φύγει με το εκτός έδρας τρίποντο αποκτά πλεονέκτημα σε ένα κομβικό σημείο, στο οποίο ξεκινούν και οι συνεχείς αγώνες με παιχνίδια Τετάρτη - Κυριακή.

Τα φαβορί
Σημαντικό κρίνεται επίσης το πώς θα επανεμφανιστούν οι ομάδες μετά τη διακοπή, αφού τη δεδομένη χρονική στιγμή

τόσο ο Παναθηναϊκός όσο και η ΑΕΚ βρίσκονται σε καλή αγωνιστική κατάσταση και ενδεχομένως ο ρυθμός τους να επηρεαστεί. «Το πρωτάθλημα θα κριθεί στο τελευταίο δευτερόλεπτο του τελευταίου ματς», λέει εδώ και καιρό ο προπονητής της ΑΕΚ Μάτιας Αλμέιδα και όσο αυτό φαντάζει υπερβολικό, δεν είναι απίθανο να συμβεί. Ακόμη και το ενδεχόμενο της ισοβαθμίας δεν θα πρέπει να αποκλείσκει, με το τρίτο και τελευταίο κριτήριο που είναι η θέση την οποία κατέλαβαν οι ομάδες στην κανονική διάρκεια του πρωταθλήματος να ανακρούσει τον πρωταθλητή. Σε αυτή την περίπτωση ο Παναθηναϊκός θα έχει το πάνω χέρι. Αν δει κάποιος το πρόγραμμα, πέρα από το παιχνίδι Παναθηναϊκού - ΑΕΚ στη Λεωφόρο, στο οποίο ενδεχομένως να κριθεί και ο τίτλος, αφού ο νικητής θα αποκτήσει σίγουρα αβαντάζ έναντι του αντιπάλου του, υπάρχουν αγώνες στους

Ολυμπιακός και ΠΑΟΚ παίζουν τα ρέστα τους την ερχόμενη αγωνιστική.

οποίους η απώλεια βαθμών παραμονεύει. Αλλάστε, το πλεονέκτημα των +2 βαθμών με το οποίο μπήκαν στους αγώνες οι «πράσινοι» από την κανονική περίοδο χάθηκε στο θεωρητικά πιο εύκολο παιχνίδι τους με τον Βόλο στη Λεωφόρο. Αμφότεροι θα παίζουν με τον ΠΑΟΚ στην έδρα τους και με τον Ολυμπιακό στο Φάληρο, 90λεπτα απαιτητικά στα οποία όλα τα αποτελέσματα είναι ανοικτά. Το βάθος του ποιοτικού ρόστερ της και η διαχείρισή του από τον Αλμέιδα φαντάζει το μεγάλο όπλο της Ενωσης σε αυτά τα απανωτά ματς, αν και οι συνεχείς τραυματισμοί που βγάζει λόγω της έντασης και του πεστικού παιχνιδιού της μπορεί να αποβούν καθοριστικοί. Το σύνολο του Ιβάν Γιοβάνοβιτς με τα πιο ομαδικά χαρακτηριστικά, την καλύτερη ανασταλτική λειτουργία, την αποτελεσματικότητα και τον κορμό των παικτών που αγωνίζονται από πέρυσι μαζί, «τρέχει» ένα σερί οκτώ αγώνων χωρίς να παραβιαστεί η εστία του. Συνολικά στους 30 αγώνες πρωταθλήματος ο ΠΑΟ έχει τη δεύτερη καλύτερη άμυνα στην Ευρώπη με παθητικό 12 γκολ (41 υπέρ) και απολογισμό 21 νίκες, 6 ισοπαλίες

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

BLACKEND GOGGLE CHALLENGE

ΜΕ ΤΗ ΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ ΚΥΡΙΑΣ ΑΝΝΙΤΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

ΚΟΛΥΜΠΑΜΕ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΡΟΛΙΝΑ ΠΕΛΕΝΔΡΙΤΟΥ ΦΟΡΩΝΤΑΣ ΜΑΥΡΑ ΓΥΑΛΑΚΙΑ ΣΑΝ ΠΑΡΑ-ΚΟΛΥΜΒΗΤΕΣ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 21 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2023

Ώρα Έναρξης: **10:00**

ΟΛΥΜΠΙΑΚΟ ΚΟΛΥΜΒΗΤΗΡΙΟ ΛΕΜΕΣΟΥ

Συμμετοχή: €10

Τα έσοδα από τις συμμετοχές θα δοθούν για την ενίσχυση παρα-ολυμπιτών

διασπορά ειδήσεων

ΝΕΑ ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΗ ΕΚΠΟΜΠΗ ΜΕ ΤΗΝ ΟΡΙΑΝΑ ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ

ΔΕΥΤΕΡΑ-ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 12:00 - 13:00

ΑΥΤΟ ΑΚΟΥΣ!

Αρκετοί πολίτες διαμαρτύρονται εδώ και χρόνια για τα εκατομμύρια τουρίστες που κατεβάζουν τα κρουαζιερόπλοια. Η αντιδήμαρχος Βαρκελώνης στηρίζει το αίτημα περιορισμού αφίξεων επισκεπτών στο προηγούμενο της Πάμα ντε Μαγιόρκα, όπου επιτρέπονται τρεις ελλιμενισμοί επιβατικών πλοίων την ημέρα.

Η κρουαζιέρα έφερε τσουνάμι

Κόντρα του δήμου Βαρκελώνης με το λιμενικό ταμείο, αρμόδιο για το λιμάνι

ΒΑΡΚΕΛΩΝΗ. Τα γιγάντια κρουαζιερόπλοια, σε μέγεθος πολυκατοικιών, αρχίζουν να καταπλέουν κάθε ξημέρωμα στο λιμάνι της Βαρκελώνης, ενώ η πόλη ακόμη κοιμάται, για να αποβιβάσουν χιλιάδες επιβάτες, οι οποίοι κατακλύζουν τους δρόμους της καταλανικής πρωτεύουσας αναζητώντας τα νεωτεριστικές αρχιτεκτονικές μνημεία και τα σοκάκια της γοτθικής συνοικίας. Η σκληρή αυτή επαυλαμβάνεται καθημερινά στην πόλη, προκαλώντας την οργή των τοπικών αρχών, σύμφωνα με άρθρο της εφημερίδας The Guardian. Την περασμένη Δευτέρα, πέντε κρουαζιερόπλοια έδесαν στο λιμάνι, ενώ την ερχόμενη Παρασκευή, οκτώ τέτοιοι κολοσσοί αναμένονται στα νερά της καταλανικής πρωτεύουσας.

Δεν καταναλώνουν

Ο δήμος αποφάσισε, πάντως, να αναλάβει δράση. «Εκεί που περπατάτε αμέριμνοι, βρίσκεστε μπροστά σε πλήθος ανθρώπων, οι οποίοι εμφανίζονται ξαφνικά από το πουθενά. Δεν καταναλώνουν τίποτα και δεν ωφελούν οικονομικά την πόλη. Τριγυρίζουν για τέσσερις ή πέντε ώρες και φεύγουν», λέει η Ζανέτ Σανς, αντιδήμαρχος της Βαρκελώνης και υπεύθυνη για θέματα περιβάλλοντος, πολεοδομίας και κινητικότητας. Η πόλη εκφράζει εδώ και χρόνια παράπονα για τα κρουαζιερόπλοια και τα 3,1 εκατομμύρια τουρίστες που αδειάζουν καθημερινά στους δρόμους της. Οι προσπάθειες αυτές αποδείχθηκαν, ωστόσο, φρούδες, καθώς το λιμάνι της Βαρκε-

Η πόλη εκφράζει παράπονα για τα 3,1 εκατ. τουριστών ημερησίως που την επιβαρύνουν, ενώ η αντίπαλη πλευρά μιλάει για οικονομικά οφέλη.

λώνης εμπίπτει στην αρμοδιότητα του λιμενικού ταμείου και όχι του δήμου. Αυτή τη φορά, όμως, όπως επισημαίνει η Σανς σε πρόσφατη επιστολή της προς την τοπική κυβέρνηση της Καταλονίας, η ώρα είναι ιδανική προκειμένου ο δήμος να επιβάλει την εξουσία του πάνω στις λιμενικές αρχές. Στόχος της δημαρχίας είναι ο δραστηστικός περιορισμός αφίξεων επισκεπτών από κρουαζιερόπλοια, στηρίζοντας το αίτημα στο προηγούμενο της Πάμα ντε Μαγιόρκα. Στα τέλη του 2021, οι τοπικές αρχές της νήσου των Βαλεαρίδων περιορίσαν τον ελλιμενισμό επιβατικών πλοίων στα τρία την ημέρα, μειώνοντας τη ροή τουριστών κατά 13%.

Πρόβλημα Ξηρασίας

Η Καταλονία αντιμετωπίζει επίσης τη χειρότερη Ξηρασία των τελευταίων δεκαετιών, επιβάλλοντας περιορισμούς στην κατανάλωση ύδατος. «Είναι εντελώς ανεξήγητο πώς την ώρα που υποφέρουμε από τέτοια λειψυδρία, το λιμάνι που γεμίζει να φιλοξενήσει αριθμό ρεκόρ επιβατών», λέει η Σανς. Ο δήμος

επιδιώκει να περιορίσει τον αριθμό επισκεπτών από κρουαζιερόπλοια στους 200.000 τον μήνα ή πέντε πλοία την ημέρα. Έως ότου γίνει αυτό, οι μόνιμοι κάτοικοι και οι τουρίστες που διαμένουν στην πόλη θα πρέπει να διαγωνίζονται με 25.000 επιβάτες επιβατικών πλοίων για να επισκεφθούν τα εμβληματικά μνημεία της Βαρκελώνης.

Το θέμα έχει προκαλέσει σοβαρές τριβές στο παρελθόν. Το 2019, η τότε δημοτική σύμβουλος Γκάλα Πιν δήλωνε ότι στηρίζει την πλήρη απαγόρευση ελλιμενισμού κρουαζιερόπλοίων στο λιμάνι της καταλανικής πρωτεύουσας. «Πρόκειται για επιδημία ακρίδων, καταστρέφουν τους δημόσιους χώρους και φεύγουν», τόνιζε η Πιν. Η διοίκηση του λιμένα είχε αντιτείνει τότε πως 80% των πλοίων αυτών δεν απαιτούν αναπλήρωση των δεξαμενών νερού τους, καθώς παράγουν μεγάλο όγκο νερού εν πλω χάρη σε συστήματα αφαλάτωσης.

Το λιμενικό ταμείο είχε παρουσιάσει στοιχεία, σύμφωνα με τα οποία 58% των επιβατών διέμεναν τουλάχιστον μία νύχτα στην πόλη, δαπανώντας κατά μέσον όρο 230 ευρώ, έναντι των 57 ευρώ που ξοδεύουν κατά μέσον όρο οι ημερήσιοι εκδρομείς από κρουαζιερόπλοια. Απαντώντας στις επικρίσεις της αντιδημάρχου Σανς, ο λιμένας της Βαρκελώνης υπογραμμίζει ότι 20% των πλοίων που θα ελλιμενισθούν φέτος κινούνται με φυσικό αέριο, ενώ 62% των αφίξεων πραγματοποιούνται από πλοία ηλικίας μικρότερης των δέκα ετών.

Τις τελευταίες εβδομάδες, το θέμα έχει αποκτήσει ξεχωριστή σημασία, με τη Βαρκελώνη να εισέρχεται σε προεκλογική περίοδο ενόψει των δημοτικών εκλογών στα τέλη Μαΐου. Κάτοικοι της πόλης πραγματοποιήσαν διαδήλωση στα μέσα Μαρτίου, με κεντρικό σύνθημα «Σταματήστε την εισβολή τουριστών». «Η βία που υφίστασθε από τους τουρίστες είναι αφόρητη, με τόνους σκουπιδιών, ούρα και περιττώματα στους δρόμους», ανέφερε το μανιφέστο των διαδηλωτών.

Διαδηλώσεις

Η Σανς χαρακτηρίζει τις διαδηλώσεις σημάδι της επιτακτικής ανάγκης για εξεύρεση συμβιβαστικής λύσης με στόχο την ομαλή συμβίωση μονίμων κατοίκων, που αναγκάζονται να ξυπνούν νωρίς για να εργασθούν, και των τουριστών. «Πρέπει να είμαστε μια πόλη φιλική προς τον τουρίστα, αλλά όχι μια πόλη αποκλειστικά τουριστική», εξήγησε η Σανς.

«Αν μάθαμε κάτι από την πανδημία, είναι ότι ο μαζικός οικονομικός τουρισμός –ο τουρισμός δίχως όρια δηλαδή– αποδεικνύεται πολύ δαπανηρός για τις πόλεις. Αυτό διαπιστώσαμε στην πανδημία, όταν ολόκληρες συνοικίες ερήμωσαν χωρίς τουρίστες. Είναι ευθύνη όλων και ιδιαίτερα όσων δραστηριοποιούνται στον τουρισμό, προκειμένου η Βαρκελώνη να μη γίνει θεματικό πάρκο. Την στιγμή που θα γίνει πάρκο, οι τουρίστες θα χαθούν για πάντα», επισημαίνει η Σανς.

REUTERS

Παρίσι: μποναμάς σε ιδιοκτήτες Airbnb οι Ολυμπιακοί 2024

ΠΑΡΙΣΙ. Τριπλάσια από την κανονική τιμή ενοικίασης των παριζιάνικων διαμερισμάτων τους στην πλατφόρμα Airbnb ζητούν πολλοί ιδιοκτήτες ενόψει των Ολυμπιακών Αγώνων του 2024 στην πόλη. Σε άρθρο της η εφημερίδα Le Monde αναφέρει το παράδειγμα ιδιοκτήτριας μικρής κατοικίας στο 17ο δημοτικό διαμέρισμα, η οποία συνειδητοποιώντας τη ζήτηση για τις ημέρες των Αγώνων αποφάσισε να αυξήσει την τιμή από 239 ευρώ την ημέρα στα 599 ευρώ για 80 τετραγωνικά και δύο υπνοδωμάτια.

Στη σελίδα της πλατφόρμας, περισσότεροι από 1.000 ιδιοκτήτες λαμβάνουν ήδη κρατήσεις για τις ημέρες των Ολυμπιακών. Η απότομη άνοδος των τιμών δεν μοιάζει να αποθαρρύνει τους επιδοξους επισκέπτες, καθώς οι τιμές των ξενοδοχείων στην ιστορικά πανάκριβη γαλλική πρωτεύουσα συνεχίζουν να είναι κατά πολύ υψηλότερες από εκείνες των ενοικιασίων βραχυχρόνιας μίσθωσης. Η ζήτηση για τέτοια διαμερίσματα αναμένεται να συνεχίσει την άνοδό της. Αυτό είχε καταγραφεί και στο Ρίο ντε Τζανέιρο το 2016. Εκείνη την περίοδο ο αριθμός κρατήσεων είχε εκτοξευθεί κατά 1.200% σε σχέση με το 2015, ενώ οι τιμές είχαν σημειώσει επταπλάσια άνοδο. Παρότι πολλοί Παριζιάνοι θα ωφεληθούν οικονομικά από αυτές τις ενοικιάσεις, μεγάλος κερδισμένος αναμένεται να είναι η Airbnb χάρη στο ποσοστό που εξασφαλίζει από κάθε ενοικίαση.

Λείπουν για διακοπές

«Οι Αγώνες διεξάγονται σε περίοδο κατά την οποία οι Παριζιάνοι φεύγουν διακοπές. Τα έσοδα της πρωτεύουσας εμφανίζουν ιστορικά υποχώρηση αυτές τις μέρες, ενώ οι Ολυμπιακοί θα το-

νώσουν την αγορά. Τα συμφέροντα συγκλίνουν. Ελπίζω πολλοί ιδιοκτήτες, που διστάζουν για την ώρα, να αλλάξουν γνώμη, κυρίως σε περιοχές γύρω από το "Σταντ ντε Φρανς" και τις Βερσαλλίες», λέει ο επικεφαλής της Airbnb Γαλλίας, Εμανουέλ Μαρίλ. Την ίδια ώρα, η σύμμαχία μεταξύ Airbnb και Διεθνούς Ολυμπιακής Επιτροπής έχει προκαλέσει την οργή του δήμου του Παρισιού. Σε επιστολή της το 2019 προς τον πρόεδρο της ΔΟΕ, Τόμας Μπαχ, η δήμαρχος Αν Ι-

Πολλοί Γάλλοι θα ωφεληθούν οικονομικά από τις ενοικιάσεις, καθώς στη συγκεκριμένη πλατφόρμα οι τιμές έχουν ήδη τριπλασιαστεί.

νταλγκό ανέφερε: «Αφαιρώντας σημαντικό αριθμό κατοικιών, η Airbnb γίνεται παράγοντας αύξησης των ενοικίων και του κόστους στέγης». Οι θέσεις της δημαρχίας δεν έχουν αλλάξει έκτοτε. «Δεν πρόκειται να χαλαρώσουμε τους κανόνες για τους Αγώνες. Δεν μπορούμε να επιτρέψουμε σε πολίτες που διαμένουν σε κρατικά επιδοτούμενα κατοικίες να υπενοικιάσουν τα διαμερίσματά τους για τους Ολυμπιακούς. Αυτό θα άνοιγε τον ασκό του Αϊόλου», είπε ο αντιδήμαρχος στέγης Λισ Μπροσά. Η πόλη επιτρέπει αυτή τη στιγμή σε ιδιοκτήτες ακινήτων να ενοικιάζουν τις κατοικίες τους 120 ημέρες τον χρόνο. Περισσότεροι από 15,1 εκατομμύρια επισκέπτες αναμένεται να παρακολουθήσουν τους Αγώνες του 2024 στην Πόλη του Φωτός.

REUTERS

Το Παρίσι ετοιμάζεται πυρετωδώς για τους Ολυμπιακούς Αγώνες και οι κρατήσεις καταλυμάτων εκτοξεύονται. Σήμερα επιτρέπεται σε ιδιοκτήτες ακινήτων να ενοικιάζουν τις κατοικίες τους 120 ημέρες τον χρόνο.

Δωρεάν συσκευές ατμού για να κόψουν το τσιγάρο

ΛΟΝΔΙΝΟ. Δωρεάν συσκευές ατμίματος (vaping) θα προσφέρει η βρετανική κυβέρνηση σε ένα εκατομμύριο καπνιστές στη χώρα, στο πλαίσιο προγράμματος απεξάρτησης από το τσιγάρο. Οι έγκυοι καπνιστριες θα λάβουν επίσης 400 στερλίνες (430 ευρώ) προκειμένου να σταματήσουν το κάπνισμα, ενώ η αναγραφη συμβουλών για τη διακοπή του καπνίσματος θα τοποθετηθούν πάνω στα πακέτα τσιγάρων. Ενστάσεις εγείρουν, ωστόσο, αντικαπνιστικές οργανώσεις, οι οποίες επισημαίνουν ότι η αντικατάσταση του τσιγάρου με συσκευές ατμού δεν αποτελεί λύση στο πρόβλημα της εξάρτησης από τη νικотίνη. Το κυβερνητικό σχέδιο προβλέπει επίσης αυστηρότερες ποινές για την πώληση καπνικών προϊόντων σε ανηλίκους. Σχεδόν ένας στους πέντε καπνιστές θα λάβει το δωρεάν «σετ» ατμίματος, καθώς και συμβουλές αναζήτησης ψυχολογικής στήριξης. Σε ομίλια του ο υπ. Υγείας Νιλ Ο' Μπράιεν τόνισε ότι το πρόγραμμα «Ανταλλάξτε το τσιγάρο για να το κόψετε» είναι το πρώτο του είδους του στον κόσμο. «Σχεδόν δύο στους τρεις χρόνιους καπνιστές θα πεθάνουν από το τσιγάρο», είπε ο Βρετανός υπουργός.

Ποσοστό 9% των εγκύων στη Βρετανία καπνίζουν, ενώ οι κρατικές υπηρεσίες εκτιμούν ότι τα οικονομικά κίνητρα και η ψυχολογική στήριξη έχουν αποδειχθεί αποτελεσματικά στην αντιμετώπιση του εθισμού. Οι τοπικές αρχές της νότιας Αγγλίας καλούνται να προωθήσουν το πρώτο «κύμα»

εθελοντών του προγράμματος δωρεάν ατμίματος, προτού αυτό επεκταθεί σε όλη τη βρετανική επικράτεια μέσα στα επόμενα δύο χρόνια.

Κυβερνητικοί αξιωματούχοι εκτιμούν το κόστος του προγράμματος στα 45 εκατ. στερλίνες, το οποίο θα εξασφαλισθεί από τον προϋπολογισμό του υπουργείου Υγείας, αλλά θα καταβληθεί στους

Προσφορά σε ένα εκατομμύριο καπνιστές από τη βρετανική κυβέρνηση, εν μέσω ενστάσεων από αντικαπνιστικές οργανώσεις.

δικαιούχους από τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης. Αντικαπνιστικές οργανώσεις υποστηρίζουν, όμως, ότι παρότι τα κίνητρα του υπουργείου είναι αγαθά, το πρόγραμμα δεν επαρκεί για την πραγματοποίηση του στόχου. «Σχεδόν δύο στους τρεις χρόνιους καπνιστές από τη χώρα μέχρι το 2030. Το ποσοστό καπνιστών στην Αγγλία είναι 13%, το χαμηλότερο στην Ιστορία της. Η έκθεση του υπουργείου προειδοποιεί, όμως, ότι το άθλημα ενέχει και αυτό κινδύνους για το αναπνευστικό, ιδίως για τα παιδιά. Ποσοστό 9% των μαθητών γυμνασίου κάνει συστηματική χρήση συσκευών ατμού.

A.P.

Ελλειψη προσωπικού ξενοδοχείων

ΠΑΡΙΣΙ. Εκατοντάδες νέοι συγκεντρώθηκαν την περασμένη εβδομάδα σε συνάντηση της κρατικής υπηρεσίας απασχόλησης με στόχο την πλήρωση θέσεων εργασίας ενόψει της θερινής τουριστικής περιόδου. Μεταξύ τους βρισκόταν και η 17χρονη μαθήτρια λυκείου Ουμέιμα, που αναζητεί εργασία στον ξενοδοχειακό τομέα για το καλοκαίρι. «Έβαλα στο βιογραφικό μου τις επαγγελματικές μου δεξιότητες, τη σχολική μου διαδρομή, τα προσόντά μου, τα κύρια ενδιαφέροντά μου και τις γλώσσες που μιλάω», εξηγεί. Από την πλευρά των γραφείων εργασίας,

Πολλοί νέοι στη Γαλλία αποθαρρύνονται από το σπαστό ωράριο, ενώ σύμφωνα με έρευνα η αυτοαπασχόληση είναι ιδιαίτερα δημοφιλής σε άτομα κάτω των 30 ετών.

όμως, τα βιογραφικά υποψηφίων δεν θεωρούνται πια απαραίτητα.

Όπως είχε συμβεί και το 2022, τα γραφεία αυτά πασχίζουν να βρουν πρόθυμους εργαζομένους, με 200.000 θέσεις εργασίας να παραμένουν κενές, σύμφωνα με το ξενοδοχειακό επιμελητήριο της Γαλλίας. Σε μια προσπάθεια να καλυφθούν τα κενά, οι μέθοδοι επιλογής υποψηφίων έχουν χαλαρώσει σημαντικά. «Ακολουθούμε αγγλοσαξονικές μεθόδους. Δεν βασίζομαστε απαραίτητα στις δεξιότητες του υποψηφίου, στις σπουδές του και την επαγγελματική του διαδρομή,

Περίπου 200.000 θέσεις εργασίας παραμένουν φέτος κενές, σύμφωνα με το ξενοδοχειακό επιμελητήριο της Γαλλίας, παρότι μεγάλοι όμιλοι δεν ζητούν απαραίτητα εξειδικευμένους εργαζομένους για εποχικές προσλήψεις.

αλλά κυρίως στην εμπειρία και την προθυμία του», λέει στο δίκτυο France Info ο Τομά Μπαντιέ, στέλεχος εταιρείας εύρεσης εργασίας.

Το 2022 ο ξενοδοχειακός όμιλος Accor είχε εγκαινιάσει τις «ημέρες χωρίς βιογραφικό», όπου στελέχη της επιχείρησης συζητήσαν με νέους από υποβαθμισμένες συνοικίες προκειμένου να βρουν προσωπικό για 1.500 εποχικούς εργα-

ζομένους στον ξενοδοχειακό όμιλο. Σε μια προσπάθεια να προσελκύσει νέους, η Accor υπόσχεται σημαντικά αυξημένες απολαβές σε σχέση με εκείνες άλλων εποχιακών υπαλλήλων. Το χρήμα, όμως, δεν είναι το παν, με πολλούς νέους να αποθαρρύνονται από το σπαστό ωράριο των ξενοδοχείων και τις αμφίβολης ποιότητας συνθήκες κατοικίας στους προσωρινούς τόπους εργασίας.

REUTERS

Φθηνός δανεισμός από το Ταμείο Ανάκαμψης

Οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις μειώνουν στο μισό το χρηματοοικονομικό κόστος τους

Της ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ

Αυξανόμενο ενδιαφέρον εκδηλώνουν οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις για τα δάνεια του Ταμείου Ανάκαμψης, καθώς αυτά μειώνουν στο μισό το χρηματοοικονομικό κόστος τους, σε μια περίοδο μάλιστα ανόδου των επιτοκίων.

Αυτή τη στιγμή υπολογίζεται ότι από τις 106 συμβάσεις που έχουν υπογραφεί για δάνεια του Ταμείου Ανάκαμψης, περίπου οι 35, δηλαδή το 1/3, αφορούν μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Το ύψος των δανείων, βεβαίως, είναι αναλογικά μικρότερο, καθώς οι επενδύσεις είναι αντίστοιχα χαμηλότερου προϋπολογισμού. Σύμφωνα με στοιχεία που δημοσίευσε πρόσφατα το υπουργείο Οικονομικών, από τα 381 επενδυτικά σχέδια που έχουν υποβληθεί στις τράπεζες και εξετάζονται, συνολικού προϋπολογισμού 12,12 δισ. ευρώ, τα 230 έχουν κατατεθεί από πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις και έχουν συνολικό προϋπολογισμό 2,73 δισ. ευρώ.

Τα μεγέθη αναμένεται να αυξηθούν εντυπωσιακά το προσεχές διάστημα, υποστηρίζει τραπεζική πηγή, καθώς ήδη εκδηλώνεται όλο και πιο έντονο

ενδιαφέρον από αυτή την κατηγορία επιχειρήσεων, που ήταν αρχικά επιφυλακτική, θεωρώντας ότι δεν θα ήταν σε θέση να ανταποκριθεί στις γραφειοκρατικές και άλλες υποχρεώσεις των συγκεκριμένων δανείων. «Οι μεγάλες επιχειρήσεις γνωρίζουν το Ταμείο Ανάκαμψης, οι μικρομεσαίοι χρειάζονται καθοδήγηση», λέει χαρακτηριστικά αρμόδιο στέλεχος τράπεζας. Ο ίδιος προσθέτει: «Αναμένω άνοδο με γεωμετρική πρόοδο».

Το κίνητρο του χαμηλού κόστους χρήματος είναι ισχυρό. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με την ίδια πηγή, για ένα τυπικό δάνειο σε μικρομεσαία επιχείρηση (σύμφωνα με την ταξινόμηση των τραπεζών, αυτό σημαίνει έναν τζίρο έως 5-7 εκατ. ευρώ) το επιτόκιο της τράπεζας είναι ευρίβορ συν 3%, δηλαδή αυτή τη στιγμή συνολικά 6%. Για τις μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις το επιτόκιο του Ταμείου Ανάκαμψης είναι 0,35%. Έτσι, για μια μικρή επιχείρηση που χρηματοδοτεί την επένδυσή της με ισοποσα δάνεια από το Ταμείο Ανάκαμψης και την τράπεζα, όπως είναι σύνηθες, το μέσο κόστος δανεισμού διαμορφώνεται με τα σημερινά δεδομένα στο 3,17%, σχεδόν στο μισό από αυτό

που θα ήταν αν δανειζόταν όλο το ποσό από την τράπεζα.

Χάρη στο χαμηλότερο επιτόκιο με το οποίο δανείζονται από το Ταμείο Ανάκαμψης, οι μικρότερες επιχειρήσεις σχεδόν εξισώνουν το μέσο κόστος δανεισμού τους με αυτό των μεγάλων επιχειρήσεων. Μια μεγαλύτερη επιχείρηση δανείζεται από μια τράπεζα με επιτόκιο ευρίβορ συν 1,5%, δηλαδή σήμερα 4,5%, και από το Ταμείο Ανάκαμψης με 1%. Έτσι, το μέσο επιτόκιο της, για ισοποσα δάνεια από τις δύο πηγές, είναι 2,75%.

Σημειώνεται ότι το Ταμείο Ανάκαμψης χρηματοδοτεί έως το 50% της επένδυσης. Η ίδια συμμετοχή του επενδυτή πρέπει να είναι τουλάχιστον 20% και το δάνειο της τράπεζας τουλάχιστον

30%. Στην πράξη είναι σύνθετες να καλύπτουν από 40% το Ταμείο Ανάκαμψης και οι τράπεζες και να συνεισφέρει με 20% ο επενδυτής.

Το Ταμείο Ανάκαμψης, εκτός από το επιτόκιο 0,35%, με το οποίο δανείζει τις μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις (έως 50 εργαζομένους), και το 1% για τις μεσαίες και μεγάλες, εφαρμόζει και ένα τρίτο επιτόκιο για δάνεια επιχειρήσεων που δεν δικαιούνται κρατικής ενίσχυσης. Αυτό αφορά συγκεκριμένες κατηγορίες επενδύσεων (π.χ. ηλεκτρικά αυτοκίνητα) ή επενδύσεις που έχουν ξεκινήσει. Το επιτόκιο εδώ είναι μεταβαλλόμενο και ανέρχεται σε 3,6% σήμερα. Έτσι, το μεσοσταθμικό επιτόκιο των δανείων που έχει δώσει μέχρι στιγμής το Ταμείο Ανάκαμψης ανέρχεται

σε 1,8%, ενώ τον περασμένο Οκτώβριο ήταν 0,9%. Η μέση διάρκεια αποπληρωμής των δανείων που έχουν δοθεί μέχρι στιγμής είναι 12 χρόνια. Ο δανειολήπτης επωφελείται επιπλέον από τη γρήγορη διαδικασία, που μπορεί να περιοριστεί και στους τρεις μήνες.

Η πολυπληθέστερη, με διαφορά, κατηγορία επενδύσεων μικρομεσαίων επιχειρήσεων που ενδιαφέρονται για δανειοδότηση από το Ταμείο Ανάκαμψης είναι οι τουριστικές και κυρίως τα καταλύματα.

Χαρακτηριστικό, πραγματικό παράδειγμα: Ένα ξενοδοχείο 3 αστέρων σε ένα νησί των Κυκλάδων μετατρέπεται σε 5 αστέρων, επιτυγχάνοντας ενεργειακή και ψηφιακή αναβάθμιση. Έτσι μειώνει τα λειτουργικά του έξοδα,

διευκολύνει την πρόσβασή του σε πελατεία εξωτερικού, αυξάνει τον τζίρο του και την κερδοφορία του.

Υπάρχουν όμως και κάποιες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται σε άλλους τομείς και έχουν ενισχυθεί: Η εταιρεία Υίοι Γ. Γαλικά Ο.Ε., στο Αγρίνιο, δανειοδοτήθηκε με 600.000 ευρώ από το Ταμείο Ανάκαμψης για μια επένδυση 2 εκατ. ευρώ για τον εκσυγχρονισμό των σφαγείων της.

Η Ελληνική Βιομηχανία Φρένων Grantex Α.Ε. χρηματοδοτεί επένδυση 2 εκατ. ευρώ, με δάνειο από το Ταμείο Ανάκαμψης ύψους 600.000 ευρώ, για τον εκσυγχρονισμό και την αναβάθμιση του εξοπλισμού της. Πολλές ενεργειακές κοινότητες έχουν δανειοδοτηθεί για έργα ΑΠΕ.

Η πορεία των δανείων του Ταμείου Ανάκαμψης

381 Επενδυτικά σχέδια έχουν υποβληθεί

ΑΦΟΡΟΥΝ ΔΙΑΦΟΡΟΥΣ ΚΛΑΔΟΥΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Βιομηχανία, λιανικό εμπόριο, ηλεκτρο-παραγωγικές επενδύσεις - ΑΠΕ, τηλεπικοινωνίες, τουρισμό, υπηρεσίες κ.ά.

Συνολικός π/υ

€12,12 δισ.

€5,02 δισ.

Δάνεια του Ταμείου Ανάκαμψης

€4,03 δισ.

Κεφάλαια των τραπεζών

€3,07 δισ.

Ίδια συμμετοχή των επενδυτών

230 Επενδυτικά σχέδια

Π/Υ €2,73 δισ. Προέρχονται από μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ)

106

Δανειακές συμβάσεις που έχουν συναφθεί

ΕΚ ΤΩΝ ΟΠΟΙΩΝ

35 αφορούν ΜΜΕ

1,8% Μεσοσταθμικό επιτόκιο

12 έτη Μέση διάρκεια αποπληρωμής

Συνολικός π/υ

€5,2 δισ.

€2,1 δισ.

Δάνεια του Ταμείου Ανάκαμψης

€1,8 δισ.

Κεφάλαια των τραπεζών

€1,3 δισ.

Ίδια συμμετοχή των επενδυτών

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΑΝΑΛΥΣΗ / EURO BANK

Σημάδια για νέα αύξηση επιτοκίων από τη Fed

Σε συνέχεια μιας σειράς πρόσφατων ασθενών στοιχείων για την οικονομική δραστηριότητα των ΗΠΑ, που υποδηλώνουν ότι η σημαντική σύσφιξη της νομισματικής πολιτικής της Ομοσπονδιακής Τράπεζας (Fed) αρχίζει να έχει επιπτώσεις, τα αποτελέσματα της έρευνας για τις θέσεις απασχόλησης εκτός γεωργικού τομέα που ανακοινώθηκαν την προηγούμενη Παρασκευή, αποτέλεσαν μία ακόμα ένδειξη ότι και η αγορά εργασίας αρχίζει να παρουσιάζει σημάδια χαλάρωσης, αν και ήπιες. Χαρακτηριστικά, οι νέες θέσεις εργασίας αυξήθηκαν τον Μάρτιο όσο περίπου ανέμενε η αγορά, 236.000, το ποσοστό ανεργίας υποχώρησε από 3,6% σε 3,5%, κοντά στο χαμηλότερο επίπεδο των τελευταίων 50 ετών περίπου που σημειώθηκε πριν από δύο μήνες, ενώ ο επίσημος ρυθμός αύξησης των μέσων ωριαίων αποδοχών διατηρήθηκε σε πτωτική πορεία, υποχωρώντας στο 4,2% από 4,6% τον προηγούμενο μήνα, παραμένοντας όμως σε επίπεδα πάνω από αυτά που, ιστορικά, θεωρούνται συμβατά με τον πληθωριστικό στόχο της Fed.

Καθώς οι αγορές έχουν σταθεροποιηθεί τις τελευταίες ημέρες μετά την πρόσφατη αναταραχή στον τραπεζικό τομέα των ΗΠΑ και της Ευρώπης, ως αποτέλεσμα των έγκαιρων και αποτελεσματικών παρεμβάσεων των Αρχών που εξαλείψαν τον φόβο ενός συστημικού κινδύνου, τα στοιχεία των ΗΠΑ, τα οποία δεν επιφύλαξαν αρνητικές εκπλήξεις, ενισχύουν τις προσδοκίες των επενδυτών για ακόμα μία αύξηση των επιτοκίων από τη Fed. Εκτιμώντας ότι η όποια ε-

πιβράδυνση της οικονομικής δραστηριότητας στις ΗΠΑ το πρώτο τρίμηνο του 2023 θα αποδειχθεί σχετικά περιορισμένη (σύμφωνα με την Ομοσπονδιακή Τράπεζα της Ατλάντα, ο ετσιοποιημένος ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ για το πρώτο τρίμηνο εκτιμάται στο 2,2% από 2,7% το τελευταίο τρίμηνο του 2022), η πιθανότητα που τιμολογεί η προθεσμιακή αγορά για αύξηση 25 μ.β. στα επιτόκια στην επόμενη συνεδρίαση νομισματικής πολιτικής στις 3 Μαΐου ενισχύθηκε σε 75% έναντι περίπου 50% την προηγούμενη εβδομάδα.

Η αύξηση αυτή εκτιμάται ότι θα σηματοδοτήσει και την ολοκλήρωση του τρέχοντος κύκλου επιτοκίων αυξήσεων, καθώς παραμένει αβέβαιο το μέγεθος της επίπτωσης στην πραγματική οικονομία της αναμενόμενης αυστηροποίησης των όρων δανεισμού μετά την πρόσφατη αναταραχή στον τραπεζικό τομέα, με μια πληθώρα αξιωματούχων της Fed να τονίζει, όμως, ότι η τράπεζα δεν πρόκειται να προχωρήσει σε μείωση των επιτοκίων μέσα στο 2023.

Τα στοιχεία για την αγορά εργασίας άσκησαν πιέσεις στα κυβερνητικά όμολογα των ΗΠΑ και της Ευρωζώνης, ιδίως αυτά μικρής διάρκειας, ενώ στις αγορές συναλλάγματος, το δολάριο δέχθηκε πιέσεις με την ισοτιμία ευρώ/δολ. να ανέρχεται κοντά στο υψηλότερο –έως τώρα– επίπεδο για το τρέχον έτος, 1,1033, που σημειώθηκε στις αρχές Φεβρουαρίου.

* Τομέας Οικονομικής Ανάλυσης & Έρευνας Διεθνών Κεφαλαιαγορών της Eurobank.

«Παγώνουν» τα επιτόκια ενήμερων δανείων οι εταιρείες διαχείρισης

Της ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΤΖΩΡΤΖΗ

Τη συμμετοχή τους στο πρόγραμμα «παγώματος» των επιτοκίων για όλα τα στεγαστικά δάνεια φυσικών προσώπων ανακοίνωσαν –μετά τις τράπεζες– και οι servicers, αναγνωρίζοντας, όπως σημειώνουν σε ανακοίνωσή τους, τη δύσκολη συγκυρία και την ανάγκη «να συμβάλουν στην αντιμετώπιση των δυσμενών συνθηκών που έχουν προκύψει εξαιτίας της αύξησης των βασικών επιτοκίων δανεισμού». Το «πάγωμα» θα αφορά αποκλειστικά τα στεγαστικά δάνεια

Στόχος, τα προγράμματα να τεθούν σε ισχύ το αργότερο μέχρι τις 2 Μαΐου.

που είναι ενήμερα, δηλαδή δεν είναι σε καθυστέρηση άνω του ενός μηνός, καθώς και αυτά που θα καταστούν ενήμερα κατά την ημερομηνία έναρξης του προγράμματος.

Όπως ανακοίνωσε η Ενωση Εταιρειών Διαχείρισης από Δάνεια και Πιστώσεις (ΕΕΔΑΔΠ), κάθε εταιρεία θα διαμορφώσει τους δικούς της όρους και τα κριτήρια υπαγωγής στο αντίστοιχο πρόγραμμα, σύμφωνα με τις διαδικασίες και τις πολιτικές της, με στόχο πάντως τα προγράμματα να τεθούν σε ισχύ το αργότερο μέχρι τις 2 Μαΐου και να ισχύουν για 12 μήνες. Κοινή βάση για τα προ-

Τα στεγαστικά δάνεια που έχουν περιέλθει στην κυριότητα των funds μέσω των διαδοχικών τιτλοποιήσεων και πωλήσεων τα τελευταία χρόνια ανέρχονται σε 21,4 δισ. ευρώ.

γράμματα θα είναι η 31η Μαρτίου, που θα αποτελέσει την ημερομηνία βάσει της οποίας τα επιτόκια θα «παγώσουν», ενώ ανοικτό είναι το θέμα του επιπλέον μπόνους των 20 μηνών βάσης που δόθηκε από τις τράπεζες και το οποίο θα εξεταστεί από κάθε εταιρεία ξεχωριστά.

Να σημειωθεί ότι τα στεγαστικά δάνεια που έχουν περιέλθει στην κυριότητα των funds μέσω των διαδοχικών τιτλοποιήσεων και πωλήσεων τα τελευταία χρόνια ανέρχονται σε 21,4 δισ. ευρώ. Σε αυτά περιλαμβάνονται και δάνεια του νόμου Κατσέλη, που αποτελούν μέρος των

τιτλοποιημένων χαρτοφυλακίων, η πλειονότητα των οποίων έχει ρυθμιστεί με βάση δικαστικές αποφάσεις με ρυθμισμένο επιτόκιο, ενώ υπάρχουν και άλλα που είναι με κυμαινόμενο και άρα μπορούν να ενταχθούν στο πρόγραμμα του «παγώματος».

Να σημειωθεί ότι από το σύνολο των 21,4 δισ. ευρώ που έχουν πουληθεί στα funds, αυτά που είναι ενήμερα –πλην αυτών του νόμου Κατσέλη– υπολογίζονται μεταξύ 3-4 δισ. ευρώ και άρα η περίμετρος των δανείων που θα ενταχθούν στο πρόγραμμα, είναι πολύ μικρότερη σε

σχέση με τα δάνεια των τραπεζών. Σύμφωνα με ανακοίνωση της ΕΕΔΑΔΠ, οι δανειολήπτες (φυσικά πρόσωπα) με ενήμερα στεγαστικά δάνεια κυμαινόμενου επιτοκίου θα εντάσσονται αυτόματα στα παραπάνω ευνοϊκά προγράμματα, χωρίς να απαιτείται κάποια ενέργεια εκ μέρους τους, ενώ όπως σημειώνεται στη σχετική ανακοίνωση, πέραν της πρωτοβουλίας αυτής οι εταιρείες διαχείρισης παρέχουν επιπλέον πληθός δυνατοτήτων ρύθμισης σε οποιοδήποτε οφειλέτη επιθυμεί να ρυθμίσει με βιώσιμους όρους την οφειλή του.

Deloitte.

2023 Global Human Capital Trends

© 2023 Deloitte Limited

Στελέχη από κορυφαίους οργανισμούς αναλύουν τις νέες βασικές αρχές για έναν κόσμο χωρίς όρια.

